

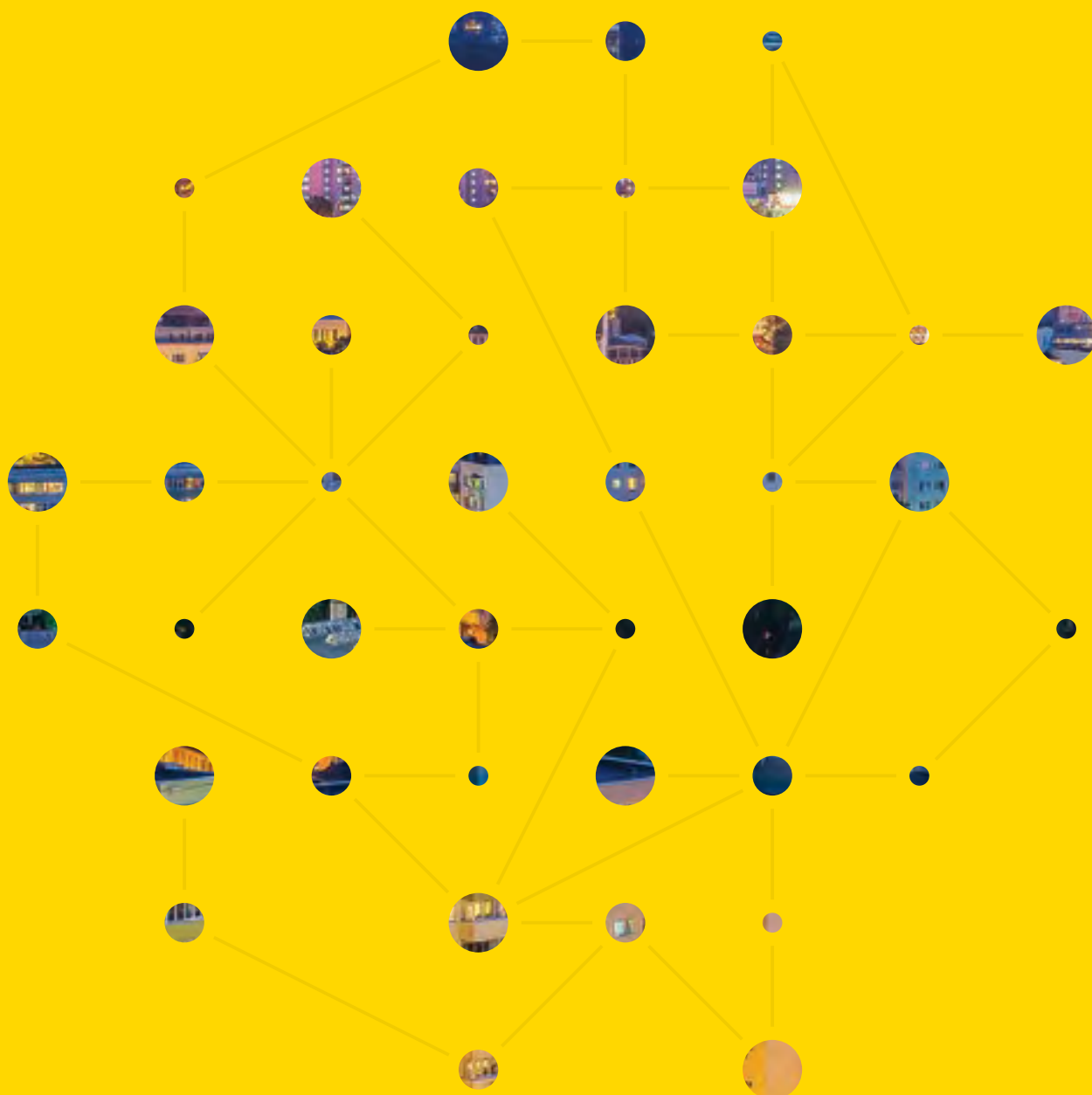
oraşul în-vizibil

Bucureşti2021

Candidat – Capitală Europeană a Culturii 2021

Aplicaţia 2

Această aplicaţie a fost pregătită de ARCUB – Centrul Cultural al Oraşului Bucureşti,
în numele Municipiului Bucureşti.

ECHIPA EDITORIALĂ:

Simina Bădică, Roxana Bedrule, Svetlana Cârsteian, Raluca Ciută, Raluca Costache (BDR Associates Communication Group), Simona Deaconescu, Celia Ghyka, Irina Paraschivoiu, Ioana Păun, Oana Radu, Anamaria Ravar, Alexandra Ștef

TRADUCERE, CORECTURĂ & EDITARE:

Claudiu Constantinescu, Alexandru Eduard Costache, Simona Fodor, Tim Judy, Lucian Zagan

ART DIRECTION, DESIGN & DTP:

Alexandru Orieian, Radu Manelici (Faber Studio), Andrei Turenici & Ioana-Alice Voinea (Daniel & Andrew)

CREDITE IMAGINI:

Arhiva ARCUB, Andrei Bârsan, Irina Broboană, Adi Bulboacă, Călin Dan, Maria Drăghici, Andrei Gândac, Guillaume Lassare, Gerhard Maurer, Iulia Popa, Ioana Păun, Claudiu Popescu, George Popescu, Rokolective Association Archive, Mircea Topoleanu, Thomas Unterberger, Cristian Vasile, Dan Vezențan, Atelier Ad Hoc, Festivalul Balkanik!, Arhiva de Imagini a Muzeului Național al Țăranului Român, Arhiva MEDS Meeting of Design Students, Arhiva Muzeului Național de Artă Contemporană, Arhiva Centrului Național al Dansului – București, Arhiva Kaare Viemose Bureau Detours, Dong Wong, One World Romania, Polycular, Alina Ușurelu, ZonaD

HĂRȚI:

Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, București

PRODUCȚIE:

Master Print Super Offset

Sumar

■ Haos creativ	2
■ Contribuția la strategia pe termen lung	11
■ Dimensiunea europeană	20
■ Conținutul artistic și cultural	23
■ Capacitatea de a produce rezultate	54
■ Implicarea publicului	62
■ Management	68

Haos creativ

Natura paradoxală a Bucureștiului este sursa punctelor tari, dar și a slăbiciunilor sale. Este ceea ce întrerupe brusc și periodic dezvoltarea orașului, dar și ceea ce se află în spatele potențialului său fantastic.

Un oraș trădat/ „Rock This Country”

Pe 14 martie, bilanțul tragicei nopți din 30 octombrie 2015, când a izbucnit un incendiu în clubul Colectiv, ajunsese la 64 de morți. Mulți alții, care au supraviețuit în mod miraculos aceluiași iad, se află într-un proces lung și dureros de recuperare, sub supraveghere medicală, în România și în străinătate. Din multe puncte de vedere, incendiul de la Colectiv a devenit un moment crucial pentru București, demascând profunzimea și complexitatea crizelor morale cu care se confruntă orașul.

După tragedie, peste 25.000 de oameni au ieșit pe străzile României, cu un mesaj clar: „Nu schimbăm un nume, schimbăm un sistem”. Mesajele de pe pancarte, printre care și „Corupția voastră ne-a ucis copiii”, se refereau la evenimentele de zi cu zi dintr-o țară în care avizele de funcționare ale localurilor pot fi cumpărate fără nicio preocupare pentru măsurile de siguranță, deseori privite ca niște fleacuri inutile.

Establishment-ul a reacționat închizând mai multe spații, penalizând astfel mediul cultural al orașului și micile afaceri de succes, fără însă a aduce o soluție pe termen lung. Situația a fost agravată de închiderea clădirilor periculoase și a celor cu risc seismic ridicat, ceea ce a realimentat îngrijorările invizibile, dar pregnante, ale cetățenilor referitoare la capacitatea orașului de a supraviețui dezastrelor naturale sau accidentelor.

În zilele manifestațiilor, pe de o parte din durere, dar și din furie, versurile cântecului *The Day We Die* (Ziua în care murim) al trupei Goodbye to Gravity, care susținuse concertul din noaptea incendiului, au acompaniat protestatarii Colectiv, ca o premoniție adevărată a unui oraș devastat de suferință.

Tragedia de la Colectiv a fost șocantă și a zguduit sistemul. Protestatarii împotriva imoralității și corupției inerente din administrația publică au provocat căderea unui guvern. Acesta a fost înlocuit de un guvern cu mandat limitat, pentru o perioadă de un an, format din membri ai societății civile și sprijinit de grupuri active civic de pe tot teritoriul României.

Oferta culturală scăzută la nivel de cartier, precum și lipsa spațiilor culturale sunt probleme încă nerezolvate.

Aceasta este, din multe puncte de vedere, o ultimă șansă pentru o generație care s-a simțit deja trădată. Cum multe din traumele recente ale orașului au rămas nerezolvate sau au fost ignorate, nu anticipăm un eveniment care să lase o nouă cicatrice urbei orașului și să evidențieze complexitatea conceptului Orașului In-vizibil. Candidatura noastră a fost supusă unui dur test al realității; acum, mai mult ca niciodată, se ridică întrebări urgente privind capacitatea Bucureștiului de a face față durerii, de a absorbi șocuri și de a construi parteneriate sănătoase, pentru a pune bazele unei culturi a responsabilității.

Un oraș în tranziție

Prins între un logos occidental și un etos balcanic, între identitatea sa rurală și cea urbană, între fascinația pentru centru și ignorarea totală a vitalității periferiilor, între un trecut socialist supraglementat și capitalismul neoliberal de tip laissez-faire al zilelor noastre, Bucureștiul se află într-o stare permanentă de haos creativ, produsă de contradicțiile sale nerezolvate. Cu o populație aflată în migrație pendulară în interiorul spațiului geografic și cultural al UE, orașul este îmbogățit de aceste experiențe personale, din păcate insuficient comunicate și împărtășite.

Orașul de azi oscilează încă între realitatea socialistă de dinainte de 1989 și cea neoliberală de după. Aceste două direcții fundamentale opuse se intersectează și generează tipare și forțe ce mențin un statut de oraș al extremelor, cu o societate puternic polarizată. Provocările socio-economice invizibile cu care se confruntă Bucureștiul în prezent sunt dezvoltarea comunităților segregate, suburbanizarea rapidă, o semnificativă migrație sezonieră și privatizarea extinsă. Politicile urbane se focalizează în jurul recentrării orașului și sunt axate mai mult pe imagine decât pe conținut, mai mult pe discurs decât pe acțiune. Această stare de fapt a dus la neîncrederea locuitorilor săi în discursul și retorica administrației locale.

Explicați pe scurt profilul cultural general al orașului dumneavoastră.

De ce dorește orașul dumneavoastră să participe la competiția pentru titlul de Capitală Europeană a Culturii? (vezi p. 8.)

Bucureștiul
se află într-o stare
permanentă de haos
creativ, produsă
de contradicțiile
sale nerezolvate.

Între Est și Vest

Cultura hibridă a Bucureștiului a fost modelată de deschiderea sa față de influențele altor culturi – bizantină, otomană, rusă, germană și franceză. Tocmai această deschidere a lăsat orașul complet expus și fără apărare în fața repetatelor atacuri otomane și tătare, care au inoculat locuitorilor săi sentimentul de nestatornicie a vremurilor.

Aflat la doar 70 de kilometri nord de Dunăre, Bucureștiul s-a dezvoltat de la stadiul unui sat așezat pe râul Dâmbovița până la cel de cetate de scaun a Valahiei și, mai târziu, de capitală a Principatelor Unite ale Țării Românești și Moldovei.

Modernizarea orașului a venit târziu, la sfârșitul anilor 1830, sub ocupația armatei imperiale ruse. Totuși, abia în anii 1930 Bucureștiul s-a aliniat cu restul Europei și a devenit Micul Paris, un oraș cu repere arhitecturale moderniste și o anumită joie de vivre indusă de stilul său de viață balcanic.

Regimul comunist a rupt brutal legăturile Bucureștiului cu Europa Occidentală, până la izolarea totală din anii '80, când orașul a devenit realmente invizibil. Șansa reconectării cu identitatea sa europeană a venit, la fel de brutal, în 1989. Astăzi, după 25 de ani, Bucureștiul este tot un oraș în tranziție, care se străduiește să-și găsească drumul înapoi către Europa.

Un oraș fragmentat: arhipelagul Bucureștiului

Fragmentarea este prezentă în toate aspectele orașului: la nivelul teritoriului, al sistemului de transport, al sectoarelor culturale, instituțional și independent, la nivelul breșei dintre autorități și cetățeni sau al stilului de viață. Se poate spune că fragmentarismul a devenit o stare de spirit, dar și un mod de lucru și comunicare.

Actuala structură administrativă și teritorială reflectă oficial această fragmentare. Orașul este împărțit în șase sectoare, fiecare condus de câte un primar independent ales pentru un mandat de patru ani.

Planificarea urbană și arhitectura la scară umană au fost fracturate pentru prima dată la sfârșitul secolului 19, prin construirea unor clădiri monumentale, conform planurilor de modernizare a Capitalei. În anii 1980, mai mult de o treime din centrul istoric a fost demolată pentru a face loc clădirii gigantice a Casei Poporului (care azi găzduiește Parlamentul). Această fragmentare traumatică a țesutului urban a marcat ireversibil orașul, deconectând centrul de cartierele din apropiere și divizând zona centrală în cartiere izolate unul de celălalt.

Demolările au continuat și după 1989, de această dată din motive comerciale și speculative. Conservarea patrimoniului orașului a devenit unul dintre cei mai importanți factori de coagulare a inițiativelor civice, precum ProDoMo și ProPatrimonio, care au nominalizat Bucureștiul pe lista Monuments to Watch 2016 a organizației World Monuments Fund.¹

Mahalalele: cartiere și diversitate culturală

Un indicator important al schimbării de perspectivă este reprezentat de Planul Urbanistic General al Bucureștiului (în curs de revizuire), care pune cetățenii și comunitățile pe primul loc, în cadrul unui plan vizionar, care promovează o abordare de jos în sus în urbanism, cu 70 de cartiere, considerate ca unități funcționale. Pentru ca acesta să fie fezabil, cartierele, față de care bucureștenii se simt mai atașați emoțional decât față de centrul orașului, va fi nevoie de o încurajare și consolidare atât la nivel administrativ, cât și simbolic.

În 2005, între 70% și 80% dintre cetățeni considerau orașul murdar, sărac, haotic, necivilizat. Totuși, 75% dintre ei se declarau total satisfăcuți de cartierul lor. Pe de altă parte, în recentul Eurobarometru privind Calitatea Vieții în Orașele Europene (2015), Bucureștiul are punctajul cel mai scăzut în ceea ce privește nivelul de încredere în oraș, mai ales în zonele de cartier. Aceste inadvertențe sugerează că, deși locuitorii se simt mai atașați de cartierele lor și le conferă acestora o mai mare valoare identitară decât orașului ca întreg, există un grad scăzut de interacțiune și simț al comunității, ceea ce generează un nivel ridicat de neîncredere.

Acest paradox este una dintre trăsăturile specifice ale orașului. În secolul XVIII, Bucureștiul a devenit o urbe prosperă, la intersecția rutelor comerciale dinspre Est și Vest, un oraș care a primit cu brațele deschise comercianți și meșteșugari veniți din Balcani și din alte părți ale Europei: greci, bulgari, sârbi, armeni, evrei, albanezi și austrieci.

Mahalalele (cuvânt de origine turcă, ce descrie cartierele și periferia) au devenit nucleul unor cartiere etnice, care încă mai au relevanță și în zilele noastre, cum sunt Dudești-Cioplea (comunitatea bulgară) sau cartierul armenesc.

Diversitatea etnică poate fi regăsită în istoriile familiale ale locuitorilor care pot identifica cel puțin două generații de strămoși bucureșteni. Astăzi, impactul noilor comunități etnice, cum sunt cea turcă și cea arabă, este vizibil în tot orașul, prin rețeaua larg răspândită de shaormerii și restaurante care ajung

¹ WMF Nomination Form, 26 februarie 2015.

până în inima cartierelor din toate sectoarele. Bucureștiul are și o comunitate chineză și un mic număr de refugiați de diferite naționalități (sirieni, pakistanezi, afgani, birmani, ucraineni și africani), care locuiesc în principal în cartiere-dormitor precum Pantelimonul.

Rezultatele Indexului Urban Intercultural din 2015 ² arată că Bucureștiul se situează pe ultimul loc din cele 74 de orașe înscrise în program, cu un indice urban intercultural agregat de 23%. Deși Bucureștiul a devenit partener în programul DELI, încă nu s-a declarat în mod public oraș multicultural, nici nu a adoptat o strategie sau un plan de acțiune privind integrarea și diversitatea culturală. Pentru a soluționa problema, vom propune Municipality să organizeze un grup de lucru și să elaboreze un plan de acțiune, care să asigure un cadru de lucru minim pentru a discuta politicile și programele viitorului Muzeu Multicultural al orașului, a cărui înființare a fost votată de Consiliul General al Municipiului București în 2016.

Conform estimărilor experților, în 2010, romii reprezentau între 6 și 12% din totalul populației, față de circa 3% conform cifrelor oficiale, bazate pe declararea voluntară a identității în cadrul recensământului din 2011. Contrar tendinței generale de îmbătrânire a populației, peste o treime (37%) din populația de etnie romă are vârsta sub 15 ani.³ Numărul estimat de romi din București și județul Ilfov se situează undeva între 150.000 și 200.000, Bucureștiul găzduind astfel cea mai mare comunitate romă din Europa.

Populația romă este localizată în interiorul orașului, în zonele periferice și în satele din județul Ilfov, cu o concentrare semnificativă în cartiere precum Ferentari (Sectorul 5) și Giulești (Sectorul 6). Într-o oarecare măsură, ca rezultat al marginalizării pe parcursul mai multor generații, aceștia reprezintă societăți paralele, cu puține legături formale cu orașul; totuși, diferitele asociații rome au demarat în premieră o inițiativă de a înființa un forum al romilor în București – inițiativă lansată de Romano Butiq, partener-cheie în cadrul București2021.

Scena culturală

Contradicțiile fundamentale și tendințele contrare care acționează în oraș generează o permanentă stare de haos creativ. Din această ciocnire între realități opuse, s-au născut o energie specifică și un nou tip de „agitatie” culturală, o tensiune subterană care alimentează constant procesele de la suprafață, având ca rezultat o formă proprie de autenticitate.

Viața culturală a Bucureștiului este un melanj bogat între cultura tradițională (elitistă), reprezentată de un sector consistent de arte ale spectacolului (teatru, operă, dans și muzică), dar și de o rețea extinsă și diversă de muzee, și o cultură de masă (recreere), reprezentată de un număr tot mai mare de festivaluri, concerte și evenimente în aer liber, și o scenă a artelor contemporane în rapidă dezvoltare. Mai mult, există un număr tot mai mare de operatori culturali din sectorul antreprenorial. Aceștia includ, pe lângă domeniile tradiționale ale industriilor culturale, precum multimedia, cinema, audio-vizual, muzică, publicistică, cinema, și domenii mai nișate, precum jocurile video, media interactive, design, meșteșugărie, arhitectură etc. Conform recentelor evaluări ale sectorului economic din domeniul creativ românesc, Bucureștiul este liderul național în materie de antreprenariat cultural. Acest potențial poate deveni un capital esențial pentru proiectul CEAC.

Sectorul cultural-artistic are mai multe tipuri de structuri culturale, fiecare cu propriile caracteristici organizaționale, economice și artistice: instituții culturale municipale și naționale, organizații independente și organizații private. Deși toate sunt la fel de importante în ecosistemul cultural al orașului, ele sunt, de fapt, fenomene separate. Segmentarea vieții culturale este accentuată de absența anterioară a unei strategii culturale generale și de lipsa unor agende culturale comune.

Chiar și scena culturală independentă este fragmentată, cu un număr din ce în ce mai mare de organizații, operatori și grupuri individuale de artiști activi în tot spectrul cultural. Schimbările rapide fac dificilă estimarea unei cifre precise (peste 300 de astfel de organizații sau grupuri au depus cereri de finanțare din fondul principal de proiecte al Municipality, aflat în gestiunea ARCUB). Acest lucru este evident mai ales în cazul numeroaselor inițiative creative neinstituționale, care au dezvoltat o componentă de sudare a comunităților în cadrul proiectelor, cu impact semnificativ asupra mediilor locale.

Dezvoltarea rapidă a sectorului independent din ultimii 15 ani este și rezultatul integrării anuale a unui important număr de tineri absolvenți ai facultăților din domeniu de pe întreg teritoriul țării, ceea ce face ca acesta să fie cel mai activ și mai inovator sector al scenei culturale locale.

Finanțarea anuală a instituțiilor culturale naționale și municipale și a sectoarelor independente a subminat capacitatea acestora de a dezvolta proiecte multianuale. Impredictibilitatea financiară le-a redus drastic șansele de participare la programe susținute prin fonduri europene, precum și posibilitatea de a coproduce evenimente și festivaluri europene. Bucureștiul se caracterizează printr-un număr redus de coproducții europene și internaționale în ultimii trei ani, precum și printr-un număr redus de rezidențe ale artiștilor europeni.

Printre instituțiile culturale locale cu profil european menționăm: Muzeul Național al Țăranului Român – membru ICOMOS și Muzeul European al Anului în 1996; Teatrul Bulandra – membru din 1992 al Uniunii

² Consiliul Europei/ ERICarts, *Compendium of Cultural Policies and Trends in Europe*, ediția a 16-a, 2015.

³ World Bank Group, *Diagnostics and Policy Advice for Supporting Roma Inclusion in Romania*, elaborat de Human Development and Sustainable Development Teams Europe and Central Asia, 28 februarie 2014.

Teatrelor din Europa; Teatrul Național București – membru fondator al rețelei New European Theatre Action (NETA); Centrul Național de Artă Tinerimea Română – membru al Fundației Europene a orchestrelor naționale de tineret.

Bucureștiul are cel mai mare număr de universități de artă din țară (șapte), cu peste 7.000 de studenți. În ultimii ani, au existat câteva încercări reușite de a îmbunătăți aspectele colaborative ale acestor instituții altminteri tradiționale, prin platforme experimentale și de cercetare. Printre exemplele notabile se numără Centrul pentru Muzică Electroacustică și Multimedia de la Universitatea Națională de Muzică (care utilizează tehnologii de ultimă oră în artele sonore și vizuale) și centrul internațional de cercetare CINETIC pentru tehnologii creative de la Universitatea de Teatru și Film. Ambele centre reprezintă parteneri cheie în programul nostru.

Viața culturală a Bucureștiului

Bucureștiul se bucură de o tradiție istorică bogată în artele spectacolului, având în centru Teatrul Național. Diversele rețele de muzee mari și biblioteci publice asigură peste jumătate din produsele culturale ale orașului, inclusiv spectacole de teatru, dans și muzică, precum și expoziții, conferințe și evenimente pe teme artistice sau educaționale.

Evenimentele transdisciplinare sunt produse în mare parte de către scena independentă de artă contemporană, mai puțin dezvoltată decât cea instituțională, atât ca număr de evenimente, cât și ca audiență. Dezvoltarea scenei artelor contemporane în București se datorează eforturilor constante și susținute ale independenților. Vârful de lance a fost, încă de la începutul anilor 1990, scena dansului contemporan și a artelor vizuale, în special Centrul Național al Dansului – București (CNDB) și Muzeul Național de Artă Contemporană (MNAC).

Pentru a compensa absența unei strategii culturale a orașului, Bucureștiul a găzduit un mare număr de festivaluri în ultimii 20 de ani. Acestea au atras un public semnificativ – peste 54% din locuitori au participat la astfel de evenimente. Profesioniștii industriei au promovat un număr tot mai mare de festivaluri, ca răspuns la scăderea dramatică a publicului de film din anii 1990 și la lipsa unei rețele de distribuție a filmelor europene. Evenimente și festivaluri independente, precum Bucharest Design Week (20.000 de vizitatori) și târgul de arte vizuale Art Safari (19.000 de vizitatori în 2015), au educat și atras noi tipuri de public, iar evenimentele de tip rețea precum Noptile Albe s-au dovedit cele mai populare.

Infrastructura culturală: un dezechilibru spațial și un paradox al spațiului

Infrastructura culturală este distribuită inegal în oraș. De exemplu, estimările recente arată că 68% dintre muzee, biblioteci și teatre publice sunt situate în centrul orașului, într-o arie de circa 25 km², altele 24% le completează pe acestea în interiorul inelului principal de circulație, ce delimitează o suprafață de circa 68km², și doar 8% în exteriorul inelului principal, într-o arie extinsă de 155 km².⁴

Partea invizibilă a acestei centralizări excesive de spații culturale și evenimente este faptul că cele două treimi din locuitorii orașului care trăiesc în cartiere nu beneficiază de o ofertă culturală locală. Multe dintre fostele case de cultură și cinematografe de cartier s-au închis după 1989, în urma privatizării clădirilor publice. În multe cartiere, mall-urile sunt singura alternativă de petrecere a timpului liber.

Problema spațiului în oraș este esențială pentru înțelegerea identității și agendei culturale a acestuia: spațiul ca loc, spațiul ca loc de mișcare, spațiul ca teritoriu, spațiul ca infrastructură și ca spațiu creativ.

Accesul la spațiile culturale formale este strict limitat la instituții de stat și municipale. Nu există facilități permanente pentru noua generație de artiști, iar multe dintre cele câteva care au fost asociate cu scena independentă au dispărut în 2010, în urma crizei financiare. Cel mai evident exemplu este cel al Centrului Național al Dansului – București (CNDB), care a fost evacuat din sediul Teatrului Național în 2011, iar acum este găzduit într-un sediu impropriu, unde funcționează cu un buget minim. În iulie 2016 au apărut semne de remediere a crizei de spațiu a CNDB, când o hotărâre de guvern (în prezent în dezbatere) a propus transferarea unui spațiu din administrarea Operei Naționale în administrarea CNDB.

Participarea culturală

Potrivit primei analize realizate la scara întregului oraș în 2015⁵, elaborată pentru Strategia Culturală și EcoC, dihotomia „cultură de masă” – „cultură elitistă” nu poate fi aplicată ca o formulă simplă în cazul Bucureștiului, dar există tendințe și probleme strategice clare.

Peste 80% din populație își petrece timpul liber în parcuri și zone verzi. Surprinzător, pe locurile doi și trei se clasează cumpărăturile în mall-uri și mersul la biserică. Frecvența evenimentelor sociale și participarea la evenimente sportive sunt de asemenea foarte ridicate. Însă consumul de arte și cultură nu arată la fel de bine.

4 PMUD, Raport Interimar 1.

5 Barometrul Cultural, comisionat de ARCUB către Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală și realizat de institutul local de sondaje CURS.

23% din cetățeni sunt clasificați ca „neconsumatori” sau „consumatori foarte rari”, iar 38% „consumatori destul de rari”. În total, 51% din populație, din care mare parte au peste 50 de ani. La o analiză mai atentă, există diverse grupuri, cu mulți cetățeni mai în vârstă (28%), pentru care locația, starea de sănătate, mobilitatea limitată, veniturile scăzute etc. constituie factori ce influențează consumul, precum și un număr semnificativ de familii cu venituri mici/ nivel scăzut al educației/ mobilitate limitată.

12% sunt tineri consumatori ocazionali, care au în comun veniturile mici, dar și o prezență mai consistentă pe rețelele de socializare. În motivarea candidaturii, dar și în contextul implicării cetățenilor, aceste grupuri vor constitui un factor cheie pentru a stimula următorul nivel de angrenare a publicului atât în domeniul artelor, cât și în societatea civilă în sine.

Consumatorii moderați reprezintă 27% din total. Aceștia participă de obicei la tipuri specifice de activități, precum concerte de muzică pop, de muzică clasică etc. Grupurile de consumatori frecvenți și foarte frecvenți, care însumează 11% din populație, sunt foarte mobili și participă la evenimente artistice și culturale din multiple domenii.

Tranziția de la un sector cultural controlat de stat la unul bazat pe principiile pieței a fost lipsită de o viziune strategică de ansamblu. Fără nicio monitorizare, dar beneficiind de accesul tot mai larg la internet, explozia produselor culturale comerciale în București a antrenat radical și transformarea tiparelor activităților culturale. Cu toate acestea, încă există un uriaș public potențial pentru sectorul cultural. Atragerea acestuia necesită o nouă perspectivă, nu doar din punct de vedere al marketingului, ci și în ceea ce privește conținutul și forma.

În prezent, efectuăm o analiză mai detaliată a cartierelor, bazată pe 32 de cartiere din oraș, cu 1.200 de respondenți, pe care intenționăm să-i urmărim pe parcursul a cinci ani.

Cetățenii Bucureștiului și Europa

În prezent, România se confruntă cu un declin demografic sever în comparație cu alte state europene, care e de așteptat că va continua și în următorul deceniu. Demografia în rapidă schimbare se datorează atât scăderii naturale a populației, care se estimează că va continua, cât și migrației în străinătate. Cu toate acestea, față de ultimii ani, constatările bazate pe statisticile de migrație Eurostat arată că există un număr ridicat de cetățeni mobili ai UE care revin acasă, mai ales în statele membre din Centrul și Estul Europei.⁶

Confirmând că bucureștenii au legături strânse cu orașele europene, studiul nostru arată că 44% dintre cetățenii Bucureștiului au o rudă apropiată sau un membru al familiei care locuiește în altă țară UE (circa 800.000 de persoane), iar 30% au prieteni din alte țări, 16% citesc ziare străine în original (circa 300.000 de persoane) și 32% urmăresc posturi TV europene.

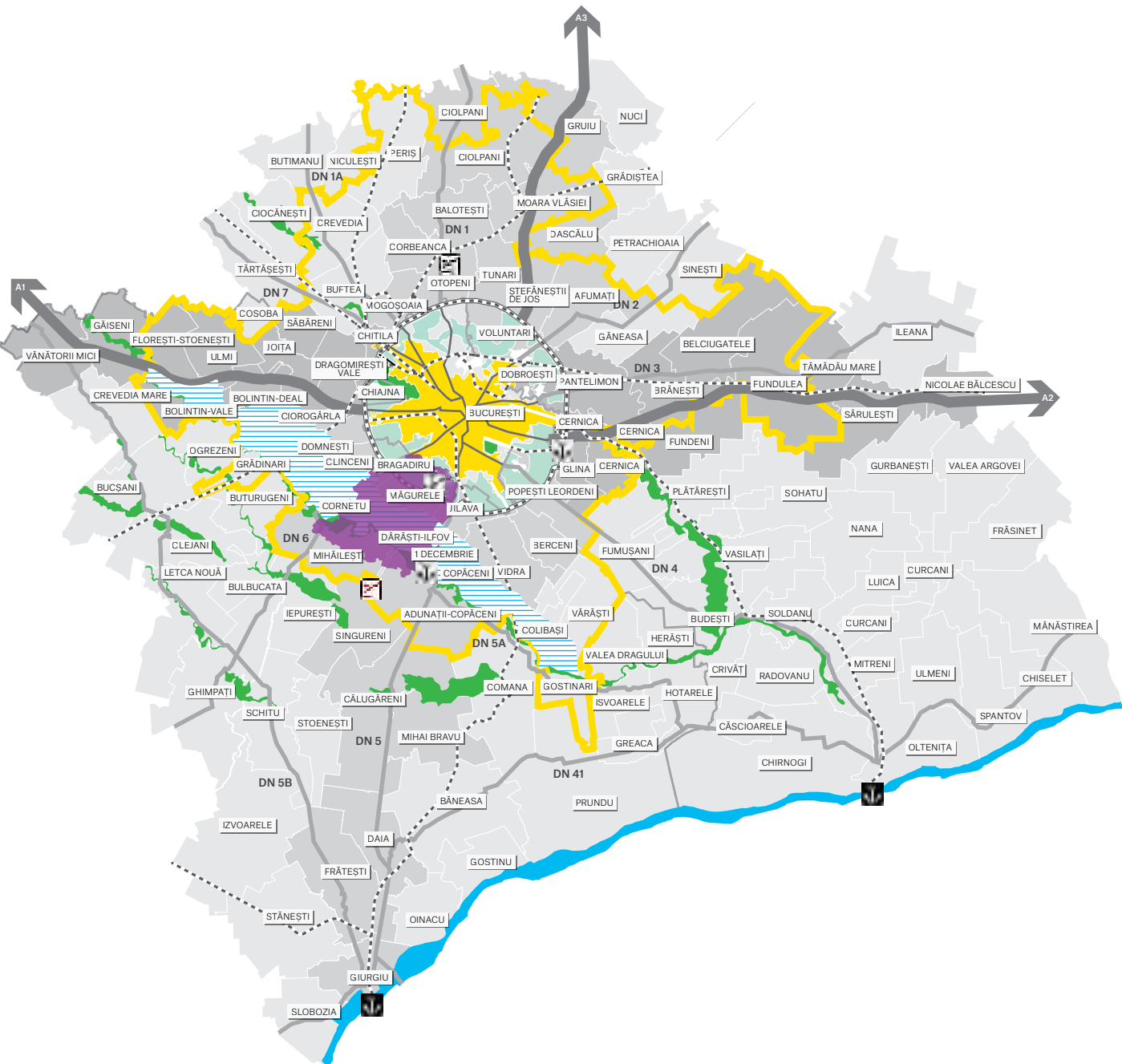
Cum își percep bucureștenii orașul?

În cel mai recent Eurobarometru privind Calitatea Vieții în Orașele Europene (2015), Bucureștiul se situează pe locul 71 (din 83 de orașe) în clasamentul satisfacției generale față de oraș și pe locul 26 din cele 28 de capitale UE. În general, Bucureștiul apare printre ultimii zece clasări la majoritatea categoriilor referitoare la satisfacția față de oraș.

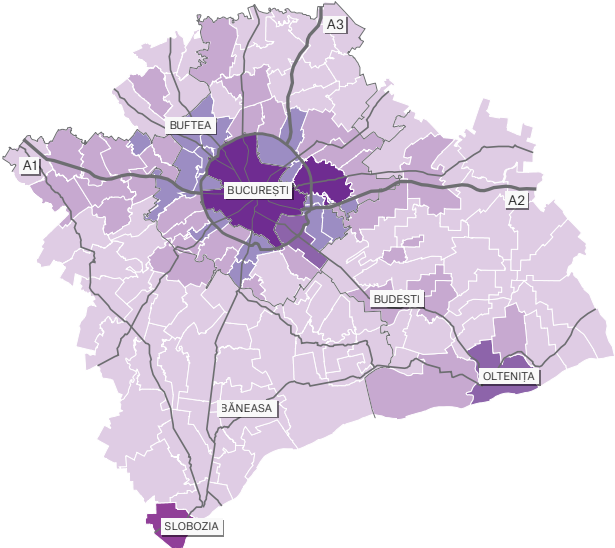
Un grad ridicat de insatisfacție se înregistrează în legătură cu calitatea aerului și zgomotul cauzat de trafic, dar și la neîncrederea față de oraș, mai ales în zonele de cartier, unde Bucureștiul se clasează pe ultimul loc (83 din 83). Singurele sectoare în care Bucureștiul obține un scor mediu sunt calitatea facilităților pentru cumpărături, prețul mic al locuințelor și posibilitățile de angajare. Cercetările suplimentare privind modul în care locuitorii își percep orașul arată că doar 34% din aceștia cred că București merită titlul de Capitală Culturală Europeană, în timp ce 66% din bucureșteni sunt de părere că locuiesc într-un oraș creativ și dinamic. 70% sunt nemulțumiți de numărul mare de automobile din oraș (circa 1,12 milioane de mașini înregistrate în București în 2013), iar 82% sunt de acord că Bucureștiul este un oraș aglomerat.

6 Comisia Europeană, *EU Employment and Social Situation, Raport Trimestrial, Supliment: Recent Trends in the Geographical Mobility of Workers in the EU*, iunie 2014, p. 17.

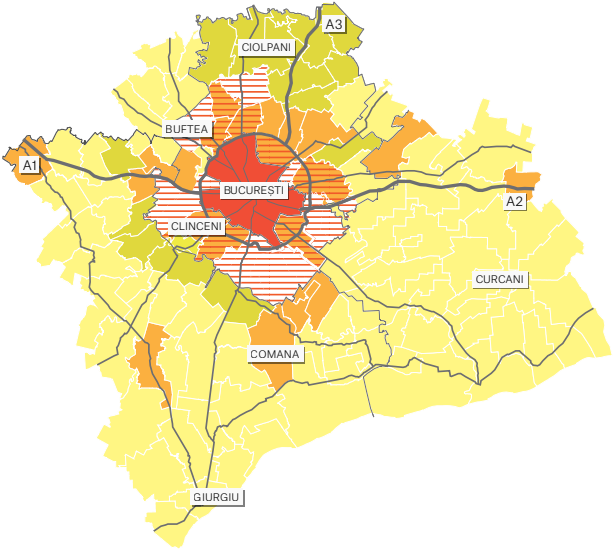
Context regional/
Zona metropolitană

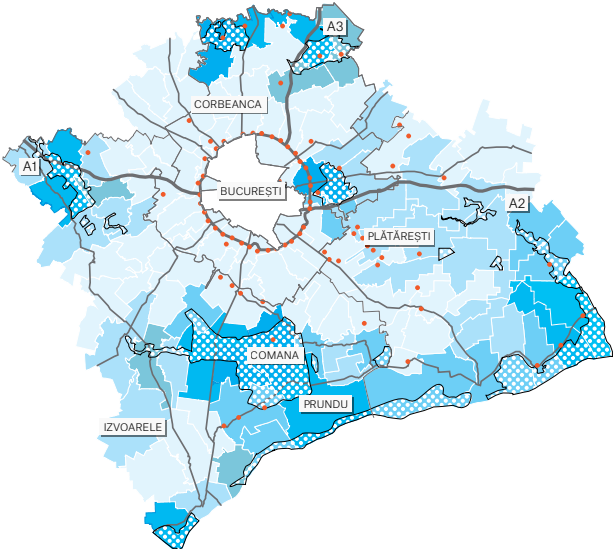
- Unități administrative locale
- Arealul construit al Bucureștiului
- Zone virane extinse în interiorul șoselei de centură a Bucureștiului
- Axa de urbanizare Autostrăzile A1–A2
- Axa Ploiești–București–Giurgiu
- Aria periurbană a Bucureștiului
- Fluviul Dunărea
- Coridorul verde Argeș–Sabar
- Spații de conectivitate naturală
- Drumuri naționale
- Autostrăzi (A1–A2–A3)
- Porturi propuse/ aeroporturi
- Porturi existente/ aeroporturi
- Institutul de Cercetare Măgurele

- DISTRIBUȚIA POPULAȚIEI PERSOANE/ HECTAR**
- 4,1 – 15,0
- 15,1 – 25,0
- 25,1 – 50,0
- 50,1 – 75,0
- 75,0 – 100,0
- 150 – București

- PROFILUL ECONOMIC ȘI FORȚA DE MUNCĂ**
- Creștere a ratei de angajare de aprox. 98 %
- Unități administrative locale cu creștere economică
- Unități administrative locale cu facilități turistice
- Unități administrative locale cu profil agricol

- SUPRAFAȚA ARIILOR NATURALE PROTEJATE RAPORTATĂ LA CEA A UNITĂȚILOR LOCALE ADMINISTRATIVE (%)**
- < 10%
- 10,1% – 20%
- 20,1% – 50%
- 50,1% – 75,0%
- > 75,1%
- Nu există date disponibile
- Situri „NATURA 2000”
- Puncte de interes cultural

Regiunea București-Ilfov

Orașul dvs. are în plan implicarea zonei limitrofe? Explicați această opțiune.

București și Județul Ilfov vor fi o singură regiune până în 2021, așa că este natural să colaboreze.

De ce dorește orașul dumneavoastră să participe la competiția pentru titlul de Capitală Europeană a Culturii?

Explicați conceptul programului care va fi lansat în cazul în care orașul este nominalizat Capitală europeană a culturii. (vezi p. 24)

În dosarul de candidatură anterior, am explicat cum dinamica la nivel local, național și internațional forțează orașul București să se schimbe și acest lucru va fi exacerbât de introducerea formală a regiunilor până în 2021. În termeni de structură urbană, mișcare a populației la nivel regional și tipare de mobilitate, recreere și infrastructură culturală, turism și potențial economic, influența și presiunea orașului crește, oamenii călătorind zilnic distanțe de până la 60 de km pentru a ajunge în București, aproximativ 3 milioane de locuitori folosind orașul în mod regulat.

Orașul București și județul Ilfov au stabilit un parteneriat strategic cu ADRBI/ Agenția de Dezvoltare Regională București-Ilfov, autoritatea strategică regională care administrează fonduri la nivel național și european. ADRBI este responsabilă pentru investițiile strategice la nivel regional pentru perioada 2014-2020. Agenția a agreeat să sprijine B2021 prin investiția în programe specifice, care se aliniază cu prioritățile regionale ale UE. Acesta este un alt motiv cheie pentru a structura proiectul la nivel regional. O perspectivă regională poate întări semnificativ turismul cultural, care reprezintă una dintre cele nouă priorități strategice pentru Fondurile Regionale 2014-2020. București poate juca un rol semnificativ în această strategie.

Județul Ilfov aduce în proiect obiective culturale importante, incluzând centrele culturale Mogoșoaia și Snagov, care pot găzdui rezidențe și sunt potențiale locuri pentru producție culturală, zone verzi și coridoare albastre, care se vor lega de inițiativele din *Greentopia*. În Ilfov există, de asemenea, areale cu populație care suferă de multiple tipuri de privațiuni, care includ și un număr de comunități dense cu populație de etnie romă. Buftea, Măgurele și Chitila au un număr ridicat la nivel național de populație marginalizată (între 11,5 și 13,5%). Aceste zone sunt abordate în special în proiectul *Precaritate Temporară*.

Un nou model de democrație participativă, care are în centru cetățeanul

Construirea unei viziuni colective privind viitoarele responsabilități și roluri ale actorilor urbani este esențială

Argumentația pentru București

Bucureștiul se află astăzi în punctul în care trebuie să-și facă socotelile și să acționeze asupra aspectelor invizibile care l-au blocat în ultimii 27 de ani. Avem cinci puncte de plecare pentru motivarea acestei candidaturi:

1. Pregătirea terenului pentru o viitoare cultură a responsabilității

În cadrul precedentului dosar de candidatură, ne-am concentrat pe condițiile istorice, politice și sociale care au împiedicat progresul real în tranziția către un sistem democratic de implicare civică activă. Primul nostru argument pentru București a fost nevoia de a reconstrui încrederea cetățenilor, prin poziționarea culturii ca o resursă cheie pentru refacerea legăturii emoționale cu orașul. Continuăm să credem că CEAC joacă un rol crucial în rezolvarea problemelor sistemice care s-au reflectat atât de mult timp în dezinteresul oamenilor față de destinul propriului oraș.

Tragicul incendiu de la clubul Colectiv, din octombrie 2015, precum și consecințele acestuia, a întărit ideea că orașul trăiește pe muchie de cuțit, la granița dintre haosul creativ și cel autodistructiv.

Prezentul dosar de candidatură reiterează argumentul că trebuie imaginat și implementat un nou model de democrație participativă, care să aibă în centru cetățeanul. În același timp, evenimentele ulterioare tragediei de la Colectiv au arătat că un nou contract civic este posibil doar în condițiile existenței unui angajament de schimbare a stării de fapt, dar au evidențiat și nevoia de a transforma suferința în acțiuni mobilizatoare și constructive.

Este momentul pentru o schimbare de perspectivă, în care vidul din prezent să fie înlocuit de sentimentul reînnoirii. Construirea unei viziuni colective a responsabilităților și rolurilor viitoare pentru actorii urbani este esențială și trebuie cultivată printr-o mișcare artistică și culturală.

În noiembrie 2015, căderea guvernului și demisia unui primar de sector, altminteri popular, au arătat că, pentru prima dată după 1989, sistemul partinic care a dominat România dă semne de bătrânețe. De atunci, intuiția pe care ne-am bazat candidatura – aceea că o nouă energie colectivă se face simțită subteran, puțin sau deloc încurajată de establishment sau de politica tradițională – a devenit din ce în ce mai puternică.

Aceste simptome sunt dovedite și de accesele de activism civic concentrate în cartiere, care arată, într-un mod proaspăt și angajat, că proximitatea capătă o reală valoare politică în București.

Pe de altă parte, schimbarea a fost vizibilă și în cadrul celei de-a 12-a ediții Bucharest Pride din iunie 2016, cu un număr record de 2.500 de participanți, mai mult decât dublu față de prezența din ultimii ani.

În aceeași ordine de idei, faptul că „Delta Văcărești” a devenit oficial Parcul Natural Văcărești, după un proces birocratic lung și complicat, reprezintă un exemplu al dorinței colective reale de a merge înainte, în ciuda obstacolelor.

Am sesizat, de asemenea, o disponibilitate la schimbare – prin răspunsul multor tineri independenți la apelurile tematice, atelierile deschise, procesele curatoriale comune și schemele de micro-granturi, care ne-au oferit indicații clare privind puterea motivațională relevantă a etosului și conceptului Orașul În-vizibil –, precum și un angajament de a veni în sprijinul originalității.

În dosarul de candidatură, confirmăm și investim în puternica tendință generațională de a construi inițiative colective. De fapt, programele și proiectele mizează pe ideea că Bucureștiul este un oraș tânăr, în care se dezvoltă progresiv rețele alternative, lideri de opinie și oameni de acțiune, conectați prin structuri informale, mobili și în strânsă legătură cu tematicile europene.

În viitor, reinventarea democrației prin eterna prismă a politicilor de partid va deveni la fel de perimată ca urna de vot. Ceea ce dosarul nostru de candidatură numește azi „intuiție” se va fi transformat într-o realitate tangibilă până în 2021. Abordarea noastră – bazată pe procese, încurajarea inițiativelor la firul ierbii pe termen lung, testarea micro-tacticilor de implicare – poate părea contraintuitivă pentru un oraș de dimensiunile Bucureștiului, dar, de fapt, aceasta urmează promisiunea invizibilă, dar puternică, a noii solidarități urbane, în continuă creștere.

■ 2. Recuperarea identității europene a Bucureștiului

În cursul procesului de pregătire a candidaturii, ne-am întors frecvent la problema identității Bucureștiului, care a apărut ori de câte ori am abordat aspectele ce definesc un oraș de o asemenea complexitate: așezarea geografică, profilul cultural și trăsăturile unice, aspectele politice, actuala tranziție de la supracentralizarea socialistă la neoliberalismul de tip laissez-faire, identitatea europeană a orașului și contribuția sa la valorile europene.

Titlul este o șansă de refacere a legăturilor pierdute sau nevăzute ale Bucureștiului cu orașe cu care acesta are o istorie și valori comune, precum Viena și Budapesta, pe axa țărilor dunărene, Belgradul și Sofia, pe axa balcanică, Parisul și Berlinul, pe direcția Europa Occidentală, precum și cu orașe din țările de la Marea Neagră. Considerăm CEac drept un cadru mai larg pentru regândirea Bucureștiului din perspectiva prea puțin explorată a unui actor geopolitic atât regional, cât și periferic, într-o Europă care se confruntă ea însăși cu o redefinire a rolurilor desemnate orașelor considerate marginale din punctul de vedere al Occidentului.

Candidatura nu se referă numai la legăturile geografice, ci și la cele culturale și artistice. Considerăm CEac drept instrument strategic de reconectare a instituțiilor culturale din București cu artiștii europeni și internaționali, în special în domeniul artelor contemporane și al inițiativelor civice.

■ 3. O nouă perspectivă asupra Europei: interconectarea ca mod de schimbare a status quo-ului

Ultimii cincisprezece ani de crize majore și presiuni globale asupra Europei ne-au adus în punctul în care observăm semne clare de fractură și implozie a ceea ce majoritatea oamenilor considerau a fi un cadru comun pentru manifestarea diversității. În contextul în care din ce în ce mai multe țări și orașe devin tot mai polarizate, întorcându-se la modele de localizare și provincialism accentuat, credem că Bucureștiul oferă un important compendiu de experiențe și de teme în care se regăsesc toate orașele europene de dimensiunile și amploarea sa – de la fragmentarea spațială, la inechitatea tot mai accentuată a distribuției resurselor și fondurilor.

Accentul tot mai puternic pus pe dezvoltarea urbană își arată deja dezavantajele – această politică dominantă s-a dovedit ineficientă pentru nevoile locale. Tendința din ce în ce mai competitivă a orașelor de a se poziționa într-o paradigmă de branding – ca destinații turistice, orașe universitare, „monumente” istorice – poate fi, de fapt, contraproductivă pentru transpunerea în practică a multora dintre viziunile promovate de UE privind dezvoltarea urbană echilibrată.¹

În cadrul analizei sale privind rolul orașelor ca motor al schimbării și dezvoltării în sisteme economice și culturale din ce în ce mai globalizate și mai interconectate, Saskia Sassen, unul dintre cei mai cunoscuți expert pe tema globalizării și a efectului său asupra orașelor, evidențiază aspectul stratificării acestora (local – regional – național – supranațional – continental – global), ca fiind atât o problemă de dimensiune, cât și una de interconectare.² Această observație se leagă și de premiza că, în orice sistem integrat într-o rețea, problema nodalității este esențială pentru a influența și promova schimbarea.

După cum am afirmat deja, din punct de vedere istoric, Bucureștiul este un oraș bine conectat, legat de restul țării în calitate sa de capitală și de principal motor economic și cultural. De asemenea, este conectat cu alte orașe din Balcani, în calitate de centru important pentru afaceri globale, tehnologii digitale, cunoștințe avansate și flux de personal calificat la multe niveluri. Un al treilea nivel de conectivitate pentru București este asigurat de propriii săi cetățeni, care fac parte dintr-o diasporă în creștere și contribuie la ecosistemul mental global printr-o noțiune fluidă a spațiului, dublată de problemele izvorâte din deșrădăcinare și dorința de apartenență.

Credem că Bucureștiul, care se confruntă cu toate formele importante de maladii urbane la care au fost supuse orașele europene în ultimul secol, are, în același timp, potențialul, resursele, competențele și capacitatea de inovație pentru a-și rezolva aceste probleme. Pe baza cercetărilor noastre, am dedus că Bucureștiul este unul din cele cinci mari orașe balcanice cu o conectivitate îndeajuns de puternică încât să poată beneficia de mișcările europene și globale, dar și să le influențeze. Argumentația noastră se bazează pe ideea că Bucureștiul nu doar că se află în poziția de a genera implicare la nivel național, dar are și potențialul de a exercita o influență la nivel regional și european, datorită conectivității sale.

Permițând Bucureștiului să joace acest rol pe o scenă mai largă, inițiativa CEac va include aceste probleme urgente în agenda sa și va reda competiției statutul de miză importantă și reală pentru marile orașe. Astfel, orașele și-ar întări rolul ca platforme culturale, conduse de cetățeni, ca centre ale solidarității europene – și nu doar ca centre tradiționale de reprezentare politică și administrativă.

În cazul în care marile capitale și orașe europene nu devin lideri în mișcarea de implicare într-o lume conectată și nu permit un transfer mai pronunțat al puterii politice către cartiere și comunități, în scopul promovării diversității, autenticității și inovației sociale, ne îndoiim că Europa va fi capabilă să gestioneze aceste două forțe principale, care stau la baza visului european.

Proximitatea devine o valoare politică reală în orașul București

Încurajarea inițiativelor treptate, de jos în sus, testarea micro-tacticilor de implicare

¹ Comisia Europeană/ Directoratul General pentru Politici Regionale, *Cities of Tomorrow: Challenges, Visions, Ways Forward*, 2011. Raportul pledează pentru inovație verde, regenerare ecologică și a mediului, noi forme de participare democratică, asigurarea și dezvoltarea dialogului cultural și a diversității, asigurarea coeziunii și a progresului social, limitarea disipării urbane.

² Saskia Sassen, *The Global City: New York, London, Tokyo*, Princeton University Press, 1991.

Dorim ca Bucureștiul să joace un rol în această misiune. În opinia noastră, există dovezi clare că orașul este pe punctul de a-și schimba tiparele trecutului. Aceasta se datorează, în parte, istoricului de probleme urbane, sociale, morale și culturale cu care s-a confruntat, dar și apariției unei conștiințe de sine și implicării active, care au creat un sentiment de nerăbdare, la un an de pauză de la politicile normale de partid.

Noua perspectivă și noul ton al Planului Urbanistic General (PUG) pentru București anticipează această schimbare, promovând politici care pun oamenii în prim-plan. În același timp, numărul din ce în ce mai mare de acțiuni, proiecte, start-up-uri și inițiative la scară mică, dar inovative, alimentate inclusiv de procesul CEAC, au scos la iveală cea mai importantă masă de potențial creativ și inovație din Balcani. Credem că acești factori au creat cele mai dinamice condiții pentru un proces de transformare.

■ 4. Echilibrarea inegalităților culturale

Mai mult de două treimi din populația Bucureștiului trăiește în afara zonei centrale, unde sunt concentrate circa 80% din instituții și din activitatea culturală. Consumul cultural în cartiere este redus în principal la filme comerciale și mall-uri. Nu numai orașul socialist și-a transformat locuitorii în cetățeni invizibili. Orașul capitalist a continuat să facă acest lucru, marginalizându-i, din punct de vedere cultural, pe mulți dintre cetățenii săi.

Comparativ cu alte capitale europene, rata de participare a cetățenilor în viața artistică și culturală a orașului (evenimente și activități publice) este extrem de scăzută. Rezultatele amplului Barometru Cultural București 2015 referitoare la viața culturală subliniază clar acest lucru. În condițiile în care 53% din populație profită foarte rar de oferta artistică și culturală a orașului, există o nevoie dovedită și documentată de a regândi agenda culturală, de a redistribui activitățile și de a deschide noi instituții.

Considerăm că această reechilibrare este crucială pentru viața culturală a orașului și credem că CEAC poate oferi acces egal la cultură pentru toți bucureștenii. Având în vedere deschiderea unor noi teritorii culturale, considerăm CEAC o oportunitate de a lărgi accesul la cultură în cartierele periferice ale orașului și de a pune accent pe actul creativ, în defavoarea simplului consum. Bucureștiul are cea mai bogată și mai activă scenă artistică independentă din România. Totuși, acest imens potențial creativ este fragmentat și utilizat la minimum, din cauza lipsei de finanțare, de spații și strategii coerente pentru arta contemporană.

■ 5. Captarea potențialului creativ și cultural al Bucureștiului

Instituțiile culturale naționale și municipale funcționează ca unități închise, care rareori se manifestă dincolo de sediile din centrul orașului. Puterea lor de iradiere este limitată la publicul captiv căruia i se adresează. Foarte puține dintre aceste instituții și-au deschis porțile pentru colaborări locale, naționale sau europene. Considerăm că titlul CEAC este esențial pentru deschiderea instituțiilor culturale și pentru a face acest imens potențial vizibil în cartierele și la periferia orașului, precum și la nivel regional, național și european. Considerăm CEAC drept un factor decisiv pentru accesul artiștilor locali și europeni la numeroasele spații și clădiri nefolosite, inclusiv situri industriale de mari dimensiuni, din oraș.

Bucureștiul nu are o strategie de turism, iar turismul cultural n-a fost niciodată o prioritate. Pe de altă parte, numărul tot mai mare de inițiative de turism alternativ, alături de interesul tot mai mare acordat în ultimul deceniu de presa internațională indică un potențial clar al orașului în această direcție. Printre obiectivele culturale neexploatate se numără arhitectura socialistă și cea modernistă a orașului, ca și Parcul Natural Văcărești. S-a remarcat în ultima vreme un interes tot mai mare pentru aceste două zone.

Poate că cea mai importantă resursă a orașului o reprezintă potențialul tinerei generații (cei 260.000 de elevi și liceeni și 110.000 de studenți). Aceasta este prima generație născută după 1990, însă există și pericolul ca ea să se transforme într-o generație pierdută.

Există riscul real ca potențialul inovativ al orașului să nu fie valorificat. În rândurile absolvenților de studii superioare în vârstă de 24-30 de ani, rata șomajului este de 24%, iar 30% dintre ei părăsesc țara, lucrând în Europa. Restul de 46% își găsesc slujbe în oraș, dar mulți își schimbă direcția profesională (mai ales absolvenții de arte) și nu lucrează în domeniul în care au fost formați. Această situație este una din temele principale ale dosarului de candidatură. Ea explică de ce am prioritarizat parteneriate importante cu cele șapte universități de artă din oraș, dar și cu Departamentul de Educație al Municipiului București, care s-au angajat să investească în programele noastre comune.

Migrația minților creative ale Bucureștiului către Europa s-a accelerat după criza economică. Considerăm că CEAC reprezintă o oportunitate crucială de a descătușa potențialul viitor al orașului, dar și o platformă care să creeze speranță, să încurajeze o nouă gândire și să angreneze tineretul creativ, inovator în plan social și cu abilități pentru comunicare și media din oraș.

Contribuția la strategia pe termen lung

Un proces paralel și coordonat între Strategia Culturală și CEaC a inclus cercetări și teme de analiză comune, conectarea obiectivelor și un dialog cu sectorul cultural.

Pe data de 1 august 2016, Consiliul General a adoptat Strategia Culturală a Municipiului București pentru următoarea decadă (2016-2026) – prima strategie pe termen lung pe care orașul a articulat-o pentru a-și ghida acțiunile și investițiile în domeniul cultural, rezultată în urma unui proces participativ bazat pe o cercetare a domeniului, care s-a derulat pe o perioadă de doi ani.

Absența unei viziuni comune și a unei strategii culturale asumate anterior acestui proces a limitat reacția la provocările, oportunitățile și dezvoltarea sectorului, și a marginalizat sectorul cultural în relație cu alte domenii.

Caracterul de pionierat al acestui proces se traduce și în abordarea orașului ca ecosistem – sistemul cultural se intersectează cu sistemul economic, dimensiunea urbană, necesitatea permanentizării unui mediu curat, prietenos și atractiv pentru cetățenii Bucureștiului. Sistemul cultural este văzut, în acest sens, ca generator de calitate a vieții și ca un conector privilegiat în oraș, care va permite cetățeanului să își adâncească atât sentimentul de apartenență, cât și cel de promotor al orașului București.

Astfel, **Strategia Culturală avansează șase scopuri de lung termen**. Matricea de la pagina 15 detaliază obiectivele strategice care susțin fiecare din aceste scopuri și listează o serie din propunerile de instrumente și mecanisme pentru implementarea acestora.

- Ob. 1**   Înscrierea culturii ca motor al dezvoltării urbane durabile
- Ob. 2**   Asigurarea accesului și încurajarea unei participări generalizate și echilibrate a tuturor cetățenilor orașului la sistemul cultural
- Ob. 3**   Poziționarea Bucureștiului ca o capitală culturală atractivă a spațiului european
- Ob. 4**   Transformarea paradigmei de gândire în ceea ce privește antreprenoriatul creativ
- Ob. 5**   Bucureștiul – oraș „conectiv”
- Ob. 6**   Creșterea capacității și sustenabilității sectorului cultural

Strategia Culturală este rezultatul unui proces complex pe termen lung derulat sub coordonarea ARCUB, Centrul Cultural al Municipiului București, în corelare cu procesul de candidatură pentru CEaC2021, pentru a asigura o sinergie în dezvoltarea, implementarea și sustenabilitatea acestora ulterior anului 2021.

Acest proces complex de cercetare și consultare pe parcursul a doi ani a fost conceput să răspundă caracterului de pionierat al demersului și complexității sectorului cultural bucureștean, precum și să asigure un fundament solid, bazat pe o înțelegere informată a sectorului și pe participarea acestuia la procesul decizional, pentru a lansa un proces sustenabil, de termen lung, care integrează cultura ca resursă cheie în dezvoltarea locală.

Dat fiind că acesta a fost primul proces de acest fel la nivelul orașului și ținând cont de lipsa cronică de informații depre sectorul cultural și practicile culturale ale bucureștenilor, în prima parte a acestui proces (iunie 2014-decembrie 2015) s-a realizat o **cercetare exhaustivă**, realizată în parteneriat cu 10 organizații de cercetare, educație și elaborare de politici, atât publice cât și private, precum și cu 36 de experți individuali:

- Prima cercetare exploratorie asupra dinamicii sectoarelor culturale și creative ale Bucureștiului, ce a implicat circa 550 actori din domeniu, prin interviuri, focus grupuri și chestionare;
- 24 rapoarte suplimentare (diagnoze și propuneri de politici) în domenii și teme relevante pentru ecosistemul cultural al orașului, comisionate către experți individuali;
- Un studiu al practicilor culturale, participării, preferințelor și percepțiilor bucureștenilor, bazat pe un eșantion de 1.000 de cetățeni – primul studiu de acest tip efectuat la nivelul întregului oraș;
- O analiză calitativă a practicilor culturale, religioase și de timp liber ale bucureștenilor;
- O cartografiere cantitativă, bazată pe participarea cetățenilor, a nevoilor și unor idei privind dezvoltarea culturală în cartierele bucureștene, concentrată pe 12 astfel de comunități;

1. Descrieți strategia culturală existentă în orașul dumneavoastră la momentul candidaturii, precum și planurile orașului de consolidare a capacității sectoarelor culturale și creative, inclusiv prin dezvoltarea unor legături pe termen lung între aceste sectoare și sectoarele economice și sociale din orașul dumneavoastră. Care sunt planurile pentru sprijinirea activităților culturale după perioada pentru care este acordat titlul?

- O cartografiere a resurselor financiare publice și private pentru artă și cultură în București, pe parcursul ultimilor opt ani (2007-2015);
- O cartografiere a spațiilor părăsite sau insuficient utilizate din oraș, prin care s-au identificat peste 400 de clădiri și spații publice cu potențial de activare culturală.

Toate aceste rapoarte au fost puse la dispoziția publicului printr-un website dedicat – un instrument de referință pentru acest proces: www.StrategiaCulturalaBucuresti.ro.

Această fază de cercetare intensă a scos în evidență nevoia profundă și a pus bazele unui proces de cercetare și analiză consecvent și pe termen lung, crucial pentru dezvoltarea, implementarea și evaluarea strategiei, care se va derula sub umbrela **Observatorului Cultural București** – o platformă ce va reuni organizații active din domeniul universitar, de cercetare și al politicilor publice, ale cărei baze vor fi puse în 2017.

Pentru a face planificarea culturală relevantă ca motor transversal de dezvoltare, procesul de elaborare a strategiei a presupus **corelarea cu alte politici sectoriale** la nivel național, regional și local, precum cele privind dezvoltarea urbană, mobilitatea, turismul, agenda digitală etc. Strategia Culturală și București2021 au lansat, de exemplu, o platformă de coordonare cu două inițiative cruciale pentru oraș: Planul Urbanistic General (PUG) și Planul Integrat de Dezvoltare Urbană pentru zona centrală (PIDU Central). Astfel, Strategia și București2021 contruiesc pe baza acestor procese și le hrănesc, la rândul lor, de exemplu, prin sprijinirea activării și consolidării cartierelor, care vor deveni pilonii principali de implementare a noii viziuni a PUG.

Nu în ultimul rând, Strategia Culturală a fost formulată ca rezultat al unui **amplu proces participativ de consultare**, cu peste 240 de persoane-resursă (manageri de instituții culturale publice, antreprenori culturali, reprezentanți ai administrației publice municipale și locale, reprezentanți ai ONG-urilor și cetățeni interesați de proces), care au luat parte la cele 12 dezbateri publice, grupuri de lucru și ateliere organizate în perioada aprilie 2015-mai 2016 și la dezbaterile publice din perioada iunie-iulie 2016.

Acest proces a dezvăluit totodată, și uneori chiar a accentuat, faliile și neînțelegerile existente în sectorul cultural, precum cele dintre sectorul public și cel al ONG-urilor, dintre sectorul public și zona antreprenorială, dintre sectorul cultural și administrație, dintre administrația municipală și cea de sector etc. Acesta a creat însă o bază pentru contracararea segmentării sectorului cultural, prin cooptarea diverșilor actori la un proces de reflecție asupra scopurilor comune pentru oraș și pentru sectorul cultural. Rezultatul este un acord generalizat privind problemele critice cu care se confruntă orașul și privind obiectivele Strategiei. Cu toate acestea, construirea de platforme de dialog și cooperare sustenabile este un proces pe termen lung și reprezintă un element cheie în implementarea Strategiei.

Operaționalizarea și implementarea Strategiei Culturale vor fi efectuate în coordonarea Primăriei Municipiului București – Direcția Cultură, Sport, Turism. Procesul va demara în toamna anului 2016, cu înființarea unui Comitet de pilotaj, format din reprezentanți ai administrației publice și organizațiilor culturale publice și private, care va fi responsabil cu operaționalizarea Strategiei. Acesta va dezvolta un plan de acțiune cu priorități pe termen scurt, mediu și lung, bazat pe gama largă de instrumente și mecanisme propuse, laolaltă cu acțiuni, bugete și responsabilități. Această fază va include și dezvoltarea unui set de indicatori de evaluare și proceduri de monitorizare a implementării strategiei.

Este important de menționat că o serie de mecanisme și programe specifice de punere în practică a obiectivelor Strategiei au fost deja lansate sau planificate în faza de dezvoltare a Strategiei, de către diverse instituții municipale, multe dintre ele în sinergie între Strategia Culturală și CEAC, precum programele de cultură în educație, integrarea unor obiective în linia de finanțare a ARCUB sau inițiativele de dezvoltare a capacităților. Dezvoltarea capacităților este, de altfel, un element crucial pentru implementarea Strategiei și a fost inclusă ca una din direcțiile strategice, inițiativele din acest domeniu urmând a fi lansate imediat.

■ Platforme de dezvoltare a capacităților

Stimularea și declanșarea de schimbări sistemice pe termen lung necesită o înțelegere clară a naturii complexe și fluide a sistemului, precum și un set precis de instrumente ce trebuie utilizate în situații specifice. În cazul Bucureștiului, provocarea este formidabilă din cauza dezechilibrului din sistemul cultural, a investițiilor restante necesare și a dimensiunii efective a orașului. Proiectul CEAC va oferi un impuls suplimentar și necesitatea de a actualiza capacitățile orașului la toate nivelurile. Astfel, am inițiat un program de dezvoltare a capacităților printr-un parteneriat între Strategia Culturală și CEAC, deschizând acțiunile către participanții la programul București2021, dar și altor instituții, operatori culturali și artiști. În plus, dezvoltarea capacităților este o componentă importantă în multe din programele București2021.

Am dezvoltat câteva platforme care răspund nevoilor evaluate prin procesul Strategiei Culturale, dar și prin implicarea directă a instituțiilor, artiștilor și grupurilor comunitare în procesul CEAC.

Platforma pentru Artă București

Într-un oraș cu viziuni artistice inovatoare – implementate de organizații culturale independente, dar și de unele instituții publice – și evenimente culturale de anvergură, este oarecum paradoxal că personalul, infrastructura și echipamentele sunt în mod constant insuficiente.

Acest program central, detaliat în tabelul de mai jos, urmărește dezvoltarea capacității, atât pentru organizații independente, cât și pentru instituții publice, la capetele Profesioniști & Logistică, în același timp susținând Mobilitatea și schimburile internaționale. De asemenea, acesta urmărește mărirea capacității sectorului de a exploata noi tehnologii pentru a cunoaște și a se conecta mai bine cu diferitele tipuri de public.

Printr-o metodologie de training în managementul cultural-artistice de înaltă calitate, proiectul conectează producătorii și managerii culturali români și internaționali, profesioniști din mediul academic, activiști și specialiști din domenii transdisciplinare, inovatori în tehnologie și factori de decizie, într-un efort colectiv de a investi într-un sector cultural deja foarte activ, și de a asigura necesarul uman și logistica tehnică pentru implementarea strategiei culturale pe parcursul a zece ani. Propunem o serie de proiecte cu metodologii inovatoare (noi formate de lucru, proiecte care încurajează parteneriatele în inovație și cultură, noul Fond pentru Tehnologie Culturală, un Fond de Mobilitate pentru Artiști și Profesioniști etc.), precum și metodologii mai tradiționale (linii de granturi, lobby și susținere pentru studii profesionale post-universitare etc.).

ORGANIZATOR PRINCIPAL: ARCUB
PARTENERI STRATEGICI: Universitatea din București
REȚELE ȘI PARTENERI INTERNAȚIONALI: EUNIC, On the Move, IETM, Culture Action Europe, Erasmus Plus, EURIOCITIES:
Fundația Culturală Europeană, Asociația de Dezvoltare Sofia, Fundația Marcel Hichter Foundation, CEC Artslink, Res Artis, Dutch Culture/ TransArtists, UNESCO Chair din Belgrad (Serbia)
ONG-URI NAȚIONALE: Asociația Film ETC., Asociația MetruCub, Asociația pentru Tranziție Urbană, Asociația MATKA, Fundația Gabriela Tudor, Fundația Civitas
INSTITUȚII CULTURALE EUROPENE ÎN BUCUREȘTI: Goethe-Institut, British Council, Institut Français, Centrul Ceh, Forumul Austriac, Institutul Cultural Polonez etc.
PARTENERI DE AFACERI (POTENȚIALI): UniCredit, Microsoft, HP, Google, Lenovo

Program	Activitate	Participanți
KNOW-HOW		
Program peer to peer	Un program de sprijin sustenabil pentru instituții culturale și ONG-uri. Un grup de circa 20 de specialiști europeni vor fi disponibili pentru suport dedicat pe programe și probleme specifice care pot transforma/ construi parteneri cheie în sectorul cultural. Vor fi acoperite toate aspectele de dezvoltare organizațională timp de trei luni – mentorat intensiv, program anual de schimb și discuții publice/ întâlniri integrate în program.	10 instituții & max. 100 persoane anual vor lucra cu 20 de specialiști europeni/ români
Diplome culturale pentru curatori	Un ambițios program de formare pe o perioadă de 1/2 ani pentru toți profesioniștii care lucrează trans-sectorial. În colaborare cu Departamentele UNESCO Chair – Universitatea din București/ Universitatea de Arte București și cu câteva platforme/ cursuri de management cultural europene, proiectul va ridica ștacheta pentru organizatorii/ curatorii culturali ambițioși, care vor să lucreze la nivel internațional și interdisciplinar.	25 curatori & organizatori anual
Diplome culturale pentru adolescenți	Un program paralel urmărește să lanseze o diplomă culturală (DC) de 2 ani pentru adolescenți din liceele bucureștene și ilfovene, inclusiv în școlile de cartier, cu elevi provenind din familii cu venituri reduse.	25 tineri activiști culturali anual
EUROPEAN		
Program internațional de vizite pentru curatori	O mare parte din cultura și artele românești rămân secrete pentru programatorii, producătorii și curatorii internaționali. Un program consecvent de vizite coordonate pe tematici/ sectoare va cartografia potențialul scenei românești de arte (contemporane) pentru parteneri cheie din Europa.	25 curatori & organizatori anual
Granturi pentru mobilitate	Pentru a spori și dezvolta colaborarea interculturală și internațională în toate aspectele vieții profesionale și pentru a mări nivelul de interacțiune, cercetare, coproducție, parteneriate și schimburi, turnee, networking în Europa, cu accent pe proiectele B2021 în această fază. Deschis pentru artiști și profesioniști din domeniul culturii. Programul va sprijini și artiștii/ organizatorii europeni care vizitează Bucureștiul.	50 artiști & organizatori anual
INFRASTRUCTURĂ CULTURALĂ		
Hub-uri culturale	Micile hub-uri culturale independente abia încep să-și facă apariția în oraș, dar fără mecanisme de sprijin pentru a-și începe activitatea. Multe nu pot face față și se închid. Această schemă de granturi va ajuta la crearea de inițiative independente care activează în domeniile vizate – de exemplu, spații verzi, spații interculturale – cu un grant anual de 4.000–10.000 euro.	5 hub-uri culturale anual
ECHIPAMENT		
Echipament tehnic	Nu există finanțare specifică pentru sprijin tehnic în cazul sectorului cultural, deși nevoia de a actualiza suportul/ resursele tehnice și echipamentul digital e în creștere. O schemă de granturi pentru co-finanțarea echipamentului pentru producție și evenimente, mai ales în aer liber – de exemplu, lumină, sunet etc. O resursă mobilă comună.	5 seturi de echipamente anual
Tehnologie APPdating	Există o nevoie în creștere de a investi în tehnologia digitală în domeniul artelor, precum și pentru sisteme de lumină/ sunet/ imprimare 3D, printare hi-fi etc. O schemă de „appdating” va acorda granturi de maximum 5.000 euro.	5 seturi de echipamente anual
Arte și inovație	Hologramele, sistemele robotice noi, tehnologia laser etc. sunt puțin cunoscute în sectorul cultural românesc, iar accesul la astfel de facilități de cercetare poate fi asigurat pentru anumite proiecte experimentale, care leagă artele de sectorul digital.	5 proiecte pe an
NOI TIPURI DE PUBLIC		
APPdating	O platformă online pentru sectorul cultural, cu un set de aplicații care pot fi utilizate de toate instituțiile/ ONG-urile.	Platformă deschisă
Seriile hackathon	O serie de hackathon-uri pe diferite teme ale orașului, prin care se și realizează noile aplicații, precum orașul sănătos, orașul design-ului, patrimoniul cultural etc.	4 hackathon-uri/ 100 persoane anual
City Hit Spots/ Puncte cheie ale orașului	Informații culturale ce pot fi descărcate pe teritoriul orașului în puncte de acces wi-fi, inclusiv autobuze și tramvaie, pe site-urile/ intranetul companiilor, pe intranetul liceelor etc. pentru a oferi acces la arte/ sectorul cultural.	4–5 platforme deschise
Platforma media internațională	Un program care invită bloggeri de artă/ cultură importanți să viziteze evenimente/ proiecte culturale importante din oraș.	10 jurnaliști & bloggeri internaționali anual
Platforma pentru copii și elevi	Un program inovator pentru copii și adolescenți (până în 15 ani), care va colabora cu instituții și festivaluri consacrate inclusiv „Opera pentru bebeluși”, „Classic Kids” etc.	10–15 evenimente anual

Operatorii culturali sprijiniți vor deveni generatori de schimbare, care vor îmbunătăți un sector cultural urban deja inovator și deveni constructorii unui viitor sustenabil în cultură.

Acestea fiind spuse, paradoxul este că Bucureștiul are, pe tot parcursul anului, o viață culturală foarte vibrantă și diversă (dar concentrată în centrul orașului, problemă la care dosarul de candidatură propune soluții), care însă e limitată de insuficienta planificare și de o disfuncționalitate sistemică. Situația a dus la un semi-blocaj în dezvoltarea capacității, cu singure opțiuni la nivel de micro-tactici culturale – soluții individuale, la scară mică, strategii reciclate. Artiștii sunt văzuți ca un catalizator al adaptării, folosind spațiul fizic și imaginar pentru a crea, învăța, îmbunătăți și lărgi aspectele sociale și etice ale vieții urbane. Chiar și recente cercetări europene indică o criză privind infrastructura culturală și nevoile de personal din România.

Programul urmărește să răspundă acestei urgențe și să articuleze, în diferite moduri, viziunea Orașului În-vizibil prin proiecte non-liniare privind pregătirea și cooperarea operatorilor culturali, cu tactici comune de dezvoltare profesională a personalului și strategii creative tehnice și logistice de dezvoltare a capacității.

Astfel, în șase ani, intenționăm să investim mai integrat și mai consecvent în capacitatea noastră de a strategiza abordarea colectivă privind cultura ca formator de identitate urbană și instrument de ecologie socială într-un oraș al secolului XXI. Este un program gradual, cu activități în cea mai mare parte planificate în faza pregătitoare CEaC 2021. Aceste scheme vor fi completate cu alte inițiative și mecanisme de dezvoltare a capacității în cadrul Strategiei Culturale.

Platforma Cetățenilor Bucureșteni

O schemă de sprijin concepută ca program de dezvoltare a capacităților, ce include trei secțiuni principale: Platforma de Training Profesional, Facilitatori Culturali, Artistul ca Facilitator al Comunității, care asigură know-how și training pentru organizarea comunitară, facilitare culturală și abilități de ospitalitate pentru cetățeni și pentru inițiative independente locale, modelându-le rolul ca interfață a comunităților (60 pers. anual).

Platforma de Educație Creativă București

Ca o condiție cheie a implicării sectorului școlilor publice (primare și gimnaziale), două proiecte au fost dezvoltate în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Municipal, ca parte din București2021: „Gândim orașul” și „Construim orașul”. Această platformă complementară va implica o serie de scheme de training în domeniul învățării creative pentru profesori și va fi derulată de artiști cu scopul dezvoltării formatelor educaționale bazate pe artă și cultură. De asemenea, va include parteneri internaționali cu experiență: ministerele de educație din Scoția, Finlanda și Norvegia, care au integrat aspecte importante de învățare creativă în sistemul lor educațional. Trainingul va fi legat în mod specific de temele București2021 – Memoria | Explorarea | Imaginarea orașului. Platforma va asigura o implicare activă a artiștilor și va fi legată de implementarea unui program existent generat de Ministerul Educației. Va fi dezvoltată o platformă online care va lega trainingul cu cele două proiecte.

Schema anuală de training pe parcursul a două luni va primi 100 de profesori anual, respectiv un total de 500 cadre didactice. Procesele de lansare au fost integrate în planurile pentru anul școlar 2017-2018.

Platforma de Turism Cultural București

Profitând de ocazia de a dezvolta prima inițiativă de turism cultural din oraș, în parteneriat cu Asociația de Turism a Bucureștiului, Direcția Turism a PMB și Autoritatea pentru Turism a Județului Ilfov, propunem o serie de inițiative de dezvoltare a capacității bazate pe clustere, centrate în jurul proiectelor și temelor București2021. Această platformă va oferi programe de dezvoltare la diferite nivele și pentru sectoare și parteneri cheie, respectiv:

- Un program principal de ateliere/ cursuri care va implica atât operatorii culturali/ agențiile, cât și sectorul turistic/ media, pentru a dezvolta un teren comun de colaborare, metode și instrumente care să permită inițiative și parteneriate concrete (100 pers. anual);
- O serie de rezidențe cu scriitori/ bloggeri internaționali la București, 2017-2020 (25 pers. anual);
- Kituri de informare și cursuri pentru personalul de recepție al institutelor culturale, muzeelor, bibliotecilor, sălilor de concert, festivalurilor etc. (100 pers. anual);
- Pachete și kituri informaționale pentru personalul birourilor de turism, al hotelurilor și cafenelelor, taximetriștilor, personalului din autobuze/ metrou etc. (200 pers. anual);
- O serie de ateliere pentru inițiative comunitare/ de cartier/ ecologice, agenți de turism, personal din hoteluri și cafenele, taximetriști, polițiști și personal (50 pers. anual).

ORGANIZATORI PRINCIPALI: B2021, Fundația Comunitară București, CeRe

ORGANIZATORI PRINCIPALI: B2021 și Inspectoratul Școlar al Municipiului București (ISMB)
PARTENERI: Ministerul Educației, Inspectoratul Școlar al Județului Ilfov (ISJI), PROEDUS, CIVITAS, Casa Corpului Didactic, Universitatea București (facultățile de Sociologie, Psihologie, Pedagogie)
PARTENERI PRIVAȚI: Asociația MetruCub – Resurse pentru Cultură, Fundația Da'DeCe, Fundația Dalcroze, Fundația De-a arhitectura, Centrul de Teatru Educațional Replika.

Matricea de mai jos surprinde în mod sintetic corelația dintre Strategia Culturală și București2021, atât din punctul de vedere al obiectivelor, cât și al transpunerii acestora în acțiuni, prin instrumentele pe care le are la dispoziție fiecare: instrumente și mecanisme de implementare a strategiei, pe de o parte, și programe și proiecte ale București2021, pe de altă parte. Acestea sunt fie parte a Platformelor de Dezvoltare a Capacității, elaborate în comun de Strategia Culturală și București2021, fie a programe-lor și proiectelor concrete din anul CEAC.

2.
Cum este inclusă acțiunea
CEAC în această strategie?

Scopuri și obiective ale Strategiei Culturale	Instrumente și mecanisme de implementare a Strategiei Culturale (exemple)	București2021 Programe și proiecte (exemple)	București2021 Obiective
Înscrierea culturii ca motor al dezvoltării urbane durabile			
1 Activarea cartierelor/ Cultura în proximitate	- Sprijinirea inițiativelor culturale și comunitare din cartiere, ca prioritate de finanțare. - Sprijinirea dezvoltării de centre culturale de cartier și explorarea unor mecanisme inovatoare și flexibile de parteneriat pentru a administra și anima infrastructura culturală din cartiere.	- Tema Periferii propune deschiderea orașului, prin programe și proiecte precum: Povești în dormitor • 3 Întâlniri de gradul zero - Platforma cetățenilor Bucureștiului	- Abordarea problemelor urbane, sociale și de mediu cu relevanță trans-sectorială - Dezvoltarea unui puternic program participativ la nivel de cartiere - Îmbunătățirea infrastructurii culturale alternative din oraș
2 Revitalizarea și valorizarea patrimoniului construit și a patrimoniului imaterial	- Integrarea și promovarea zonelor cu valoare urbană/ arhitecturală care definesc identitatea și memoria orașului. - Revitalizarea creativă a patrimoniului imaterial. - Susținerea arhivării și promovării creative a patrimoniului mobil și imobil, inclusiv prin procese de digitizare.	Tema Pierdut & Regăsit vizează în esență patrimoniul: Muzeul In—vizibile • Viitoarele cicatrice ale Bucureștiului • Arca lui Noe. Muzeul la scară umană • Jucării din Epoca de Aur • Albumul de familie al bucureștenilor • Ghici cine vine la cină • NoMap. Nomad Poetry • Trasee și rădăcini	Conștientizarea mai profundă a patrimoniului orașului
3 Spațiul public și spațiul construit ca act cultural	- Susținerea inițiativelor de explorare și activare participativă a orașului și de reapropriere a spațiului public. - Crearea în cadrul PMB a unui birou de sprijin pentru evenimente în spațiul public.	Microtopia se concentrează pe utilizarea spațiilor publice urbane și verzi; Wetlands of the Future • Răul inteligent • Înverzește cartierul! • elastiCITY • Revendicarea orașului	Încurajarea utilizării spațiului public din oraș pentru activități artistice/ culturale
Asigurarea accesului și încurajarea unei participări generalizate și echilibrate a tuturor cetățenilor orașului la sistemul cultural			
4 Diversificarea și creșterea atractivității și accesibilității ofertei culturale și încurajarea participării cetățenilor care nu se regăsesc în oferta culturală prezentă	- Încurajarea dezvoltării expresiilor artistice provenite din diverse cartiere ale Bucureștiului. - Consolidarea și extinderea filialelor Bibliotecii Metropolitane și susținerea transformării acestora în poli locali de învățare pe tot parcursul vieții. - Accesibilizarea echipamentelor culturale publice pentru persoanele cu dizabilități și susținerea dezvoltării unei oferte culturale pentru grupurile defavorizate cultural. - Încurajarea și integrarea unor discursuri culturale și practici marginale sau minoritare. - Înființarea Muzeului Multiculturalismului.	- Arca lui Noe. Muzeul la scară umană • Radio B2021 • Albumul de familie al bucureștenilor • Clinica de design • Orașul temporar • Ghici cine vine la cină - Scheme de micro-granturi pentru comunități și asociații, cu 75 granturi în intervalul 2017–2022 • Colaborarea cu 24 ONG-uri comunitare - Angajamentul ca 70% din program să fie gratuit și în spațiul public - Programul EUroma cu cinci proiecte, inclusiv Muzeul Itinerant al Romilor, Creație Migrație • Centrul Comunitar LGBT • Muzeul Multiculturalismului	- Dezvoltarea unui puternic program participativ la nivel de cartiere - Evidențierea culturii rome și a altor grupuri etnice ca aspecte esențiale ale culturii europene
5 Încurajarea formării și dezvoltării unui public competent cultural	- Sprijinirea dezvoltării de programe de educație culturală participativă la nivelul școlilor. - Lansarea unui program pilot de practicieni creativi în școlile bucureștene.	- Joaca de-a realitatea • Inițiative de dezvoltare a publicului - O serie de scheme majore de educație creativă: Creating the City, Thinking the City, Open Schools (TF Educație), Platforma de educație creativă București	- Mobilizarea unor publicuri mai largi în domeniul cultural, cu accent asupra implicării active - Atragerea copiilor și tinerilor, ca grupuri comunitare cheie în București2021
Poziționarea Bucureștiului ca o capitală culturală atractivă a spațiului european			
6 Încurajarea schimburilor culturale și a parteneriatelor între spațiul european și spațiul bucureștean	- Generare de linii de finanțare pentru mobilitate culturală pentru artiști și operatori culturali din București. - Lansarea și susținerea de programe de rezidență artistică. - Susținerea strategică și multiplicarea proiectelor culturale și creative cu vizibilitate internațională. - Sprijinirea participării organizațiilor bucureștene în proiecte europene printr-o schemă de sprijin automat.	- Platforma Artistică pentru București • Rezidențe Europene 2017–2020 • Programul de dezvoltare Europa Emergentă 2017–2021 - Bienala de Coregrafie Contemporană București • Festivalul Internațional Artă și Tehnologie amberArt • Catalyst — Realitatea provocată de tehnologii creative • elastiCITY • Scenarii din viitor • Orașe europene în declin • Orașul temporar • Re-designing The Balkans • Campania Bucureștiul Invizibil • Campania Clustere Creative • Albumul de familie al bucureștenilor	- Programe cu puternică participare europeană și de înaltă calitate - Implicarea colaboratorilor/ rețelelor europene - Promovarea unor teme europene critice precum migrația, problemele urbane - Promovarea unor colaborări și proiecte culturale de impact în Balcani - Îmbunătățirea infrastructurii culturale alternative din oraș
7 Dezvoltarea unei rețele de echipamente culturale atractive pentru un oraș competitiv la nivel european	- Crearea de noi echipamente culturale atractive și flexibile plecând de la cartarea nevoilor existente și prioritizând activarea infrastructurii sub-/ nefolosite. - Încurajarea și sprijinul în integrarea echipamentelor culturale și dezvoltarea unor clustere.	- Platforma Artistică pentru București — Hub-uri culturale - Muzeul In—vizibile	
8 Dezvoltarea unei acțiuni concertate și strategice de promovare culturală și turistică	- Crearea unor instrumente de promovare culturală integrată la nivelul orașului. - Corelarea Strategiei de Turism a Bucureștiului, în curs de elaborare, cu Strategia Culturală.	- Hub-ul de Informare București - Platforma de turism cultural pentru București	- Crearea unei platforme solide de comunicare locală și internațională - Susținerea turismului cultural și a recunoașterii orașului ca o destinație alternativă

Transformarea paradigmei de gândire în ceea ce privește antreprenoriatul creativ			
9 Încurajarea unei viziuni antreprenoriale în domeniul cultural 10 Sustenirea dezvoltării economice a municipiului București prin sprijinirea și dezvoltarea sectoarelor culturale și creative	• Sprijinirea dezvoltării competențelor antreprenoriale în managementul cultural, prin dezvoltarea de programe de mobilitate și training. • Sprijinirea dezvoltării hub-urilor creative existente și a unor noi hub-uri antreprenoriale. • Comisionarea unui plan de acțiune specific pentru dezvoltarea economică prin industrii creative.	• Platforma Artistică pentru București — Hub-uri culturale • Platforma Arte & Afaceri pentru București, pentru companii și arte • Catalyst — Realitatea provocată de tehnologii creative • Re-designing the Balkans • Bucharest Living Lab • Clinica de design • Orașul temporar	• Dezvoltarea de programe/procese/proiecte inovatoare și trans-sectoriale • Dezvoltarea finanțării alternative/sponsorizări pentru sectorul cultural
Creșterea capacității și sustenabilității sectorului cultural			
11 București ca motor regional (legătura cu județul Ilfov) și pentru regiunile din țară 12 Extinderea proceselor de digitizare a resurselor culturale ale orașului și a prezentei noilor tehnologii	• Dezvoltarea unei platforme de informare și cooperare cu județul Ilfov pentru a elabora programe integrate pe termen lung la nivel regional. • Sporirea resurselor culturale prin digitizare și încurajarea reutilizării în comunitățile creative a conținutului digital al orașului. • Încurajarea transformării Bucureștiului în „oraș inteligent”; organizarea unei serii de hackathon-uri.	• Întregul program CEaC vizează Bucureștiul și regiunea mai largă din jur, inclusiv județul Ilfov și zonele de dincolo de acesta. Totodată, CEaC promovează Bucureștiul ca motor creativ regional în Balcani. • Platforma artistică pentru București • Muzeu In—vizibile • Programul Arhive Vii • Tururi invizibile • Goana după energie • Catalyst — Realitatea provocată de tehnologii creative • Democrație și civism 3.0	• Integrarea tehnologiei digitale în programe
Creșterea capacității și sustenabilității sectorului cultural			
13 Încurajarea colaborării între actorii culturali și corelarea ofertei culturale 14 Creșterea capacității organizațiilor și administrației culturale 15 Modificări în legislația culturală	• Susținerea unui cadru de colaborare între operatorii culturali publici și privați. • Susținerea dezvoltării competențelor necesare domeniului. • Îmbunătățirea și flexibilizarea mecanismelor de finanțare nerambursabilă existente și lansarea unor scheme noi. • Susținerea sustenabilității organizațiilor private prin sprijin infrastructural.	• Patru platforme de dezvoltare a capacităților • Arte și Afaceri pentru București • Descentralizarea programelor București2021 cu cel puțin 200 de operatori cheie în regiune • Laboratorul Bucharest Future Spotters • Laboratorul Deschis, care generează cel puțin 100 proiecte interdisciplinare în intervalul 2017–2020 • Catalyst Media Lab	• Implicarea unei game mai largi de operatori culturali și ONG-uri • Îmbunătățirea managementului și administrării resurselor în sectorul cultural • Dezvoltarea de programe/procese/proiecte inovatoare și trans-sectoriale
16 Utilizarea statisticilor, a studiilor și a analizelor în dezvoltarea, implementarea și evaluarea acțiunii culturale	• Înființarea și dezvoltarea Observatorului Cultural București și inițierea, coordonarea și susținerea unui program consecvent de studii și cercetări pe termen lung privind sectorul cultural și impactul acestuia la nivelul orașului și al regiunii.	• Forumul Cetățenilor • Auto-monitorizare și evaluare • Studii și sondaje de referință • A se vedea și Evaluare și monitorizare	

■ Impact cultural

3. În cazul în care titlul se acordă orașului dumneavoastră, care este, în opinia dumneavoastră, impactul cultural, social și economic pe termen lung asupra orașului (inclusiv din punct de vedere al dezvoltării urbane)?

Unul din principalele beneficii ale CEaC va fi accesul mai larg și mai echilibrat la cultură, precum și o mai puternică implicare a cetățenilor orașului în sectorul artistic și cultural, conducând la creșterea audienței și la o implicare mai proactivă în inițierea, dezvoltarea și producția de evenimente culturale. O producție culturală mai diversă, mai inovatoare, mai incluzivă, axată pe proces se va traduce și într-o mai largă participare cetățenească.

CEaC va crea un sector cultural mai robust, mai rezistent și mai sustenabil, care va include: reechilibrarea infrastructurii culturale, a activităților și participării pe teritoriul orașului; înființarea unui Centru Cultural European, gestionat de ARCUB, care va funcționa ca element crucial în asigurarea moștenirii europene a CEaC, laolaltă cu alte platforme cheie din oraș: Hub-ul de Informare București, Observatorul Cultural etc.; întărirea hub-urilor culturale, punerea bazelor unor centre culturale locale și ale unor alternative instituționale și de infrastructură mai flexibile; deschiderea și revitalizarea unor instituții importante ale orașului și dezvoltarea de colaborări pe termen lung între sectorul public și cel privat.

CEaC va avea un impact puternic asupra numărului și calității colaborărilor artistice dintre București și Europa, va contribui la reconectarea organizațiilor culturale bucureștene cu artiști europeni și internaționali, mai ales în domeniul artelor contemporane și al inițiativelor civice, și va amplifica rolul Bucureștiului ca motor regional și conector în Balcani. Pentru artiștii și cetățenii bucureșteni, dar și europeni, programul va cultiva o mai mare conștientizare și participare la dezbateri și mișcări publice europene, și va încuraja o regândire a Bucureștiului într-o Europă care ea însăși trebuie să se reimagineze.

Nu în ultimul rând, programul București2021 și abordarea sa vor da naștere unor metode mai inovatoare de conectare și colaborare, atât la nivelul Bucureștiului, cât și la nivel european. Acesta va dezvolta legături, rețele, noduri și clustere, creând noi modalități de colaborare și de contracarare a fragmentării cronice a orașului, pe de o parte, și a tensiunilor emergente la nivel european, pe de altă parte.

Impact social

A bordarea participativă, precum și tematicile specifice București2021 vor cultiva sporirea interacțiunii, implicării și sentimentului de apartenență comunitară în rândul bucureștenilor, sprijinind crearea unei viziuni colective cu privire la responsabilitățile și rolurile pe care cetățenii trebuie să și le asume pentru o solidaritate urbană și pentru a insufla un sentiment de mândrie față de comunitate și oraș.

București2021 va îmbunătăți accesul și participarea pentru grupurile marginalizate și slab expuse la cultură, va spori vizibilitatea și legitimitatea acestor grupuri și, pe termen lung, va conduce la o mai mare deschidere și toleranță față de grupurile culturale etnice, religioase sau bazate pe gen. Viitorul Muzeu al Multiculturalismului, a cărui înființare a fost votată de Municipalitate în 2016, va consolida acest proces.

Nivelul de conștientizare și competență culturală printre copii și tineri va crește, datorită programelor de tip clase creative și a programelor culturale pe termen lung în școli.

Impact urban

București2021 va genera o mai mare conștientizare a importanței utilizării spațiului public ca spațiu cultural și ca instrument esențial pentru incluziune socială și activism civic. Acest lucru va însemna un număr mai mare de proiecte și acțiuni în spațiul public, contribuind la îmbunătățirea pe termen lung a mediului urban, a calității vieții în oraș și a activismului cetățenesc.

De asemenea, CEAC va promova un grad mai mare de conștientizare și valorificare a patrimoniului orașului, de la monumente la situri patrimoniale industriale și arhitectura comunistă, la istoria orașului și a diferitelor sale cartiere, integrând angajamentul clar pentru modele patrimoniale sustenabile.

CEAC va consacra o nouă abordare pentru regenerarea urbană: un proces deschis și un concurs public de idei, care să genereze idei inovatoare cu privire la numeroasele spații nefolosite sau insuficient folosite.

Proiectele „verzi” vor oferi o nouă perspectivă asupra periferiei orașului și vor deschide noi zone ale sale către artă și cultură.

Impact economic

Ne așteptăm la o creștere a numărului și solidității hub-urilor și platformelor de susținere a industriilor creative, precum și la consolidarea unui model antreprenorial pentru sectorul cultural.

Se au în vedere o creștere cantitativă și calitativă a turismului cultural și o mai mare recunoaștere a Bucureștiului ca oraș cu o ofertă culturală puternică și distinctă la nivel european. Imaginea internațională îmbunătățită a orașului va reprezenta un factor de atragere de noi investiții, de atragere a tinerilor și a companiilor.

Evaluare și monitorizare

Cum prima Strategie Culturală a orașului și CEAC2021 sunt lansate în același timp și se bazează pe studii de referință comune, precum și pe o abordare integrată în cadrul căreia CEAC este motorul principal pentru realizarea multora dintre obiectivele globale prevăzute de Strategia Culturală, vom corela direct procesul CEAC de evaluare și monitorizare cu Strategia Culturală, ținând cont de baza și setul de date comune folosite de ambele inițiative.

Una din pârgurile acestui demers va fi lansarea în comun în 2017 a **Observatorului Cultural București** ca platformă a organizațiilor active din domeniul universitar, de cercetare și al politicilor publice, și crearea în cadrul acesteia a unei unități speciale – **Task Force CEAC de Monitorizare și evaluare**. Acesta va include principalele departamente universitare relevante (urbanism, economie, sociologie, antropologie etc.), Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală, managementul Strategiei Culturale, departamentele de strategie din cadrul Primăriei Municipiului București și a Consiliului Județean Ilfov, Funky Citizens, Centrul pentru Inovare Publică etc., plus un consultant internațional cu experiență în evaluări CEAC. Colectarea datelor și managementul vor fi externalizate, cu excepția colectării de date referitoare la proiectele gestionate de București2021. Acest demers va asigura o monitorizare independentă, dar și sustenabilitatea acestui proces, folosind expertiza CEAC în consolidarea unui proces de monitorizare și evaluare a Strategiei culturale.

Nivelul de referință pentru ambele seturi de evaluare este 2015, deoarece acesta este momentul în care au fost realizate, pentru ambele procese, principalele analizele privitoare la operatorii culturali, la participarea cetățenilor, la resursele financiare și economice din sectorul cultural.

Calendarul Strategiei Culturale este pentru 10 ani (2016-2026), care este un **calendar** adecvat și pentru CEAC, cu un raport intermediar în 2021-2022, ceea ce va corespunde evaluării principale a CEAC.

4. Descrieți planurile dumneavoastră de monitorizare și de evaluare a impactului titlului asupra orașului dumneavoastră și de diseminare a rezultatelor evaluării. Pot fi avute în vedere în special următoarele problematici:
  - Cine va realiza evaluarea?
  - În planul dumneavoastră de evaluare, vor fi incluse obiective și etape concrete între nominalizare și anul pentru care este acordat titlul?
  - Ce studii sau anchete de referință (dacă există asemenea studii) intenționați să utilizați?
  - Ce fel de informații veți urmări și monitoriza?
  - Cum definiți „reusita”?
  - Pentru ce perioadă și cât de des se va desfășura evaluarea?

Deoarece proiectul CEAC2021 va fi dezvoltat începând din 2017, primele trei actualizări ale datelor vor avea loc în 2019 și 2021-2022. Ne așteptăm ca datele finale să fie disponibile la trei luni după încheierea anului CEAC.

Pentru datele din 2021, mai cuprinzătoare, raportarea va fi făcută în trei etape (1.4, 1.7 și 1.12). Rapoartele ulterioare vor fi generate în 2022-2023 (anul esențial de după încheierea proiectului), iar în 2026 vom realiza o evaluare de impact de termen mediu (cinci ani).

Ne vom baza evaluarea pe metodologia standard pentru orașele CEAC și vom structura un proces ciclic **de monitorizare ca instrument activ de management**, care poate susține un proces în curs de implementare a programelor. Dată fiind noutatea acestui demers, considerăm că este o ocazie importantă pentru dezvoltarea unei practici de **auto-monitorizare și auto-evaluare** a fiecărui proiect CEAC de către managerul/ organizația coordonatoare (auto-evaluare), pe baza unei metodologii comune (care va fi adaptată și pentru Strategia Culturală). Aceasta va fi realizată anual și aliniată cu procesul principal de colectare de date. Monitorizarea este, pe de o parte, un instrument de control, dar, pe de altă parte, poate, și trebuie, să fie un catalizator pentru sporirea capacității strategice a sectorului cultural.

În condițiile în care datele colectate în prezent sunt extrem de limitate, CEAC va dezvolta o serie de **instrumente de colectare de date** (unele în colaborare cu Strategia Culturală):

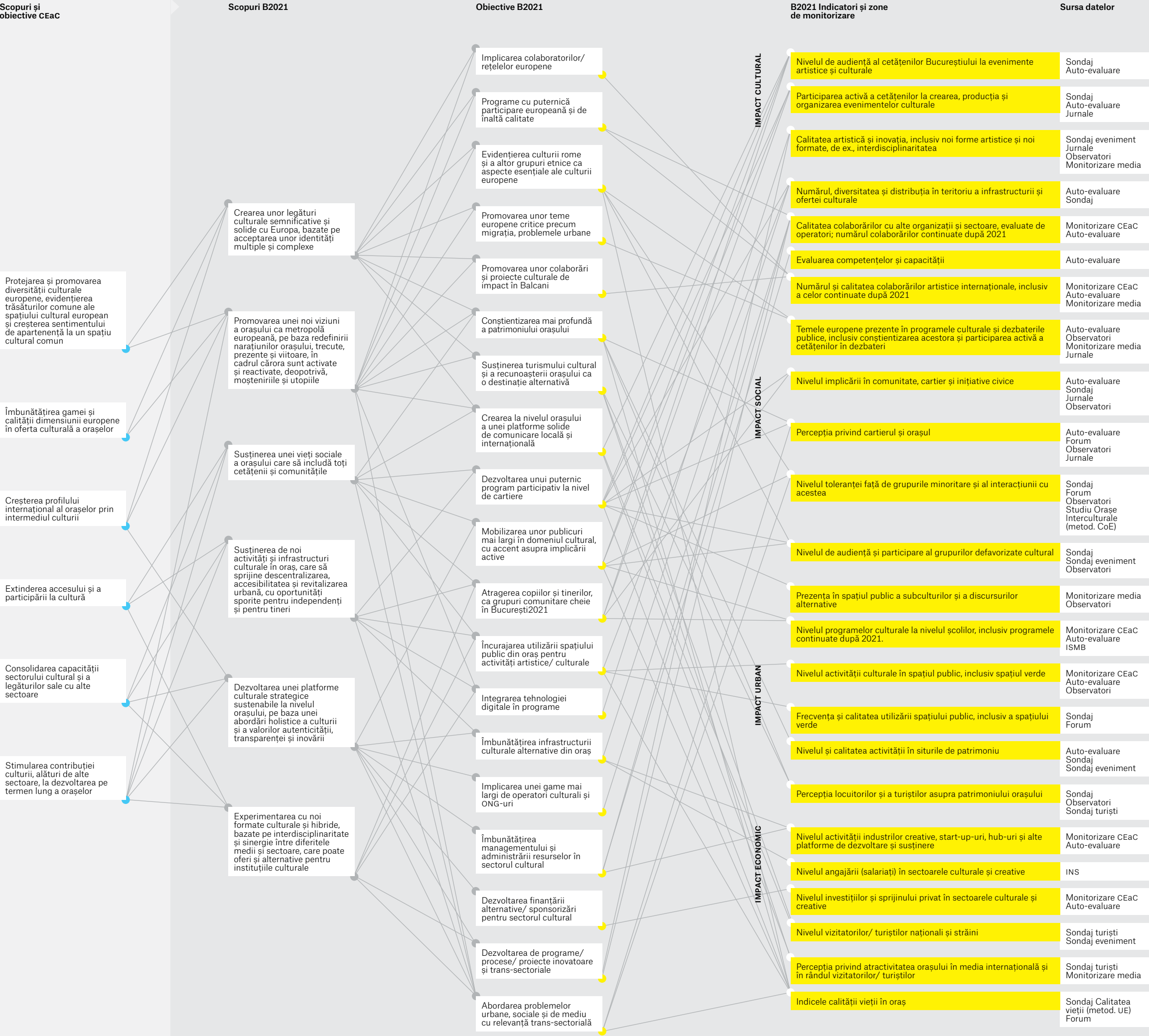
- Sondaje culturale la nivelul orașului pentru a evalua participarea, practicile, preferințele și percepțiile cetățenilor (Sondaj) (bienal 2015-2024). Suntem în curs de realizare a unui sondaj care să ofere o analiză mai aprofundată a practicilor la nivel de cartier, concentrat asupra a 32 de cartiere, pe baza a 1.200 respondenți, pe care îi vom invita, de asemenea, pentru a face parte, în următorii cinci ani, din Forumul cetățenilor (*a se vedea mai jos*).
- Vom folosi, de asemenea, metodologia unor studii și sondaje ale Comisiei Europene & Consiliului Europei pentru realizarea unor rapoarte bienale.
- Sondaje în rândul participanților la evenimentele CEAC axate pe participare, așteptări și evaluare (Sondaj eveniment) în cadrul proiectelor pilot din 2019 și 2020, și a tuturor programelor din 2021.
- În condițiile unor date insuficiente privind turismul cultural, ne-am propus colaborarea cu Asociația de Turism a Bucureștiului pentru realizarea, începând cu 2017, a unor studii și sondaje (inclusiv prin alte parteneriate, precum Tarom) și pentru îmbunătățirea colectării de date.

Evaluarea cantitativă va fi însoțită de o **evaluare calitativă** a proceselor și rezultatelor, pe baza următoarelor instrumente:

- **Forumul cetățenilor** (Forum) va fi mobilizat, de-a lungul celor cinci ani, pentru a oferi feedback aprofundat asupra unei serii de chestiuni strategice și pentru a reflecta, într-un mod participativ și informat, asupra unor posibile acțiuni și politici.
- **Observatori urbani** (Observatori). Vom invita un grup divers de 50 cetățeni ai orașului (artiști și profesioniști ai domeniului, filosofi, sociologi, jurnaliști, oameni de afaceri etc.) care vor asigura o perspectivă exterioară și constantă asupra procesului. De-a lungul celor cinci ani, ei vor observa, reflecta și interacționa, în mod regulat, prin bloguri, articole, interviuri, dezbateri și alte formate.
- **Jurnale la vedere** (Jurnale) va implica o selecție din participanții și grupurile țintă active în diverse proiecte CEAC (artiști, comunități etc.) pentru a reflecta asupra modului în care aceste procese le influențează, sau nu, viața de zi cu zi, pe baza unor metodologii creative dezvoltate în parteneriat cu liderii de proiect.
- Hărțile conectivității își propun să traducă în mod creativ și să scoată în evidență procesele și conexiunile ascunse din oraș, inclusiv conexiunile, rețelele și nodurile care se formează prin programele CEAC. Informațiile și datele colectate prin instrumentele de mai sus, precum și alte date deschise vor fi puse la dispoziție pentru utilizare și interpretare creativă.
- Observatorul Cultural va încuraja, de asemenea, și va integra proiecte doctorale și de cercetare privind tematici specifice sau programe ale B2021.

Instrumentele de mai sus vor ghida evaluarea noastră nu doar la nivelul fiecărui proiect și al programului CEAC în ansamblu, dar și prin analize specifice privind cartierele cheie vizate, privind clusterle de proiecte sau anumite tematici.

Monitorizarea progresului și evaluarea impactului estimat (cf. pct. 3) vor fi realizate pe baza unui set de indicatori, atât cantitativi, cât și calitativi, prezentați în tabelul alăturat, în corelație cu scopurile și obiectivele CEAC și București2021. Pe baza acestei metodologii și în corelare cu Strategia Culturală vom stabili ținte specifice pentru fiecare indicator, după o analiză aprofundată a rezultatelor sondajului în curs de derulare.

Dimensiunea europeană

Bucureștiul trebuie să își găsească vocea într-o Europă care are nevoie de orașe-capitale, într-un moment de accentuare a segregării, marginalizării și provincialismului.

Strategia 1 Colaborarea cu Europa

În primul rând, vom dezvolta o serie de colaborări concrete pentru consolidarea capacității și generarea unor legături mai strânse între sectorul cultural al orașului și partenerii europeni. Exemple în acest sens sunt fondul prevăzut pentru mobilitate și schimburi internaționale, programele de rezidență și inițiativele de creare a unor rețele. Începând din 2017-2019, aceste scheme de finanțare europeană vor permite mobilizarea a 250-300 de persoane, între Europa și București.

Acestea vor intensifica și vor dezvolta colaborările internaționale și vor contribui la stimularea mediului profesional prin sprijinul coproducțiilor, parteneriatelor, mobilității și a rețelilor în Europa, cu accent pe proiectele B2021.

Implicarea curatorilor europeni în Curatorium a contribuit în mod semnificativ la dezvoltarea coproducțiilor și a colaborărilor internaționale din cadrul programului. Am luat o decizie importantă pentru securizarea acestei abordări europene prin propunerea de a păstra un Curatorium colaborativ care va implica 12 membri din România și 12 membri din Europa.

Strategia 2 Europa Bucureștiului

Considerăm că actualul context balcanic al Bucureștiului nu poate fi trecut cu vederea pentru poziționarea Bucureștiului într-un context geo-cultural și de turism regional. Pentru B2021 aceasta este „Europa apropiată” – în sens geografic, cultural și istoric.

O parte din proiecte au fost definite pentru a răspunde așteptărilor conform cărora Bucureștiul poate juca rolul de lider în această complexă redefinire regională. Un bun exemplu îl reprezintă programul Balkan Expresses (*p. 30-41*), care cuprinde și testează formate colaborative pentru proiecte la scară largă, ce implică artiști și profesioniști din domeniul design-ului, arhitecturii, dansului și a muzicii alternative. Toate proiectele au o puternică dimensiune de rețea colaborativă și cercetare și cuprind etape de prezentare și itinerare.

Exemple de parteneri internaționali sunt: Rețeaua Balcanică de Design; Rețeaua Muzeelor din Balcani; One Design Week (BG); Mikser House (SR); Croatian Design Superstore (CR); Derida Dance Center (BG); Brainstore Project & Antistatic Festival (BG); Quasi Stellar Company (GR); Station-Service for Contemporary Dance (SR); amberPlatform (TR); CAPa-DEVIR (PT); Dance House Lemessos (GR); Festivalul Zilele Dansului (GR); Exodus (SL).

Strategia 3 Implicarea în temele europene

Prin proiecte cheie din fiecare temă, prin platforme publice trans-tematice și rezidențe la ARCUB, B2021 se va concentra asupra unor teme centrale pentru agenda publică europeană.

Platforma de dezbateri Europa Invizibilă

Bazându-se pe o experiență de succes în timpul fazei de pregătire a dosarului, ARCUB s-a angajat să își transforme sediul într-un spațiu deschis pentru dezbateri, dorind să devină treptat un centru pentru reflecție critică și discuții.

Inițiativa va beneficia de poziția Bucureștiului ca oraș-interfață, capitală a unui stat UE care găzduiește toate instituțiile politice, media și vocile publice la nivel național, și va explora, prin conversații și discuții, contribuția României la dezbaterile actuale de pe scena europeană. Platforma va încuraja CEAC să aibă un rol mai activ în dezbaterile europene și în același timp va susține și reflecta procesul cinetic 2017-2020, care va culmina cu 2021.

1. Furnizați detalii cu privire la sfera de cuprindere și calitatea activităților:

- de promovare a diversității culturale a Europei, a dialogului intercultural și a unei mai bune înțelegeri între cetățenii europeni;
- care pun în evidență aspectele comune ale culturilor, patrimoniului și istoriei europene, precum și integrarea europeană și temele europene actuale;
- la care participă artiști europeni, care vizează cooperarea cu operatori sau orașe din țări diferite, precum și parteneriate transnaționale. Numiți artiști, operatori și orașe din Europa și din afara Europei cu care aveți de gând să cooperați și specificați despre ce tip de colaborare este vorba. Numiți parteneriatele transnaționale pe care orașul dumneavoastră le-a instituit deja sau pe care intenționează să le instituie.

2. Puteți explica ce strategie aveți pentru a trezi interesul unui public larg european și internațional?

3. În ce măsură intenționați să dezvoltați legături între programul dumneavoastră cultural și programul cultural al altor orașe care dețin titlul de Capitală europeană a culturii?

Platforma de Dezbateri Europa Invizibilă

Ani: 2017-2021
Organizație coordonatoare: ARCUB
Buget: 500.000 €
Curatori B2021: Philipp Dietachmair, Roxana Bedrule

Programul va testa o serie de formate discursive, utilizând linii tematice ce implică moderatori și invitați, dar și subiecte ad hoc, utilizând o varietate de platforme și instrumente online și media. Toate dezbaterile și conversațiile vor fi transmise live începând din 2017.

Conversații pe subiecte care fie reies din, fie sunt abordate de temele, programele și proiectele CEAC (săptămânal, din 2017); exemple: incluziune/ excluziune socială în București; împăcarea cu trecutul recent (1989 și post); revizitarea Bucureștiului prin lentila interculturalității, scena digitală emergentă din Europa, potențialul nefolosit al spațiilor verzi din oraș etc.	Dezbateri pe teme relevante la nivel geopolitic și regional (lunare, din 2017, cu invitați internaționali): dezvoltarea civică, politică, culturală, socio-economică a țărilor învecinate (de la fosta Iugoslavie la zona Mării Negre, vecinii danubieni ai României, Moldova și Ucraina) în legătură cu situații din contextul românesc.	Dezbateri pe teme relevante la nivel european ce vor explora poziția și contribuția politică a Bucureștiului din perspectiva marginilor UE printr-un context geo- și euro-politic mai larg: migrație și muncă, integrarea populației rome, terorism domestic – cauze și strategii de combatere, situația post-Brexit, inițiative cetățenești și transformare socială etc.

Partenerii propuși pentru programul general de dezbateri: De Balie (NL), Red House Sofia (BG), IWM – Institutul pentru Științe Sociale (AT), Debating Europe, Fundația Culturală Europeană, Culture Action Europe, Institutul pentru Arte Contemporane (UK), De Correspondent (NL), Hostwriter (DE), N-Ost (DE), eurotopics, Krytyka Polityczna (PL), Kulturpunkt (HU), Colegiul Noua Europă (RO). Parteneri suplimentari sunt prevăzuți pentru fiecare linie de dezbateri separată.

Platforma și programul de rezidențe EuroCity

Platforme anuale de evenimente (10 zile) vor reflecta fiecare câte un aspect particular al „orașului european”, prin implicarea unor orașe cheie, alimentând la nivel de conținut programul B2021. Fiecare sesiune va include dezbateri, ateliere deschise, film/ media, evenimente live și instalații.

Subiecte prevăzute și legături cu platforma de lansare: Atena – *Artă și activism ca noi monede europene*; Copenhaga – *Poate design-ul să salveze lumea?*; Graz – *Realități post-digitale*; Londra – *Comunități globale*; Berlin – *Orașul neterminat*; Amsterdam – *Orașul deschis*; Marsilia – *Străzile imaginației*; Varșovia – *Nevoia revizitării memoriei*; Istanbul – *Echilibrarea culturilor*.

Institutul Cultural Român a fost invitat să colaboreze la aceste schimburi între orașe. Proiectele vor fi co-curatoriate de Curatoriumul Româno-European și vor fi conectate media în orașele vizate.

Orașe în viitor/ Orașe în declin

Efortul de a revitaliza, reconecta și reintegra cartierele de locuit degradate sau periferiile este o temă care leagă Bucureștiul de alte orașe europene mari, mai ales cele care au cunoscut fluxuri majore de populație după al Doilea Război Mondial.

O altă temă majoră va include problematica orașelor în declin (shrinking cities) și posibilele soluții pentru multe orașe din Europa, precum și legătura cu sustenabilitatea urbană. Dintr-o perspectivă orientată către viitor, *Greentopia* lucrează cu strategii tip acupunctură pentru a da vizibilitate temei sustenabilității și pentru a analiza cum orașele relaționează cu și acționează asupra mediului natural.

Bucureștiul se va conecta cu orașe din Europa Centrală și de Est ce împărtășesc o istorie similară a modernității, precum Belgrad, Varșovia, Budapesta, Praga și Sofia, dar și cu Marsilia, Paris, Istanbul, Liverpool, Malmö, Amsterdam, pentru a analiza metode și procese de regenerare a cartierelor. Am identificat parteneri potențiali precum: Rețeaua Europeană a Regiunilor Metropolitane, Fundația Culturală Europeană, Rețeaua Orașelor Nordice, URBACT, Centrul de Arhitectură din Amsterdam (ARCAM), Rețeaua Europeană In-Situ pentru artă în spațiul public. Suntem deja în legătură cu unii dintre ei.

Roma

Programul *Euroma* așează într-o lumină nouă populația și cultura rome. Lucrăm atât la nivel european, cât și la nivelul comunităților. Aceasta implică, printre altele, crearea Arhivelor Institutului European al Romilor, împreună cu parteneri europeni precum: Alianța Institutelor Europene Rome, Fundația Pentru o Societate Deschisă, Fundația Romedia, Centrul Cultural și de Documentare al Romilor și Sinti din Heidelberg. Această colaborare se bazează pe o finanțare și o co-organizare existente deja de multă vreme. O expoziție europeană se va deschide la București în 2021 și va fi itinerată în Europa în anii următori.

Transformarea provocărilor în oportunități

Un subiect presant și urgent în Europa îl constituie creșterea numărului de persoane care locuiesc în condiții marginale și precare, ceea ce duce la privațiune și excludere. Considerăm că acesta este cel mai potrivit moment pentru a examina în ce fel solidaritatea, deschiderea, cetățenia, sustenabilitatea și reziliența sunt redefinite. Programe precum *Peri-politic* dau vizibilitate și o voce celor fără adăpost

și abordează dispariția progresivă a locurilor de muncă odată cu declinul orașelor, prin strategii subversive și instalații artistice.

Orașele europene se confruntă cu provocarea de a stimula, structura și integra procese participative orientate către viitor. Chestiunea corupției – care înflorește în Europa – este o altă temă relevantă pentru București, unde nivelul de încredere și cel de angajare civică sunt extrem de scăzute. Prin proiecte artistice participative și intervenționiste, *Politopia* propune o serie de experimente menite să trezească curiozitatea cetățenilor și să încurajeze gândirea critică, ce ar putea stimula acțiunea colectivă.

Memoria reprimată

Tema este abordată din perspective multiple – artistică, media și politică – și se leagă de practici vizuale, narative și de arhivare ce au loc în Europa și dincolo de ea. Aceste chestiuni sunt tratate în toate programele din tema *Pierdut & regăsit*.

Printre partenerii prevăzuți: Kodcentrum (SE), Mattecetrum (SE), Marseille Provence 2013 – Chercheurs de Midi (FR), Hidden Pilsen (CZ), Novi Sad 2021 (SR), Fundația Camaro, Fundația Katja Mejerowsky, Berlinische Galerie (DE), Forum des images (FR/ DE), Beth Soll Company (US), Galeria Ruth Benzacar (AR), Muzeul Inocenței (TR), Museum of Broken Relationships (SL), Mmuseum (US), Museum of Things (DE).

În lumea contemporană globală, orice oraș se poate conecta cu oricare altul. Noile modele sunt multistratificate, nepermanente, bazate pe rețele comunitare și individuale, în care situațiile și oportunitățile apar și se dezvoltă spontan. Ne imaginăm că proiecte precum Bucharest Futurespotters Lab pot deveni platforme pentru schimbul continuu de experiență și cunoaștere, atât online, cât și offline, care să încurajeze soluții-prototip pentru temele și problemele europene descrise până acum.

Strategia 4 Public european și internațional

Există 3 aspecte la care lucrăm: atragerea de vizitatori străini în București, generarea de dezbateri și activități media și online și, în final, coproducția de proiecte împreună cu parteneri europeni, ce pot avea loc și în alte orașe din Europa (a se vedea, de exemplu, programul *EUroma*, p.36).

Orașele CEAC ca sursă de inspirație și parteneri

Am implicat Marsilia 2013, Plzen 2015 și orașul candidat Novi Sad 2021 într-un proiect comun, bazat pe activarea cartierelor, tehnologii noi, voluntari (vezi *Albumul de familie al cetățenilor Bucureștiului*).

Am invitat un număr de artiști, curatori, instituții culturale să fie parteneri în proiecte cheie. Am agreeat cu rețeaua In-Situ ca o parte dintre membrii ei să fie parteneri în dezvoltarea strategiei noastre pentru artele performative în spațiul public.

O colaborare București-Istanbul a fost stabilită prin Festivalul Internațional de Tehnologie și Artă amber pentru a încuraja scenele de artă vizuală și artă digitală dinamice din cele două țări.

Împreună cu Novi Sad 2021 lucrăm la *Ambasada mobilă a romilor*, o instalație artistică multidisciplinară care va fi itinerată în câteva capitale europene și expusă în locuri publice cheie din orașe, fiind găzduită de parteneri locali.

Orașele CEAC din Grecia ca parteneri

Ne-am întâlnit cu reprezentanți din toate cele trei orașe – Rhodos, Kalamata și Eleusina – în primăvara 2015. Pentru crearea unor legături solide și semnificative, propunem o serie de rezidențe în fiecare dintre aceste orașe (individuale în 2017, urmate de ateliere de o săptămână pe teme selectate, în 2018), pe teme precum criza refugiaților sau urmările crizei financiare din Grecia, ambele cu largi implicații europene.

Prioritatea acordată perspectivei balcanice din program este influențată și de oportunitatea de a include Serbia și Grecia în programele comune – de exemplu, în *Re-designing the Balkans*, Festivalul *Balkanik!*, *Balkan Connections and Bodies*, *Outernational*. Intenționăm să invităm Festivalul de dans de la Kalamata ca partener principal în Festivalul internațional de dans de la București. Am stabilit o relație foarte promițătoare cu Eleusina, alături de care colaborăm deja la un proiect. Instalația digitală *Feed Me* (Marilena Oprescu Singer – Saint Machine & Noper) va fi în rezidență trei luni în acest an la festivalul Aisxylia din Eleusina, care găzduiește și o expoziție foto-video despre scena românească contemporană.

Conținutul cultural și artistic

Viziunea artistică

București2021 –
un manifest artistic,
colectiv

Pentru pregătirea programului, am continuat să experimentăm ideea de colectiv, ca model de lucru. De fapt, acesta a devenit parte din viziunea noastră artistică – viziune care nu este instrumentală, ci integrată. Într-un oraș care evocă imagini distopice și utopice deopotrivă, dorim să continuăm să cercetăm în ce mod dinamicele pot fi influențate de un proiect bazat pe artă, care să provoace un catharsis contemporan.

Credința noastră că trebuie să evităm concepte și formate prestabilite a devenit și mai puternică după tragedia Colectiv.

Alegând Orașul In–vizibil drept concept fundamental, viziunea noastră privind un construct social alternativ este clară, mai ales având în vedere absența oricărui limbaj estetic sau codex cultural specific. Alegerea noastră se bazează pe interpretări sensibile și pe includerea unei largi palete de perspective. Credem într-o viziune care se naște din indivizi, dar e conectată la realitățile locale și globale. Aceasta nu se poate realiza decât într-un context comun.

Privind programul eclectic în căutarea dovezilor de inspirație artistică, trebuie să recunoaștem că există multe surse: sentimentul de joc, provocare și antiautoritarism, situaționistii europeni ai anilor '50 și '60 (urbaniști, performativi, anticapitaliști, antiraționalști și, cu siguranță, joviali) reprezintă referințe clare. Relațiile de iubire-ură cu suprarealismul, structuralismul și brutalismul fac parte din moștenirea noastră estetică.

De asemenea, programul folosește ca puncte clare de referință și trendurile postmoderne deconstructiviste, și conceptualismul, mai ales în cazul artelor vizuale și al arhitecturii.

În sfârșit, programul iese în stradă și în cartiere, cu o combinație de mișcări populare și subculturale. Se deschide spre exterior, îmbrățișează semnele de individualitate indisputabilă, precum și mișcările de rezistență culturală din comunități și subculturi care nu trebuie să rămână marginalizate. Limbajul pentru Orașul In–vizibil se bazează pe inteligența senzorială, dar încearcă și să o conecteze la probleme și situații definite structural din cadrul societății urbane contemporane, pentru a găsi soluții de evitare a oricărui scheme utopice sau distopice.

Pentru noi, proiectul reprezintă o chemare la acțiune. Orașul este rezultatul unei serii de constructe logice, la care au contribuit guvernele, fluxurile financiare globale și instituțiile. Această abordare rațională ne-a adus pe muchie de cuțit și credem că doar o strategie cu grad ridicat de risc ne poate ajuta să ne recăpătăm sentimentul echilibrului.

CEAC trebuie să reprezinte un capital de risc. E posibil ca evaluarea noastră privind riscul să fie exagerată, dar a încercat cineva vreodată să evalueze riscul comunismului sau neoliberalismului?

1.
Care este viziunea și strategia artistică pentru programul cultural din anul pentru care este acordat titlul?

București2021 –
Principii de programare
și structura programelor

Investiții în ecosisteme artistice

Dorința de a construi proiecte sustenabile și experiența multor orașe CEAC motivează ideea de ecosisteme culturale ca fundament al proiectului.

Vom iniția proiecte pilot, de mai mici dimensiuni, care se vor dezvolta ulterior în programe mai ample. Pentru aceleași motive propunem și crearea Platformei București2021 în perioada 2017-2019. Aceasta va funcționa ca un program de consolidare a capacităților pe mai multe niveluri, prin crearea de platforme fizice și spațiale și de hub-uri educaționale, prin facilitarea legăturilor europene și a forumurilor comunitare.

Astfel, am alocat 50% din bugetul programului pentru faza de pre-program și pentru tranziția post-eveniment.

Procese colective

Ne dorim să stimulăm și să sprijinim proiecte puse în mișcare de mediul artistic, proiecte de colaborare și colective, mai degrabă decât proiecte individuale. Mai precis, colaborări care fac legătura dintre mediul instituțional și cel independent, între nivelul local și cel european, între sectorul cultural și alte sectoare active și relevante. Open Lab reprezintă motorul principal al acestui proces colectiv de creație colaborativă.

Calitatea artistică

Credem că nu trebuie să facem compromisuri în ceea ce privește calitatea artistică. Arta poate fi eclectică, desigur, dar niciodată comună. Vom cere artiștilor să înțeleagă proiectul și să i se dedice, cu o cât mai mare implicare, să fie conștienți de responsabilitatea pentru propriile acțiuni și de mecanismele libertății de expresie. Artiștii București2021 vor lucra cu contemporanul și individualul, vor forța limitele și vor pune sub semnul întrebării status quo-ul.

Independență

Proiectul trebuie ferit de orice interese politice, dar și sprijinit de sistemul politic, ca o dovadă de încredere și speranță. Trebuie să creăm o stare de interdependență, în care cultura și artele sunt văzute ca valide și necesare în oraș, și în care cetățenii și speranțele, dorințele și problemele individuale sunt în centrul atenției.

Proiecte trans sectoriale și interdisciplinare

Proiectul va include toate formele de artă, dar nu va fi curatoriat ca un program de artă. Având în vedere că aproape totul este programat de formele de artă, credem că această abordare nu ar fi

nici relevantă, nici eficientă, deoarece ar limita experimentul artistic, relevanța tematică și impactul social.

Descentralizarea și decentralizarea spațială

Programul va descentraliza cultura în oraș – geografic și structural. Se va angaja în reechilibrarea culturală a orașului, lucrând în cartiere, invitând instituțiile să se implice în comunități, și generând platforme subculturale. *(Vezi Strategia Spațială, la p. 54.)*

Mobil și efemer

Pentru a activa și a folosi la maximum spațiile și amplasamentele din oraș și a ajunge la cât mai mulți cetățeni, vom folosi structuri mobile, proiecte temporare și adaptabile, structuri pop-up și spații temporare, care vor constitui o nouă infrastructură culturală, caracterizată prin efemeritate și adaptabilitate. Avem în vedere o serie de apeluri publice pentru proiectarea structurilor.

Prin utilizarea spațiilor naturale, a acoperișurilor, a curților, a peroanelor de metrou, vagoanelor și fațadelor, lucrările se vor integra

Concept orașul in-vizibil

Continuăm să credem cu tărie că acest concept este mai valid ca niciodată și servește ca o perspectivă vitală asupra culturii urbane bucureștene și europene. Romanul lui Italo Calvino din 1972, care ne-a inspirat, a stimulat generații de artiști, scriitori, arhitecți și filosofi să reia legătura cu orașul ca spațiu senzorial. Bazându-se pe acest etos, București2021 este un manifest al convingerii că arta face invizibilul vizibil.

Pe baza analizei noastre asupra orașului, care a pus în evidență multiplele aspecte divergente și deseori în conflict ale realității sale culturale, sociale și urbane, am ajuns la concluzia că o mare parte din identitatea și potențialul orașului este în prezent scufundată, înăbușită, uitată, nerealizată și neimaginată.

Ținând cont de fragmentarea constitutivă a orașului, decuplarea sistemică și lipsa de încredere, Orașul In-vizibil își propune scoaterea la iveală a lucrurilor care ne pot uni sau anima. Privind cultura ca forță transformațională și așezând cetățenii în centrul acestei transformări, București2021 încurajează o nouă deschidere, care va genera un nou sentiment civic, atât la nivel local, cât și european.

Orașul In-vizibil are trei teme principale:

Pierdut și regăsit

Pierdut și regăsit are la bază memoria – probabil calea cea mai scurtă și mai tradițională pentru a înțelege și recupera identitatea spațiului unui oraș. Am promis în 2015 că București2021 va dezvolta proiecte care vor dezvălui istoria pierdută, uitată, invizibilă a orașului și memoria colectivă a locuitorilor săi, precum și legăturile piedute cu Balcanii și restul Europei.

Această temă a programului își propune să reconecteze emoțional orașul cu cetățenii săi și să remodeleze legăturile cu Europa în contextul secolului XXI, subliniind identitatea și specificul orașului.

Memoria unui oraș e compusă simultan din memoria locuitorilor, memoria agregată a instituțiilor sale și memoria vie a cartierelor și comunităților. Din această perspectivă, înțelegem memoria ca

în peisajul orașului și astfel vor crea o nouă interfață imersivă, o provocare la adresa distribuției structurate a spațiului în oraș.

Reducerea dimensiunilor și proiecte la scară umană

Amplizarea Bucureștiului este dominantă și copleșitoare, subliniind autoritatea și standardizarea în detrimentul individualului și subiectivului. Se va aplica principiul reducerii la scară umană, prin intermediul evenimentelor recurente de mici dimensiuni, grupate în relație cu programul. Reducerea la scară umană reprezintă o legătură naturală cu alte principii, precum mobilitatea, practica experimentală și investițiile în inițiative „la firul ierbii”.

Explicați conceptul programului care va fi lansat în cazul în care orașul este nominalizat Capitală europeană a culturii.

pe un sistem bogat și complex de reciclare și reeditare constante, precum și de re poziționare permanentă între individual și colectiv.

Prin *Pierdut și regăsit* activăm arhive vii și producem istorii orale. Aceasta nu este o temă a vechiului și nostalgicului, ci un mod de a interacționa cu orașul ca organism viu, care încă își arată cicatricele cauzate de evenimente din trecut și din prezent.

Cele patru programe din cadrul temei sunt: *Orașul în scris*, în care căutăm povești comune ale orașului; *Arhive vii*, în care realitățile fictive și docu-dramele oferă noi perspective; *Co-curatorierea antimemorialului*, prin care punem sub semnul întrebării constructul memoriei instituționale, reconectând-o cu memoria neformată din cadrul *Euroma*.

Periferii

Tema abordează o dublă dinamică – periferia se referă atât la zonele din afara centrului, cât și la subculturile alternative ale orașului contemporan. Acestea se reflectă într-un context complicat, în care relațiile dintre local și global, dintre Europa și ea însăși sunt renegociate.

Începând cu periferia definită ca relația simbolică, mentală, culturală, politică, geografică și fizică dintre margine și centru, periferia e înțeleasă în principal ca un construct spațial.

Tema se inspiră conceptual din triada spațială clasică (definită de Henri Lefebvre și Edward Soja): de la fizic (construcție), la social (viață) și, în sfârșit, la politic (aspectul public, civic, problematic). La această abordare, transpusă în trei programe, am adăugat un al patrulea, *Re-designing the Balkans* ca o super-periferie a Europei, pentru a forma cele patru clustere de programe din cadrul Periferii.

Această temă evidențiază conceptul Orașului In-vizibil, prin câteva alte subiecte care vor dezvălui lucrurile în mod obișnuit ascunse: reziliența (prin patrimoniul văzut ca resursă etică pentru economia spațiului și turism); rezistența culturală, etică și urbană; modalități politice și economice de adaptare la schimbările rapide și problemele urgente ale lumii urbane de azi: gunoaie și piețe, design

contemporan și artizanat local, politici și arhitectură publice, viața de zi cu zi și infra-ordinarul.

Microtopii

Micro < gr. „mic”, Topos < gr. „loc”

Microtopia ne învață să locuim orașul într-un mod mai bun – nu în viitorul îndepărat și utopic, ci în micile universuri posibile ale prezentului. Născută la intersecția dintre viața de zi cu zi, contextul social și spațiu, microtopia nu exclude, ci, dimpotrivă, îmbrățișează contradicțiile. Un oraș fragmentat la nivel organic, Bucureștiul ar putea fi perceput și ca o constelație de microspații, o rețea de alternative cu final deschis la ceea ce ar putea deveni. Acestea constituie și o poartă către realitățile de zi cu zi ale comunităților mici, detașate de spațiu, dar conectate prin similaritățile lor. „Microtopiile” acestor comunități sunt globale, în măsura în care sunt ubicue: momentele lor de revelație, colectivitate și rezistență sunt împărtășite în timp și spațiu.

Microtopiile sunt generate de negocierea constantă dintre locuitori, mediul înconjurător și valorile europene. Ca rezultat, tensiunile

și antagonismul nu dispar, ci sunt cultivate și aduse permanent în dezbatere. Pentru aceasta, trebuie să ne întrebăm cine sunt cei excluși din sfera publică, cei ale căror voci nu se fac auzite îndeajuns. De asemenea, trebuie să identificăm compromisurile și echilibrul atent dintre dorințele aflate în competiție.

Microtopiile revizitează constant zidurile pe care alegem să le construim în jurul nostru și al orașelor noastre, făcând astfel invizibilul vizibil.

În cazul acestei teme, detaliem avatarurile Orașului In-vizibil prin următoarele programe: în *Greentopia*, creăm scenarii despre un oraș viitor în care ecosistemul natural și cel uman coexistă; în *Citytopia* ne concentrăm pe experiențele, comunitățile și forțele invizibile care pot face din București un oraș mai locuibil; *Politopia* examinează moduri de cultivare a transformărilor civismului, factorii de producție, echilibrul dintre genuri, dualitatea abilitate-dizabilitate, capacitatea de a negocia între muncă și viața personală și construirea orașului; iar *Artopia* examinează tranziția de la digital la post-digital, adunând laolaltă noțiuni ale hibridismului perfect, abordări senzoriale și artă kinestetică, printre altele.

Un proces cinetic 2014-2021

Considerăm procesul București2021 ca pe o docu-dramă în continuă evoluție. Așa ne-am construit procesul până acum – și vom continua în același mod. Pentru oraș, aceasta este o nouă abordare – deschisă, creativă, colaborativă, la fel ca procesul artistic însuși.

Faza 1. Memorie | Explorare | Imaginare 2014-2015

In prima fază, principala noastră temă a fost Memoria | Explorarea | Imaginarea orașului, cu o serie de programe și proiecte care au asigurat conexiuni concrete pentru proces. Acestea au inclus o serie de plimbări de explorare, pe parcursul a șase luni, care au atras peste 1.000 de participanți, precum și 75 de dezbateri și întâlniri, proiecte de recuperare a memoriei și expoziții curatoriate în comun de bucureșteni, dezbateri radiofonice directe, precum și un proiect educațional major, care a implicat aproximativ 100 de școli. Peste 180.000 de oameni au vizitat expozițiile și evenimentele. Circa 270 de artiști, organizații de artă și ONG-uri au luat parte la proiect, expunând și dezbătând posibile teme și concepte despre Orașul In-vizibil.

La nivel de comunitate, ne-am concentrat pe 12 cartiere selectate, împreună cu grupuri locale de inițiativă însumând 400 de persoane cheie, pentru a dezvolta relații, a ne testa temele și a explora diferitele formate de implicare comunitară. Toate acestea ne-au ajutat să elaborăm strategia pentru comunitate.

În mediul rețelelor sociale, schema de finanțare „Tu ești București” a sprijinit 80 de proiecte și evenimente, atrăgând circa 80.000 de participanți.

În această fază, aproximativ 25.000 de persoane au luat parte la evenimentele de la noul sediu ARCUB, lansat ca un hub al candidaturii CEAC.

2. Descrieți structura programului cultural, inclusiv gama și diversitatea activităților/principalelor evenimente care vor celebra anul. Pentru fiecare, vă rugăm să furnizați următoarele informații: data și locul/partenerii din proiect/finanțare. (Data și locul / partenerii din proiect / finanțarea sunt opționale în etapa de preselectie) Care este viziunea și strategia artistică pentru programul cultural din anul pentru care este acordat titlul? + vezi pagina 28

Faza 2. Open Lab 2016

In a doua fază, ne-am axat pe dezvoltarea de platforme care înlesnesc transformarea ideilor originale în proiecte reale – ceea ce pune în evidență temele conceptului Orașul In-vizibil și, de asemenea, influențează comunitățile țintă din oraș.

Motorul acestei faze a fost Open Lab – o serie de patru mecanisme precise de implicare și platforme de creație colaborativă, care au vizat instituțiile, scena independentă, grupurile locale de inițiativă și școlile. De asemenea, Open Lab reprezintă un model de lucru „unu la unu” pentru Orașul In-vizibil, prezentat ca „laborator” public din iunie până în octombrie 2015.

Sub egida **Orașul In-vizibil**, ARCUB și-a lansat schema anuală de finanțare, testând potențialul temei în cadrul sectorului cultural. Astfel, au rezultat 155 de proiecte relevante, care au corespuns principiilor noastre de programare din cadrul candidaturii. Circa 55 de proiecte au primit granturi, în vederea elaborării de programe publice în 2016. Multe dintre acestea au participat la atelierele și întâlnirile din prima fază. Un juriu independent s-a ocupat de procesul de selecție. Din cauza poziționării inconsecvente a administrației publice interimare privind candidatura, care a reflectat schimbările de priorități și lipsa angajamentului pentru agenda culturală convenită inițial, întregul program a fost amânat. Cu toate acestea, circa 1 milion de euro au fost investiți în proiecte care implică aproximativ 140 de organizații cultural-artistice bucureștene. Un număr estimat de 20.000 de persoane vor participa la această componentă a programului Open Lab, începând din 16 august și până pe 31 octombrie 2016. În acest interval, cetățenii vor înțelege la ce trebuie să se aștepte în 2021: plimbări urbane tematice, proiecte de grădinarit urban, festivaluri de film în cartiere, proiecte de video mapping, evenimente de tip pop-up, instalații de artă experimentală, dezbateri și conferințe.

Sub egida **Accelerator**, am invitat 20 de artiști consacrați și în curs de afirmare, precum și grupuri culturale, la un proces de co-creație. Aceștia au fost selectați dintr-o listă inițială de 140 propuneri și au constituit punctul de plecare al unui laborator experimental de creație colaborativă, în iunie 2016, alături de curatorii noștri. Au rezultat 11 proiecte colaborative de rețea, cărora li s-au acordat granturi de dezvoltare în valoare de 10.000 euro, care vor fi testate pe parcursul verii. Șapte dintre ele au fost incluse în dosarul de candidatură (vezi proiecte Accelerator, la capitolul Program).

Sub egida **Generator**, am elaborat și lansat un nou mecanism, împreună cu Fundația Comunitară București (FCB). Acesta este următorul pas logic, după consultările de anul trecut cu cetățenii, și urmărește să investească în cultivarea inițiativelor comunitare bazate pe proximitate, deseori reprezentate prin grupuri informale care lucrează cu voluntari și rezidenți activi, fără sprijinul administrației publice. După selecția inițială, 15 idei care implică 20 de cartiere intră acum în faza de incubare, prin ateliere de mentorat și de învățare comunitară. Zece dintre acestea vor primi un micro-grant de 2.000 euro. (Pentru lămuriri, consultați proiectul *Recuperarea orașului*, din cadrul temei *Microtopia*, p.46)

Credem că am găsit mecanismele corespunzătoare pentru implicarea comunităților locale, prin angajamentul și munca la nivel personal și individual. După cum am specificat în strategia de implicare a publicului, în acest moment nu contează cifrele, ci timpul și nivelul de angajament.

Grupul de lucru pentru educație a lucrat cu concepte clare și a obținut angajamentul total al Inspectoratului Școlar al Municipiului București, generând astfel patru proiecte majore, din care unul va demara în această toamnă.

Faza 3. Orașul In-vizibil

Procesul propus pentru intervalul 2017-2020 se bazează pe conceptul de aglutinare a proiectelor în jurul unei anumite teme. Această metodă încurajează design-ul deschis și generează o interacțiune dinamică între proces și programele publice, atât pentru a menține progresul și direcțiile, cât și pentru a încuraja alte inițiative. De asemenea, urmărim crearea unei structuri de rețele creative în oraș, care să poată absorbi și recicla permanent procesele creative, într-un mod organic. În 2017, vom extinde sfera de influență a proiectelor, incluzând județul Ilfov, inclusiv prin cercetări în sectorul cultural, în scopul alinierii cu Strategia Culturală și cu Barometrul Cultural. Acest proces va aduce Ilfovul pe aceeași linie cu proiectul general CEAC, la toate nivelurile. La rândul lor, Open Lab-urile vor avea drept prioritate o participare mai consistentă în regiune, pentru a asigura un program integrat.

Open Lab ca motor al programului

Credem că metoda Open Lab-ului poate funcționa ca o interfață de colaborări potențiale pentru noi tipologii de inițiative culturale. Vom continua acest proces, ca motor de declanșare a dorinței de acțiune.

Laboratorul va constitui forumul anual deschis împărtășirii și dezvoltării de idei, resurse și rețele. Dimensiunea colaborativă, care s-a bucurat de investiții permanente, începe de la conștientizarea faptului că este nevoie să cultivăm continuitatea. Astfel, nu urmărim doar să selectăm „proiecte interesante” pentru programul 2021, ci mai curând să construim proiecte pe termen lung, care pot supraviețui anului respectiv, continuând și ulterior.

Lab-urile din intervalul 2017-2020 vor genera idei care pot fi testate imediat prin prototipuri, apoi produse la scară 1:1 în 2021. Această metodă produce experimente, permite greșeli, încurajează lucrul la periferie și ia în considerare estetica emergentă și viitoarele posibilități ale realităților digitale puțin cunoscute astăzi. Toate acestea vor fi legate de cele 12 clustere de programe existente. Estimăm că această acumulare naturală va produce în jur de 150-200 de proiecte pentru 2021.

Open Lab a inclus, de asemenea, o serie de întâlniri și workshopuri cu instituții culturale cheie la nivel local și național. Chiar dacă nu toate propunerile dezvoltate special de acestea sunt menționate direct în aplicație, au fost încheiate înțelegeri formale cu peste 30 de instituții, între care 12 teatre, festivaluri și uniuni de creație (cum ar fi Centrul Național al Dansului, Teatrul Național, Festivalul Național de Teatru și UNITER, teatrele Tândărică, Excelsior, Masca, Odeon, Ion Creangă, Metropolis, Teatrul de Comedie, Circul Variete Globus), muzee (Muzeul Național al Țăranului Român, Muzeul Orașului București, Muzeul Național de Artă Contemporană), cu instituții de cercetare precum Arhivele Naționale ale României, CNSAS, Institutul pentru Investigarea Crimelor Comunismului dar și cu CREART, și SNCFR – Călători.

Discuțiile cu reprezentanți ai minorităților etnice istorice s-au dovedit extrem de utile, acestea sprijinind inițiativele multiculturale, în special prezența unui muzeu/centru multicultural în centrul istoric.

Întâlnirile cu reprezentanți ai Societății Naționale de Radiodifuziune și ai Televiziunii Naționale au evidențiat posibilitatea deschiderii în parteneriat a unor canale specializate de difuzare la nivel local, național și internațional precum și a unor coproducții și lucrări realizate special pentru programul B2021.

Parteneri academici: Universitatea Națională de Muzică, UNATC, Universitatea Națională de Arte din București, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Universitatea de Construcții, ASE, Academia Națională de Educație Fizică, Academia Tehnică Militară, Academia Națională de Apărare „Carol I”, Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, Universitatea Ecologică, Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, Universitatea Română de Științe și Arte „Gheorghe Cristea”, Universitatea „Spiru Haret”.

Dezvoltare de capacități

Adoua direcție majoră în cadrul procesului va fi reprezentată de cercetare și dezvoltare, cu un program de dezvoltare a capacităților. Acest program va fi deschis pentru CEAC și pentru alți operatori culturali – în principal ONG-uri, sectorul independent, artiști emergenți și manageri. Considerăm că astfel antrenăm o generație tânără de operatori culturali cheie, implicați în probleme urbane și în CEAC. Aceasta este o inițiativă comună cu Strategia Culturală.

Pre-program 2019-2020

Oserie de proiecte vor fi lansate în acest interval. Ele vor constitui principalele platforme de dezvoltare pentru strategiile de comunicare și marketing, incluzând programe de comunicare complete, lansate la nivel local și internațional în anii 2019 și 2020. Se va acorda o atenție sporită creării de spații și evenimente în afara centrului orașului și în județul Ilfov, precum și stimulării unui grad mare de mobilitate și policentrismului. Integrarea acestora se va produce în 2021.

Strategiile de comunicare și marketing sunt și ele structurate în cadrul fazelor de cartografiere, creare de prototipuri și testare ale pre-programului.

București2021
Proces cinetic pentru pregătirea B2021 2014-2020

Explorarea oraşului în-vizibil 2021

- Structura și cronologia programului din 2021 au fost elaborate din mai multe perspective:
- o perspectivă conceptuală, bazată pe gruparea tematică și dinamică
  - o perspectivă axată pe aspectul comunicării, care analizează narațiuni și dramaturgie
  - o perspectivă practică, bazată pe adaptarea la cicluri socio-culturale, distribuția resurselor etc.

În linie cu tema exploratoare a Oraşului În-vizibil, structura se desfășoară în mod organic, devenind multifățetată, specifică și aventuroasă.

Un program multistratificat

Din punct de vedere conceptual, programul caută să aplice ideea Oraşului În-vizibil la evenimente individuale. Din perspectiva experiențială a publicului și cetățenilor, acestea cultivă o „experiență acumulativă”, ce poate fi interpretată ca o sumă de narațiuni parțiale, ele însele generatoare de reflecție și dezbatere. Un alt strat este pus în mișcare prin fuzionarea programelor și comunicări, prin care dorim să clarificăm aceste narațiuni și mesaje.

După cum indică diagrama, principala structură a programului București2021, pe durata unui an, este următoarea: un concept general, trei teme principale (cu patru programe interconectate, fiecare cu câte 10-20 de proiecte) și evenimente individuale. La fiecare dintre aceste niveluri se pot găsi metanarațiuni, scene teatrale, intermezzo-uri muzicale, poeme haiku ce pun în mișcare dramaturgia programului de un an – o antologie senzorială la nivelul întregului oraș, prin care invităm cititorii, ascultătorii, exploratorii urbani și hoinarii să co-editeze și poate chiar să co-creeze propriu lor oraș (în)vizibil.

Un sistem de comunicare umană experiențială la nivelul întregului oraș (precum rețeaua de tramvaie), în care legăturile și conexiunile sunt în stare de hibernare, până atunci când publicul decide și alege singur rutele și, sperăm noi, devine mai aventuros.

Un program-cluster dinamic

Conceptul de cluster nu este bazat pe o logică liniară. El oferă o cartografiere a peisajului urban și cultural, prin care vizitatorii conectează punctele și își generează propria meta-imagine. Clusterelor sunt concepute să includă evenimente-cheie, care atrag la rândul lor atenția spre alte evenimente, mai marginale.

Cele 12 clustere de programe sunt construite pe baza unor proiecte centrale, concepute ca motor al acestora, și cu câte un eveniment principal care comunică tema fiecărei luni.

Proiectele centrale sunt generate de Curatorium. În prezent, am identificat câte 3-4 proiecte pentru fiecare din cele 12 clustere de programe. În jurul acestor proiecte centrale au fost și vor mai fi generate proiecte asociate, prin intermediul platformelor colaborative ale Open Lab. De asemenea, vor exista proiecte dezvoltate de instituții culturale, care deja s-au angajat să realizeze proiecte tematice.

Se vor dezvolta și selecta și proiecte adiționale, pentru a întări și asigura un profil echilibrat al fiecărui cluster.

Sinergia dintre Program și Comunicare

Având în vedere că fiecare cluster are un profil clar, acest lucru va sprijini platforma de comunicare. Ca urmare, gruparea este strâns legată de ideea dezvoltării publicului.

În ceea ce privește scala programului, estimăm următoarele:

- 12 programe
- 50 proiecte centrale
- 1-200 proiecte asociate

care vor genera între 5.000 și 7.500 de evenimente individuale/ zile de eveniment (ex. o expoziție deschisă pe durata a 50 de zile), desfășurate pe parcursul unui an, cu circa 10-50 evenimente zilnice.

Chiar și proiectele întinse pe durata întregului an, precum *Ghici cine vine la cină*, se vor muta în cartiere pentru a reconsolida temele în schimbare ale programului.

Distribuție la nivel urban și regional

După cum am subliniat, majoritatea evenimentelor vor avea loc în spațiul public, vor fi uniform distribuite în oraș, iar 70% dintre ele vor fi gratuite. De asemenea, vom furniza un set de programe permanente pe parcursul anului, inclusiv o expoziție Orașul În-vizibil în continuă evoluție, care se va baza pe materiale colectate, reprocuate și formate din 2014, și care, la sfârșitul anului 2021, va asigura o expoziție permanentă despre oraș, gestionată de Curatorium.

Acest program structurat organic va readuce în prim-plan strategia de comunicare. Acest lucru ne va permite să transmitem mesaje clare către media și să targetăm diferite tipuri de public și comunități.

Cele 12 evenimente principale vor constitui punctul-cheie al schimbărilor tematice de pe parcursul anului. Toate aceste evenimente vor fi proiecte unice, proprii amplasamentului unde se desfășoară, și concepute pentru locații-cheie (ex. Palatul Parlamentului), bulevarde importante, spații naturale semnificative (ex. Parcul Văcărești). Fiecare proiect va avea aspecte participative, precum și formate unice și puternice din punct de vedere conceptual. Amplasamentele vor reflecta o tipologie urbană – 12 locuri din Orașul În-vizibil vor fi folosite drept conținut de comunicare.

Evenimentele principale vor dura între una și trei zile. Ele vor fi concepute pe baza unui proces mai lung de rezidențe.

Exemple din fiecare temă:

Un Poem al Oraşului

Transformarea a 12 blocuri de locuit prin însărcinarea artiștilor media de a lucra cu poezie și texte scrise de comunități.

Greentopia

Compania franceză La Machine e invitată să creeze o instalație eco de amploare, conectată cu multe micro-grădini din oraș. William Kentridge e invitat să creeze un proiect de amploare legat de sistemul feroviar periferic (acum, parțial folosit și parțial închis).

Periferii

3. Cum vor fi selectate evenimentele și activitățile care vor constitui programul cultural din anul pentru care este acordat titlul?

4. În ce mod programul cultural va îmbina patrimoniul cultural local și formele de artă tradiționale cu expresiile culturale noi, inovatoare și experimentale?

5. În ce mod orașul a implicat sau dorește să implice artiștii locali și organizațiile culturale în elaborarea și punerea în aplicare a programului cultural? Vă rugăm să oferiți câteva exemple concrete și să numiți câțiva artiști locali și organizații culturale cu care doriți să colaborați și specificați tipul de colaborare avut în vedere.

Pentru exemple concrete, vezi secțiunea program (pp. 30-53).

Arhive Vii

Programul urmărește să dea o voce arhivelor mute, să exploreze și să extindă ideea și limitele arhivei și să conecteze instituționalul cu inițiativele de arhivare independente, private și underground.

V PIERDUT ȘI REGĂSIT

Arhivele seamănă cu libreturile muzicale sunt mute, dacă nu le interpretează nimeni, explică István Rév, directorul unora dintre cele mai inovative arhive europene, Arhivele Societății Deschise din Budapesta. Aceste proiecte explorează **sunetul, dansul, fotografia și filmul** dintr-o perspectivă arhivistică, ceea ce implică nu doar cercetare, ci și interpretarea arhivelor rezultate.

Arhivele vii sunt ori „la firul ierbii”, generate de cetățeni, precum Albumul de Familie al Bucureștenilor și Radio B2021, ori **generate de artiști**, precum **Codare/ decodare/ recodare, Istorii participative** sau **Time Dance Connection** (Conexiunea Timp-Dans). Astfel, punem sub semnul întrebării, prin intermediul artei, monopolul statului în producția și interpretarea arhivelor și construim încredere, prin co-producția creativă și reinterpretarea arhivelor neconvenționale, între cetățeni și instituții culturale.

Albumul de familie al bucureștenilor

Ani: 2015–2019–**2020–2021**
Organizație coordonatoare: Arhiva de Imagini a Muzeului Național al Țăranului Român
Curator B2021: Simina Bădică
Audiență: 200.000
Buget: 260.000 €

Parteneri: Marseille Provence 2013
Chercheurs de Midi (FR), Hidden Pilsen.
Pilsen2015 (CZ), Novi Sad 2021 (RS),
Arhivele Naționale ale României (RO)

Acesta e un proiect crowdsourcing de captare a memoriei, care a debutat cu cele 1.500 de fotografii donate, în 2015, de către 350 de persoane, în cadrul proiectului Memoria | Explorarea | Imaginarea Orașului – un album deschis al orașului. Unul din scopuri este acela de a genera cel puțin 10.000 de fotografii până în 2021 și de a curatori o serie de expoziții tematice pe parcursul anului.

Conducând proiectul, Arhiva de Imagini a Muzeului Național al Țăranului Român deja se bucură de o largă recunoaștere în rândul publicului, care este invitat să se implice în imaginile de arhivă, să le co-curatorieze și să și le reappropriate într-un mod creativ. Proiectele includ ateliere în școli și aziluri de bătrâni, pentru a reconecta generațiile prin intermediul albumelor de familie. De asemenea, includ ateliere în comunități, cu antropologi vizuali și curatori muzeali care vor produce albume/ expoziții de familie curatoriate de comunitate.

Expozițiile se bazează pe spațiu și se vor muta în diferite cartiere, conectând astfel comunitățile în jurul unor albume foto, la fel cum se strâng familiile în jurul albumelor de familie. Panourile outdoor din oraș vor prezenta imagini din viața de zi cu zi, cu oameni reali care își trăiesc viața reală în București (spre deosebire de imaginarii comercial expus în mod obișnuit pe aceste panouri). Fotografiiile pot fi încărcate pe site-ul dedicat ori colectate în timpul atelierelor sau de pe teren.

Conectat cu proiecte similare dezvoltate de foste sau viitoare orașe CEAC (Marseille Provence 2013 Chercheurs de Midi, Pilsen 2015, Novi Sad 2021), proiectul va culmina cu expoziția itinerantă Albumul de Familie al Europei, care va prezenta imagini din viața de zi cu zi din patru țări europene. Ce e la fel? Ce ne face diferiți? Putem fi cu toții parte a unui Album de Familie European?

Centrul Memoriei Vizuale a Orașului

Ani: 2016–2021
Buget: 45.000 €
Organizație coordonatoare: Asociația Bucureștiul Meu Drag

Centrul Memoriei Vizuale a Orașului urmărește să creeze cea mai mare colecție de imagini ale Bucureștiului adunate laolaltă într-un singur loc, oferind acces liber oricui este interesat de istoria orașului, și mai ales tinerilor, a căror conexiune cu evoluția orașului trebuie refăcută.

LINIA DE FINANȚARE ARCUB

Radio B2021

Ani: **2019–2020–2021**
Organizație coordonatoare: ARCUB
Curator B2021: Vasile Leac
Audiență: 500.000
Buget: 200.000 €

Artiști și curatori participanți: Rek Abu, Mihnea Mihalache Fiastru, Philip Ó Ceallaigh, Mitoș Micleușanu, Dumitru Bădița, Iulian Tănase, Ioan Buduca, Mihnea Mihalache-Fiastru, Cristina Bogdan, Andra Chițimuș, Maria Balabaș (RO)
Parteneri: Radio România, Sămbăta Sonoră, Paradaiz, ODD, Modulab (RO), Asociația Polycenter

Radio B2021 este o platformă online care adună povești și mituri urbane, interviuri cu oameni din diferite cartiere bucureștene și „cărți poștale” sonore, devenind astfel o arhivă radio vie. Proiectul colaborează cu artiști și creativi din zona sonoră contemporană. Emisiunile sunt transmise online, dar și în spații publice, printr-o aplicație mobilă. Conținutul este bilingv, în engleză și în română.

Clusterul de proiecte care alimentează platforma online include: **Conectarea Cetățenilor** un set de acțiuni care adună povești din cartierele bucureștene (Văcărești, Ferentari, Pantelimon, Drumul Taberei, Militari). **Arhiva Interzisă** include materiale selectate, curatoriate de Ioan Buduca, din arhivele personale ale artiștilor, muzicienilor, intelectualilor sau oamenilor obișnuiți, care au surprins subiecte interzise. **Șușanele**, curatoriat de Mihnea Mihalache-Fiastru, prezintă povești personale și folclor urban, prin care sunt explorate zone nedocumentate și necunoscute din București. **Rate Paralele**, curatoriat de Cristina Bogdan, prezintă informații și dezbateri despre arta și designul contemporan românesc, atât la nivel local, cât și la nivel internațional. **Soundscape**, curatoriat de Andra Chițimuș, este o serie de podcasturi muzicale, compuse din lucrări de artă sonoră, cărți poștale sonore și playlist-uri muzicale.

Magi*k

Ani: 2016–2021
Buget: 45.000 €
Organizație coordonatoare: Zeppelin
Parteneri: Kodcentrum (SE), Mattecentrum (SE), Hakidemia, Simplon (RO), Eematico (RO)

Magi*k este un proiect tehnologic privind **antenele TV și radio din București**. Acesta pune sub semnul întrebării relația dintre antene și clădirile pe care sunt instalate, considerând această relație drept un element cheie în înțelegerea unor schimbări culturale profunde. Un grup de artiști va produce cinci instalații ce comentează și interpretează această cultură pierdută, și pe care le vor prezenta publicului sub forma unei expoziții interactive la Muzeul Național de Artă Contemporană. De asemenea, proiectul include tururi cu ghid și o conferință internațională privind educația STEAM.

Codarea/ decodarea/ recodarea Bucureștiului

Ani: 2017–2018–2019–**2020–2021**
Organizație coordonatoare: Universitatea Națională de Muzică București
Curator: Cătălin Crețu
Audiență: 150.000
Buget: 200.000 €

Parteneri: Radio România, Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” (RO), Universitatea Politehnică din București (RO), Muzeul Național „George Enescu” (RO)
Artiști invitați: Johannes S. Sistermanns (DE)

Proiectul explorează **peisajele sonore** și temporale invizibile, dar complexe ale orașului, mixează trecutul cu identități recente, fluide și vibrante, pentru a genera noi relații cu mediul înconjurător, atât cel construit, cât și cel natural. Interacțiunea și stimularea locuitorilor (invizibili)/ comunităților (profesionale). Artiști și muzicieni români și străini, precum Johannes S. Sistermanns, reflectează și remodelează (viitoarea) identitate sonoră a orașului. Proiectul include trei faze distincte care vor implica instituțiile, bucureștenii, ONG-uri, artiști și profesioniști din diverse alte domenii. **DECODAREA memoriei** (2017–2018): cartografiază diverse zone ale orașului prin intermediul arhivelor muzicale/ sonore existente și al emisiunilor din era

comunistă, provocând locuitorii să urmărească sunetele actuale ale orașului, dar și rutele (sezoniere) ale păsărilor/ faunei migratoare, generând astfel arhive deschise. Circa 1.000 de ore de fișiere audio originale/ procesate. **CODAREA mesajului** (2018-2019): analizează și reprocesează materiale arhivate anterior, căutând tipare de conectivitate și noi structuri creative. Se vor organiza tabere și ateliere cu artiști, savanți, cercetători, strategii digitali și programatori, pentru a genera circa 20 de noi cadre de lucru/ programe. **RECODAREA viitorului** (2020-2021): evenimentele curatoriate și instalațiile sonore în amplasamente precise ocupă diverse medii private și publice, construite sau naturale, fiind precedate de modele și testate (2020), înaintea dării în exploatare propriu-zise, infiltrându-se în experiențele de zi cu zi, într-un crescendo care urmează tiparele sezoniere și oscilează între spațiile publice și cele private.

eartoBucharest

Ani: 2021

Buget: 50.000 €

Organizație coordonatoare: Indie Box

Scopul proiectului este reconectarea bucureștenilor cu orașul, cu ajutorul mediului sonor; prin colectarea de sunete specifice din câteva cartiere, vom crea o hartă sonoră care poate documenta pe termen lung mediul sonor al zonei.

Time Dance Connection

Ani: 2017-2020-2021

Organizație coordonatoare: Centrul Național al Dansului București (CNDB)

Curator: Igor Mocanu

Audiență: 150.000

Buget: 200.000 €

Proiectul urmărește să continue descoperirea și cartografierea istoriei moderne nescrise a dansului modern și contemporan din România, începând din 1900 și încheind în 2006, odată cu înființarea Centrului Național al Dansului București (CNDB). Încă de la apariția sa, CNDB a recuperat în mod critic și activ **istoria dansului românesc prin cercetare și dezbateri**, interpretând-o și punând-o la dispoziția publicului. În prima etapă vor fi cooptate echipe de cercetători, prin parteneriate cu Arhivele Naționale ale României, Arhiva Națională de Film și Arhivele Televiziunii Naționale, pentru a descoperi documente vizuale și filmice care să dezvăluie călătoriile coregrafice ale figurilor importante din istoria dansului (Floria Capsali, Trixy Checais, Lizica Codreanu, Iris Barbura, Stere Popescu, Miriam Răducanu, Vera Proca-Ciorrea, Contemp Group etc). Arhivele rezultate, integrate în arhiva documentară a CNDB, vor fi puse la dispoziția coregrafilor contemporani, care vor crea reconstituiri sau omagii inspirate din reprezentațiile redescoperite. CNDB va dedica programe speciale în fiecare stagiune, până în 2021 inclusiv, spectacolelor, expozițiilor și dezbaterilor izvorâte din acest proiect. Întreaga arhivă a dansului modern și contemporan va fi pusă la dispoziția publicului pe portalul uptodance.ro.

București 35mm

Ani: 2017-2020-2021

Organizație coordonatoare: Asociația One World Romania

Curator: Adina Brădeanu

Audiență: 300.000

Buget: 400.000 €

Bazat pe colecțiile din Arhiva Națională de Film, precum și pe înregistrările regizorilor amatori, proiectul urmărește să identifice și să facă publice, printr-o platformă online, circa 40 de ore de scurtmetraje care surprind transformările Bucureștiului, începând cu

primele „actualități” asociate cu începuturile cinema-ului. Materialul digitalizat va include atât imagini oficiale create de propaganda comunistă, cât și producții „efemere” – turistice, industriale, emoționale –, care, deși nu s-au bucurat de atenție academică sau de restaurări sistematice, conțin informații culturale și istorice valoroase. **Proiectul va conferi filmelor respective o a doua viață**, prin circulația într-un mediu digital, și va permite publicului larg să întrevadă viața de zi cu zi din multe „Bucureștiuri” diferite, oferindu-i în același timp și o gamă variată de informații contextuale, care vor fi afișate dinamic, odată cu derularea filmului pe internet.

Pe durata procesului de **cercetare și digitalizare** (2017-2018), proiectul va include o serie de ateliere publice cu regizori străini consacrați (Alan Berliner, Peter Forgacs, Marc Cousins), care au lucrat în mod extensiv cu înregistrări de arhivă. Împreună cu regizori, artiști și antropologi vizuali, vom produce o serie de documentare scurte bazate pe înregistrările de arhivă. În apropierea fazei de final, proiectul va include o serie de proiecții specifice în amplasamente neconvenționale din București, în spiritul „pop-up”/ „cinema-ului secret”. Concepute să celebreze moștenirea istorică și trăită a fiecăruia dintre respectivele spații și să identifice moduri de prezentare noi și imersive pentru publicul larg, proiecțiile se vor baza pe identificarea dintre spațiile alese și conținutul proiectat în fiecare dintre acestea – ambele urmând să rămână secrete până la data evenimentelor, în adevăratul spirit al „cinema-ului secret”. Astfel, proiecțiile vor genera „public întâmplător”, care va fi antrenat în trecutul înregistrat pe film al spațiilor respective.

Istории participative. Teatrul arhivelor subiective

Ani: 2015-2020-2021

Organizator: Centrul de Teatru Educațional Replika

Audiență: 10.000

Buget: 200.000 €

Proiectul se concentrează pe reproducerea și cercetarea unor evenimente majore din istoria recentă a Bucureștiului. **Arhivând istoria recentă dintr-o perspectivă performativă**, proiectul urmărește să dezvolte metode participative și interactive de înțelegere a trecutului, sporind gradul de conștientizare a evenimentelor istorice europene care consolidează un fond comun de valori, precum solidaritatea, implicarea cetățenilor, **responsabilitatea individuală și de grup**, interacțiunea empatică și responsabilă cu trecutul.

Centrul de Educație prin Teatru Replika este o companie independentă de teatru axată pe proiecte teatrale implicate social, programe de artă participativă, ateliere, dezbateri, conferințe, întâlniri cu profesori și studenți. Deși tânăr, Centrul Replika este deja un spațiu binecunoscut de implicare artistică pedagogică și **artă participativă**, un spațiu al întrebărilor comune și al schimbării sociale.

Legat de programul **Viitoarele cicatrice ale Bucureștiului**, proiectul va aborda, în ceea ce privește cercetarea, câte o temă anual și va produce un **spectacol de teatru participativ**. Toate reprezentațiile vor fi strânse laolaltă în 2021, într-un maraton de arhive subiective. Proiectul include ateliere de tip **Istoria interpretată/ Istoria arhivată**, o serie de ateliere de teatru participativ în care studenți ai universităților bucureștene și artiști de la Centrul de Teatru Educațional vor documenta și dezbate evenimente istorice recente. Ei vor concepe împreună diferite forme de reprezentare teatrală a acestor momente, precum și tururi ghidate prin București, în cele mai reprezentative locuri unde s-au produs respectivele evenimente.

Parteneri: Asociația Culturală ADO – Artă pentru Drepturile Omului (RO), Asociația Națională a Bibliotecarilor și Biblicilor Publice din România (RO), Universitatea Națională de Teatru și Film „I.L. Caragiale” (RO), Inspectoratul Școlar al Municipiului București (RO)

Parteneri: Camaro Stiftung (DE), Katja Mejerowsky Stiftung (DE), Berlinische Galerie (DE), Forum des Images (FR/DE); Beth Soll Company, New York (US), Galeria Ruth Benzacar, Buenos Aires (AR), Arhivele Naționale ale României (RO), Muzeul Național de Artă Contemporană (RO)

Parteneri: Arhiva Națională de Film, Institutul de Film (în curs de înființare), Arhivele Naționale Române (RO)
Regizori și artiști invitați: Alan Berliner (US), Peter Forgacs (HU), Marc Cousins (UK), Vlad Petri (RO), Alexandru Solomon (RO), Andrei Dăscălescu (RO), Irina Botea (RO), Ștefan Constantinescu (RO)

Co-curatorierea antimemorialului

Noul program explorează modurile în care memoria orașului a fost sabotată, iar traumele lui ascunse, dezvăluind astfel procese similare din Europa (Centrală și de Est).

Programul e adresat purtătorilor tradiționali de memorie urbană colectivă – muzeele (peste 60 dintre ele în București), și monumentele peisajului urban (care uneori lipsesc) – provocându-le să își regândească rolurile ca și **catalizatori ai lucrării memoriale**, în loc de simple depozitare ale memoriei culturale și sociale.

Invizibilitatea purtătorilor de memorie instituțională are două laturi: memoria oficială, excesiv repetată și sonoră (reper național, eroi naționali) a devenit abia auzită, din cauza formelor ubicue și perimate în care este prezentată publicului (monumente clasice, expoziții muzeale didactice), în timp ce **evenimentele traumatice majore** care au lăsat răni adânci Bucureștiului (Revoluția din 1989, represiunea de stat și abuzurile politice, sclavia romilor și Holocaustul Românesc sunt doar câteva dintre acestea) nu beneficiază de nicio formă de memorializare publică.

Scopul primordial al programului este implicarea cetățenilor și a instituțiilor din domeniu în crearea de **noi moduri de a co-curatori lucrările memoriale**. Astfel, evenimentul de inaugurare a programului va fi unul de acoperire a tuturor monumentelor importante ale orașului, invitând bucureștenii să își proiecteze pe monumentele acoperite viziunile proprii despre ce înseamnă memoria în orașul lor.

Muzee in-vizibile

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021

Organizație coordonatoare: ARCU B

Curatori B2021: Simina Bădică, Xenia Kalpaktsoglou

Audiență: 100.000

Buget: 250.000 €

Parteneri: Rețeaua Națională a Muzeelor din România, Muzeul Național al Țăranului Român, Muzeul Culturii Rome, Muzeul Municipiului București, Muzeul Teatrului Național din București (RO)

Artiști propuși: Olga Chernysheva (RU), Raphaël Grisey (DK/NO), Anri Sala (AL), Lene Berg (NO), Stefanos Tsivopoulos (GR), Irene Efstathiou (GR), Vangelis Vlahos (GR), Rallou Panagiotou (GR), Christodoulos Panagiotou (GR), Joachim Kester (DE), Daniel Gustav Cramer (DE) și Haris Epaminonda (CY), Sophie Nys (BE), Narkevicious (LV), Adam Broomberg (ZA) și Oliver Chanarin (UK), Goshka Macuga (PL), Marianna Castillo Deball (MX), Arseniy Zhilyaev (RU), Rossella Biscotti (IT), Vincent Meessen (BL), Petrit Halilaj (XK), Mark Leckey (UK), Phil Collins (UK), Maria Papadimitriou (GR)

Cu rare excepții, muzeele bucureștene sunt considerate spații prăfuite, închise. Unul din motivele acestei imagini este șovăiala de a interacționa cu istoriile frământate, de a pune întrebări dificil de lămurit, de a se implica în conversații, în loc de monologuri autoritare. Proiectul aduce laolaltă muzeele bucureștene și artiști și curatori locali și internaționali, în încercarea de a face vizibile **poveștile ascunse din colecțiile muzeale**.

Artiști consacrați și emergenți sunt invitați să trăiască în București pe o perioadă de doi ani (în fiecare an câte un grup nou, începând din 2017) și să acționeze ca arhivari, arheologi, istorici, paraziți/creatori sau martori.

Participanții vor cerceta arhivele și colecțiile, dar sunt încurajați și să plonjeze în planul artei mici, specifice, insultate, umilite, precum și dincolo de practici artistice care au fost ignorate, îngropate sau deturnate de narațiunile dominante. În sfârșit, în 2021, o

expoziție de amploare, răspândită în toate muzeele participante, va aduna proiectele produse începând din 2017.

Proiectul e inspirat de lucrări precum „Mining the Museum” de Tom Wilson, sau, la nivel mai local, de intervențiile realizate în colecția permanentă a Muzeului Țăranului Român (EMYA 1997), cu obiecte din colecția fostului Muzeu de Istorie a Partidului Comunist. Temele abordate pornesc de la un moment controversat din istoria României, dar sunt reformulate pentru a avea o relevanță la nivel european: **Minorități/ Discriminare/ Diferență** (sclavia romă în România/ Holocaustul Românesc); **Încălcări ale drepturilor omului în secolul 20** (corpul și statul/ interzicerea avortului/politici pro-natalitate în România comunistă/ incriminarea penală a homosexualității); **Represiunea de stat**: Revoluția din 1989, represiunea statului asupra civililor, în iunie 1990 (Mineriada), și protestele civice actuale din București. În mod inevitabil, dărâmarea ierarhiilor spațiului muzeal și a cadrului expozițional va duce la întrebări referitoare la rolul muzeelor/ institutelor și la folosirea autorității acestora în modelarea discursului (cultural). Astfel, tema principală este **posibila reconceptualizare a Muzeului însuși**, ca o instituție generatoare de cunoștințe care este atât foarte conservatoare, cât și, în situații excepționale, deosebit de inovatoare. Curatorii și artiștii invitați vor examina modurile și condițiile în care **muzeele pot cultiva creativitatea și inovația**.

Proiectul este co-curat de un istoric român și de un curator muzeal cu experiență în expunerea istoriilor zbuciumate, precum și de un curator de artă grec, co-director și fondator al Bienalei de la Atena.

Arca lui Noe. Muzeu la scară umană

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021

Organizație coordonatoare: Muzeul Național al Țăranului Român MTR

Audiență: 70.000

Buget: 250.000 €

Parteneri: Rețeaua Națională a Muzeelor din România, Muzeul Municipiului București, Muzeul Național de Istorie a României

Muzee invitate: Muzeul Inocenței, Istanbul (TR), Muzeul Relațiilor Distruse, Ljubljana (SL), Mmuseum, New York (US), Muzeul Lucrurilor, Berlin (DE)

Arca lui Noe este un proiect de micromuzeografie care explorează posibilitățile artefactului mic, banal, mediocru, „neinteresant” (din perspectivă muzeală/ de colecționar). Pornind de la ceea ce istoricul Carlo Ginzburg a numit „normalul excepțional”, programul urmărește să exploreze limitele obiectelor colectabile sau care pot fi expuse, și, astfel, să imagineze noi moduri de a gândi/construi muzee și expoziții în afara pereților muzeelor, de către **curatori neprofesioniști**.

Proiectul are două componente principale: crearea a zece **muzeu de cartier**, co-curat de către comunitățile lor, și **Capsula Timpului. Jurnal secret al Bucureștiului**, un proiect în cadrul căruia o echipă secretă de 20 de artiști/ curatori/ antropologi/ scriitori/ jurnaliști vor strânge, timp de cinci ani, o arhivă de artă, obiecte, documente, sunete și povești, care vor forma un jurnal secret, ce nu va fi „citit” decât la sfârșitul anului 2021 (documentând și Bucureștiul în calitate de capitală culturală).

După identificarea comunităților interesate, se vor organiza primele ateliere (curatoriere, management de colecție, povestiri digitale, management de proiecte, strângere de fonduri). Până în 2020, se vor fi strâns zece colecții locale, iar echipele de curatori muzeali și curatori amatori vor începe inaugurările în primăvara anului 2021.

Arca lui Noe a fost testat la începutul anilor 2000, de către Muzeul Țăranului Român din București. Proiectul a implicat atunci câteva zeci de voluntari, care au adunat artefacte și povești „excepțional de normale”. Proiectul a avut ca rezultat o carte și o colecție muzeală separată. Muzeul Țăranului Român va conduce proiectul, care se va derula pe durata a cinci ani, pe tot teritoriul Bucureștiului.

Viitoarele cicatrice ale Bucureștiului

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021
Organizație coordonatoare: ARCUB
Curator B2021: Simina Bădică
Dezvoltator joc: Polycular
Audiență: 150.000
Buget: 250.000 €

Parteneri: Blast Theory (UK), Invisible Playground Berlin (DE), Gold Extra (Causa Creations) (DE), Școala de Arte Performative Ernst Busch Berlin — Departamentul Media Digitale (DE), Platforma amber (TR), Institutul pentru Investigarea Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (parte din Rețeaua Europeană Memorie și Solidaritate) (RO), Muzeul Național al Țăranului Român (RO), ONG-ul Miliția Spirituală (RO), Arhivele Naționale ale României (RO), Consiliul Național pentru Studiul Arhivelor Securității (RO)

Viitoarele cicatrice ale bucureștiului creează un muzeu dispersat, scos complet în afara pereților muzeului obișnuit, axat pe rănilor nevindecate din istoria Bucureștiului, înlocuind etichetele cu new media și ghidurile muzeale cu interacțiunea personală, cu peisajul urban și cu martorii evenimentelor povestite. Proiectul reprezintă o cercetare aplicată colaborativă, realizată de istorici, arhitecți, artiști, dezvoltatori de jocuri pe computer și scriitori, despre modul de a implica turiștii și locuitorii în experimentarea istoriei în moduri noi și inovatoare, pe lângă acoperirea muzeală, publicații sau tururi cu ghid. Rezultatele vor reprezenta experiențe emoționale interactive, sub forma unor expoziții specifice, jocuri tip „mixed reality” pentru dispozitive mobile, aplicații și instalații concepute de o echipă transdisciplinară, menite să transforme orașul și istoria sa recentă într-o joacă de-a realitatea.

Temele de cercetare variază, de la clădirea Casei Poporului și demolarea forțată a cartierelor bucureștene, la povești despre supraviețuire, Revoluția din 1989 și protestele civice ulterioare („mineria-dele”), comunitatea evreiască pierdută din București (pogromul din 1941, antisemitismul de stat, emigrarea, monumente publice vechi și noi / nume de străzi vechi și noi și actuala distrugere a patrimoniului.)

Începând din 2018, în fiecare an vor fi create și inaugurate treptat tururi interactive pe fiecare dintre aceste teme. Împreună cu dezvoltatorii de jocuri de la Polycular, vom dezvolta experiențe de povestire care mixează realitatea și jocuri care prezintă rezultatele cercetărilor istorice și interviuri, într-un mod nou și incitant. Prin această abordare, încercăm să ne adresăm unei tinere generații versate în domeniul digital și să îi suscităm interesul pentru istoria recentă și evenimentele traumatizante din orașul nostru.

Bucharest Disaster Detour (BDD)

Ani: 2017-2021
Buget: 50.000 €
Organizație coordonatoare: ORDU (RO)

ACCELERATOR

BDD este o colaborare între Geneva și București, bazată pe proiectul Geneva Disaster Tour/ Turul Dezastrelor din Geneva (2014-2015). BDD explorează și stilumează apariția „arheologiei viitorului București”, prin organizarea de tururi cu ghid în București și la Măgurele, în județul Ilfov (unde se află Institutul de Fizică Atomică).

Construirea socialului. Artă și arhitectură

Ani: 2017-2021
Buget: 45.000 €
Organizație coordonatoare: Asociația Salonul de Proiecte (RO)

LINIA DE FINANȚARE ARCUB

Proiectul abordează orice probleme care circumscriu politicile de dezvoltare a spațiului urban în relație cu practicile arhitecturale și artistice. Atelierele de cercetare pentru studenții la arte, prin care aceștia vor explora monumentele bucureștene, vor avea ca rezultat o expoziție colectivă. Numitorul comun al acestor proiecte este abordarea interdisciplinară, cu accent pe relația dintre spațiul urban, spațiul public și fenomenele sociale care sunt într-o anume măsură determinate de configurația acestor spații.

Jucării din Epoca de Aur

Ani: 2017-2020-2021
Organizație coordonatoare: ARCUB
Curator B2021: Vasile Leac
Audiență: 150.000
Buget: 250.000 €

Parteneri: Teatrul Țândărică, Street Delivery, childhoodmuseum360.ro (Muzeul Național al Țăranului Român), Muzeul Național de Istorie a României
Artiști invitați: Ciprian Mureșan, Monotremu duo, Biserka group, SOTS ART (RU), La Machina (FR)

Proiectul reprezintă o explorare artistică și curatorială a veselei și totuși înfricoșătoarei lumi a jucăriilor. Epoca de Aur este atât o referire ironică la perioada socialistă din anii '70-'80, cât și la „epoca de aur” a copilăriei, o perioadă de creștere și transformări intense și uneori traumatice. Jucăriile constituie o amintire fericită și totodată terifiantă, a unei epoci pierdute pentru totdeauna – copilăria și socialismul. Jucăriile strânse vor fi expuse în expoziții tematice care explorează memoria celor ce le-au păstrat sau colecționat. Artiștii vor fi invitați să curatoreze și să le interpreteze, dar și să creeze noi jucării pentru adultul contemporan. Proiectul are o importantă componentă în aer liber, transformând piețele bucureștene în locuri de joacă creative pentru adulți și copii, și producând jucării supradimensionate (La Machina) care vor popula orașul și îl vor transforma într-un spațiu distractiv și incitant.

Evităm în mod activ abordarea nostalgică a jucăriilor și a copilăriei. Copilăria, ca orice altă vârstă pierdută, și jucăriile, cele mai probabile dovezi palpabile ale aceluia trecut, încorporează atât teroarea, cât și tandrețea, atât fericirea, cât și tristețea. Proiectul, prin campania sa de colectare, expozițiile curatoriate de către comunitate, locurile de joacă creative și uriașele jucării sculptate, angrenează publicul într-un proces de vindecare, ce devine, în mod imperceptibil, o lucrare memorială.

Orașul în scris

Fiecare loc dintr-un oraș are povestea lui. Fiecare cetățean are o poveste de spus.

Narațiunea este omniprezentă în spațiul urban. Depinde de noi să o scoatem la suprafață, să o facem vizibilă. Nu există doar o singură narațiune centralizată. Ea este vie și multifățetată. Narațiunea este, prin definiție, democratică și împărtășită de toți. Iar orașul este locul geometric și real în care poveștile se intersectează. Acestea construiesc țesătura narativă urbană. Ele au legătură cu Istoria cu „I” mare, dar și cu istoriile invizibile – cele personale. *Orașul în scris* utilizează toate tipurile de limbaje artistice pentru a identifica diversele narațiuni ale orașului, astfel încât să poată fi recuperate într-un circuit vibrant și, în același timp, să se creeze noi narațiuni. „Orașul în scris” e o metaforă pentru felul în care Bucureștiul și poveștile lui pot fi „scrise” (și „citite”). Deseori, orașul este cel mai vibrant în propriile lui istorii, care reprezintă în sine o traducere a sufletului urban.

NoMap. Nomad Poetry

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Organizație coordonatoare: FreeStyle Association
Curator B2021: Svetlana Cârstean
Audiență: 200.000
Buget: 350.000 €

Potențiali parteneri internaționali: Littfest, Umea (SE), Versopolis (EU), Traduki (EU), Literaturwerkstat Berlin (DE), Lyrikline.org (DE), Centre National de la Littérature Luxembourg (BE), Centrul Cultural Damdayiz Istanbul (TR), Maison de la Poésie Marseille (FR)

O celebrare literară participativă a orașului european, dar care abordează și stagnarea acestuia și pune sub lupă noțiunea de oraș european în anul 2021. Implicând 40 de poeți din 20 de țări, aceasta este totodată o **manifestare a poeziei contemporane din Europa**. Proiectul va marca și înființarea unui hub de traduceri pentru poezia contemporană europeană la București. Este un proiect aflat la intersecția dintre activism social și spectacol poetic.

Conceptul pornește de la „Epopeea participativă București’21”, o parte din proiectul București2021 Memoria | Explorarea | Imaginarea Orașului, din 2015, în care au fost implicați 38 de poeți români, poeta macedoneană Lidija Dimkovska și traducătoarea franceză Fanny Chartres. Aceștia au scris 840 de versuri despre relația lor cu orașul, fiecare poet contribuind cu 21 de versuri, iar primul vers al fiecăruia fiind ultimul vers al poetului anterior. Inițiativa a avut ca rezultat un portret relevant al orașului, dar și unul al poeziei contemporane.

NoMap. Nomad Poetry va debuta cu o serie de rezidențe de trei luni pentru poeți europeni care vor veni la București, dar și pentru poeți români, ce vor călători în diverse orașe europene. Cu patru astfel de rezidențe anuale, NoMap. Nomad Poetry va construi **narațiuni lirice individuale în 20 de orașe europene** selectate, în parteneriat cu festivaluri de poezie și cu alți colaboratori din domeniul literar.

Lucrările vor fi traduse în toate cele 20 de limbi și prezentate la Festivalul de Poezie Nomad Poetry, cu recitarea întregului poem comun, dar și cu un program elaborat, în care vor fi implicați poeți europeni a căror operă e inspirată de spațiul urban. Vor urma debateri și ateliere.

De asemenea, festivalul va include lucrări performative de tip Les Souffleurs Commandos Poétiques (France), în cadrul cărora se vor șopti poezii la urechea pietonilor bucureșteni, împărtășind astfel cu ei o colecție de secrete poetice ale orașului.

Muzica silabei

Ani: 2018–2019–2020–2021
Organizație coordonatoare: Centrul de Muzică ElectroAcustică și Multimedia CMeM
Curator: Cătălin Crețu
Audiență: 100.000
Buget: 100.000 €

Un proiect de dramă radiofonică neconvențională, în care cuvântul/ silaba/ fonema au statutul de sunet/ celulă/ frază muzicală. E vorba de poezie acustică pură, care utilizează tehnologii precum înregistrarea, fragmentarea, procesarea, recodarea și recontextualizarea textului inițial.

Noul val iubește Bucureștiul

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Organizație coordonatoare: ARCUB
Curator: Ada Solomon
Audiență: 400.000
Buget: 500.000 €

New Wave Loves Bucharest are ca subiect central fenomenul New Wave (Noul Val) care a dominat cinematografia românească după 1989. Zece regizori români și europeni, din diferite generații și cu stiluri distincte, vor crea **zece filme despre oraș**, descriind diverse istorii, cartiere și teme. Împreună, ei vor crea un film de tip omnibus, o juxtapunere de scurtmetraje despre București, marcând un exercițiu liber și participativ pe tema urbanității europene, și concentrându-se pe capitala unei țări ex-comuniste aflate la periferia Europei. Acest manifest cinematografic care celebrează Noul Val Românesc și rolul său în cinematograful european contemporan va fi lansat în 2021, la 20 de ani după premiera filmului „Marfa și banii” (2001) regizat de Cristi Puiu, care a reprezentat debutul Noului Val. În următorii patru ani, se vor realiza cercetări despre Noul Val Românesc, iar proiectul New Wave Loves Bucharest va implica și comunitățile, prin ateliere susținute de către regizorii de film invitați.

Studenti din școli de film românești și europene vor fi angrenați într-un **sistem de rezidențe și în cercetări** efectuate sub forma unui jurnal cinematografic extins pe perioada celor patru ani, care va implica și o filmare contemporană a orașului. De asemenea New Wave Loves Bucharest va include un program media pentru licee, pe o durată de patru ani, în cadrul căruia elevii vor descoperi cinematografia românească drept element-cheie în construirea memoriei colective.

Marele Picnic ShortsUP

Ani: 2017–2021
Organizație coordonatoare: ShortsUP SRL
Buget: 45.000 €

Un festival de scurtmetraje care urmărește revitalizarea Grădinii Botanice „Dimitrie Brândză” din București, prin conținut cinematografic de calitate și narațiuni asociate care utilizează material istoric legat de grădinile pierdute (și regăsite) ale orașului.

Kinodiseea

Ani: 2017–2021
Organizație coordonatoare: Asociația Culturală Metropolis
Buget: 45.000 €

Kinodiseea este un important **festival internațional de film pentru copii**. Din 2016, festivalul va prezenta programe speciale legate de temele București 2021, inclusiv Pierdut și Regăsit, și va atinge apogeul în 2021.

Festivalul de film UrbanEye

Ani: 2017–2021
Organizație coordonatoare: Asociația Arta în Dialog
Buget: 45.000 €

Festivalul aduce laolaltă activități complementare care abordează problemele orașului prin intermediul filmului – mai ales pe cele legate de contextul arhitectural și urban al Bucureștiului.

Noaptea Albă a Filmului Românesc

Ani: 2017–2021
Organizație coordonatoare: Asociația de Fim și Cultură Urbană
Buget: 45.000 €

Evidențiază identitatea culturală a orașului și ajută la integrarea sa în spațiul european. Sunt proiectate filme românești de top, în zone importante în aer liber din capitală; 80% din filme au subtitrare în limba engleză, la cererea publicului.

Propuneri de artiști invitați: Cristi Puiu, Corneliu Porumboiu, Radu Jude, Cristian Mungiu, Nae Caranfil, Adrian Sitaru, Maren Ade ș.a.

LINIA DE FINANȚARE ARCUB

LINIA DE FINANȚARE ARCUB

LINIA DE FINANȚARE ARCUB

LINIA DE FINANȚARE ARCUB

Ghici cine vine la cină

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: FreeStyle Association

Curator B2021: Svetlana Cârstean

Audiență: 200.000

Buget: 200.000 €

Artiști invitați: Corina Sabău, Ana Maria Sandu, Claudiu Komartin, Florin Iaru, Răzvan Țupa, Elena Vlădăreanu (scriitori); Luiza Vasiliu, Ioana Pelehatăi (jurnaliști); Suzana Dan, Lala Misosniky (artiști vizuali); Clubul Ilustratorilor (ilustratori); Adrian Bulboacă, Claudiu Popescu (fotografi).

O structură celulară de evenimente la scară mică și intimă se propagă ca un virus prin oraș. Există circa 7000 de blocuri tipice din perioada comunistă, într-un oraș în care trăiesc aproape 2 milioane de oameni. Scopul nostru este să organizăm o cină în fiecare dintre aceste blocuri, ca un gest simbolic.

Orice familie din București se poate înscrie în acest joc și poate invita un scriitor, un muzician, un dansator, un ilustrator etc. la cină în propriul apartament. În 2017 vom invita 100 de artiști să participe la proiect (desigur, numărul va crește până în 2021). Toți aceștia vor fi „invitați la cină” pe parcursul anului. Artiștii sunt cei care vor dezvolta în mare parte proiectul, transformând „banalul” în „extraordinar”. Familiile își vor alege invitatul și vor conveni asupra formatului cinei. Variantele sunt nenumărate și pot include cântatul, decorarea unui perete cu desene sau chiar realizarea unui documentar despre cină. Materialul documentar care va forma conținutul unei expoziții/publicații pe holurile clădirii sau în alte spații din cartier va reconstrui memoria orașului, adăugându-i un important element viu.

Din 2017, vor avea loc mici proiecte pilot cu artiști importanți, iar în 2018 vor fi implicați 100 de artiști și numărul lor va crește. Fiecare artist va deveni rezident al unui anume cartier din București. Implicarea cetățenilor se va face prin campania „Invită un artist”. Partenerul posibil al acesteia este lanțul de supermarketuri Mega Image, care deține până acum 400 de magazine în oraș. Ideal ar fi să existe câte un artist pentru fiecare magazin. Se vor organiza ateliere pentru artiști, în cadrul cărora aceștia vor dezvolta programele pentru cinele creative.

Harta senzorială a Bucureștiului

ACCELERATOR

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: Asociația Română pentru Promovarea Artelor Spectacolului

Buget: 50.000 €

Scopul proiectului este activarea memoriei orașului prin mijloace artistice și dezvăluirea poveștilor lui invizibile. Proiectul va consta într-o serie de instalații audio și video în locuri specifice, prezentate în case private (dacă este posibil) și în spații publice (în principal).

Trasee și rădăcini

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Audiență: 200.000

Buget: 640.000 €

Nr. proiecte: 100 de trasee/ 2.500 de evenimente

Parteneri: Interesting Times Bureau, Asociația Link Centre, Asociația Art History, Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România, Fundația Voci Strămoși, Format Foundation, Asociația Industriilor Culturale Creative, Asociația din Pod, Asociația Teatru 2.0, Asociația Sinaptica, Asociația Arta în Dialog, A.R.C.E.N.

Un program de redescoperire a orașului și a relațiilor dintre cetățeni și spațiul public, prin identificarea unui tip de coabitare a spațiului. În câte moduri poate fi orașul „conectat”, „scris” și „rescris”? Câte tipuri de narațiuni conține un oraș? Cum se ciocnesc și se întrepătrund aceste narațiuni?

Căile invizibile ale orașului sunt redescoperite. Proiectul este inspirat de Guy Debord și de mișcarea Situaționistă din anii 1950-1970, respectiv de crezul acestora potrivit căruia deriva, rătăcirile fără țintă într-un oraș reprezintă un act de reimplicare în spațiul urban și politic, eminamente participativ și imersiv. Mersul pe jos este reaidu în prim plan ca parte din teoria artistică, dar capătă și o nouă relevanță, pe măsură ce devenim preocupați de ideea reaproprierii

spațiului ca loc, ca memorie și ca imaginar. Proiectul a debutat odată cu Memoria | Explorarea | Imaginarea Orașului, în 2015, cu o serie de plimbări „alternative” prin oraș. Apelul pentru promenade de explorare a generat 25 de proiecte pilot, unele fiind incluse aici. De la simple tururi tematice alternative și tururi de implicare a comunității, la narațiuni stratificate digital și comunicare media localizată, posibilitățile și formatele sunt nenumărate.

Proiectul va crea un labirint dens de rute prin oraș, reflectând astfel esența romanului „Orașe Invizibile” de Italo Calvino. Programul va include plimbări bazate pe cele 55 de capitole. Estimăm că numărul de 200 de plimbări individuale va fi depășit, ceea ce va avea ca rezultat elaborarea de hărți mentale și digitale, noi cartografii turistice legate de temele București2021, cartiere și narațiuni.

Proiecte asociate

Localizarea orașului uitat. București, al 6-lea element conturează un itinerar cultural conceput ca un program performativ cu șase opriri în locuri neobișnuite, ducându-ne la marginile orașului și traducând narațiunile comunităților locale. **Tur Retur 2016-2014** este un tur performativ axat pe comunitatea evreiască, bazat pe reconstruirea materialelor de arhivă și a interviurilor cu supraviețuitori ai evenimentelor din 1941, urmărind apoi migrația comunității evreiești.

Explorarea cartierelor. Parcul Carol sărbătorește 110 de ani de la înființare, pe Dealul Filaret. Povestea industrializării se va axa pe cea a gării părăsite. **Oameni Invizibili** – un proiect în zona Gara de Nord – cartografiază poveștile a 15 dramaturgi care vor urmări membri ai comunității și le vor transpune istorisirile și viața de zi cu zi într-o serie de spectacole la fața locului. **Periferiile centrale ale Bucureștiului** se concentrează pe zonele din jurul Pieței Unirii și investighează problema gentrificării și a marginalizării atât de aproape de centrul orașului. **Marconi Playground** e localizat într-o altă clădire de patrimoniu aflată în pericol. „Cinema Marconi – loc de joacă” va prezenta vizitatorilor un spațiu artistic și media imaginar.

Intervenții artistice. București, înăuntru/ în afară va fi o serie de intervenții în stațiile de metrou bucureștene. Lucrările vor fi create de 10 artiști ce vor utiliza diferite mijloace, artă stradală, artă digitală, și vor oferi un tur de artă urbană. **NewWaveTour** va conduce la crearea unei arhive digitale de film și a unei hărți online cu circa 70 de locuri din oraș, care au fost utilizate în filmele din Noul Val.

Docudrame în direct. Narațiuni despre București în cadrul **Urban Eye** și **Round Table** – un concept original de acțiune culturală bazat pe interpretările date orașului de către artiști vizuali/ digitali/ performativi.

Cartografieri. București, aventură coolturală – realizat cu elevi de liceu, va distila elemente de istorie, cultură și arhitectură. Documentarele fotografice/ filmate rezultate vor conduce la plimbări de explorare a orașului.

Comunicare media localizată. București, o priveliște „vernaculară” – reformulează narațiunile istorice, imaginile, fotografiile „de mahala”, combinate cu materiale media ce utilizează tehnologia actuală: interactivitate audio/video și realitate augmentată, diseminare wireless coduri QR pentru smartphone introduse în Google Streetview. Zoom-in Bucharest va evidenția aspecte ale identității culturale bucureștene printr-un proiect de fotografie pentru elevii de liceu, care își vor cartografia interpretarea personală a noțiunii de „patrimoniu”, pe website-ul „The Art of Living”. Pornind de la acestea, se vor organiza mai multe serii de plimbări.

Titlul are două înțelesuri: unul care face trimitere la Uniunea Europeană și un joc de cuvinte care se poate traduce ca „eu, rom”.

Conform ultimului Recensământ, numărul populației rome din România este de 621.573, în timp ce Consiliul Europei estimează un număr de 1.850.000 de persoane. Există o discrepanță în numere și la nivel de București, cu Recensământul oficial care arată 30.000 și estimările experților care indică 120-150.000 de persoane în regiunea București-Ilfov. Diferențele subliniază **natura precară a comunității rome din România**: parțial datorată auto-negării și respingerii propriei identități (oficiale) din pricina generațiilor succesive de marginalizare și stigmatizare, și parțial societăților neînregistrate, paralele, cu acces minim la servicii publice sociale, de sănătate și de educație.

Oficial aproape invizibilă, comunitatea romă domină, totuși, mediul public în tramvaie și autobuze, la colțuri de stradă ca vânzători ambulanți, ca muzicieni în centrul vechi, pe străzi, etc. Membri ai comunității care merg zilnic la serviciu, artizanii, profesorii sau oamenii simpli rămân invizibili pentru ceilalți, pentru media și chiar pentru propriile comunități.

Stereotipul reflectat de imaginarea colectivă și auto-imaginea comunității încă reprezintă probleme fundamentale care trebuie confruntate atât la nivel local, cât și în context european.

Deși autoritățile și-au asumat sprijinul pentru expresia publică a identității rome, în București încă nu există un muzeu al romilor, nici o secție despre romi în muzeele de istorie sau orice alte muzee, și nici centre culturale pentru comunitate. Toate inițiativele existente sunt demersuri ale organizațiilor rome independente, cu sprijinul altor comunități și reprezentanți ai mișcărilor sociale.

Din discuțiile repetate cu asociațiile și rețelele rome din București, a reieșit nevoia de a dezbată imaginarea colectivă al locuitorilor cu privire la această cultură specifică.

Programul propus are patru nivele: recuperarea memoriei colective prin intermediul arhivelor (**Centrul de documentare**); construirea de spații pentru comunitate (**Muzeul Itinerant al Romilor**); provocarea atitudinilor anti-romi la nivel european prin adresarea problemei migrației (**Creație/ migrație și Ambasada romă**); sprijinirea unui simț al auto-reprezentării mai ridicat prin workshopuri speciale în școli cu artiști vizuali (**From Roma with Love**).

Muzeul Itinerant al Romilor

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: Asociația Romano ButiQ

Curator B2021: Nicoleta Bițu

Buget: 370.000 €

Parteneri: CINETIC — București, Federația Democrată a Romilor — România
Parteneri potențiali: Institutul European Roma — Berlin și Veneția, RomArchive — platformă europeană, Centrul Cultural Național al Romilor (RO); Muzeul Romilor — Brno, (CZ), Muzeul Romilor — Tarnow (PL)

Inițiat de Romano ButiQ ca centru de dezbatere, muzeul va deveni o structură mobilă dotată cu instrumente multimedia și metode interactive și va călători la Cluj, Iași, Timișoara și Constanța în 2020, cu un an înaintea activităților din București din 2021. Expoziții, debateri, evenimente media vor aduce în lumină comunitatea istorică romă și pe cea contemporană.

Structura se va numi *Spațiul Roma* – intrarea va fi liberă, dar pe bază de chestionar care va investiga percepția și cunoștințele publicului despre comunitatea romă. Designul de interior se va baza atât pe tehnologie de ultimă oră, cât și pe elemente tradiționale rome.

Clădirea va fi organizată printr-un **proiect de antreprenariat social** care va implica designeri contemporani și artizani romi.

În 2021, muzeul se va muta în diferite locații din București, ținând atât vizitatori locali, cât și internaționali, asigurându-se astfel că perspectiva romilor este unul dintre subiectele cheie din anul cultural.

Centrul European de Documentare al Romilor „Nicolae Gheorghe”

Ani: 2017-2021

Lider de proiect: Asociația Romano ButiQ, Agenția Împreună și Amare Rromentza

Buget: 200.000 €

Parteneri potențiali: Centrul Național pentru Roma, Biblioteca Metropolitană București, Centrul Holocaustului din Oslo (NO), Centrul de Documentare pentru Comunitățile Sinti și Rome din Heidelberg (DE), Programul Arhiva Romă al Fundației Culturale Federale Germane.

Proiectul își propune să reducă lacunele existente în privința receptării culturilor și istoriei comunității rome. O bază documentară bogată deja există prin donația arhivei personale a lui Nicolae Gheorghe, sociolog rom din România, fondatorul mișcării pentru drepturile civile ale comunității rome. Aceasta conține sute de documente și artefacte. Mai mult, centrul va colecta obiecte și documente din diferite surse, cum ar fi arhive europene, institute de cercetare, dar și de la membrii comunității.

Cercetarea adițională (în 2018-2019) se va axa pe memoria comunității rome din București în sensul unei cartografieri a istoriilor la nivel de cartier, artiști romi și personalități publice.

O hartă virtuală a comunității din București și o expoziție mobilă vor fi create pe baza materialului de arhive colectat.

From Roma with Love

Ani: 2018-2021

Organizație coordonatoare: Asociația Romano ButiQ, ARCUB

Buget: 100.000 €

Parteneri potențiali: licee și școli din Guilești, Rahova, Drumul Taberei, Ferentari

Partener internațional potențial: Nordic Culture Fond

Proiectul implică fotografi nordici și artiști media ca facilitatori, și pornește de la experiența de succes a cartografierilor vizuale ale cartierelor Giulești și Drumul Taberei, unde s-a lucrat cu elevi și copii în 2015. Lucrul artiștilor internaționali cu copiii care au avut rolul de translator pentru comunitățile locale s-a dovedit extrem de productiv. Acest proiect va fi dezvoltat într-un program educațional ținut pentru copii cu vârste între 9-15 ani și va fi conectat cu programul B(e)Child. Ținta este să lucrăm cu 20 de școli de cartier.

Lucrând cu copiii în poziție de comunicatori, proiectul va ținti la deconstrucția stereotipurilor de imagine din media, încurajând

PROIECT ASOCIAȚ

un sens ridicat al auto-reprezentării. Aceasta este o modalitatea de a angaja într-un mod critic comunitatea romă în proces. Rezidențele cu artiști vizuali în școli vor începe în 2017.

Proiectul implică folosirea unor imagini-gigant cu rolul de a atrage atenția acolo unde fațadele și spațiul urban sunt ocupate în mod agresiv de bannere și panouri comerciale. Discrepanța între imaginile comerciale și irealitatea globale și realitatea de la nivelul străzii este majoră. **Proiectul va interveni în acest spațiu conflictual cu imagini ale vieții de zi cu zi.** Estimăm în jur de 100 de contra-imagini care vor rezona puternic în mediul public.

O expoziție de panouri critică, dar jucăușă, distribuită în tot orașul, precum și proiecții urbane vor fi accentuate ca parte din programul de deschidere pentru B2021, de-a lungul bulevardelor principale, în cadrul temei *Pierdut și regăsit*.

Creație/ migrație

Ani: 2017-2021
Organizație coordonatoare: B2021
Buget: 350.000 €

Artiști potențiali: Geneviève Loots, Adina Ionescu-Muscel, Dan Alexe, Dominique Nasta (BE), Marta Bergman, Myriam Stoffen, Anne Schiltz (BE), Alina Șerban, Dana Diminescu, Beatrice Minda (DE), Dragoș Lumpan (RO), Larisa Sitar (RO), Damien & Elaine Le Bas (FR), Iosif Kiraly (RO), Mariana Celac (RO), Șerban Bonciocat (RO), Lucy Orta (UK)
Cercetători potențiali: Dana Diminescu (FR), Corina Ciocârlie (FR/LU), Cătălin Berescu
Potențiale orașe partenere: Bruxelles, Londra, Napoli, Paris, Stockholm, Oslo, Berlin, Roma, Malmö, Sofia, Copenhaga,
Parteneri potențiali: MNAC, Forumul Democrat al Romilor — România, Fundația Culturală Europeană, Asociația Actorilor Roma — Romania, Kakka Collective — Londra, Voix des Roms — Paris, e-migration (FR)

Migrația a devenit recent o amprentă a imaginii românilor în vest. Mulți membri ai diasporei românești din Europa simt că nu sunt tratați ce cetățeni deplin ai UE. Acest tratament se traduce în conflicte interne bazate pe clasă și etnicitate. O campanie inițiată acum câțiva ani de diaspora românească disocia în mod clar românii de populația romă folosind sloganul „Romii nu sunt români”. În același timp, actele zilnice de solidaritate ale românilor migranți atestă atitudinile polarizate în privința romilor.

Proiectul își propune să arate, prin practici artistice, **dimensiunea umană a identităților europene redefinite prin migrație.**

Cum influențează imigranții și emigranții sistemul cultural european și devin, prin reflecții critice, agenți ai schimbării și asimilării prin valori alternative? Cum putem arăta, prin deconstrucția identităților, că un privilegiu deținut într-un anumit context poate deveni un dezavantaj într-un altul?

Artiști care lucrează în spațiul cultural suprapus dintre „normal” și „anormal”, dintre „centru” și „periferie”, romi dar nu numai, însă cu o puternică perspectivă interculturală, vor merge pe urmele unor grupuri specifice și vor lucra cu acestea spre a dezvolta formate

pentru narațiuni într-un spațiu artistic împărțit și delicat, între public și privat.

O fază de pregătire este planificată pentru 2017 în București, pentru a dezvolta metode specifice de interacțiune. Acestea îi vor urma procese informale cu rețele ale comunității rome pentru a localiza posibili participanți.

Rezultatele vor constitui o parte dintr-o antologie și vor fi transpuse într-o **serie de intervenții publice utilizând caravana ca platformă principală.** Hiper-mobilă și hiper-accesibilă, aceasta va constitui microtopia perfectă, indicând intimitate, escapism, efemeritate și modestie. Proiectul va avea o prezență media puternică.

Caravanele vor fi astfel construite încât să poată găzdui micro-expoziții, instalații de sunet, lucrări media și prezentări publice.

Ambasada mobilă a romilor

Ani: 2019-2020-2021
Buget: 250.000 €

Parteneri potențiali: Asociația Romano ButiQ, B2021, Novi Sad 2021, Jean Michel Bruyère & LFKs, Plastique Fantastique, Uniunea Internațională a Comunităților Romani, CCFD Paris, Fundația pentru o Societate Deschisă, Centru pentru Artă Contemporană Bratislava

Acest proiect a fost gândit împreună cu Novi Sad 2021 ca o instalație mobilă care găzduiește, simbolic, ambasada itinerantă a romilor și care, pe principiul unei ambasade, funcționează ca un „stat în stat”.

Alegerea unei ambasade ca vehicul pentru o platformă culturală este în mod natural orientată înspre a provoca dezbateri locale în orașe europene și la nivel european, deopotrivă. Un manifest cultural pentru a schimba percepția publică asupra comunității rome, trecând de la victimizare la cetățenie și recunoaștere culturală. **Ambasada romilor va vizita capitale europene,** fiind găzduită de parteneri locali, și va fi un proiect vizibil în spațiul public.

Am invitat grupul de arhitecți de la Plastique Fantastique din Berlin să conceapă și construiască o structură pneumatică, gonflabilă, parțial transparentă, de aprox. 250m², utilată cu panouri solare și 100% autoregenerabilă și sustenabilă.

Spațiul va găzdui evenimente și o instalație media comisionată care va crea un context imersiv pentru vizitatori, ce se vor conecta la aspecte legate de cultura, istoria, realitățile politice și sociale ale romilor din Europa de azi. Concepută ca o lucrare cu un puternic caracter conceptual, **va provoca stereotipurile clasice despre reprezentarea romilor.**

Proiectul va fi instalat câte 2 săptămâni în fiecare oraș. Așteptarea este să viziteze 12 orașe într-un an. Deja existentul pașaport rom (Romano Lil) dezvoltat de către Uniunea Internațională a Comunităților Romani va fi disponibil direct în spațiul expozițional. Michel Bruyère și grupul LFKs, care vor lucra cu artiști și documentariști romi, sunt bine cunoscuți pentru conceptele artistice inovatoare și filtrul etic aplicat problemelor sociale, culturale și politice sensibile.

Anti Ruina

PERIFERII

V

Ruina face parte din imaginea și imaginația Bucureștiului: dezastru recurente (cutremure, foc) și conflicte (demolări) au obligat orașul să se reinventeze mai des decât multe alte orașe europene. Cel puțin în ultimul secol și jumătate, criza a fost determinantă pentru istoria urbană a Bucureștiului. Înțelegem și ne folosim de cultura crizei ca șansă pentru reconstrucție, nu în moduri permanente, ci efemere, flotante, schimbătoare. Temporarul s-a dovedit a fi mai promițător pentru reziliență decât permanența.

Având ca element central spațiul și producerea lui, **AntiRuina** se ocupă în aceeași măsură cu trecutul uitat ce se transformă în ruină (**Luxus Decay**, **ArtIndustries**) și cu hipercontemporaneitatea culturilor alternative și spațiile de la periferie (**BodyCity**, **Centuri fantomă**). Acesta conectează orașul cu regiunea mai extinsă, îl traversează cu acupuncturi ușoare, efemere și imediate, aproape invizibile și se mișcă în jurul circumferinței sale, subliniind sensul alternativ ex-centric, fluid al periferiei.

AntiRuina e de fapt un proiect de **heterotopie**: timpurilor diferite ale arhitecturii (monumente, situri postindustriale) le răspunde tranziția instalațiilor temporare – corpuri în mișcare se opresc pentru un moment, doar pentru a reporni mai departe (**Skatezoid**), jocuri virtuale marchează locurile pe care le consumă și le ocupă temporar (**Game On**), gări uitate devin locuri pentru intervenții efemere, centuri ocolitoare se populează cu scene mobile și situații neașteptate.

Luxus Decay

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Organizație coordonatoare: Institutul Național al Patrimoniului
Buget: 300.000 €

Parteneri locali: Ordinul Arhitecților din România (OAR), Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”
Parteneri potențiali: Monumente Uitate, Pro Patrimonio, Institutul Polonez
Rețele internaționale: ArtFactories/ Autre(s)Parts (FR), Centre des Monuments Nationaux (FR), Schloss Broellin (DE), Schloss Solitude (DE), Ujazdowski Castle (PL)

Proiectul situează Bucureștiul în centrul unui teritoriu mai vast, ce cuprinde în același timp comunele suburbane ale zonei metropolitane, dar și locurile mai îndepărtate care s-au dezvoltat în timp în jurul centrului de putere. Rămășițele unei serii de conace și curți boierești construite inițial ca sateliți ai Capitalei se află astăzi în stadii variate de precaritate fizică, însă continuă să reprezinte un important potențial pentru activități culturale, turism alternativ și dezvoltare locală. Această moștenirea arhitecturală se întinde pe mai multe județe din jurul Bucureștiului (Ilfov, dar și Ialomița sau Giurgiu). Proiectul va integra aceste locuri într-o rețea care se va dezvolta în următorii cinci ani și va include treptat alte tipuri de patrimoniu periferic, precum fortificațiile de secol XIX sau patrimoniul industrial.

Proiectul propune integrarea într-o rețea vizitabilă a unor conace ce gravitează în jurul Bucureștiului (conacele Hagi Tudorache – Grădiștea; Nica Dorobanțu – Coșoba; Ioan Oteteleșanu – Măgurele; Podgoreanu – Cozieni/ Pasărea; Ghika – Căciulați; Cantacuzino – Afumați; Hagianoff – Manasia; Udriște Năsturel – Herești) și sunt accesibile cu mașina ori autobuzul (se dorește un parteneriat cu rețeaua publică de transport Ilfov) sau prin dezvoltarea unor trasee de biciclete. Proiectul este coordonat de Institutul Național al Patrimoniului și va începe cu acțiuni de recuperare a conacului Marghiloman (Hagiești), actualmente proprietate a Ministerului Culturii.

Activități mobile, temporare (performance, sunet și lumină) și rezidențe artistice vor activa pe rând o parte din aceste locuri, începând cu Hagiești și Căciulați, pentru a se extinde într-o rețea. Proiectul intenționează să creeze vizibilitate și să aducă în conștiința și pe agenda publică un patrimoniu cultural și arhitectural cu totul ignorat, prin crearea unei rețele de ruine salvate care vor putea

acționa ca resurse de dezvoltare locală. Aceste rețele vor lega periferiile între ele și vor lega de asemenea periferia îndepărtată cu orașul, prin acțiuni temporare, efemere – ca parte a filosofiei de infrastructură ușoară ce domină întregul program.

ArtIndustrial

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Organizație coordonatoare: UAP (Uniunea Artiștilor Plastici)
Curator: Gabriela Mateescu
Buget: 250.000 €

Parteneri: Universitatea Națională de Arte (UNARTE), Zeppelin, Universitatea Națională de Muzică, Centrul Ceh, Institutul Cultural Polonez, Institutul Cultural Maghiar, Asociația Culturală JADD
Artiști invitați: PFA Orchestra (RO), Kiki Mihuță (RO), Aural Eye (video mapping), Marina Oprea (RO), Vlad Anghel (RO), Alexandra Ivanciu (RO), Roberta Curcă (RO), Vangjush Vëllahu (DE), Zimoun (CH), Rafael Rozendaal (NL/ BR), Bruno Lévy (FR), Djef Regottaz (FR)

Dintre zeci de situri industriale abandonate sau în stare precară, ArtIndustrial se concentrează asupra **Combinatului Fondului Plastic** (CFP), un sit industrial socialist, construit în anii '70 pentru producerea de materiale pentru artiști și a lucrărilor artiștilor. Inițial combinatul conținea o serie de ateliere de producție specializate în turnătorie, ceramică, lemn, tipografie, serigrafie, fabricarea acuarelelor etc. După anii '90, locul a început să se degradeze și producția să scadă. Deși unele ateliere de producție încă funcționează, iar câteva spații au fost transformate în ateliere pentru artiști, starea fizică a întregului ansamblu este foarte precară. Dată fiind accesibilitatea dificilă a sitului, proiectul prevede un parteneriat cu RATB pentru suplimentarea transportului în comun către CFP.

Proiectul își propune revitalizarea CFP ca studiu de caz pentru o întreagă rețea de spații industriale din oraș, prin introducerea unor noi forme artistice, dar și prin reevaluarea tehnicilor tradiționale și a atelierelor existente. Proiectul va avea mai multe componente.

O primă acțiune constă în lucrări ușoare de infrastructură care să poată funcționaliza **noi spații de lucru pentru artiști** – aceste ateliere vor fi deschise publicului și vor fi implicate în expoziții, într-o programare artistică ce va fi coordonată de UAP (Uniunea Artiștilor Plastici) împreună cu B2021. Un alt obiectiv îl reprezintă revitalizarea și relansarea unora dintre atelierelor de producție existente: serigrafie, ceramică, lemn, turnătorie, pietrărie, tipografie.

O altă acțiune prevăzută este organizarea **Bienalei intermedia SIGN IN**, care va începe în 2021 ca primă bienală intermedia din România (iunie-noiembrie). „Intermedia” e un termen definit de Hannah și Dick Higgins și se referă la lucrări care sunt, atât formal, cât și conceptual, între mediile artistice tradiționale. O noutate pentru scena artistică din România, SIGN IN va promova forme de artă hibridă ce mixează instalație, performance, new media, video, animație, web-art, cartografiere și sunet, propunându-și să atragă publicul familiar cu asemenea abordări și să promoveze scena tânără din România în context internațional. Lipsa spațiilor pentru expunerea de lucrări de mari dimensiuni face ca CFP să fie locul perfect pentru asemenea manifestări.

Sandwich

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Organizație coordonatoare: Sandwich
Curatori: Alexandru Niculescu, Silviu Lixandru
Buget: 100.000 €

Parteneri/ rețele: Club Electroputere (RO), Cabaret Voltaire (CH), RUPERT (LT)
Artiști: Cristian Răduță (RO), Daniela Pălimariu (RO), Marieta Chirulescu (DE), Dan Perjovschi (RO), Carsten Nicolai (DE)

Asociat cu ArtIndustrial, Sandwich dezvoltă o inițiativă din 2016 a unui proiect colaborativ (Daniela Pălimariu, Cristian Răduță, Alexandru Niculescu și Silviu Lixandru) care folosește un spațiu abandonat și foarte îngust dintre două ateliere ale CFP. Între 2017–2021,

proiectul intenționează să construiască o comunitate locală care să includă și pe lucrătorii din atelierele adiacente. Sandwich propune un spațiu de expoziții, organizarea unei rezidențe artistice și a două ateliere. Vor fi invitați artiști locali și internaționali care lucrează cu medii diferite (de la pictură la instalație, sound-art și muzică electronică – celebrul muzician german Carsten Nicolai/ aka Alva Noto va fi invitatul unuia dintre evenimente) pentru a lucra cu locul și oamenii locului: prin refolosirea materialelor și resturilor rămase în combinat, dar și prin implicarea lucrătorilor și tehnicienilor care încă muncesc acolo (în producția de serigrafie, tipografie, turnătorie, pietrărie, ceramică). Proiectul intenționează să relaționeze tinerele generații de artiști cu generațiile deja consacrate, dar și cu toate meseriile implicate în producerea lucrărilor artistice.

Centuri fantomă

Ani: 2019–2020–2021

Curatori: Ger Duizings (DE), Iosif Király (RO)

Buget: 350.000 €

Proiectul abordează modificările ce au loc la periferia Bucureștiului, concentrându-se asupra centurii, dublul sistem de 70 km de cale ferată și șosea care înconjoară orașul, incluzând gările semiabandonate ale centurii feroviare.

Centura e locul ce reflectă, poate, în modul cel mai brutal contradicțiile orașului postsocialist, cel mai adesea accentuate în periferie. E locul unde contrastele sunt vizibile și nenegociate: privatizarea terenurilor, comunități auto-segregate, lucrătoare sexuale, ghetouri cu populație romă sau piețe chinezești. În plus, centura este locul unde au fost delocalizate o serie întreagă de funcțiuni urbane „indezirabile”, precum închisori, gropi de gunoi, cimitire, dar și arhiva de film unde se înregistrează și se păstrează memoria acestui oraș în continuă schimbare.

Centuri fantomă folosește două mijloace de transport – **un tren și un camion** – care vor deveni scene mobile și vor găzdui în 2021 acțiuni artistice ce vor interpreta viața și contradicțiile centurii. Publicul va avea acces înăuntru și va putea parcurge acești 70 km cu ajutorul unor instalații acustice și a unor experimente artistice live, care se ancorează în realitatea din exterior. Traseul acestor două vehicule va fi întrerupt de opriri în gările abandonate, unde vor avea loc evenimente temporare, concerte, proiecții, banchete improvizate, festivaluri de film.

Periferia

Ani: 2016–2021

Buget: 50.000 €

Organizație coordonatoare: Asociația Centrul de Fotografie Documentară

Autor: Petruș Călinescu

Proiectul documentează poveștile oamenilor care locuiesc la periferie și pe centură – fie în situații tranzitorii, fie ca alegere de viață. Folosind fotografie, text, video, sunet, *Periferia* dorește să reconstruiască imaginea Bucureștiului de la margine.

BodyCity

Ani: 2019–2020–2021

Organizație coordonatoare: Cinetic

Buget: 200.000 €

Artiști: Graeme Miller (UK), Florian Tuercke (DE), Francis Aljys (MX)

Parteneri potențiali: CFR Infrastructură, RATB, UrbanEye, ARCUB, Galeria Nouă, Universitatea Națională de Arte

Rețele/ artiști: Blast Theory (UK), David Dufresne, Urbania Media (CA), Digital Games Research Association (DiGRA), Abertay University — Game Research (UK), Underval Festival Urban (RO), SkateMap (RO)

Orașul devine mai intens când este folosit ca loc de joacă și de aventură pentru subculturile tinere precum skaterii, gameerii, hackerii, artiștii de graffiti. În diversele lor agregări, aceștia

acumulează o experiență urbană paralelă și alternativă. Prin performativitate și acțiuni situaționiste, **proiectul reunește realitățile virtuale și fizice ale orașului** printr-o serie de practici care se adresează acestor subculturi și potențialului lor imaginativ, în moduri ce suprapun corpul și orașul, limitele și aderența celor două.

Proiectul are două direcții majore. Prima se intitulează **Game On. Lasă-ți imaginația să fiarbă**. Pornind de la abordarea Blast Theory (companie de teatru și jocuri video), proiectul combină experiența fizică și cea virtuală, suprasistemele abstracte și poveștile concrete, narațiunea romantică și realitățile dure ale Bucureștiului, și va găzdui o serie de evenimente interactive și performative centrate în jurul comunităților de gameri. Prin diverse acțiuni ce combină ficțiunea, istoria și realitatea (retrăirea episodului cu fuga lui Ceaușescu din 1989, Bucureștiul postapocaliptic de după cutremur, documentare virtuale despre mafia imobiliară etc.), aceste intervenții sunt menite să incite imaginația vizitatorului/jucătorului – atât online, cât și pe teren – înspre o altă înțelegere a orașului.

A doua componentă, **Skatezoid**, se adresează tendinței skaterilor de a folosi înregistrarea video și arta stradală printr-o serie de borne urbane care le dau acces la ultimele tehnologii mobile ale momentului – camere video, senzori etc. Aceste borne (instalate în oraș) nu doar le permit să închirieze echipamente, dar funcționează ca mini-laboratoare de producție pentru editare, workshopuri pentru instalații artistice care folosesc tehnologii mobile și portabile. Aceste laboratoare vor conecta B2021 cu o vastă subkultură urbană, creatoare de noi forme de artă stradală și rezistență. Aceste borne-laborator sunt la rândul lor temporare și iau în posesie, simultan sau succesiv, diferite spații semiabandonate din oraș. O cartare parțială a acestora a fost deja realizată la inițiativa ARCUB împreună cu UAUIM și Asociația Calup. Aceste borne vor interveni în locuri care sunt impregnate de textura orașului, iar prin mișcarea permanentă, flotantă a skaterilor, **pielea corpului se va uni metaforic cu pielea orașului**.

Interesting Times Bureau/ Tururi ghidate alternative

ASSOCIATED PROJECT

Ani: 2016–2017–2018–2019–2020–2021

Organizații coordonatoare: Interesting Times Bureau, Urban Collectors, Urban Forms

Buget: 45.000 €

Interesting Times Bureau este o agenție alternativă de tururi ghidate care se bazează pe narațiuni paralele și invizibile ale orașului. Activitatea acesteia pornește de la Bucureștiul necunoscut și nevăzut: clădiri închise și goale, monumente uitate, comunități marginalizate, cartiere inaccesibile, evenimente și urme marginale. Aceste teme sunt apoi transformate în tururi ghidate și acțiuni participative, cu focalizare pe arta stradală și pictura murală.

Festivalul Balta Albă

ASSOCIATED PROJECT

Ani: 2020–2021

Organizație coordonatoare: Fundatia Românească pentru Artă și Informație

Autor: Silviu Munteanu

Buget: 100.000 €

Balta Albă e un cartier de blocuri uniforme, dar care, prin structura eterogenă a locuitorilor, a servit drept inspirație creatorilor de muzică începând cu anii '60. Ritmuri urbane de la Subcarpați, La Familia și Marijuana anilor '90, Artan (de la Timpuri Noi), cântăreți de folk etc. – toate acestea pot eticheta Balta Albă drept Brixtonul Bucureștiului. Festivalul propus include 30 de ani de muzică născută în Balta Albă și poate fi văzut ca o istorie a unui cartier bucureștean și a locuitorilor săi.

Infra-ordinar

Marginile elastice ale periferiilor trăite/ locuite vor fi descoperite prin detaliile vieții cotidiene în marele oraș: acele detalii trăite diferit de fiecare dintre noi și totuși parte a experienței comune a vieții în metropolă. Vom folosi termenul definit de Georges Perec: opunându-se extra-ordinarului, spectacularului, noutății de primă pagină, infra-ordinarul investighează evenimentele banale, cotidiene ale vieții comune în oraș.

Zarzavagii, hrana și producerea ei, traiul cotidian în cartiere de blocuri, dezindustrializarea și rezistența micilor întreprinderi vor fi doar câteva dintre pretextele și locurile prin care se va dezvălui extraordinarul banalului, prin mijloace artistice.

Gătitul, comerțul, cusutul, croșetatul, împletitul, mersul prin oraș vor căpăta vizibilitate în diferite interpretări artistice, ce vor folosi performance, teatru, video, instalație, fotografie, artă digitală, bazându-se în același timp pe cercetare artistică și curatorială, și pe metode de abordare de tip situaționist.

Povești în dormitor

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Organizație coordonatoare: Teatrul Odeon

Curator: Cristina Tudor

Buget: 200.000 €

Artiști/ rețele internaționale: Cardbord Citizens (UK), Rimini Protokoll (DE), The Centre for Political Beauty (DE), Pakhama Project (BR, UK, Sub Saharan Africa), Waste Land Documentary Crew (BR), Cantabile 2 (DK)

Parteneri locali: ARCUB, UNATC, Primăriile de sector

PROIECT ASOCIAT

Proiectul este propus de Teatrul Odeon și pornește de la condițiile de locuit în marile cartiere de blocuri bucureștene, ce alcătuiesc cele aproape 70 de comunități/ cartiere informale (conform studiului realizat pentru PUG) ale orașului. Aceste vaste cartiere, construite începând cu anii '50-'60 și până în anii '90, sunt veritabile mini-orașe, iar **Povești în dormitor** este un proiect de teatru care se inspiră din și se adresează acestor cartiere-dormitor.

Viețile cartierelor vor fi cercetate și transformate în scenarii neconvenționale de teatru, printr-un open call adresat tinerilor scenariști. Piese rezultate vor fi produse și arătate de Teatrul Odeon, atât în spațiul principal de spectacol, cât și în spații neconvenționale aflate la periferie (structuri spațiale identificate și abordate prin programul **AntiRuina**). Vor folosi ca inspirație și poveștile culese în cadrul proiectului **3 Întâlniri de gradul zero** (vezi mai jos). Abordări mai conceptuale, pornind de la matrici analitice, vor fi transformate în lucrări performative (Rimini Protocol), experiența privată a apartamentelor de bloc se va transforma într-un labirint de narațiuni personale (Cantabile 2), în timp ce Cardbord Citizens vor realiza lucrări colective bazându-se pe implicare comunitară. 100 de povești din 100 de apartamente. **O stagiune în care dormitoarele prind viață.**

Generația nouă urcă pe scenă

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Organizații coordonatoare: Teatrul de Comedie, Teatrul Excelsior, UNITER

Buget: 100.000 €

PROIECT ASOCIAT

Trei teatre partenere se vor alătura proiectului prin noi festivaluri dedicate teatrului și dramaturgiei contemporane, în 2021:

Piețe în declin

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Organizație coordonatoare: Institutul pentru Economie Socială

Curatori B2021: Xenia Kalpaktoglou (GR), Celia Ghys (RO), Ioana Păun (RO),

Buget: 300.000 €

Artiști: Tomas Saraceno (DE), High-Rise Ensemble/ Pierre Sauvageot (FR), Chris Fite-Wassilak (UK), Dragoș Lumpă (RO), studioBASAR (RO), Atelier Ad Hoc (RO)

Parteneri: Administrația Piețelor Sector 1, Primăria Sectorului 1, District 1 Municipality, The Institute, UAUIM

Rețele internaționale: Standart Thinking (UK), Atelier d'Architecture Autogérée/ AAA (FR), Futurefarmers (US)

„New Corners” al Teatrului de Comedie, „New Drama” al teatrului Excelsior și secțiunea alternativă a Festivalului Național de Teatru.

Piețele agro-alimentare sunt elemente cheie ale vieții urbane din România. Livezile, grădinile de zarzavaturi și micile ferme din comunele suburbane din jurul Bucureștiului sau chiar de mai departe au fost în mod tradițional sursa de hrană a orașului și, în același timp, sursa de supraviețuire economică a comunităților de zarzavagii. Însă piețele decad astăzi tot mai mult, în favoarea supermarketurilor și mall-urilor (cele mai multe din Europa) ce separă tot mai mult consumul urban de culturile rurale. Proiectul intenționează să încetinească aceste procese și să transforme piețele bucureștene în locuri ale convivialității și rezilienței, prin practici artistice contemporane, implicând în mod activ și comunitățile etnice cvasi-invizibile ale orașului (turci, armeni, chinezi etc.). Proiectul va începe prin activarea a două piețe, la scări și cu tipologii diferite: Matache și Rahova.

Proiectul va fi lansat prin **campanii publice** care promovează piața ca loc al urbanității (loc al schimbului de bunuri și de activități), acțiuni artistice care vor reinventa piețele (concerte, instalații, mese festiv-situaționiste), vizând atât modificarea orelor de deschidere, cât și a obiceiurilor de consum ale cumpărătorilor, prin introducerea unor rulote ambulante care colectează și revând mâncare gătită de la diferitele comunități etnice din oraș. **„Cunoaște-ți zarzavagiul”** este o serie de filme despre fermieri și comunitățile lor, filme ce documentează în același timp originea hranei și viața celor ce o produc. O activitate comună cu proiectul *Re-designing the Balkans* vizează reamenajarea piețelor în spații ale convivialității. Restaurantele din zonă vor fi de asemenea implicate în promovarea și folosirea produselor locale printr-o serie de inițiative de tipul „Partener 2021 în promovarea producătorilor locali”, găzduirea unor dezbateri sau proiectii produse în cadrul proiectului. Mai mult, **piețele vor deveni mega-foane** – locuri de diseminare a evenimentelor și programelor B2021. În cadrul dezbaterilor, vor fi abordate teme precum consumul și politicile alimentare, reziliența urbană, economiile circulare. Proiectul se va lega în mod direct de programul din cadrul PIDU de revitalizare a Pieței Matache.

Cantina

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Organizație coordonatoare: Institutul de Economie Socială (IES)

Curatori B2021: Ioana Păun (RO), Xenia Kalpaktoglou (GR)

Buget: 300.000 €

Artiști: Critical Art Ensemble (UK), Diego Cibelli, Fritz Haeg, Tania Bruguera, Alice și Andreas Siekmann Creischer, Kiki Mihută (RO)

Parteneri potențiali: European Network of Filipino Diaspora — Romanian Branch, Consiliul Național al Refugiaților (CNRR), Interesting Times Bureau, Kunstraum Lakeside (AU), Workspace Brussels (BE), Agenția Municipală pentru Ocuparea Forței de Muncă (AMOFM), Welcome Trust (UK), Universitatea Națională de Arte (UNArte)

Legat direct de **Piețe în declin**, proiectul *Cantina* constă în înființarea unui centru cultural care se dezvoltă în jurul mâncării ca resursă și care se bazează pe colaborarea dintre artiști și alte domenii tangente temei alimentare: știință, medicină, producători,

șefi-bucătari etc. Hrana este elementul central al Cantinei, nu doar ca loc al mâncatului, ci și ca pretext/ suport al dialogului intercultural: principiul de funcționare al acesteia este acela de laborator colectiv. Cantina va funcționa ca spațiu autonom în Piața Matache, inițial organizat pe o perioadă de trei ani, iar funcționarea va continua de-a lungul anului 2021, urmând să își asigure sustenabilitatea și după încheierea anului cultural. Cantina operează zilnic ca loc de alimentație publică, unde persoane din grupuri de risc (refugiați sau șomeri) gătesc la prânz un meniu fix, folosind ingrediente din piață, meniu care va fi accesibil tuturor celor care fie lucrează, fie locuiesc în zonă. **Cantina** e un proiect ce reunește artiști contemporani care folosesc documentarul, instalația, acțiunea performativă și food-art. Artiștii invitați să participe ca rezidenți ai Cantinei vor fi implicați atât în coordonarea activităților de gătit, cât și în definirea programului curatorial și de dezbatere.

Cârpind Europa

Ani: 2017-2018-~~2019~~-2020-2021
Curatori B2021: Celia Ghyka (RO), Corina Ciocârlie (LU/ FR),
Buget: 300.000 €

Artiști: Richard Tuttle (UK), Simone Decker (LU), Ana Bănică (RO), Iulia Toma (RO), Aurora Király (RO), Daniel Djamó (RO)
Parteneri: MNAC, Atelierul de Pânză (RO), Living Lab/ ASE (RO), MUDAM (LU)

Proiectul se ocupă cu declinul lent al țesăturilor decorative (foarte populare pretutindeni în Europa), care a însoțit regresia micilor industrii și a manufacturilor textile. Fețe de masă, milieuri, peretare au funcționat multă vreme ca picturi lavabile ale caselor de muncitori din Europa și din România. Dar chiar și după declinul textilelor decorative, industria textilă a continuat să fie un element puternic al industriei românești până la începutul anilor '90, urmată însă de o puternică regresie în perioada următoare. Proiectul abordează **tema textilelor**, văzute în același timp ca simbol al domesticității și al genului, și ca simbol al industrializării, însoțită de propriul său declin.

O importantă tendință în artele contemporane de azi se îndreaptă către acest domeniu, în care ideea de textile este legată în mod direct de **țesătura socială** – capabilă să încurajeze și să edifice comunitatea, într-o mișcare conceptuală de deschidere a domeniului intim, privat, domestic către cel public și vizibil.

Tehnici precum cusutul, brodatul, tapițatul, croșetatul, împletitul sunt reevaluate în context global, implicând din ce în ce mai mulți artiști contemporani. În același timp, la nivelul cotidianului, țesăturile decorative sunt în continuare prezente în mediul domestic, în România și în Europa. Împletitura, milieul, peretarul, tapiseria continuă să populeze multe din casele europene. Ele sunt periferice și apar la periferie. Proiectul abordează tema textilelor prin mai multe componente/activități.

Croitorie în stradă se ocupă cu practicile domestice, marginale și invizibile, dar foarte răspândite în mediul domestic. Proiectul va implica artiști contemporani (din România și din lume) care lucrează cu mediul textil, implicând comunitățile locale de croitorese, remaieuze, croșeteuze etc. în ateliere colaborative care se vor desfășura în 2021 în stradă sau în spațiile publice/ semipublice, și urmărind realizarea unor lucrări colective ce vor fi expuse în cadrul proiectului.

O **instalație site-specific** de mari dimensiuni va invita artiști internaționali să lucreze cu textile în spații alternative – gări abandonate, reunind astfel cele două imagini iconice ale modernității europene: calea ferată și industria textilă (Richard Tuttle, Simone Decker).

Țesătura comunicării. O altă dimensiune a proiectului se adresează declinului micilor industrii sau manufacturi textile, în contextul

în care marii producători globali de confecții își exportă producția în țări precum România. Totuși, în ultimii ani, câteva mici manufacturi și ateliere au reînceput să producă serii mici de confecții sau obiecte de pânză – acestea vor fi cooptate să producă obiecte desenate de artiștii implicați în proiect pe baza unui apel deschis, parte din campania de comunicare a programului B2021.

Proiectul face parte dintr-o meta-temă a *Periferiilor* și anume aceea a contracției și declinului Europei în spațiul urban, dar și – mai ales – simbolic și politic. Între contracție și recoasere, o Europă mai puternică se va construi prin cultură.

Dezindustrial

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021
Buget: 45.000 €
Curator: Ileana Szász

PROIECT ASOCIAT

Proiectul explorează cu mijloace artistice experiența muncitorilor din fabricile și platformele industriale (APACA, Băneasa) care și-au pierdut slujbele după anii '90 și investighează felul în care aceștia s-au readaptat noii economii de piață. Proiectul se va concentra asupra industriei textile și asupra efectelor dezindustrializării asupra atelierelor și micilor manufacturi textile.

3 Întâlniri de gradul zero

Ani: 2017-2018-~~2019~~-2020-2021
Organizație coordonatoare: București2021
Curator B2021: Ioana Păun (RO)
Buget: 300.000 €

Parteneri: Dafilm (RO), Festivalul Național de Teatru (RO), One World Romania (RO), Kinodiseea (RO), UrbanEye (RO)
Rețele internaționale: Goldsmiths College London (UK), Berlin University of Visual Anthropology (DE), Ateliers de Production (BE), Rotondes.lu (LU), Cardbord Citizens (UK)
Artiști: Rimini Protokoll (DE), Centre for Political Beauty (DE), Cătălin Rulea (RO), Ilinca Manolache (RO), Diana Miron (RO), Anne Schilz (BE)

Proiectul combină o acțiune-cercetare situaționistă cu o abordare artistică a orașului. O echipă compusă din artiști, scenariști, actori, regizori, documentariști și antropologi se va instala în trei comunități periferice diferite din oraș, pentru trei ani la rând. Ei vor institui o situație creativă care se va desfășura în paralel cu viața cotidiană a comunității-gazdă. Această situație este o montare artistică, cu propria sa estetică, prin urmare nu poate fi confundată cu viața „adevărată”, deci nu poate crea confuzie între ficțiune și realitate.

Situația poate dura între 3 și 6 luni, în funcție de dinamica locului, iar în tot acest timp echipa este imersată în comunitate și este obligată să răspundă contextului schimbător. Pentru o mai bună cartare a realităților trăite ale Bucureștiului, în fiecare an proiectul se va concentra asupra unei singure comunități/ mod de viață/ habitat și asupra unei singure situații artistice.

O echipă de filmare va documenta fiecare dintre aceste intervenții situaționiste, iar la sfârșitul proiectului un **film documentar** va spune povestea acestor întâlniri dintre artiști și viața cotidiană, dintre ficțiune și comunitate. Documentarul va descrie nu numai **tactilele și practicile conviețuirii în Bucureștiul contemporan**, ci și modurile prin care arta și artiștii contemporani se relaționează cu viața reală și resursele sale imediate, precum și modul în care publicul general răspunde imaginației artistice. Activități: cercetarea comunităților, workshopuri/ școli de vară cu artiști internaționali, proiect/ situație-pilot, 3 „situații”, producția și promovarea filmului final, proiect editorial care documentează întregul proces.

Desprinzându-se de periferie, prefixul circumferinței se reasamblează în spațiul public, civic, comun al politicului. *Peri-politic* explorează teme ce pot părea secundare pentru politica de primă pagină, dar care sunt de fapt centrale și urgente pentru societate.

Programul aduce în actualitate și pe agenda publică ceea ce e ascuns, marginal, precar, extrem, pierdut, nedorit (gunoiul, salubritatea, lipsa de adăposturi, alteritatea radicală). Invers, ceea ce pare central este chestionat prin propria-i hipervizibilitate (mega-arhitectura ideologică a Casei Poporului).

Peri-politicul abordează de asemenea **în-vizibilitatea muncii**: miile de lucrători nevăzuți care colectează (formal sau informal) resturile zilei din marele oraș, precaritatea locuirii fără locuință, zecile de mii de lucrători invizibili care au construit cea mai prezentă și totuși cea mai inaccesibilă construcție a Capitalei, dispariția locurilor de muncă odată cu declinul orașelor în contracție.

Aceste chestiuni vor fi abordate din **perspectiva antimonumentului**: intervenții artistice subversive, ironice, dar extrem de vizibile (proiecții uriașe, coruri ambulante, adăposturi temporare, echipamente mobile) vor folosi drept suport și se vor adăuga unor solide și extensive cercetări transdisciplinare.

Peri-politicul e periferia deghizată în centru.

Operațiunea gunoi

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Curatori B2021: Celia Ghyka (RO), Iara Bubnova (BG), Corina Ciocârlie (LU/ FR)
Buget: 300.000 €

Parteneri potențiali: Hollmen Reuters Sandman (FI), One World Romania (RO)
Artiști: Mierle Landerman Ukeles (US), Wim Delvoye (BE), Vik Muniz (MX), Erik van Lieshout (NL), Athanasia Kyriakakos (GR/ US), Can Altay (TR), Škart (SR)

Only our garbage heaps are growing as they fill up with history.
 –Gordon Matta-Clark

Nimic mai periferic și mai nedorit decât gunoiul. Modernitatea e obsedată de salubritate, iar degradarea și îmbătrânirea sunt marile frici ale sale. Salubritatea urbană e, fără îndoială, o problemă politică și economică, dar ea e în primul rând o problemă simbolică. Deopotrivă simbolică și filosofică, chestiunea reciclării și a gestionării deșeurilor (dar și a pierderii/ pierderilor) este și o temă foarte urgentă pentru locuitorii și pentru municipalitatea Bucureștiului, oraș binecunoscut ca nesănătos și murdar: o știre spectaculoasă arăta, în 2015, cum numai pe o singură stradă din București se strânseseră 300 de tone de gunoi.

Proiectul intenționează să aducă în atenția publică această problemă uriașă, dar prea puțin dezbătută (gunoiul, reciclarea, deșeul) și să încurajeze găsirea unor soluții creative și inovatoare.

Monumentul gunoierilor. De multă vreme, colectorii romi de metale colindă străzile Bucureștiului în căutare de materiale reciclabile, anunțându-și trecerea printr-un strigăt gutural și foarte specific: „Fiare vechi luăm!”. Acest sunet ce obișnuia să fie atât de familiar se aude din ce în ce mai puțin, iar colectarea fierului dispare, la rândul său, ca practică informală de reciclare. Pornind de la această dispariție neobservată, vom realiza antimonumentul gunoierilor: un cor reunind al ultimilor strângători de fiare vechi din București. Corul va fi evenimentul de încheiere al programului, în 2021.

Cloaca. Un eveniment asociat care deschide seria unor dezbateri mai ample despre gunoi/ detritus va fi expoziția Wim Delvoye prevăzută pentru 2017 la MNAC (vezi *Deconstruind MNAC*), care aduce pentru prima oară în România celebra *Cloaca*, instalație ce reproduce perfect traseul și funcționarea aparatului digestiv, producând literalmente fecale. Natura ironică și problematică a lucrării – care va fi instalată în Palatul Parlamentului – este punctul de pornire al *Operațiunii gunoi*.

Hărțile gunoaielor. O cercetare pluridisciplinară va documenta traseele gunoiului în București. Rutina zilnică/ săptămânală/ sezonieră de colectare a gunoiului va fi documentată și cartată de-a lungul unui an întreg (2019). O imagine interactivă a dimensiunii gunoiului colectat ar trebui să declanșeze atitudini mai responsabile față de gestionarea deșeurilor și față de oraș ca loc al unei permanente dinamici reciclare/ deteriorare.

Salubritate. Artiști internaționali și locali vor fi invitați să realizeze o lucrare colaborativă, site-specific despre lucrătorii la salubritate în București. Aceștia sunt una dintre multele categorii de oameni nevăzuți ai orașului, simbolic chiar mai invizibili decât alții, căci gunoiul e contaminant, iar contactul cu el, impur, respingător.

Un centru pentru reciclare/ colectare alternativă va invita publicul să aducă ce consideră ca fiind reciclabil, iar artiștii, selectați în urma unui apel deschis, îi vor implica pe cei care răspund apelului către public să se implice în lucrări colaborative ce folosesc deșeurile ca material. Proiectul se va conecta cu acțiuni similare în ghetourile și favelele din Cape Town, Mombasa, Rio de Janeiro, Beijing, Bombay, Cairo – prin care artiști și artizani locali reciclează și reutilizează deșeuri. Produsele rezultate vor fi redirectionate către comunitățile de oameni fără adăpost. Proiectul se va lega și de *Precaritate temporară*. O serie de dezbateri despre deșeuri/ gunoi vor accompagna secțiuni speciale dedicate acestei teme în cadrul festivalurilor de film One World Romania și UrbanEye.

Precaritate temporară

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Organizație coordonatoare: Atelier Ad Hoc
Curatori: George Marinescu, Maria Daria Oancea
Buget: 200.000 €

Parteneri potențiali: Habitat for Humanity, Abrupt Arhitectura, Funky Citizens, studioBASAR, Ukumbi (FI)
Artiști: Atelier van Lieshout (NL), Krzysztof Wodiczko (US), Francesco Marullo (IT), Cătălin Berescu (RO)

Proiect participativ, care chestionează precaritatea locuirii în **condiții liminale**, aceea a oamenilor fără adăpost. În ciuda prezenței lor semnificative în spațiul urban, asemenea practici informale sunt fie contestate, fie pur și simplu ignorate. Confruntându-se în permanență cu lipsa acută de resurse, existența la limită implică construirea unor întregi rețele de solidaritate care conduc la modele alternative de locuire și schimb, precum și la tactici de adaptare ce produc continuu spații ale supraviețuirii. Ocupându-se cu locuirea în precaritate, Atelier Ad Hoc se apropie de cei aflați în situație de risc (evacuati, oameni fără adăpost) și caută împreună cu aceștia **strategii de supraviețuire** care pot fi implementate și adaptate situațiilor de criză.

Timp de doi ani, în mai multe locuri unde au loc asemenea activități informale, vor fi testate colaborări din care vor rezulta diverse echipamente-prototip (bucătării mobile, kituri pentru adăpost, depozite mobile, echipamente de colectare etc.). Colaborarea dintre arhitecți și comunitate se bazează pe relații de schimb, solidaritate, lucru împreună. În 2020 și 2021, prototipurile vor fi multiplicare și distribuite în oraș pentru a rezolva situații similare.

The House – Centru comunitar LGBT

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Organizații coordonatoare: Lindenfeld Association, Mozaik, TRANSform
Buget: 50.000 €

Obiectivul principal al centrului este să dezvolte scena LGBT locală, prin importul de know-how și parteneriate cu artiști din Europa, și prin promovarea elementului alterității ca parte constitutivă a scenei culturale și artistice din București.

PROIECT ASOCIAT

Neobservați

Ani: 2016-2020-2021

Curator (autor): Sorina Adina Vasilescu/ aka Sorina Vazelina

Buget: 50.000 €

Proiectul își propune să dea vizibilitate slujbelor și oamenilor care trec de obicei neobservați: măturotori de stradă, florărese, colecători, oameni fără adăpost. Proiectul va documenta poveștile acestora și le va integra într-o serie de povestiri urbane ca parte a unei narațiuni mai ample a orașului, aceea nevăzută.

Autorul colectiv. Istории private ale arhitecturii publice

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Organizație coordonatoare: Asociația pentru Tranziție Urbană, Ordinul Arhitecților din România, ETH Zürich (CH)

Curator (autor): Călin Dan

Buget: 300.000 €

Curatori/ cercetători invitați: Philip Ursprung (CH), Enrico Lunghi (LU), Ami Barak (FR), Jochen Becker (DE), Corina Ciocărlie (LU/ FR)

Artiști: Armin Linke (DE), Rieneke Dijkstra (NL), Sorina Vazelina (RO), Cristian Stanciu/ aka Matze (RO), Ute Meta Bauer (DE), An Architektur (DE)

Parteneri: Muzeul Național de Artă Contemporană, Zeppelin, Ordinul Arhitecților din România, Uniunea Arhitecților din România, Uniunea Artiștilor Plastici

Parteneri internaționali potențiali: Muzeul arhitecturii, Tallinn (EE), metro-Zones (DE), MUDAM (LU)

Autorul colectiv investighează istoria orală a construirii Casei Poporului (CP), una dintre cele mai mari clădiri publice din lume, caracterizată printr-o implantare brutală în contextul urban, social și istoric al Bucureștiului. Proiectul pornește de la ipoteza că asemenea proiecte de arhitectură, deși generate printr-o voință politică, sunt o **operă colectivă**, chiar dacă neasumată ca atare. La 25 de ani după intrarea sa în spațiul public, CP și vecinătățile direct afectate de aceasta rămân o problemă urbană nerezolvată, secționând orașul în zone diferite, despărțite de un uriaș teritoriu inaccesibil: curtea CP și, în curând, a Catedralei Mântuirii Neamului.

Construcția cea mai vizibilă din oraș, promovată mai bine de 20 de ani ca imagine a Capitalei, CP e în același timp și cea mai obscură în ce privește geneza, istoria și auctoriul. Deși asociată cu persoana lui Nicolae Ceaușescu și cu cea a arhitectei-șef Anca Petrescu, clădirea e rezultatul unui uriaș efort național, care a implicat sute de mii de oameni. Proiectul pornește de la ipoteza că **arhitectura publică este un produs colectiv**, făcut de oameni și, în ultimă instanță, proprietate a acestora. Prin acest proiect se va face o paralelă cu alte construcții publice/ ideologice la nivel european: Palatul Republicii din Berlin, Palatul Culturii și Științei din Varșovia, Linnahall din Tallinn.

Proiectul va identifica și va intervieva diferitele categorii de persoane care au lucrat la ridicarea CP (femei și bărbați): ingineri, arhitecți, șefi de șantier, artiști, muncitori în construcții, șoferi, contabili, medici, bucătari etc. E vorba de o acțiune uriașă, care nu a mai fost făcută niciodată și care se adresează unui număr foarte mare de lucrători, ce vor trebui întâi identificați și apoi găsiți. **Poveștile lor personale construiesc istoria socială a arhitecturii publice**. Înregistrări video ale interviurilor vor constitui o bază de date organizată după cuvinte cheie, subteme, laitmotive, care vor fi legate printr-o amplă platformă online. Proiectul va construi un **monument paralel al CP**: o proiecție gigantică pe fațada din spate a clădirii va asambla poveștile celor care au participat la șantier și au suferit consecințele acestuia.

Acțiuni: campanii adresate identificării participanților la șantier, construirea bazei de date cu contacte locale și internaționale (diaspora). Interviuri cu participanții sau familiile lor, în România și diaspora; panouri publicitare uriașe cu portretele foștilor lucrători/ eroi ai șantierului; expoziții interactive, video-instalații, proiect editorial despre construcția CP și istoria socială a arhitecturii publice.

Orașe europene în declin

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Organizație coordonatoare: Ideilagram

Curator: Ilina Păun-Constantinescu

Buget: 200.000 €

Parteneri locali: Asociația pentru Tranziție Urbană, Zeppelin, Muzeul Național de Artă Contemporană, Ordinul Arhitecților din România, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Urbanium Turnu Măgurele, Planeta Petrița, Brăila-Lab

Rețele internaționale: Fundația Berthelmann, Fundația Culturală Germană, Learning from Las Cuencas (ES), IBA Sachsen-Anhalt (DE), Cities Regrowing Smaller (DE)

Cercetători/ artiști/ curatori invitați: Philip Oswald (DE), Tim Rieniets (DE), Sara Lopez Arraiza (ES), Ignacio Ruiz Allen (ES), Stephen Thomas Wall (UK), Thorsten Weichmann (DE), Raimundas Malasaukas (LI/ FR)

Expoziția *Shrinking Cities in Romania* (2016) aduce în discuție, pentru prima oară în România, o temă acută și gravă, însă periferică în atenția publică: declinul orașelor românești, parte a unui fenomen urban global. Față de 1990, o jumătate din orașele României s-au micșorat cu 20%. Deși perceput ca un oraș în creștere, Bucureștiul se confruntă și el cu acest fenomen: în vreme ce orașul propriu-zis a pierdut un număr mare de locuitori, periferia a crescut considerabil.

Deși există fluxuri importante de populație în interiorul țărilor, există și un important fenomen de migrație la nivel european, unde orașele mari și concentrările urbane de oameni, resurse, bogăție și putere sunt surse ale unor dezechilibre regionale și locale. După expoziția din 2016, proiectul intenționează să continue la nivel internațional, prin revizitarea temei regresiei în 2021, prin compararea cu contextul european și prin documentarea modului în care politicile locale și dezvoltarea orașelor românești se vor fi schimbat în cei cinci ani care despart evenimentele. Mai mult, contextul politic european din ultimii doi ani și, mai ales, din 2016 (Brexit, criza migrației și a refugiaților, urmată de un val de violență fără precedent) face ca tema regresiei să fie mai urgentă decât oricând: simbolic, nu doar orașele, ci Europa însăși se află în declin.

Reconstruind MNAC

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Buget: 200.000 €

Organizație coordonatoare: Muzeul Național de Artă Contemporană (MNAC)

Este un proiect al muzeului pentru următorii cinci ani, menit să redefinească poziția instituției în contextul mai larg – social, politic, economic, cultural – al Bucureștiului. Cinci artiști internaționali de renume vor aborda atât sediul problematic al muzeului, cât și temele anului cultural 2021.

Tadashi Kawamata va lucra cu oamenii care nu au acces la încălzire centrală și care scormonesc prin oraș pentru lemne de foc. Cu materialele adunate, va construi un pod simbolic care să lege Muzeul de Parcul Izvor. Colecții de lemn vor fi plătite, iar după demontarea lucrării materialele se vor întoarce la ei. **Tino Sehgal** va adapta instalația realizată la *Documenta*, lucrând cu muzeul ca spațiu vid, gata să primească povești spontane. **Marjetica Potrč** va veni cu experiența sa de lucru cu oamenii fără adăpost și cu locuințe improvizate, și va organiza un atelier local, în care vor fi implicați arhitecți locali, pentru dezvoltarea de soluții de locuire în situații de criză. **Thomas Hirschorn** va construi un Pavilion al MNAC într-un cartier dens construit – Militari – și îl va activa împreună cu locuitorii. MNAC va expune o parte a colecției în Pavilion. **Wim Delvoye** va relua două dintre lucrările sale celebre – *Cloaca* și *Catedrala*. Instalată în Sala de marmură a Muzeului, *Cloaca* va fi hrănită cu produse de la fermele din jurul Bucureștiului. Catedrala va fi reconstruită în variantă mai mică, înlocuind tehnologia originală laser cu tehnologia locală a tinichigilor romi.

PROIECT ASOCIAT

Balkan Expresses

Titlul e un joc de cuvinte care îmbină voiajul exotic către marginea Europei „civilizate” (Orient Express-ul) cu expresia artistică și imaginarea unei regiuni asociate odinioară cu periferia prin excelență.

Programul se adresează tocmai adevărului acestei idei moștenite, de **Balceni ca super-periferie a Europei**, chestionând actualitatea unei asemenea poziții în Europa de astăzi, prin proiecte care se concentrează asupra corpului (atât în sens politic, cât și fizic, fenomenologic), economiei locale și a design-ului ca resurse (*Re-designing the Balkans*) sau asupra mixajului de culturi marginale în noi genuri (*Outernational*). Un joc între mijloace de expresie artistică și schimburi de idei, motive, practici, teme – în interiorul Balcanilor și în afara lor, către Europa.

Balkan Connections & Bodies

Ani: 2018–2019–2020–2021–2022

Buget: 500.000 €

Curator B2021: Cosmin Manolescu

Organizație coordonatoare: Fundația Gabriela Tudor

Parteneri locali: ARCUB, Institutul Goethe din București, Muzeul Național de Artă Contemporană, Centrul de Teatrul Educațional Replika

Parteneri internaționali: Derida Dance Center (BG), Brainstore Project & Antistatic Festival Sofia (BG), Quassi Stellar Company, Station – Service for Contemporary Dance Belgrade (SR), Amber Platform Istanbul (TR), CAPA – DeVIR (PT), Dance House Lemessos (CY), Dance Days Chania Festival (GR), Exodus Ljubljana (SI), Galway Dance Project & Galway 2020 (IE), Balkan Dance Platform network (UE)

Artiști invitați: Apostolia Papadamiki (GR), Sofia Falierou (GR), Erdem Gundez (TR), Mustafa Kaplan & Taldans Company (TR), Willy Prager (BG), Mădălina Dan (DE/RO), Ferenc Sinkó (RO), Kotki Visuals – Mihaela Kvandaska & Dilmana Yordonova (RO/BG), Lia Haraki (CY)

Legându-se de semnificația și rolul jucat de performance în Balcani într-o perioadă de conflict și nesiguranță, și inspirându-se din lucrările radicale ale unor artiști precum Marina Abramović, Ivo Dimchev sau Xavier Le Roy, proiectul este o **lucrare performativă la scară geopolitică** despre și în Balcani, implicând o serie de performance-uri, acțiuni și manifestări ce pornesc de la corporalitate. Astfel, proiectul e mai mult decât un simplu proiect de schimburi regionale și pornește de la teme precum corpul, frumusețea, periferia și politica. Prin performativitate și schimburi între artiști, propunem o explorare a înțelesurilor corpului (politic și concret, fizic), subliniind multiplele relații dintre cele două concepte – **corpul și Balcanii** – și urmărind traseele și narațiunile lor înrudite geografic, istoric, politic și cultural. Aceste narațiuni pot fi legate de circumstanțe foarte specifice, variate ca natură: limite/ frontiere, acțiuni, decizii care retracează în mod constant peisajul balcanic.

Proiectul explorează interfața corpului cu aceste elemente cheie și propune o meta-cartare a regiunii prin acupunctură culturală – ca antidot la situațiile conflictuale și tensiunile existente. Opunând hiperrealitatea corpului unui peisaj politic uneori abstract și contextualizat, proiectul își propune să adune un corpus de lucrări care să

pornească de la elementele comune și conexiunile Balcanilor, și să li se adreseze prin această formulă de bază. **Balkan Connections** conectează cele două înțelesuri primare ale corpului, în același timp simbolic/ politic și concret, decedat (istoric, memorial) și viu, activ. În cadrul kit-ului de Dezbateri din *Periferii*, vor fi invitați o serie de gânditori politici, filozofi, scriitori care să reflecteze și să discute aceste subiecte.

Ateliere și tabere de cercetare artistică în București și alte orașe vor conecta artiștii cu publicul local în cadrul unor ateliere, seminarii, dezbateri, acțiuni performative. Programul de rezidențe **ArtistNest** va organiza rezidențe începând cu 2018. Programul va funcționa pe bază de open call pentru artiști din București (2018), Sofia și Belgrad (2019), Faro și Istanbul (2020), Limassol, Chania și Kalamata (sau orașul din Grecia desemnat CEaC în 2021).

Componenta de cercetare artistică – **Corpuri Balcanice** – va fi organizată la București (2019) și Galway (2020). 10–12 artiști din zone diferite vor face schimb de metode și practici, și vor fi antrenați în lucrări colaborative care explorează relația dintre corp și contextul geopolitic al fiecărui oraș.

Balkan Coproduction este un program prin care vor fi realizate 4 noi coproducții artistice de către artiștii implicați în programul de rezidențe.

Un apel la proiecte va fi lansat în 2019, iar coproducțiile vor fi montate la București în primăvara 2021, în cadrul **Balkan Arts Platform**. În 2022, două dintre acestea vor fi selectate pentru turnee în Grecia (CEaC 2021, CEaC 2022). Un fond special pentru mobilitate (**B.Motion Fund**) va oferi granturi pentru a încuraja mobilitatea artiștilor și managerilor culturali (în orașele implicate și regiunea balcanică). Se va acorda o prioritate orașelor finaliste CEaC din Serbia, Grecia, România. În fine, Balkan Arts Platform (BAP 2021) va fi o platformă internațională unde vor fi prezentate producțiile realizate în cadrul programului de rezidențe, precum și alte spectacole, concerte, conferințe, proiecții etc. În deschiderea BAP 2021, artistul Ivo Dimchev va fi invitat să realizeze o instalație performativă colaborativă, implicând artiștii din program.

Re-designing the Balkans

Ani: 2018–2019–2020–2021

Buget: 500.000 €

Organizație coordonatoare: The Institute

Parteneri locali: Meşteshukar ButiQ, Ivan Patzaikin

Parteneri/ rețele internaționale:

One Design Week (BG), Mikser House (SR), Croatian Design Superstore (HR), Institutul Cultural Român din Stockholm, Institutul Cultural Român din Viena, Vienna Design Week (AU), Dutch Design Week (NL)

Titlul reflectă dubla dimensiune a proiectului: pe de o parte, o investigație prin design privind specificitatea și **potențialul designului contemporan** din zona euro-balcanică, iar pe de altă parte, la

o scară mai mare, o chestionare a conceptului de Balcani ca spațiu periferic și de tranziție, dar în același timp de o mare bogăție și complexitate culturală.

Re-designing the Balkans reprezintă o oportunitate nu doar pentru „arhivarea” unei moșteniri comune, accentuând trăsăturile culturale ale acestei regiuni și contribuția sa la Europa comună, ci și o oportunitate de a proiecta noi direcții și discursuri. Nu doar o șansă de promovare și atragere de turiști, ci și de creare a unor rețele de producție culturală și a unui context pentru inovare prin design.

Proiectul va invita designeri (modă, textile, manufactură, design vizual, arhitectură, mobilier etc.) din Balcani să dezvolte noi produse prin reinterpretarea tehnicilor/ metodelor/ materialelor tradiționale pentru nevoile și piața contemporană, folosind în același timp tehnologii de ultimă oră, dar și răspunzând nevoii de a realiza produse sustenabile, prin încurajarea de noi generații de meșteșuguri și noi forme de lucru.

Activitatea www a proiectului va consta în identificarea unor meșteșuguri/ artefacte/ tehnici specifice pentru zona Balcanilor, încurajarea colaborărilor dintre designeri și producătorii locali și, în cele din urmă, crearea unor serii de colecții care vor fi produse și lansate prin platforme de tipul Romanian Design Week și prin colaborarea cu alte platforme similare balcanice. Obiectivul este de a avea o linie de producție care să funcționeze începând cu 2021. Tineri designeri vor lucra cu meșteșugari tradiționali, inclusiv din comunități etnice (de exemplu, romi).

Proiectul cuprinde de asemenea o componentă de cercetare prin proiect/ design, organizarea unor rezidențe în regiune, ateliere/ workshopuri cu școlile de arhitectură și design din regiune, o expoziție anuală care va activa diverse spații din oraș începând cu 2018. În 2021, expoziția va avea loc în arealul din vecinătatea Parcului Carol I, sit al unor foste clădiri industriale, ce vor avea un rol major în vitalizarea zonei și constituie un posibil nucleu al unui hub de industrii creative bazate pe design. Expoziția va încheia seria de platforme organizate în alte orașe balcanice începând cu 2018, care vor implica organizații similare de design/ arhitectură.

Outernational

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Buget: 200.000 €

Organizații coordonatoare: Paradaiz Association, Rokolectiv Festival

Curatori: Dragoș Rusu Mihaela Vasile, Vlad Stoica, Ivana Mladenovici, Adi Șchiop, Mihaela Drăgan, Ion Dumitrescu, Cosima Opârțan

Outernational este un termen recent care provine din zona muzicală, dar al cărui înțeles s-a extins pentru a descrie și alte forme artistice care provin din periferie. Ce e în afară (outer) – dincolo,

exterior, departe de centru – e aproape sinonim cu periferia, marginea, limita. Scenele outernational se definesc prin opoziție cu „international”, asociat Vestului și adoptat în mod global ca tendință generală. Scenele outernational și-au dezvoltat propriile formate, sisteme de distribuție și promovare, care sunt foarte asemănătoare – din România în Bulgaria, din Siria la Cairo, din Lisabona în țările arabe etc. Outernational e însă diferit de world music sau world cultures, care tind să fie văzute ca folk, tradiționale, exotice etc. – o versiune romantică și postcolonială asupra periferiilor, însă adoptată de publicul larg atras de nenumăratele festivaluri de muzică „a lumii”, care au loc pretutindeni. **Outernational** include noile genuri contemporane care se nasc la periferie și care sunt inovatoare, provocatoare și proaspete. În contextul unei anumite stagnări a inovativității în genurile occidentale, de cele mai multe ori autoreferențiale, scenele outernational sunt acum din ce în ce mai prezente și contaminează încet „centrele”.

În 2021 festivalul Outernational se va concentra pe muzica balcanică. **Outernational** este o platformă anuală extinsă (mai-iulie), pornind de la scenele muzicale ale genului. Desfășurat în jurul concertelor live ca activitate principală, festivalul va găzdui și piese de teatru, expoziții, ateliere deschise. Concertele vor avea loc simultan în mai multe locuri alternative din oraș (Piața de flori/ Rahova, Piața Matache, amfiteatrul Văcărești etc.), iar evenimentele colaterale vor fi găzduite de ARCUB și de alte hub-uri culturale găzduite de foste spații industriale.

Balkanik! Festival de artă și cultură

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Organizație coordonatoare: Asociația Metropolis

Curator: Daniel Constantin Mitulescu

Buget: 45.000 €

Parteneri: Primăria Sectorului 5, Radio Guerilla, Mezzo

Balkanik este cel mai important festival de muzică și cultură balcanică din România și include concerte, spectacole de dans, târguri, ateliere, standuri cu mâncare balcanică. Festivalul are loc în cartierul Uranus și implică diferitele comunități etnice locale.

Citytopia

Citytopia reconstruiește realitatea vieții orașului și puterea lui de a atrage idei inovatoare și de a împărtăși resurse, făcând din acesta un loc prietenos și echitabil pentru locuitorii săi.

Unicitatea Bucureștiului, ca și capitală, stă în contradicțiile sale: acest oraș, unde nimic nu pare să funcționeze, se bucură de una dintre cele mai mari concentrări de forțe creative, dar se adaptează, evoluează și se actualizează cu mare greutate. Zonele părăsite și clădirile nefolosite stau alături de capricii nefinalizate și fantezii colective, aglomerate într-o asociere improbabilă și illogică.

Prin *Citytopia*, ne concentrăm pe experiențele care pot face din București un oraș mai locuibil. Încercăm să aducem în prim-plan ferestrele de oportunitate, comunitățile și forțele invizibile care ne influențează viața de zi cu zi. Folosim efemerul ca instrument al schimbării treptate, spargem monotonia orașului prin designul de gherilă și încurajăm comunitățile să colaboreze, să-și împărtășească experiențele și să-și recupereze împreună orașul.

Orașul temporar

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Organizații coordonatoare: Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” (UAUIM), Trienala de Arhitectură București, Calup, Meeting of Design Students/ MEDS
Curator B2021: Peter Bishop (UK)
Audiență: 300.000
Buget: 300.000 €

Strategia noastră este de a readuce invizibilul în prim-plan – spațiile uitate ale orașului – prin propunerea unor intervenții temporare, la scară mică, orientate spre comunitate. Acestea pot fi transformate în instrumente puternice pentru schimbări treptate, menținând însă o viziune elastică asupra investirii resurselor. E un nou mod de a schimba orașul... permanent. Vom îmbunătăți **platformele online generate de utilizatori** în scopul carfograferii terenului neutilizat sau insuficient utilizat din București, pe baza colaborării cu UAIUM și cu ONG-ul Calup, pentru a cartografia 400 de situri industriale dezafectate și 200 situri urbane. În luna octombrie a fiecărui an, acestea vor găzdui câte un eveniment dedicat **Spațiului Invizibil**, prezentând proiecte ale studenților, curatoriile de către Peter Bishop împreună cu o echipă de arhitecți și artiști internaționali.

Intenționăm să colaborăm cu **Trienala de Arhitectură București** și cu MEDS pentru **crearea de structuri mobile**, proiectate de o rețea de aproape 300 de studenți europeni. Vom realiza prototipuri și vom produce structuri pentru oraș până în anul 2021 (de la 50 în 2017, la 250 în 2021). Acestea vor constitui o atracție spectaculoasă și utilă, prezentând și promovând totodată proiectele comunitare și locale.

În fiecare an, până în 2021, un artist/ grup de arhitectură va fi invitat să creeze o lucrare importantă în oraș, care va fi expusă timp de trei luni ca instalație/ structură.

Kit pentru evenimente pop-up

Ani: 2017–2021
Organizație coordonatoare: Reper Atelier
Buget: 50.000 Euro

Un sistem mobil, modular și flexibil pentru organizarea de evenimente în spații neconvenționale. Părțile modulare pot fi utilizate la găzduirea unei largi game de evenimente itinerante, precum proiecții de film, piese de teatru și ateliere. *Kitul pentru evenimente pop-up* va fi testat și utilizat în 2016 în cartierele Titan, Colentina și Drumul Taberei.

Ascultă Bucureștiul

Ani: 2017–2021
Organizație coordonatoare: Indie Box
Buget: 50.000 Euro

O serie de spectacole, instalații imersive și intervenții în spațiul public, inspirate din sunetele orașului. Teatrul de vară Capitol,

cartierele Ferentari și Giulești-Sârbi se numără printre amplasamentele selectate, unde vor fi testate și prezentate instalațiile Earto în 2016.

PuLS

Ani: 2017–2021
Organizație coordonatoare: Asociația Culturală DU-NE
Buget: 45.000 €

30 de tineri artiști, selecționați după o competiție riguroasă, vor colinda diferite zone ale orașului pentru a crea și organiza ateliere în mijlocul comunităților. Seria de lucrări, desene și picturi va fi asamblată într-o instalație digitală colectivă. Acest model va fi repetat și extins până în 2021, când în punctele cheie ale orașului se va organiza un amplu program de recartare/ remixare.

Clinica de design

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Organizații coordonatoare: UNArte, UAIUM, Facultatea de Arhitectură de la Universitatea Spiru Haret, Facultatea de Comunicare a Universității din București, BAZA
Curator: Ștefănel Barutciuff
Audiență: 150.000
Buget: 300.000 €

Clinica de design reexaminează granițele spațiului public create de instituții, dar și de felul în care a fost proiectat orașul, ceea ce îi face invizibili pe unii dintre bucureșteni. Din multe puncte de vedere, situația actuală privind accesul public exclude explicit unele grupuri vulnerabile. Instituțiile locale rămân neprietenoase cu locuitorii, iar practicile lor orientate către interior subliniază necesitatea unei schimbări sistemice în interacțiunea cu utilizatorii.

Proiectul include crearea unei „clinici de design”, un laborator pentru studenți și inițiative start-up din domeniul design-ului, comunicării, graficii și arhitecturii, care să funcționeze ca o conexiune între comunitate și instituțiile bucureștene. Clinica va oferi consultanță pentru a ajuta instituțiile să integreze mai bine nevoile vârsticilor și persoanelor cu dizabilități, dar și pentru a îmbunătăți experiența utilizatorilor. Un proiect pilot de **„hackuire a orașului”** va implica reproiectarea de tip gherilă a accesoriilor urbane, pentru a le conferi personalitate: stații de autobuz, pasaje pietonale, gări. Proiectul se va desfășura în parteneriat cu operatorul de transport în comun RATB și cu operatorul feroviar SNCFR. Vom implementa două proiecte pilot de **reformulare a experienței utilizatorilor**, împreună cu furnizorii de servicii publice – respectiv Spitalul Clinic Colentina și Autogara Militari. O **Expoziție a bunelor practici europene în 2021** va prezenta în cadrul instituțiilor publice schimbările emblematice din oraș, machete și fotografii ale proiectelor pilot, și va găzdui o conferință de trei zile pe teme de design, accesibilitate și experiență a utilizatorului.

Revendicarea orașului

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021
Organizație coordonatoare: Fundația Comunitară București
Audiență: 250.000
Buget: 300.000 €

Bucureștiul a cunoscut în ultimul timp o revigorare a grupurilor comunitare locale, născută din nevoia de a explora identitatea de cartier și de a milita pentru îmbunătățirea facilităților locale. Urmărim să conectăm artiști și organizații culturale la mișcări pe verticală și la o rețea europeană mai largă de „furnizori de schimbare” comunitară, care lucrează pentru transformarea orașului, încurajarea inițiativelor și colaborărilor locale. Dorim să organizăm un proiect de colaborare, prin lansarea unui apel deschis pentru **rezidențe artistice în cadrul comunităților locale**, alături de un concurs pentru

LINIA DE FINANȚARE ARCUB

Parteneri: RATB, SNCFR, Spitalul Clinic Colentina, Autogara Militari
Parteneri potențiali: Institutul de Cercetare în Domeniul Designului Viena (AT), Facultatea de Arhitectură din Oslo (NO), Institutul Regal de Tehnologie/ KTH (SE), Universitatea din Milano (IT)

Parteneri potențiali: NESTA (UK), MitOst (DK), Atelier d'Architecture Autogérée (FR), Culture 2 Commons (HU), Krytyka Polityczna (PL), Campo de Cebada (ES), Leeuwarden 2018 (NL)
Artiști: Mundano (BR), Assemblage (UK), Oberliht (MD)

micro-granturi, prin care vom sprijini anual câte zece proiecte, în intervalul 2017-2021. În cadrul unui incubator local de idei, grupurile comunitare vor avea ocazia să se alăture unui artist local sau internațional și să lucreze la dezvoltarea de proiecte locale inovatoare, ce abordează relațiile sociale prin care grupurile de indivizi se reunesc și își distribuie responsabilitatea. Acestea includ festivalurile de cartier, cartografierea memoriei și identității locale, proiecte de artă stradală, ziare locale și cantine comunitare. Incubatorul va include colaborări de tipul schimburilor de experiență cu proiecte comunitare privind bunele practici și cu rețele din Europa, precum și rezidențe internaționale cu parteneri europeni pentru grupuri comunitare locale. Vom crea o comunitate online pentru proiecte de cartier și inițiatori ai schimbării, precum și o platformă de găzduire pentru evenimentul Leeuwarden 2018 – **Hack Your Neighbourhood**, organizând și un eveniment anual al Rețelei Europene Deschise pentru Comunități Sustenabile.

București înăuntru/ în afară

LINIA DE FINAȚARE ARCU B

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: Asociația din Pod

Buget: 45.000 €

Bucharest In/ Out va expune temporar intervenții artistice dezvoltate de zece artiști, în metroul bucureștean. Metodele artistice vor include pictura, desenul, fotografia și arta stradală, ce vor fi digitizate și printate într-un format care să reziste timpului și factorilor corozivi specifici locului intervenției. Proiectul este structurat în trei activități: dezvoltarea conceptelor artistice, producerea și plasarea intervențiilor artistice, expunerea lucrărilor în spațiul public la metrou prin intermediul unui acord special cu Metrex.

Spațiu expandat

LINIA DE FINAȚARE ARCU B

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: Asociația Volum Art

Buget: 45.000 €

Spațiu expandat include intervenții temporare în spațiul public, precum și o secțiune video publică. Proiectul dezvoltă dimensiunea culturală a spațiului public, înțeles ca un loc al expresiei, implicării culturale și dezbaterii, ca un spațiu de dialog și un factor de coeziune comunitară. Pornind de la tema **Limitat sau nelimitat**, artiștii sunt invitați să analizeze specificul urban al Bucureștiului și să realizeze instalații temporare în oraș.

Dok Music Film

LINIA DE FINAȚARE ARCU B

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: We Are BASCA

Buget: 45.000 €

Un eveniment de trei zile care reunește comunități largi din diferite sectoare bucureștene în jurul a două dintre cele mai populare forme artistice: **filmul și muzica**. Festivalul se desfășoară în clădiri cu o istorie impresionantă, precum și în perimetrul unor spații verzi din București, în care vor fi proiectate documentare despre muzică și concerte susținute de trupe naționale și internaționale.

Live din Giulești

ACCELERATOR

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: Asociația Arena

Buget: 50.000 €

Proiectul testează un **instrument de cartare a comunităților** din București, România și Europa, pentru a crea un spațiu de dialog între acestea, prin intermediul platformelor online, și a dezvolta o serie de produse artistice. Poveștile adunate vor sta la baza unor producții culturale precum: o carte de benzi desenate, un spectacol de teatru, o instalație video in situ și o platformă online. Obiectivul proiectului este promovarea unui tip de narațiune care provine de la cetățeni și care nu poate fi găsită în oferta culturală actuală.

Joaca de-a realitatea

Ani: 2018-2019-2020-2021

Organizație coordonatoare: ARCU B

Audiență: 200.000

Buget: 300.000 €

Joaca de-a realitatea reprezintă o excursie plină de imaginație pe tărâmul ludicului, organizată pe durata a zece zile, la începutul lunii iunie. Conceput ca o imensă instalație artistică interactivă în inima Bucureștiului, proiectul îi vizează pe copiii de toate vârstele și reprezintă primul eveniment important cu adevărat incluziv pentru copii cu dizabilități din România.

Peste **200 de instalații** vor ocupa principalele zone ale orașului, transformând până și cele mai rigide medii în locuri de joacă urbane și dezvăluind spații care vor fascina, amuza, provoca și implica publicul. De la leagăne muzicale la labirinturi interactive, puzzle-uri modulare, șotroane virtuale, iluzii 3D și multe altele, *Joaca de-a realitatea* va deveni cel mai mare eveniment pentru copii și părinți, oferindu-le șansa de a vedea, dar și – cel mai important – de a atinge, mirosi și simți arta, într-o experiență senzorială din cadrul unei instalații cu adevărat imersive, create de artiști de pe tot cuprinsul globului. Se va instala și un pavilion unde **copiii vor putea crea obiecte de artă**. De la pictură digitală la narațiuni computerizate și compoziții sonore instantanee, *Joaca de-a realitatea* se plasează la granița dintre artă și știință.

Festivalul SALT

PROIECT ASOCIAT

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: Teatrul „Ion Creangă”

Buget: 45.000 €

Un festival internațional de animație desfășurat pe durata a 24 de ore și dedicat artiștilor emergenți din domeniul teatrului vizual, care vizează copiii, adolescenții și adulții deopotrivă. Conceput ca o platformă de prezentare a experimentului în artele performative, SALT începe din 2016, cu un apel public deschis pentru coproducții, după care va aborda industria internațională de profil.

Creative Fest

PROIECT ASOCIAT

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: CreArt

Buget: 45.000 €

Un festival de artă urbană care oferă ocazia exprimării artistice pentru tână generație, inclusiv demonstrații de graffiti, pictură în spațiu, artă urbană 3D, skateboard, acrobații pe bicicletă și multe altele. În 2021, festivalul va câștiga în amploare prin cooptarea Sweet Damage Crew, unul dintre cele mai populare grupuri de graficieni, precum și prin implicarea tinerei generații, ca un cocreator de artă publică.

Realitatea în degrade

PROIECT ASOCIAT

Ani: 2018-2021

Organizații coordonatoare: Asociația DU-NE, Tangaj Dance Collective

Buget: 100.000 €

Proiectul aduce la lumină noi tehnici din cultura vizuală și digitală, artele performative și muzica produsă de persoane cu dizabilități. Urmând a fi lansat în 2018, acesta va găzdui o serie de ateliere intensive pentru metode alternative de terapie prin artă, precum Tehnica Alexander, Tehnica Mitzvah și Rolwing. Proiectul va continua în 2019-2021 cu programul **Învățându-i pe profesori**, adresat comunităților artistice interesate să lucreze cu persoane cu dizabilități, dar care nu au know-how-ul necesar.

Proiectul va lansa și **o companie de spectacole pentru tinerii cu dizabilități**, care va crea coproducții și va facilita schimburi de programe cu organizații similare din Europa.

Greentopia

Construcția urbană nu mai este forța dominantă în orașele de azi. Ea trebuie înlocuită sau contracarată de **inițiativele „verzi”**. Pentru un oraș cu una din cele mai nemăgulitoare statistici privind poluarea aerului și lipsa de spații verzi, și care abia a început să încerce soluționarea acestor probleme, probabil că nu există moment mai potrivit decât acum, ca să regândim rolul Bucureștiului în cadrul peisajului natural care îl înconjoară.

Deși numărul spațiilor verzi a scăzut, există încă potențial neexploatat, care poate schimba soarta orașului, făcându-l mai ecologic și mai ospitalier pentru locuitorii săi. În *Greentopia*, creăm scenarii despre un oraș viitor în care ecosistemul natural și cel uman coexistă. Aducem în prim-plan cele mai presante întrebări privind sustenabilitatea – **resursele în scădere, schimbarea climatică, biodiversitatea, gestiunea apei** – și încercăm să creăm o alternativă la modul în care gândim, acționăm și concepem mediul înconjurător natural.

Începem de la „coloana vertebrală albastră” a orașului, râul Dâmbovița, exploatându-i potențialul de transformare ecologică. Punctul final al proiectului **Râul inteligent** este Parcul Natural Văcărești, unde **Viitoruri plutitoare** stimulează imaginația printr-un ecosistem divers și unic, conectându-se în același timp cu Delta Dunării, cealaltă regiune similară. De aici, transformarea verde se propagă în oraș, prin intermediul artei, designului și jocului pe tema consumului de energie, în **Goana după energie**, și prin realizarea de grădini urbane, în **Înverzește cartierul!**

Râul inteligent

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021
Organizație coordonatoare: Asociația Ivan Patzaichin — Mila 23
Curatori B2021: Teodor Frolu, Dan Perjovschi
Audiență: 600.000
Buget: 400.000 €

Cluster SmartRiver: Asociația pentru Tranziție Urbană/ ATU, NOD Makerspace, Asociația Parcul Natural Văcărești, Expert Forum

Parteneri instituționali: Grădina Botanică București, Biblioteca Națională, Muzeul Național de Artă Contemporană, 4 universități, Regia Autonomă Apele Române, Ministerul Mediului

Artiști invitați: Atelier Bow Wow (JP), Bureau Detours (DK), Raumlabor Berlin (DE)

La baza proiectului se află râul uitat Dâmbovița, coloana vertebrală a Bucureștiului, pe care îl traversează de la nord-vest la sud-est. Inițial punctul de întâlnire al orașului, care conecta oameni, idei și bunuri cu interiorul țării și cu Dunărea, râul este acum un canal aproape captiv și acoperit de beton. **Râul inteligent** urmărește să reconecteze orașul cu prima sa coloană vertebrală, exploatând potențialul invizibil de memorie, peisagistică și economie verde al râului.

În **Poduri Emoționale**, se vor crea **zece puncte de traversare**, care vor reflecta aspecte specifice ale râului și ale istoriei sale și vor activa simțurile și memoria cartierelor. Instalațiile vor opera ca o serie de microtopii – puncte de vedere în care ideile ecologice și tehnologia inteligentă pot fi asamblate și experimentate – și vor fi prezente de la Lacul Morii până în Parcul Național Văcărești.

Fiecare pod va funcționa ca un laborator urban pe o temă specifică, de la ecoturism și natură (Văcărești), la industriile creative (Timpuri Noi), graffiti și activarea apei (Biblioteca Națională), invazia artei contemporane (Muzeul Național de Artă Contemporană), skateboarderi și tânăra generație (Parcul Operei), economie verde (Grădina Botanică) și timp liber (Lacul Morii). **Clusterul SmartRiver** urmărește să construiască o platformă care va facilita **colaborarea dintre universitățile orașului, instituții de cercetare, companii și sectorul guvernamental**. Proiect pe termen lung, acesta include un laborator de inovații pentru economia verde, o conferință anuală, precum și

expoziții publice și programe educaționale. De asemenea, el va interacționa cu proiectul **Diagonala Verde**, inclus în Programul Integrat de Dezvoltare Urbană a zonei centrale (PIDU), care urmărește să restabilească funcția inițială a râului, aceea de conector al orașului.

Viitoruri plutitoare

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021
Organizații coordonatoare: Muzeul Național de Artă Contemporană & Asociația Parcul Văcărești
Audiență: 200.000
Buget: 400.000 €

Parteneri: Asociația Kogayon, National Geographic Romania, Asociația Salvați Dunărea și Delta, 2 facultăți ale Universității din București (Ecologie și Protecția Mediului, respectiv Geografie), Grădina Botanică București, 3 muzee naționale (inclusiv Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa”)
Parteneri potențiali: Cape Farewell (UK), Landscape and Art Network (UK), Arts in Nature International Network (FR/ AU/ CA), Green Film Network (IT/ global), Festivalul Pelicam (RO), Festivalul Anonimul (RO)

Un spațiu cu o imensă diversitate a faunei și florei, „Delta” Văcărești s-a format în decursul a 23 de ani de absență a oricărei intervenții umane și se întinde pe 184 de hectare. O oază accidentală în interiorul orașului, actualul Parc Natural Văcărești are o istorie marcată de intervenții urbane radicale, ani de delăsare, probleme legale și presiuni de redezvoltare a zonei. Obiectivul nostru este să reconectăm zona umedă a Bucureștiului (Văcărești) cu Delta Dunării, reformulând cu mai multă imaginație beneficiile apelor și deltelor într-o lume în schimbare, cu resurse din ce în ce mai puține. Văcăreștiul tocmai a obținut statutul de parc natural, după ani de acțiuni „la firul ierbii”, derulate de grupurile cetățenești.

În **Oazele imaginației**, pe parcursul a trei ani, Muzeul Național de Artă Contemporană va curatori în Parcul Văcărești un **program de instalații artistice** – de la arte biofonice, vizuale și artă pe pământ, la instalații imersive și performative (prezentate anual, între 2019 și 2021). Artiștii invitați vor lucra alături de producători culturali, inovatori în materie de tehnologie și grupuri de cercetare în domeniul mediului, într-un exercițiu de design colectiv. MNAC intenționează să comisioneze unii dintre cei mai importanți artiști din lume pentru a crea instalații în Parcul Văcărești: Olafur Eliasson, Anish Kapoor, Spencer Finch, Matthew Ritchie și Massimo Bartolini. Pe lângă artiștii internaționali, MNAC va invita în proiect artiști români care vor lucra în biosistemul Parcului Văcărești. Printre ei se numără: Teodor Graur, Arantxa Etcheverria, Cristian Răduță, Judith Balko ș.a.

În paralel, Asociația Parcul Natural Văcărești va derula un program de cinci ani ce va include tururi ghidate, activități de observare a păsărilor, fotografie de natură și evenimente pentru artiști de stradă, care vor picta pe digurile din jur. Conferința anuală pe tema **Orașele și biodiversitatea** va crea o legătură cu dezbaterile privind orașele „albastre-verzi” din Europa.

L-am invitat pe Kees Lesuis să colaborez anual cu o platformă intitulată **Sense of Place**, Festivalul Oerol/ Leerwarden 2018, în **Delta Dunării**, în intervalul 2019-2021. Festivalul investighează intersecția sferelor artei create într-un mediu natural deosebit de sensibil. **Sense of Place** va reprezenta, în Delta Dunării, oglinda și corespondentul proiectului **Deltele imaginației**. Producțiile temporare vor include lucrări performative, proiecte și instalații vizuale, precum și spectacole de soundscaping.

Urmărim să lucrăm în parteneriat cu festivalurile de film Pelicam și Anonimul, ambele desfășurate în Delta Dunării. Pelicam e singurul festival din România axat pe relația dintre mediu și oameni, iar Anonimul este unul din cele mai mari festivaluri de film independent. Dorim să colaborez la relocarea unor serii de evenimente special curatoriate în București către situri temporare verzi din oraș, iar rezidențele anuale bazate pe **laboratoare de creație colaborativă** din Delta Dunării vor fi prezentate în Parcul Văcărești.

Goana după energie

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021
Organizații coordonatoare: Universitatea de Construcții, EFdeN
Audiență: 200.000
Buget: 400.000 €

Parteneri potențiali: ICLEI — Guverne Locale pentru Sustenabilitate (DE/ global), Consiliul Român pentru Clădiri Verzi (RO), 5 universități/ facultăți (inclusiv Arte, Arhitectură, Politehnică)
Companii: Pilotfish (DE/ NL/ TW), Polycular (AT)

Goana după energie se concentrează pe capacitatea artei, design-ului și jocului de a crea și inspira mișcări care stimulează dialogul creativ și discuțiile eficiente despre scenariile alternative pentru un oraș al viitorului. Bucureștiul e încă la nivel de începători în ceea ce privește producția integrată de energie în cadrul comunităților și ansamblurilor imobiliare. Abordarea holistică a energiei regenerabile include diversificarea strategiilor de producție și schimbările de comportament în acest sens.

30 de instalații temporare proiectate de Pilotfish vor fi prezentate în 2021, în micro-spații din București, aducând – prin lucrări de artă publică, ce dau plusvaloare orașului – soluții orientate către om în privința infrastructurilor de energie regenerabilă. Instalațiile vor fi adaptate spațiului în care sunt expuse și vor combina estetica cu generarea de energie curată, inclusiv captarea de energie solară, eoliană și acvatică. Acestea vor fi plasate în spații publice și parcuri, inclusiv parcurile Bazilescu și IOR, Piața 13 Septembrie, Piața Amzei, Lacul Morii, Sala Radio.

Începând din 2017, Polycular va coordona adoptarea în București a aplicației **EcoGotchi** – care combină jocurile pe dispozitive mobile cu o experiență de tip „mixed reality”. EcoGotchi este un joc care deblochează potențialul de sustenabilitate al unui oraș și al locuitorilor săi, transpunând educația digitală în mediul social real. Jocul va include o campanie BTL în rețeaua de transport în comun, precum și un eveniment major de gaming în 2021, care va implica stații publice de biciclete, unde competitorii vor pedala pentru a lumina o instalație și a acumula puncte EcoGotchi. **Apelul anual la noi idei** va înlesni dezvoltarea de proiecte experimentale, cu studenți și tineri profesioniști care vor lucra în echipe multidisciplinare și vor crea micro-centrale electrice care vor funcționa și ca lucrări de artă, în același timp îmbunătățind mediul înconjurător și confortul bucureștenilor. Procesul va fi susținut de mentori internaționali, iar proiectele selectate vor fi pilotate până în anul 2021.

Înverzește cartierul!

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021
Organizații coordonatoare: CeRe, Universitatea Ecologică, Fundația Comunitară București
Audiență: 250.000
Buget: 350.000 €

Parteneri: Rețeaua Civică București, Seneca EcoLogos, Asociația D'Advent, 2 facultăți (Horticultură și Peisagistică), Grădina Botanică București, Inspectoratul Școlar
Parteneri potențiali: Rețeaua Internațională de Agricultură Urbană
Artiști: Assemble (UK), La Machine (FR), Plastique Fantastique (IT/ DE)

Cu doar 4.506 ha de spații verzi, Bucureștiul are doar 12 m² de spațiu verde pe cap de locuitor – o valoare scăzută comparativ cu media europeană de 26 m². Din cauză că Bucureștiul și-a pierdut treptat zonele verzi, potențialul său neexploatat constă în locațiile neutilizate și grădinile ascunse, ce pot asigura contextul pentru crearea colaborativă a unui oraș mai verde.

Prin programul nostru de landscaping urban, urmărim să extindem și să sprijinim mișcarea de horticultură urbană și să o conectăm cu o rețea europeană de schimburi de experiență. Vom susține anual 20 de grupuri/ asociații de proprietari la cartografierea, plantarea și dezvoltarea de **spații verzi**, **garduri vii** și **terase** în cadrul complexelor locale, pentru horticultura urbană.

Programul de *Agricultură în școli* va asigura predarea cunoștințelor și pregătirea pe teren a elevilor, în domeniul agriculturii și permaculturii urbane. Investim într-un program comunitar de trei ani, pentru a supune orașul unei „ședințe de acupunctură verde”

pe parcursul celui de-al patrulea an, concentrându-ne pe cartierele Militari, Drumul Taberei, Titan, Vitan, Tei, Rahova, Pantelimon, Crângași.

În urma apelurilor pentru proiecte de placemaking, artiștii vor lucra în cartiere și vor dezvolta atât grădinile comunitare selectate, cât și o gamă mai largă de spații publice și private. Acestea includ Grădina Botanică, Serele din Sectoarele 5 și 6, Insula de pe Lacul Morii, grădina Observatorului Astronomic, Parcul Operei, Fabrica Zefirul, Amfiteatrul pentru Copii Tineretului și Pădurea Băneasa. **„Microstructurile verzi”** mobile vor fi permanent mutate prin oraș, pentru a anima atmosfera și a găzdui evenimente deschise în sere, cursuri și clinici.

Printre grupurile de artiști invitați se numără La Machine, ale căror imense instalații sculpturale eco vor crea centrul natural de atracție al programului, precum și Assemble, câștigătorii Turner Prize 2015, care vor lucra în cartierul Drumul Taberei, și compania italo-germană Plastique Fantastique, cu structuri gonflabile care adăpostesc grădini de ierburi aromatice și condimente pe parcursul lunilor de iarnă. Evenimentul **Noaptea Grădinilor** se va desfășura anual.

Bucharest Living Lab

PROIECT ASOCIAT

Ani: 2017-2021
Organizații coordonatoare: ASE București, Universitatea din București
Buget: 45.000 €

Bucharest Living Lab abordează **cercetarea experimentală** privind inovarea rapidă, pe principiul circularității, propunând un living lab ca platformă de cogenerare a plusvalorii, prin testarea de soluții economice circulare într-un cadru real. Faza-pilot va implica studenții de la Academia de Studii Economice și Universitatea Tehnică București, precum și creatori de modă, printr-o provocare de reciclare a deșeurilor, combinând cercetarea din domeniul deșeurilor non-toxice cu ateliere conduse de designeri care lucrează cu materiale reciclate, ateliere la care vor participa și invitați din industria textilă.

Din 2017 până în 2020, laboratorul se va axa pe câte o temă anuală, respectiv: reciclarea textilelor (2017-2018), adăugarea cauciucului și plasticului în jocul reciclării (2018-2019), soluții complexe pentru politici și produse bazate pe deșeuri (2019-2020). În 2021 va avea loc Ideas Festival on Circularity, care va include mese rotunde, expoziții de instalații și prototipuri. Living Lab se desfășoară în parteneriat cu cinci alte universități și cu European Network of Living Labs (ENOLL).

Marele picnic ShortsUP

LINIA DE FINANȚARE ARCUB

Ani: 2017-2021
Organizație coordonatoare: ShortsUP SRL
Buget: 45.000 €

Marele picnic ShortsUP este un **festival de scurtmetraj** care urmărește să readucă la viață Grădina Botanică „Dimitrie Brândză” din București, prin intermediul conținutului cinematografic de calitate, dar și printr-o serie de proiecte artistice adiacente care pot conferi zonei un plus de valoare culturală. Pe lângă scurtmetraje, proiectul include muzică, spectacole multimedia și ateliere. Printre temele abordate se numără evadarea, nevoia de libertate și legătura cu natura.

În 2016, *Marele picnic ShortsUP* a inaugurat o platformă de investigare colectivă a istoriei zonei Cotroceni, înregistrând, împreună cu Asociația Cotroceni, o serie de interviuri filmate cu membri ai comunității locale, care vor fi integrate într-o acțiune de recuperare a unei arhive vizuale a acestei părți din oraș. Datele colectate vor fi transpuse într-o **serie de scurtmetraje experimentale și documentare**, proiectate la Grădina Botanică din București. ShortsUP aduce în România scurtmetraje din toată lumea și urmărește să reinventeze modul în care oamenii interacționează cu acest format artistic.

Politopia

Politopia ar putea fi o fantezie socială, o explozie de artă participativă și intervenționistă, într-un context în care cetățenii, gânditorii și artiștii împărtășesc viziuni și misiuni comune, generează idei noi, catalizează gândirea critică și imaginează noi acțiuni.

Întrebările care ne stau în față sunt: funcționează arta ca agent al schimbării? Se îndepărtează practicile artei sociale de piața de artă sau se regăsesc mai degrabă în practicile de rezistență urbană? Curatorul Lars Bang Larsen definește „estetica socială” ca fiind o atitudine artistică axată pe lumea acțiunilor, în care socialul și esteticul sunt reciproc integrate. Proiectele derulate sub umbrela **Politopia promovează un schimb osmotic al societății din interior**, cultivând transformările civismului, factorii de producție, echilibrul dintre genuri, dualitatea abilitate/ dizabilitate, capacitatea de a negocia între muncă și viața personală și construirea orașului. *Politopia* se compune din mii de micro-intervenții care trezesc curiozitatea cetățenilor și îi încurajează, într-un mod plăcut, să facă parte din schimbare și să participe colectiv la crearea viitorului.

Democrație și civism 3.0

Ani: 2020-**2021**
Organizație coordonatoare: Coaliția pentru Date Deschise, Centrul pentru Inovare Publică
Audiență: 200.000
Buget: 100.000 €

Parteneri: Arhipera, Miliția Spirituală, Centrul de Cercetare Median, Odaia Creativă, Red de Ciudades Como Vamos
Parteneri potențiali: Muzeul Municipiului București, Guvernul României — Direcția Proiectare și Servicii Online, Ministerul Culturii

Nivelul de încredere al bucureștenilor în administrația locală e unul din cele mai scăzute din Europa – 42%, comparativ cu maximumul de 87% din Luxemburg (2015). Apatia votanților și neîncrederea în guvernul local se reflectă în prezența la vot din iunie 2016: 33% în București, una dintre cele mai mici din țară. Greoaie și inflexibilă, democrația reprezentativă din orașele europene are nevoie de noi forme de democrație urbană: implicare ad hoc, date deschise, practici participative. **Cum stăm, București?** dezvoltă un barometru cetățenesc, bazat pe modelul orașelor columbiene, care integrează statistici existente și derulează sondaje de opinie online și offline privind Orașul în-vizibil: mediul înconjurător, furnizarea de cultură, întrebări europene. Sondajele vor avea loc anual, pe un eșantion total de 10.000 de persoane.

Pump Up Bucharest Agora propune un spațiu public inovator, în jurul unei pompe de apă tradiționale, conectată direct la pânza freatică, în centrul Bucureștiului, care va **genera un dialog despre datele deschise**. Proiectul constă în instalarea unei pompe de apă, strângerea și publicarea de date privind calitatea apei, disponibilitatea acesteia în București, dezvoltarea de curicule pentru dezbateri, găzduirea de dezbateri frecvente, precum și o **Expoziție a Datelor Deschise**. În cadrul **Open Culture Hack**, creăm un inventar al bazelor de date culturale disponibile – eveniment găzduit de Muzeul Municipiului București și de Primăria Generală a Municipiului București. Hackathon-urile vor duce la dezvoltarea de aplicații viabile, gratuite și open-source.

One World Romania

Ani: 2017-2021
Organizație coordonatoare: Asociația One World Romania
Buget: 100.000 €

PROIECT ASOCIAT

One World este **cel mai mare festival de filme documentare dedicat drepturilor omului** din Romania, ce prezintă filme originale pe teme politice și sociale cu care se confruntă Europa de azi. Începând cu 2017, One World va curatoria o secțiune specială în cadrul festivalului, care va consta în prezentări filmice și programe de colaborare între regizorii de filme documentare și activiști, asigurând o bază solidă pentru subiecte aprig dezbătute precum criza refugiaților în Europa, vederile politice din Orient, corupția și scenariile globale viitoare. În paralel, Asociația One World va organiza programul

educațional **One World Romania la Școală**, prin care se vor introduce dezbateri despre drepturile omului și se vor proiecta filme documentare în liceele din București.

Bucharest Futurespotters Lab

Ani: 2017-2018-2019-**2020-2021**
Organizație coordonatoare: Edgeryders
Curator: Noemi Salanțiu
Audiență: 200.000
Buget: 160.000 €

Parteneri: unMonastery (UE), Common Futures (UK), Lighthouse (UK), Chaos Communication Congress (DE), Foodhacking Base (global), OuiShare (FR/ ES/ UK/ DE/ CA/ BR)

Prin Laboratorul Futurespotters, cultura este reorientată ca un creator de spațiu în care se construiesc soluții într-un mod deschis și colaborativ, direct cu comunitatea europeană. Axat pe povestire, împărtășire permanentă și utilizarea de platforme digitale deschise, Laboratorul Futurespotters va deveni un model de partajare a valorilor europene în cadrul comunităților, **conectând București2021 cu alte orașe candidate** la titlul de Capitală Europeană a Culturii, fie ele câștigătoare sau nu (Matera 2019, Leeuwarden 2018, Galway 2020). Laboratorul Futurespotters răspunde nevoii de a crea o infrastructură fizică pentru activitățile București2021, devenind un loc comun pentru spațiile gestionate de diferitele comunități din oraș.

Viziunea constă într-un set de structuri interdependente în vederea colaborării „la firul ierbii”, parțial fizice și parțial digitale. Proiectul este conceput pe baza unei matrice progresive, începând cu **Harmonious Hackathon**, pentru a atrage susținerea a cel puțin trei proiecte de colaborare între bucureșteni și membrii comunității globale Edgeryders, apoi dezvoltând o **Rezidență internațională** pentru zece membri ai comunității Edgeryder, care vor continua munca inițiată în timpul Harmonious Hackathon, ca echipă globală. După aceea, proiectul va evolua și va lansa o **Competiție de design colaborativ** pentru artiști internaționali, care vor crea instrumentele și echipamentele mobile necesare pentru spațiul de rezidență, pe baza cerințelor aferente proiectelor selectate.

Toate activitățile proiectului se derulează într-o congruență continuă la intersecția a trei arii de interes: **sensibilizare** (agilitate în abordarea problemelor sociale, economice și politice), **responsabilizare** (împuternicirea cetățenilor pentru a acționa conform cu propriile priorități) și **reziliență** (abilitatea de a rezista la șocurile severe ale sistemului). Futurespotters Lab funcționează după principiile deschiderii totale către comunități, cu un puternic caracter participativ, incluzând voci și proiecte dintre cele mai diverse.

Construind socialul. Artă și Arhitectură

Ani: 2017-2021
Organizație coordonatoare: Salonul de Proiecte
Buget: 45.000 €

LINIA DE FINANȚARE ARCUB

Construind socialului încurajează noi metode de cercetare artistică, bazate pe o serie de probleme prea puțin discutate în București. Proiectul demarează cu expoziția **The Plant of Facts and Other Stories (Untold)**, curatoriată de Alina Șerban, alături de alți artiști invitați care urmăresc să alcătuiască un **montaj de comentarii vizuale** ce reflectă situația centrelor civice de astăzi. Proiectul va continua cu o altă expoziție, curatoriată de Mona Vătămanu și Florin Tudor, și se va dezvolta progresiv prin realizarea de noi expoziții curatoriate de aceeași echipă, pornind de la tema construirii socialului. Dimensiunea educațională se regăsește în toate aspectele legate de proiect, dând posibilitatea publicului de a beneficia de o ofertă culturală de calitate care nu încurajează consumarea pasivă a acțiunilor artistice ci transformă publicului într-un partener activ la dialog.

(Shhh!)HE city

Ani: 2017–2019–2021

Organizație coordonatoare:

Experimental Project

Curatori: Olivia Nițș (RO), Izabela

Kowalczyk (PL), Ivana Bago (HR)

Audiență: 150.000

Buget: 200.000 €

Faptul că importul unei mișcări feministe a fost aproape imposibil în România, precum și răspunsul recalcitrant la legislația privind integrarea problemelor de gen nu au făcut decât să sublinieze caracterul Bucureștiului ca oraș cu identități contradictorii. Printre blocurile de apartamente, dar și în galerii și muzee, au apărut linii subtile de deconectare fundamentală și de permanentă anxietate ideologică. Din cauza ideologiilor politice și sociale diferite, orice încercare de a crea un tip specific de feminism a fost blocată din interior, ca urmare a sărăciei, ideologiei și anxietăților economice.

(Shhh!)HE City propune o **abordare diferită prin integrarea perspectivei de gen** și analizează discursul masculin pe acest subiect, incapacitatea de a găsi o voce comună și o comunitate feministă, punând totodată sub semnul întrebării rolul unui curator în practicile feministe și modul în care acest aspect se diferențiază de alte practici. Avem de-a face cu o problemă specifică sau ne aflăm sub generoasa umbrelă a practicilor de artă contemporană?

(Shhh!)HE City este un festival bienal dezvoltat în jurul a trei secțiuni: **crearea de puncte comune, integrarea noilor direcții** (paradigma opoziției: est-vest, masculin-feminin, prin care parteneriatul e văzut ca una dintre cele mai mari provocări și care caută ceva diferit de feminismul tradițional) și **curatorierea feminismului(elor)**.

Analize. Jurnal de studii feministe și de gen

Ani: 2017–2021

Organizație coordonatoare: Societatea Română pentru Analize Feministe AnA

Buget: 45.000 €

Analize este o publicație online, cu acces deschis, supusă procesului de evaluare colegială, care urmărește să aducă în arena publică noi idei și descoperiri din domeniul studiilor feministe și de gen, și să contribuie la integrarea factorului de gen în discursurile și practicile sociale, economice, culturale și politice referitoare la realitățile locale, naționale, regionale și internaționale de astăzi. Jurnalul urmărește să deschidă conversații între cercetători estici și non-estici în materie de feminism, privind specificul feminismului acestora, dar și **să încurajeze dezbatere feministe creative și critice** din mai multe perspective.

F Platform — (re)construirea unei comunități

Ani: 2019–2021

Organizații coordonatoare: Frontul Feminist Român, Centrul Fila,

Asociația pentru Promovarea Drepturilor Femeilor Rome,

Vagenta, Compania de teatru Giuvlipen

Buget: 100.000 €

FPlatform se bazează pe necesitatea de a avea o comunitate dedicată culturii pentru femei, realizate de femei, și constă în burse și rezidențe în domeniul artei, științei și jurnalismului, un micro-festival în cartiere și un centru comunitar de sprijin al dialogului dintre femei care lucrează în medii diferite. Îmbrățișând contradicțiile, platforma reprezintă o fereastră întredeschisă către un nou regim, bazat pe vederi critice de emancipare, dar care este încă timidă în privința salarizării femeilor, traficului de ființe umane și a integrării identităților de gen incerte. Codate ca duale și ambivalente, **fantezia și utopia devin agenți ai schimbării**, într-un amestec haotic și creativ de viziuni originale și moșteniri trecute, dar încă vii.

Parteneri potențiali: CAF/ Contemporary Art and Feminism (AU), Bunny Collective (IE), Girls Get Busy (UK), Feminist Art Project (US)

elasticITY

Ani: 2017–2018–2019–2020–2021

Organizații coordonatoare: Odaia

Creativă, BIS — Asociația Body

Process Arts

Audiență: 600.000

Buget: 400.000 €

Cel mai incitant scenariu este acela care are șanse să devină realitate, iar stimulentele creative vin tocmai din ceea ce urmează să se întâmple. elasticITY abordează provocările aferente creării de rețele umane și de infrastructură rezistente, care sunt cruciale în cazul evenimentelor urbane disruptive, atât în Europa, cât și la nivel global. Orașele elastice sunt orașe rezistente, capabile să își revină, să se reconstruiască, redefiniască și reorganizeze atunci când se confruntă cu colapsul parțial sau total.

Ne concentrăm pe **riscul seismic**, o amenințare actuală care preocupă cetățenii, dar care este insuficient analizată atât la București, cât și la Istanbul. Bucureștiul este cunoscut a fi cel mai vulnerabil oraș din țară în ceea ce privește riscul seismic, estimările potențialelor pierderi în cazul unei astfel de calamități ridicându-se la 6.500 de vieți. La Istanbul, în 1999, două cutremure majore au provocat daune serioase, moartea a 18.000 de oameni și rănirea gravă a altor peste 20.000. Principalele cauze ale acestor cifre din ambele orașe sunt calitatea scăzută a fondului locativ și corupția, care a condus la o planificare urbană defectuoasă.

elasticITY aplică metode de predicție, testând catalizatori ai schimbării, un context pentru artiști și savanți în care aceștia să colaboreze pentru a crea **noi forme de expresie ce se nasc în urma colapsului**. Cutremurul este deopotrivă fizic și mental, geopolitic și intergenerațional, generator de idei privind efortul creativ, inițiativa, jurnalismul marginal și lucrările artistice de gherilă.

Conceput ca o colaborare de patru ani între București și Istanbul, dar desfășurându-se și în Nepal, Japonia și Brazilia, elasticITY este un proiect de amploare care constă în patru mari secțiuni: **ShakeUP Jam** (design interactiv, seismologie și cibernetică); o **Platformă de rezidențe** bazată pe producția și incubarea de proiecte new media dezvoltate în institute științifice din București și Istanbul, și **comisionarea de documentație** derivată din conceptul colapsului și cel al fatalității; și o serie de **intervenții publice disruptive**, care să sprijine proiectul și care vor avea loc simultan la București și la Istanbul, incluzând lucrări de artă grafică și luminoasă, spectacole și happening-uri, video mapping și artă stradală 3D. În 2021, ambele orașe vor prezenta o instalație de artă publică de mare anvergură.

Bucharest Disaster Detour

Ani: 2016–2019–2021

Organizație coordonatoare: ORDU/ Oficiul Român pentru Drepturile Utilizatorilor

Buget: 50.000 €

Bucharest Disaster Detour este o colaborare între orașele Geneva și București, pornind de la proiectul Geneva Disaster Tour (2014–2015). Bucureștiul viitorului este deja conturat prin cinema, internet, mass-media, infografice, tratate de futurologie, cărți și povești SF locale și internaționale. BDD explorează și sprijină **apariția unei „arheologii a viitorului București”**, dintr-o serie de corespondențe, mențiuni și multiple surse, scenarii, diagrame, previziuni și virtualizări, organizate pe straturi temporale. Organizatorii vor derula o serie de tururi ghidate prin București și Măgurele.

Parteneri: Tangaj Collective (RO), Polycular (AT), CRIDL (RO), MKBT (RO), Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare în Construcții (RO)

Parteneri potențiali: Institutul Național de Fizică a Pământului (RO), Institutul de Fizică Atomică (RO), Universitatea Tehnică din Istanbul — Facultatea de Arhitectură (TR), Universitatea Bosfor (TR), Obsevoratul Kandilli (TR), DOHAD (TR), TAK Kadiköy

Artiști: Tellas (IT), Janet Echelman (US), Aaron Koblin (US), Dominik Lejman (PL), Skid-Robot Project (US), Leon Keer (NL), Burak Arikon (TR)

PROIECT ASOCIAT

PROIECT ASOCIAT

ACCELERATOR

Artopia

Artopia reflectă epoca amestecului global, a economiilor interconectate, a incertitudinii populației și a limitelor planetare. Programul reprezintă o intruziune critică a ficțiunii în realitate, o ocazie de a explora externalitățile unei lumi viitoare. În Artopia, ne ocupăm cu ceea ce ar putea deveni o declinare de la digital către erele post-digitale, adunând laolaltă noțiuni de un hibridism perfect, abordări senzoriale și artă kinestetică, **un grup de generatori ai schimbării care lucrează într-un cadru micro, dar obțin efecte macro**, și o concepție, bazată pe investigație, asupra activismului și viitorului dezbaterii artistice.

Artopia este o inițiativă performativă, dar și reflectivă, generativă, în continuu proces de cercetare și producție. Jonglând cu domeniul precum arta digitală, instalațiile, dansul, muzica, filmul și arta vizuală, Artopia le îmbrățișează defragmentarea conținutului și formei, prin (re)formulare constantă, într-o paradigmă a unei noi ideologii formative.

Acest cluster îi înfățișează pe generatorii de schimbare ca pe niște organisme replicante, ce conectează ecosistemele culturale la nivel global, speculând „ceea ce urmează să se întâmple” și incubând noi metode, tehnici și estetici în artă. În 2021, prevedem un București ocupat de o artă fascinantă, care va îmbrățișa holismul, dar va fi accesibilă comunității și va construi noi generații de artiști.

Catalyst – Realitatea provocată de tehnologii creative

Ani: 2018-2019-2020-2021

Organizații coordonatoare: Polycular, Modulab, kotki VISUALS, Les Ateliers Nomads, Mindscape Studio, Zeppelin, Asociația Științifică, UNMB/ Centrul de Muzica Electroacustică și Media

Curator B2021: Robert Praxmarer

Audiență: 500.000

Buget: 450.000 €

Bucureștiul e un oraș cu un uriaș potențial neexploatat în domeniul industriilor. **Catalyst Media Lab** (CML) reunește grupurile, inițiativele, artiștii și antreprenorii creativi din domeniul artelor media și le oferă un spațiu și un laborator în care să colaboreze, să împărtășească know-how și să lucreze împreună.

Laboratorul va funcționa ca un think-tank ce **va redefini, combina și transforma realitățile prin artă și tehnologie**. Participanții și membrii selectați ai laboratorului vor avea în comun pasiunea de a promova și influența artele și tehnologiile, ca o forță transformățională pentru crearea unui viitor mai bun, dar și interpretarea crizei ca potențial pentru inovare și schimbare a status quo-ului. Împreună, aceștia vor putea să abordeze proiecte și idei de mai mare amploare, prin **atelieri, expoziții, discuții și un festival anual**.

Din 2018 până în 2020, CML va ocupa structurile temporare create pe terenul recuperat din proiectul de reînnoire urbană Buzești/Berzei, precum și în clădirea Rosenthal (Calea Victoriei 22). Din 2021, după renovarea completă, clădirea Rosenthal va găzdui CML, ca depozitar de artă post-digitală. În același timp, practicienii Laboratorului Catalyst, împreună cu invitați străini, vor ține conferințe, ateliere și cursuri la universități locale, pentru a sprijini educația studenților din domeniul artei, design-ului și tehnologiei, dezvoltând o **curiculă internațională în arte interactive**, prin parteneriate cu diferite facultăți europene.

Festivalul internațional de artă și tehnologie amberArt

Ani: 2017-2018-2019-2020-2021

Organizație coordonatoare: BIS/Asociația Body Process Arts

Curator B2021: Ekmel Ertan

Audiență: 400.000

Buget: 400.000 €

amberFestival a fost inițiat de către Ekmel Ertan – BIS în 2007, la Istanbul, și a trecut deja prin nouă ediții. Din 2015, amberFestival a fost reproiectat ca o activitate a rețelei amberNetwork, pentru a deveni o platformă implementată la nivel internațional, ancorată la Istanbul, Berlin și București. În concepția amberFestival, „contemporanul” nu poate fi înțeles decât printr-o **abordare colaborativă și participativă**, care constituie esența creativității și principala forță a industriilor creative, a civismului participativ, inovării sociale și reușitelor științifice. amberFestival constă în expoziții de lucrări artistice (create la joncțiunea dintre artă și noile tehnologii), spectacole, conferințe, cursuri, prezentări ale artiștilor, adunări comunitare, hackathon-uri, improvizații, gaming alternativ, ateliere și activități educaționale pentru copii. Acestea se vor desfășura într-o rețea de locații din București, începând din 2017. În 2021, amberPlatform București se va afla în noul centru pentru arte media din clădirea Rosenthal.

Festivalul internațional Spotlight

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: ARCUB

Buget: 400.000 €

Festivalul Spotlight redă spațiului public rolul său tradițional de **loc al interacțiunii umane**, scenă pentru ritualurile comunicării, prin raportarea la arhitectura urbană privită ca structură vie capabilă de auto-generare. Provocăm artiști locali și internaționali să folosească elemente de folclor pentru a le traduce în proiecte colaborative de artă digitală, să exploreze suprapunerea spațiilor, să experimenteze cu dimensiunea arhitecturală a orașului ca mediu purtător de conexiuni și să folosească spațiul public ca muzeu temporar. În continuarea parteneriatului cu LUCI început în 2014, dorim să dezvoltăm împreună cu Centrul Ars Electronica și Asociația Culturală Artmix un laborator multimedia pentru elaborarea unor concepte inovative de iluminare stradală ce folosește tehnologia SSL și panouri solare pentru crearea unei rețele de instalații luminoase la periferiile Bucureștiului. Ca potențiali artiști, îi propunem pe Usman Haque, Klaus Teltenkötter, Néstor Lizalde, Marilena Oprescu Singer, Sergiu Negulici, Dilmana Yordanova, Silviu Vișan ș.a.

iMapp București

Ani: 2017-2021

Organizație coordonatoare: CreArt

Buget: 400.000 €

iMapp este unul **dintre cele mai mari evenimente de video-mapping din Europa**. iMapp București e organizat la una din cele mai mari clădiri administrative din lume, cu peste 104 proiectoare, o suprafață de proiecție de 23.000 m², peste 2 milioane de lumeni ANSI și o scenă uriașă. În fiecare toamnă, cei mai inventivi artiști din lume își prezintă lucrarea pe fațada Palatului Parlamentului, fiind jurați de un juriu internațional. Publicul își poate vota în timp real echipa favorită, la finalul serii un **Premiul Special al Publicului** fiind acordat unuia dintre participanți. Începând cu 2017, evenimentul va fi extins și în alte zone periferice, pe fațadele unor clădiri precum: Teatrul de Vară din Parcul Bazilescu, Casa Radio, Fabrica de Bere din Bragadiru, Gara Obor. În 2021, festivalul va conecta Palatul Parlamentului cu alte micro-spații din București.

Parteneri: DECOL (TR), Îskele47 (TR), Design In-Situ (TR), Makers Turkey (TR), Secția Design Industrial – Facultatea de Arhitectură (TR), Universitatea Tehnică Istanbul (TR)

Artiști: Stelarc (CY), Bill Worn (US), Mladen Dolar (SI), Robert Pfaller (AT), Bojana Kunst (SI), Chris Hables Gray (US), Hans Bernhard – Übermorgen (AT/ CH/ US), Janez Jansa (SI), Marcellí Antúnez Roca (ES) ș.a.

PROIECT ASOCIAT

PROIECT ASOCIAT

Internetics

Ani: 2017-2021
Organizație coordonatoare: The Institute
Buget: 45.000 €

Internetics e primul festival de branding, marketing și online advertising din România. Competiția a fost lansată – și organizată anual – de către The Institute. Internetics a apărut încă de la începuturile industriei online din România, în 2001. De atunci, festivalul a contribuit la dezvoltarea și progresul industriei online și digitale românești. În 2021, Internetics va dezvolta o secțiune special curato-riată pe tema lumii post-digitale, asigurând o vastă platformă pentru susținerea artiștilor și antreprenorilor emergenți din lumea publi-ci-tății. Pe de altă parte, evenimentul promovează strategii noi de abor-dare colaborativă între industria marketingului și cea a artei digitale.

Bienala de Coregrafie Contemporană București

Ani: 2017-2019-2021
Organizație coordonatoare: Centrul Național al Dansului/ CNDB
Curator: Iulia Popovici
Audiență: 200.000
Buget: 350.000 €

Parteneri: Muzeul Național de Artă Contemporană, Asociația tranzit.ro, Asociația Salonul de Proiecte, Biblioteca Națională, EEPAP (Plaforma Est-Europeană de Arte ale Spectacolului) (PL/ UE), Centrum Kultury Lublin (PL), Mladinsko Gledališče Ljubljana (SI), Trafó (HU), Palatul Culturii/ Secția Dans (BG)
Artiști: Agata Siniarska(PL/ DE), Matija Ferlin (HR), Rok Venar, Mihaela Dancs (RO)

CNDB lansează Bienala de Coregrafie, o prezentare internațională de spectacole, instalații și intervenții in-situ, dublată de un puternic program discursiv de cercetare și reflecție asupra dinamicilor actuale din coregrafie și a schimbărilor social-politice. Bienala ajută la construirea viitorului din regiune prin elaborarea unui mecanism viabil de coproducție și distribuție a dansului, pune bazele unei noi generații de manageri și producători, și ia în considerare în mod direct nonprofesioniștii – atât publicul, cât și co-creatorii –, încadrându-se în dubla paradigmă „cum se creează dansul”/ „cum este perceput dansul”. Bienala abordează realitatea scenei de dans și urmărește să acopere golurile de pe scena actuală de profil: absența cronică a reflecției critice, analizei, recuperării și teoretizării, fragmentarea politică, instituționalizarea ineficientă și relația ambiva-lentă cu tradițiile occidentale. Bienala e văzută ca o matrice de hub-uri creative, care leagă diferite comunități de artiști, și este gestionată de un „birou” afiliat CNDB și sprijinită de o platformă migratoare de coproducții și prezentări realizate într-o structură în afara Bienalei, care se desfășoară pe parcursul anilor, între ediții.

Bucharest International Dance Film Festival

Ani: 2017-2021
Organizație coordonatoare: Tangaj Dance Association
Buget: 100.000 €

BIDFF este o platformă internațională de prezentare dedicată temei corpului digital. În fiecare an, festivalul va avea patru secțiuni principale: o competiție cu filme cu și despre dans din toată lumea, o expoziție care explorează instalații multimedia ce abordează ideea de corp digital, un laborator de producție și o piață pentru tineri regizori, precum și o plaformă de spectacole interactive pe scenă. BIDFF colaborează cu o rețea de festivaluri internaționale pre-cum: Pool International Dance Film Festival Berlin, San Francisco Dance Film Festival, Dotdotdot Vienna, Bestias Danzates Chile, Leeds International Screendance Competition ș.a. În 2021, BIDFF va dezvolta o platformă de colaborare extinsă cu Festivalul de Dans Kalamata, pentru a prezenta spectacole și a organiza ateliere și rezidențe în București și în Kalamata.

PROIECT ASOCIAT

Bucharest International Experimental Film Festival Experimentează orașul

Ani: 2017-2021
Organizație coordonatoare: Art Revolution
Buget: 100.000 €

BIEFF promovează artiști care lucrează la granița dintre cinema și arta vizuală, dezvoltând parteneriate cu Oberhausen ISFF, Berlinale — Forum Expanded și Cinedabs — Dance on Screen Film Festival Amsterdam. Experimentează orașul este o extensie inde-pendentă a BIEFF, care va fi organizată în colaborare cu CINETic, labo-ratul de cercetare în artă și tehnologie al Universității Naționale de Teatru și Film din București, și care va cuprinde filme inovatoare, artă vizuală și creații din sfera realității virtuale. În 2020-2021 BIEFF va dezvolta un micro-festival folosindu-se de un format neconvenți-onal, organizând evenimente în micro-structuri temporare și pe aco-perișurile verzi din oraș, pentru a promova filme experimentale în afara centrului Bucureștiului. Programul special va combina experi-mentele cinematografice ale cineaștilor români și internaționali pe teme ca: activism, comunități (in)vizibile, identități culturale și peri-ferii urbane.

Scenarii din viitor

Ani: 2018-2019-2020-2021
Organizație coordonatoare: Future Scenario Network
Curator B2021: Xenia Kalpaksoglou
Audiență: 100.000
Buget: 150.000 €

Parteneri potențiali: Tensa Konsthall (SE), Chisenhale Gallery (UK), The Showroom și Studio Voltaire (UK), Arts Colaborative (US), Fundația Culturală Europeană ECF (UE), Les Laboratoires d'Aubervilliers (FR), Actopolis — PAT (UE)
Participanți potențiali: Chto Delat (RU), Dora García (ES), Daniela Ortiz (ES), Ane Hjort Guttu (NO), Georgia Sagri (GR), Alice Creischer (DE), microgeographies (GR), Lucy Beech (UK), Time Bank, Actopolis — Temporary Academy for Arts/ PAT (EU), Silent University — Ahmet Öğüt (EU), Open School East (UK)

Future Scenarios pleacă de la metodologia cu final deschis și abor-darea bazată pe cercetare din cadrul București2021, și devine un loc flexibil care investighează moștenirea actuală privind colaborarea culturală și auto-organizarea, oferind în același timp condițiile pentru testarea viitoarelor practici culturale. De asemenea, Future Scenarios va susține și va opera ca gazdă pentru o serie de proiecte, acțiuni și intervenții desfășurate pe parcursul a cinci ani, care vor aborda intersecția dintre artă, politică și viața de zi cu zi. Evenimentul urmărește să rămână un loc de întâlnire activ, unde să se discute și negocieze permanent strategia pentru și după București2021.

Future Scenarios are o abordare cu trei niveluri: o platformă internațională de dezbatere și producție, un loc pentru dezvoltarea abordărilor alternative privind educația și o rețea euro-peană de întâlnire pentru practicile culturale (care urmărește dez-voltarea căilor de cooperare și împărtășește practici bazate atât pe colaborări structurale, cât și pe alianțe tranzitorii). Această rețea va reprezenta principalul consorțiu al proiectului, începând cu 2019 și încheindu-se cu activități pe multiple niveluri în 2021.

SHAPE Bucharest

Ani: 2017-2021
Organizație coordonatoare: Asociația Rokolectiv
Buget: 45.000 €

SHAPE Bucharest este un proiect interdisciplinar din cadrul plat-formei SHAPE, un acronim pentru Sunet, Spectacol și Artă Eterogenă în Europa, o inițiativă care implică 16 festivaluri interna-ționale de film și centre de artă partenere, acestea selectând impre-ună 48 de tineri artiști europeni, ce vor participa la o serie de eveni-mente internaționale: spectacole live, ateliere, rezidențe, expoziții, conferințe și alte evenimente specifice din Europa.w

PROIECT ASOCIAT

1.
Vă rugăm să confirmați și să dovediți că beneficiați de susținere politică extinsă și solidă și de un angajament durabil din partea autorităților publice locale, regionale și naționale.

2.
Vă rugăm să confirmați și să dovediți că orașul dumneavoastră dispune sau va dispune de o infrastructură adecvată și viabilă pentru a găzdui evenimentul. În acest scop, vă rugăm să răspundeți la întrebările următoare:
2.a.
Explicați pe scurt în ce mod Capitala europeană a culturii va utiliza și va dezvolta infrastructura culturală a orașului.

Capacitatea de a produce rezultate

În ciuda contextului politic complicat, considerăm că am reușit să menținem acest proces de re-implicare în viața orașului independent în raport cu politica de partid, locală, a sectoarelor și cu politica personală, și am realizat un proiect comun, inițiat de sectorul cultural, care mobilizează și coagulează sprijin venit din partea tuturor actorilor implicați.

Bucureștiul a avut dintotdeauna o scenă politică extrem de complexă și un echilibru instabil al puterii, ceea ce se datorează dimensiunii sale raportate la celelalte orașe din România. Am acționat pentru a crea atât bazele politice, cât și relațiile de lucru necesare cu PMB, sectoarele și autoritățile regionale. După alegerile locale din luna iunie, noii Primari ai celor șase Sectoare, noul Primar General și președintele Consiliului Județean Ilfov au semnat, în luna august, un nou protocol prin care se confirmă sprijinul lor pentru B2021.

Consiliul General al Municipiului București (CGMB) a votat în unanimitate Strategia Culturală 2016 – 2026 la începutul lunii august și au aprobat formal aplicația finală pentru CEaC, inclusiv bugetul detaliat, cuprinzând contribuțiile din partea primăriei (2017-2022).

Strategia Spațială

Filozofia București2021 privind spațiul și infrastructura culturală ia în considerare aspecte legate de necesitate, alegere, logică și estetică, dar respectă în același timp un etos al sustenabilității.

Conceptul spațial Orașul In-vizibil reprezintă (și) o expresie pentru găsirea și utilizarea de spații invizibile, uitate, neexploatare, marginale sau necunoscute. Credem că această abordare va permite o serie de activități în numeroase locuri. Acest lucru va ajuta la reconfigurarea tiparelor de mișcare ale cetățenilor și publicului, deschizând, astfel, perspective și narațiuni complet noi. O abordare integrată, unde spațiul devine și o problemă de identitate, teritoriu, estetică locațională, iar funcționalitatea și infrastructura pot deveni o figură de stil prin care fizicul devine el înșuși o manifestare a viziunii și filozofiei artistice.

Acest lucru este esențial pentru conceptul programului. Ca atare, vom încerca să găsim un teren de mijloc în care conținutul și produsul, interiorul și exteriorul, realul și imaginarul sunt conectate și suprapuse. Este o abordare aliniată romanului *Orașe Invizibile* al lui Italo Calvino. Romanul deconstruiește orașul ca produs arhitectural și îl reconstruiește ca lucrare de artă. Cultivarea acestei perspective conduce înspre o antiteză cu istoria ultimilor 50 de ani ai Bucureștiului în ceea ce privește arhitectura socialistă monumentală și noțiunea de scară macro.

Critica și abordarea noastră privind relația orașului cu spațiul începe de la discrepanțele majore din structura spațială a orașului. Deși ea asigură multe facilități excelente pentru cerințele instituționale și pentru evenimente culturale de masă, acest lucru nu e suficient pentru CEaC, nici sănătos pentru oraș, pe termen lung. Totuși, așa cum am declarat la prima candidatură, nu milităm pentru – și nici nu sperăm la – o investiție masivă în infrastructura culturală. În loc de aceasta, am încurajat o abordare la scară umană, bazată pe conținut, proces și context.

Considerăm că spațiul urban e una dintre cele mai democratice și deschise infrastructuri culturale din București, unde activitatea în aer liber se poate programa din martie până la sfârșitul lui octombrie. Circa 70% din program va fi localizat în spațiul public. Strategia noastră urbană de schimbări blânde are câteva perspective: reutilizarea clădirilor existente; renovări temporare care permit utilizarea, dar nu restaurează, bazate pe clustere de activități în funcție de gradul de interes – un tipar larg răspândit, care permite activități în toate colțurile orașului, mai ales în cartiere fără facilități; structuri mobile și ușor transportabile.

Principii-cheie:

- utilizarea infrastructurii existente cu parteneri instituționali, atunci când e cazul. Urmărim ca circa 1/3 din programul B2021 să aibă loc în spații culturale existente. Orașul dispune nu doar de spații suficiente, ci și de capacitatea tehnică și de un mediu prietenos cu utilizatorul. Avem sprijinul și implicarea multor instituții de stat și din cadrul Primăriei, de ex. Teatrul Național renovat, Biblioteca Națională, teatre din oraș, săli de concerte etc.
- procese-cheie de transformare strategică, precum Muzeul Național de Artă Contemporană (MNAC), care va fi el însuși privit ca un proiect artistic (*vezi mai jos*)
- un număr de renovări la scară mică, ce asigură platforme tematice strategice, cum ar fi Muzeul Multiculturalismului
- deschiderea infrastructurii industriale și a clădirilor publice vacante și nefolosite, ca spații temporare, inclusiv Inițiativa Hub-uri Creative. Aceasta e o prioritate strategică majoră pentru B2021, date fiind nevoia acută de spații comune independente în oraș pentru toate tipurile de producții culturale și de programe publice, dar și nevoile specifice legate de partenerii de proiect pentru CEaC (*vezi mai jos*)
- utilizarea spațiului public (verde, albastru și urban) la scară mare, incluzând următoarele proiecte majore: Camerele Urbane (parte din Programul Integrat de Dezvoltare Urbană) și proiectul Dâmbovița – Râu Inteligent, precum și Parcul Văcărești, unde programele și infrastructura sunt dezvoltate în sinergie. Acest aspect este esențial pentru înțelegerea spațiului cultural și a modului în care putem genera o participare mult mai largă în viața culturală
- utilizarea frecventă a micro-structurilor mobile, temporare, de tip pop-up. Acestea urmează să fie vizibile pe tot teritoriul orașului prin caravane, corturi, expoziții mobile în aer liber, vagoane de tramvai redesenate, pavilioane, proiecte de grădini mobile. Acest program va fi legat de proiectul *Oraș temporar* care include o platformă pentru conceperea și producerea de noi prototipuri. Accentul pe microspațiile orașului și implicarea noastră aproape permanentă în 20 dintre cartierelor cheie au fixat spațiul ca parte integrantă a programului, și nu ca un simplu loc de desfășurare a unui eveniment.

2.d.

Din punct de vedere al infrastructurii culturale, urbane și turistice, care sunt proiectele (inclusiv proiectele de renovare) planificate de orașul dumneavoastră în legătură cu acțiunea „Capitală europeană a culturii” din prezent până în anul pentru care este acordat titlul? Care este calendarul planificat pentru aceste lucrări?

+ vezi p. 60.

Schimbare-cheie, reconstruirea Muzeului Național de Artă Contemporană – MNAC (2016–2021)

Un plan pentru cinci ani, conceput să definească rolul mai larg și poziția instituției în țesutul social, politic, economic și cultural al Bucureștiului. Instituția va fi mutată din sediul actual de la Casa Parlamentului, unde a fost invizibilă pentru cetățeni și supusă constrângerilor politice și administrative, care sunt contraproductive în peisajul cultural contemporan. Planul, compus din patru pași, va implica o cercetare și o fază de incubare, cu participare internațională (o analiză colectivă, o introspecție instituțională), și un proces de stabilire a viziunii, prin care cultura materială și imaterială a muzeului va fi diseminată și comunicată în formate artistice inovatoare. Această abordare este o inițiativă artistică creativă – exact tipul de practică creativă integrată pe care B2021 o sprijină. Rezultatul procesului poate fi văzut ca o simplă relocare, dar el va permite reconfigurarea rolului acestui muzeu în viitorul orașului.

Platforma culturală cheie: Muzeul și Centrul Cultural al Romilor

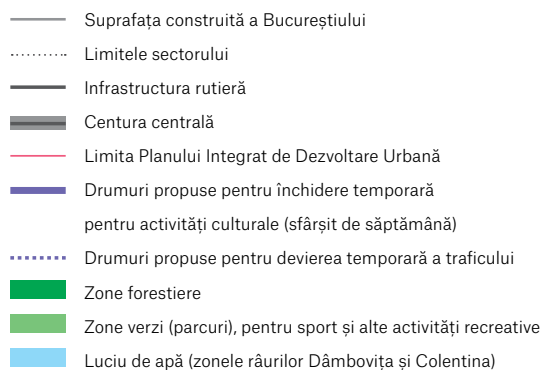
Renovarea și extinderea acestui centru, înființat chiar la periferia Bucureștiului, în Giulești, a fost o inițiativă privată din 2012. Acesta va fi primul Centru Cultural pentru Romi finanțat independent, care va fi legat și de inițiativa European Archive, și va reprezenta un motor al mai multor proiecte-cheie pentru comunitatea romă în B2021. Extinderea va include un Laborator Educațional, proiect inițiat în 2016, ca parte din procesul de candidatură CEaC.

Platformă culturală cheie: ARCUB – Centrul Cultural European

Hanul Gabroveni, acum complet renovat, a funcționat ca hub CEaC și Centrul Cultural European din ianuarie 2015. ARCUB va fi motorul procesului CEaC, asigurând o platformă pentru dezvoltarea de proiecte, înlesnind parteneriatele europene și servind ca o legătură cu centre europene și cu orașul. În 2021, centrul va combina informațiile generale și funcțiile de contact pentru CEaC, devenind un hub digital și real cu o serie de programe desfășurate pe parcursul întregului an.

Platforma culturală cheie: Centrul Național al Dansului

Ministerul Culturii are astăzi pe masă o soluție pentru Centrul Național al Dansului București (CNDB), găzduit pentru prea mult timp într-o clădire cu totul nesatisfăcătoare. Din 2019, centrul va fi mutat în sala de spectacole Omnia (acum administrată de Opera Națională București), cu facilități mult îmbunătățite și capacitate mai mare.

- ## CLUSTERE PENTRU ACTIVITĂȚI CONEXE LUCIULUI DE APĂ

Fosta Casa Radio

Combinatul Fondului Plastic

Fosta fabrică „Pionierul”

Halele Carol

Uzina electrică Filaret

NOD Makerspace

DRUMURI propuse pentru închidere temporară (weekend) pentru activități culturale

1. Drumul Taberei
2. Dezrobirii
3. Calea Crângași
4. Banu Manta (alternativ 5)
5. Kiseleff
6. Lacul Tei (alternativ 7)
7. Colentina
8. Iancului
9. Liviu Rebreanu
10. Râmnicu Vâlcea
11. Tineretului
12. Mihail Sebastian/ Ferentari

CAMERE URBANE conform Planului Integrat de Dezvoltare Urbană

1. Camera de cultură contemporană
2. Camera podului
3. Camera istorică
4. Camera de „entertainment”
5. Camera academică
6. Camera de cultură clasică
7. Camera de ambianță
8. Camera „piața turistică”
9. Camera de cultură alternativă

SPAȚII CONSTRUITE

1. Teatrul de vară „Mihai Eminescu”
2. Strada Piața Amzei
3. Piața 13 Septembrie
4. Cinema Favorit
5. Teatrul de vară Bazilescu
6. Monument istoric, școală
7. Amfiteatru în aer liber, Parcul Tineretului
8. Cinema Corso
9. Uzina electrică Filaret
10. Cinema Capitol / Teatrul de vară
11. Hotel Muntenia
12. Fostul sediu Romania Film
13. Cinema Dacia
14. Cinema Gloria
15. Fosta fabrică de cărămidă
16. Postăvăria Română și Filatura
17. Fabrica de bere Bragadiru
18. Spațiul comercial Delfinului
19. Fosta fabrică Pionierul
20. Fosta fabrică Lemaître
21. Fosta Casa Radio
22. Clubul sportive școlar Triumf
23. Baza sportivă Cireșarii
24. Clădiri și teren viran (Administrația Fondului de Mediu)
25. Clădiri și teren viran (Institut de Biologie)
26. Clădirea Rosenthal
27. Casa Corpului Didactic
28. Clădirea Centrului Național de Arte
29. Cinema Studio
30. Cinema Union
31. Depozit și teren viran, Biblioteca Academiei Române
32. Clădire, UAUM-București
33. Cluburi sportive
34. Teatrul de vară Nicolae Bălcescu
35. Clădire și teren viran, Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală
36. Clădire, Muzeul Național de Artă Contemporană

SPAȚII DESCHISE

1. Zone virane, Opera Park
2. Zone virane, provenind din Buzești-Berzei
3. Zonă destinată restructurării/reorganizării
4. Zona axului central Romexpo
5. Teren viran, fosta fabrică Pumac
6. Insula Lacul Morii
7. Teren viran, Combinatul Fondului Plastic
8. Sere, ALPAB
9. Sere, Sector 6
10. Sere, Direcția pentru Agricultură a Municipiului București
11. Sere, Institutul de Biologie București
12. Sere, teren viran, Administrația Fondului de Mediu
13. Teren viran, Ministerul Tineretului și Sportului
14. Parc, Universitatea Politehnică București
15. Parc, Academia de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București
16. Amfiteatru în aer liber, Parcul Tineretului
17. Teren viran, fosta fabrică Zefir
18. Teatrul de Vară Mihai Eminescu
19. Teatrul de Vară Bazilescu
20. Fosta Casă Radio
21. Parcul Herastrau, zona de nord
22. Teren viran, Observatorul Astronomic
23. Teren viran, Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare I.N.C.D.I.F. — ISPIF București
24. Teren viran, Biblioteca Academiei Române
25. Grădina, Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală
26. Teren viran, Romania Film
27. Teren viran, Muzeul Național de Artă Contemporană

CENTRE EMERGENTE

- 1 Combinatul Fondului Plastic
- 2 Halele Carol
- 3 Nod makerspace

CENTRE POTENȚIALE

- 1 Uzina electrică Filaret
- 2 Fosta fabrică „Pionierul”
- 3 Fosta Casa Radio

Platforma culturală cheie: Muzeul Multiculturalismului

Municipalitatea a confirmat că în 2016 o clădire centrală de 5000 m² va fi transformată într-un Muzeu al Multiculturalismului. Proiectul celebrează minoritățile istorice, prezente și viitoare ale orașului și pune sub semnul întrebării percepția Bucureștiului ca un oraș fără identitate, oferind în același timp detalii despre diversele sale stadii de dezvoltare.

Rețea-cheie de centre comunitare, conduse de grupuri cetățenești

Unele grupuri cetățenești active din cartierele bucureștene și-au prezentat deja viziunea privind viitoare centre comunitare la scară mică, negociind în acest sens cu administrația locală. Acestea urmează să constituie baza pentru activitățile grupurilor și vor funcționa ca hub-uri sociale și culturale de cartier. Un bun exemplu este grupul de inițiativă Lacul Tei, care a militat cu succes pentru o construcție publică ușoară într-un parc de mari dimensiuni. În mod similar, Inițiativa Favorit a reușit să implice administrația locală în transformarea unui fost cinematograf de cartier în centru comunitar multifuncțional. Urmându-le exemplul, și alte grupuri trimit propuneri consiliilor locale pentru convertirea spațiilor existente.

Un număr din ce în ce mai mare de inițiative răspund nevoii de infrastructură socială prin deschiderea de spații hibride, orientate către comunitate: cafenele sociale, baruri ca centre comunitare, reședințe private, grădini private și curți de școli. B2021 va constitui o platformă de sprijin pentru aceste inițiative independente, asigurând know-how, training privind organizarea centrelor comunitare, facilitare culturală și dezvoltarea abilităților legate de ospitalitate.

Hub-uri creative

După cartografierea inițială a 400 de clădiri industriale și comerciale vacante (peste 1000 m²), am selectat 60 de spații potențiale, pe criterii legale, structurale, de amplasament și financiare. Cartografierea a fost efectuată de studenții de la Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” (UAUIM) și s-a bazat pe o cercetare inițiată de Calup, un ONG local. În parteneriat cu UAUIM, au fost propuse 6 amplasamente-cheie ca potențiale hub-uri creative. Unele deja au utilizatori și inițiative, precum NOD Maker Space, iar altele, precum clădirea deținută de Uniunea Artiștilor Plastici, așteaptă de mulți ani să fie restaurate.

Abordarea vizează promovarea unei minime transformări a câtorva situri, pentru a le introduce în legalitate și a le face utilizabile până în 2021. Aceste spații ar deveni hub-uri de producție și cercetare, fiecare cu un profil clar și cu un program de expoziții și evenimente pe parcursul anului 2021, răspunzând în același timp nevoilor critice curente. De asemenea, ar găzdui rezidențe ale artiștilor. Acestea ar dezvolta publicul, atrăgând o potențială sinergie și parteneriate pentru posibile investiții pe termen lung, în soluții permanente.

Trans Europe Halles va participa la o serie de seminare despre dezvoltarea hub-urilor culturale sustenabile. Rețeaua Europeană de Centre Culturale și Rețeaua Europeană pentru Participare Activă la Activități Culturale AMATEO vor fi și ele implicate în proiect.

Urban Chambers/ Camere Urbane

Ca parte a Planului Integrat de Dezvoltare Urbană (PIDU), în ianuarie 2016 s-a hotărât implementarea proiectului Camere Urbane, care va crea legături între zece spații urbane majore din București, în încercarea de a defini orașul.

Proiectul pune accent pe locuitori și pe vizitatori, ca beneficiari principali ai respectivelor spații, conectate prin rute pietonale și de biciclete (2 ore de mers pe jos/30 minute cu bicicleta). Principalul rezultat îl reprezintă zonele pietonale, astfel îmbunătățindu-se calitatea spațiului public și definindu-se temele artistice și culturale pentru fiecare din Camerele propuse.

A fost stabilit un parteneriat între B2021 și echipa de implementarea a proiectului. B2021 va invita artiștii să lucreze cu arhitecți la definirea conceptului general de „cameră urbană” și să activeze spațiile ca parte a procesului de proiectare. În 2021, fiecare spațiu va fi curatoriat, iar Camerele Urbane vor fi utilizate ca situri în timpul procesului, care se estimează că va fi finalizat până în 2021. Cu toate acestea, adevărata valoare a proiectului va decurge din formatul de laborator urban, care va dura patru ani.

Dâmbovița – Râu Inteligent

Râul Dâmbovița este un canal de 10 km care taie orașul în două. Aspectele-cheie ale proiectului sunt redeschiderea râului și realizarea unei căi pietonale de-a lungul întregii axe, cu spații recreative pe maluri. Proiectul va crea o rețea verde de centre de cercetare, afaceri și instituții culturale de-a lungul unei axe verzi, care vor funcționa ca un hub ecologic de cunoștințe. Al treilea element va fi lansarea a zece „poduri emoționale” cu design original, care vor reconecta unele părți din oraș cu centrul. B2021 se va implica în procesul artistic și de proiectare a podurilor temporare și semipermanente, ce vor constitui prototipuri pentru soluții permanente.

Deși e cel mai mare oraș din România, Bucureștiul nu a fost niciodată privit ca o destinație turistică prin excelență.

Turistii, bloggerii internaționali și experții în călătorii opinează că potențialul Bucureștiului stă în peisajul său urban complex, cu un amestec unic de stiluri, în care centrul istoric, parțial în ruină, parțial regenerat, se ciocnește cu rigiditatea formală a arhitecturii comuniste, și unde urbanismul european poate fi detectat în numeroasele cartiere nedescoperite și parcuri verzi. Este un oraș vibrant, informal, haotic, cu un mix cultural ce sfidează orice definiție standard, dar în care există un sentiment al autenticității, imediatului și, cel mai important, al creativității și schimbării.

Supranumele de „Micul Paris” dat Bucureștiului a fost acum înlocuit de „Noul Berlin”. Din multe puncte de vedere, orașul a devenit unul ideal pentru turismul cultural al secolului 21. Totuși, Bucureștiul nu a luat niciodată în serios această oportunitate, bazându-se pe poziția sa de capitală și pe turismul de afaceri și, astfel, nereușind să identifice o atracție față de potențialul orașului însuși.

O destinație turistică în creștere?

Numărul de vizitatori ai regiunii București-Ilfov a crescut de la doar 831.000 persoane în 2005, la 1,85 milioane în 2015. Numărul de șederi peste noapte a crescut de la 1,48 milioane în 2005 la 3,04 milioane în 2015, din care 60% sunt reprezentate de vizitatori străini. Totuși, statisticile arată limpede că Bucureștiul nu a reușit să-și utilizeze valorile pentru turismul cultural, deoarece aproximativ 70% din totalul vizitatorilor de o noapte sunt tot oameni de afaceri – o cifră constantă a ultimilor 20 de ani.

Aproape toți vizitatorii se lasă în întregime pe seama atracțiilor din centrul orașului și rareori interacționează cu locuitorii sau explorează orașul (în-vizibil). Experiența duce lipsă de autenticitate și creativitate, ceea ce are un impact negativ asupra deciziei turiștilor de a reveni. Un plan de marketing comisat de fostul Minister al Dezvoltării Regionale și Turismului (2011) arată că Bucureștiul e relativ invizibil pe piața turistică internațională și că există o lipsă severă de informații online actualizate. Serviciile de turism ale orașului sunt minime și perimate, iar nivelul de informare în oraș pentru turiști este mediu și insuficient.

Totuși, Bucureștiul caută acum acei vectori care pot genera avantaje competitive. Mai există încă obstacole de depășit, deoarece orașul a trebuit să lupte cu stereotipul de casă a unuia dintre cei mai disprețuiți foști lideri comuniști, Nicolae Ceaușescu, și cu faptul că a fost legat implicit de imaginea actuală, din ce în ce mai negativă, a României în context european, alimentată de relatări despre corupție și de uneori exagerata expunere media a migrației la scară largă în Europa.

Am inițiat o analiză detaliată a sectorului de turism, care a încorporat recomandări dintr-o recentă analiză a Autorității Naționale de Turism, realizată în 2011, precum și din circa 45 de întâlniri și interviuri cu jucătorii principali, de ex. membrii Asociației de Turism București, tour manageri, operatori internaționali și hoteluri. De asemenea, am implicat în jur de 25 de persoane importante din sectorul de turism alternativ, cultural, patrimonial și ecologic, în continuă creștere, pentru a dezvolta o serie de parteneriate strategice bazate pe pachete culturale tematice concrete, pe care le vom lansa și dezvolta începând din 2017.

Conectivitate și capacitate

Orașul este foarte bine conectat cu regiunea, cu restul țării și cu Europa. Acest lucru e valabil atât în cazul conexiunilor rutiere, cât și al celor feroviare, prin care 4 milioane de oameni pot accesa orașul în doar o oră, iar 10 milioane în patru ore.

În ceea ce privește legăturile aeriene, există 32 de linii aeriene în București, cu zboruri directe în 38 de orașe europene. Cei 8,3 milioane de pasageri din 2015 reprezintă o creștere de un milion față de 2014. Londra (63 de zboruri săptămânale), Paris (53), Viena (49), Istanbul (39), Roma (38), Amsterdam (38), Bruxelles (35), Frankfurt (34), Berlin (32), Milano (30) sunt principalele orașe cu vizitatori bucureșteni. Tarom, Wizz Air, Blue Air, Lufthansa și Ryan Air sunt cei mai importanți operatori și au mărit numărul conexiunilor (15 noi destinații în 2015-2016). Wizz Air, Blue Air și Ryan Air s-au angajat în parteneriate în cazul în care orașul este selectat – acesta poate fi un factor-cheie, având în vedere cota lor de piață combinată de 40%.

Regiunea are 182 de facilități de cazare, cu o capacitate totală de 13.300 de camere. Capacitatea utilizată este de doar 40%, cu potențial de creștere a șederilor de weekend și a vizitelor de vară. Astfel, turismul

2.b.

Care sunt avantajele orașului din punct de vedere al accesibilității (transportul regional, național și internațional)?

2.c.

Ce capacitate de absorbție are orașul din punct de vedere al cazării turiștilor?

cultural ar completa acest tipar. În plus, nivelul prețurilor este relativ scăzut la nivel european (55% din media europeană pentru orașe mari). Recent s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de hoteluri pentru călători tineri (circa 40, cu o creștere de 20% a șederilor peste noapte, în ultimii cinci ani) și peste 300 de oferte de închiriere pe Airbnb – de asemenea, o creștere importantă.

Acesta e punctul de început în ambiția de a folosi proiectul CEAC pentru a reatrage atenția asupra orașului, a schimba modul în care este perceput la nivel internațional, a demara o strategie de turism cultural și de fructificare a uriașului său potențial.

Turismul cultural și CEAC 2021

Turiști din zona Business	Amatori de excursii în oraș	Exploratori tineri	Seniori și grupuri organizate	Membri ai rețelelor și organizațiilor culturale
- peste 35 de ani - șederi relativ scurte - cazați în hoteluri business - potențial atrași de tururi organizate și evenimente „soft” în centrul orașului 70% vizite 20% creștere	- călătoresc în grupuri mici sau în cuplu - potențial atrași de evenimente gratuite în oraș, festivaluri-cheie de muzică, și concerte de dimensiuni mari - motivați de disponibilitatea zborurilor low-cost 20% vizite 50% creștere	- hiper-activi cultural - interesați de artele contemporane și cultura alternativă - interesați de stilul de viață local/ interacțiunea cu comunitatea - călătoresc în grupuri mici - foarte mobili și afișând un grad ridicat de participare 5% vizite 100% creștere	- interesați de călătorii planificate - în general călătoresc în cupluri - interesați de patrimoniul și cultura locale, turismul verde, festivaluri de muzică clasică (ex. Festivalul Internațional „George Enescu”) 5% vizite 50% creștere	- deschiși și interesați de o varietate de evenimente, de la expoziții de artă la festivaluri de film, workshopuri pe teme culturale și conferințe - pot avea un interes acut pentru anumite subiecte (ex. arhitectură, arte vizuale, etc.) 5% vizite 100% creștere

2.d.

Din punct de vedere al infrastructurii culturale, urbane și turistice, care sunt proiectele (inclusiv proiectele de renovare) planificate de orașul dumneavoastră în legătură cu acțiunea „Capitală europeană a culturii” din prezent până în anul pentru care este acordat titlul? Care este calendarul planificat pentru aceste lucrări?

Propunem o strategie de dezvoltare a turismului în regiunea București-Ilfov, cu o serie de acțiuni-cheie și proiecte pilot. Planul de marketing comisionat în 2011 de MDT a identificat cinci segmente de piață majore pentru turismul în București. Acestea au fost reconfirmate și redefinite în Strategia de Turism Cultural.

În prezent, călătorii în scop de afaceri reprezintă grupul cel mai mare de sosiri și șederi peste noapte (mai mult de 70%), urmați de amatorii de excursii în oraș, tinerii exploratori și seniorii și grupurile organizate.

Scopul este să dezvoltăm toate segmentele de piață în perioada 2017-2022. Cele două grupuri-cheie pentru turismul cultural sunt **tinerii exploratori și membrii organizațiilor și rețelelor culturale**. Obiectivul este dublarea numărului de șederi peste noapte până în 2021. B2021 va viza și alte segmente de piață: o creștere de 50% pentru **amatorii de excursii în oraș**, 20% pentru **seniorii și grupuri organizate**, 10% pentru **călătorii de afaceri** – printr-o extindere a vizitelor planificate.

Tinerii exploratori prezintă cel mai mare potențial de creștere din perspectiva CEAC 2021 și sunt de departe cei mai interesați să descopere noi sensuri în patrimoniul cultural. În general, aceștia sunt tineri din mari centre urbane, bine conectați la noua cultură europeană și dornici să plece în călătorii de explorare. Sunt sensibili la disponibilitatea zborurilor ieftine, dar dispuși să plătească pentru servicii care generează experiențe autentice: tururi alternative, evenimente creative și mâncare autentică.

Membrii organizațiilor și rețelelor culturale reprezintă un nou segment pe piața din București și este crucial să dezvoltăm această zonă, deoarece profesioniștii din cultură și creativi sunt nu doar consumatori de servicii culturale și turistice, ci și potențiali multiplicatori de informație și promotori ai regiunii.

Ajutând orașul să se ajute: dezvoltarea capacităților

Pentru ca orașul și regiunea să poată culege roadele CEAC 2021, e nevoie ca reprezentanții mediului de afaceri local și, mai ales, ai industriei turistice să înțeleagă cum pot deveni activi.

Am stabilit un parteneriat cu **Asociația de Turism București** pentru a soluționa probleme-cheie și a coordona o abordare pe termen mai lung în ceea ce privește turismul în general și turismul cultural în particular, prin CEAC.

În prezent dezvoltăm o strategie care este discutată cu Municipality și cu reprezentanții Regiunii Ilfov. Înseamnă furnizarea către antreprenori, manageri și angajați din turism a informațiilor necesare pentru a le câștiga sprijinul în privința proiectului CEAC 2021:

Conștientizarea:

- să-i facem pe toți partenerii și furnizorii din sectorul turistic mândri că participă la proiectul CEAC 2021;
- să conferim sentimentul apartenenței la o echipă mai largă, responsabilă de transformarea orașului/ regiunii într-o destinație turistică autentică;

- să motivăm jucătorii din toate sectoarele industriei de turism (agenții de turism, hoteluri, restaurante, cafenele, muzee, centre de vizitatori etc.), pentru a-și asuma responsabilitatea de a disemina informația;
- transformarea antreprenorilor, managerilor și angajaților din turism și domenii asociate, în ambasadori ai orașului lor, dornici să lucreze cu noi concepte și modele.

Canalele și mijloacele utilizate pentru conștientizare pot include:

- Pachete de informare pentru personalul din turism (ex. hoteluri, restaurante, cafenele) și din sectoare asociate (muzee, centre de informații etc.);
- Organizarea de ateliere, seminarii și sesiuni de informare pentru manageri și antreprenori din domeniu, în parteneriat cu rețele/ asociații profesionale (ex. Asociația Națională a Agențiilor de Turism din România, Skal International Romania și Federația Română a Industriei Hoteliere).

Dezvoltarea aptitudinilor personale și sociale (soft-skills)

- pentru personalul care interacționează direct cu turiștii, precum recepționerii, portarii și chelnerii de hotel, angajații restaurantelor, cafenelelor, centrelor de închiriere de biciclete, centrelor de informare turistică, taximetristilor, poliției (există un angajament din partea Academiei de Poliție Rutieră), dar și pentru cei care lucrează în muzee, la festivaluri și la situri patrimoniale. Sesiunile comune de lucru și pachetele de diseminare a informației reprezintă de asemenea un aspect important.

Îmbunătățirea interacțiunii dintre localnici și turiști

- motivând bucureștenii să devină „ambasadori” ai orașului. Planificăm campanii de conștientizare pe teme precum „orașul deschis” pentru bucureșteni, creând hub-uri de voluntari pentru grupuri informale, la nivelul cartierelor locale și conectate cu centre de informare locale, tururi de cartiere și tematice etc. Hub-urile vor include membri ai ONG-urilor și grupurilor locale de inițiativă deja implicate în dezvoltarea comunității.

Experiențe culturale autentice: dezvoltarea de produse noi

- colaborarea cu operatorii turistici și cu sectorul guvernamental pentru a crea pachete de turism sustenabile și tururi ghidate axate pe teme și atracții alternative, precum: arta și cultura de stradă; minoritățile; stilul de viață în cartierele periferice; natura, lacul Văcărești și râul Dâmbovița; situri istorice ascunse sau uitate;
- legarea evenimentelor culturale cu produse turistice tematice;
- integrarea clădirilor uitate sau ascunse în circuitul economic, prin evenimente și tururi tematice.

Teme și clustere

De asemenea, au fost identificate o serie de priorități pentru dezvoltarea de produs, alături de potențiali parteneri și proiecte.

Toate temele se axează pe combinarea categoriilor de produse relevante atât pentru sectorul cultural, cât și pentru industria turistică: (1) locuri/ situri/ clădiri/ cartiere, (2) plimbări și tururi culturale, (3) evenimente culturale, festivaluri, expoziții, (4) o temă culturală/subculturală clară.

Scopul este construirea de clustere de organizații și produse care pot crea sinergii și dezvolta o serie de servicii coerente, originale și atractive.

Fiecare temă are minim trei evenimente majore și cinci parteneri-cheie, precum și o puternică relevanță pentru B2021. Cele opt priorități tematice care ar putea fi lansate începând cu 2017 sunt:

• Redesigning Bucharest • Bucureștiul In-vizibil • Classic Bucharest • Bucharest On Film • Street Art and Culture • Bucharest Peripheries • Râul Inteligent/ Văcărești • New Music Bucharest.

Cu circa 40 de parteneri, 25 de evenimente și festivaluri existente, și 40 de proiecte pentru B2021, dezvoltăm clustere culturale tematice ca punct de plecare pentru parteneriate de turism cultural. Clusterele vor fi dezvoltate treptat și vor reprezenta platforme sustenabile după B2021.

Considerăm că turismul este o extensie a dezvoltării culturale a orașului – și nu un construct separat. Strategia de turism cultural este astfel legată de strategia de marketing și comunicare internațională, deoarece motorul fundamental al turismului cultural este de fapt reprezentat de comunitățile active din oraș. Membrii acestora sunt cei care creează produsul și reușesc din ce în ce mai bine să promoveze acest produs. De fapt, formula „turism creativ” ar putea fi mai potrivită.

Implicarea publicului

Aproape toate proiectele noastre sunt stratificate și oferă oportunități pentru o participare mai angajată.

1. Explicați în ce mod au fost implicate populația locală și societatea civilă în pregătirea candidaturii și cum vor participa la punerea în aplicare a acțiunii.

2. În ce măsură titlul va crea în orașul dumneavoastră oportunități noi și durabile pentru categorii extinse de cetățeni, în special tineri, voluntari și persoane marginalizate și defavorizate, inclusiv minorități, de a asista sau a participa la activități culturale? Prezența totodată în detaliu în ce măsură activitățile respective sunt accesibile persoanelor cu handicap și persoanelor în vârstă. Precizați care sunt părțile programului planificate pentru diferitele grupuri menționate. (Această întrebare este opțională în etapa de preselecție)

Procesul de activare a cetățenilor din București pornește de la o bază extrem de slabă, iar dimensiunea orașului este în sine o provocare. Am căutat să refacem **perspectiva privind implicarea populației, în ciuda lipsei istorice a sprijinului public pentru participarea cetățenilor și comunităților din oraș**, și a faptului că ne confruntăm și cu o acumulare a neîncrederii care penetrează toate nivelurile societății. Cu toate acestea, observăm că există o dovadă clară a unei transformări majore de perspectivă. Totuși, pentru a o valorifica, trebuie să eliminăm barierele pe mai multe niveluri, iar pentru a face acest lucru, este necesară o viziune pe cinci ani.

Ne-am asociat cu numeroase inițiative și platforme emergente, vizând grupuri specifice și colaborând cu diverse comunități. De asemenea, testăm metode de implicare directă pentru a dezvolta relații cu comunități-cheie. Este un element crucial și trebuie adresat ca parte din procesul strategic. Am pornit de la a fi onești, deschiși, realiști și specifici. Fiecare acțiune pe care am întreprins-o și tacticile la care am apelat în faza de pregătire vor avea un rol-cheie corespunzător în etapa următoare.

Activare prin Acțiuni și Evenimente Culturale

Am apelat la acțiuni și evenimente culturale de anvergură pentru informare și am creat o bază solidă pentru un program de evenimente deschise, în continuă creștere, care oferă spații temporare pentru joacă, implicare și dezbateri. Acestea sunt punctele ideale de acces pentru toată lumea – pragul dintre participanți și non-participanți. Astfel, ne propunem să menținem un prag scăzut și să extindem acest prim nivel de participare.

Aproape toate proiectele noastre sunt stratificate și oferă oportunități pentru o participare mai angajată, fie că sunt ateliere, dezbateri sau sesiuni informale, ad-hoc. Majoritatea proiectelor sunt „informale”, dinamice ca format, și sunt potrivite pentru a fi fotografiate și filmate. Cetățenii vor fi astfel încurajați să traducă experiența personală într-o experiență socială și să împărtășească cu ceilalți amintirile înregistrate.

Echipați cu caravana galbenă B2021 (intenționăm să avem o mică flotă până în 2021) ca punct de informare mobil, ne-am întâlnit cu peste 15.000 de participanți la evenimente. Tabla B2021 cu 2500 de comentarii și pachetul de jocuri persuasive au distrat sute de persoane. Am împânzit orașul cu B-FIT – Festivalul Internațional de Teatru de Stradă, Nopti Albe, Bucharest Jazz Festival B2021, Spotlight și ne-am asociat cu mai mult de 150 de evenimente și proiecte majore din oraș, în 2015 și 2016.

În 2016, am lansat o serie de programe de activare sub titlul Open Lab. Acestea se derulează în perioada iulie-octombrie 2016 și prezintă versiunea-pilot a proiectelor dezvoltate pentru B2021. Plănuim să realizăm acest eveniment work-in-progress anual, cu mixul său haotic de instalații distractive, dezbateri serioase, repetiții deschise publicului și acțiuni pop-up, în cele mai ascunse spații ale orașului. Acesta este primul pas – un start, nu un scop – în încercarea noastră de a invita întregul oraș în interiorul conceptului de Oraș In-vizibil.

Activarea comunităților din cartiere

Am lucrat peste un an, în 2015, cu 400 de cetățeni activi din 12 cartiere pentru a analiza nevoile locale și a dezvolta inițiative la scară redusă care ar putea fi apoi transformate în proiecte. În etapa a doua, aceste grupuri de inițiativă au creat Rețeaua Civică București, care acum funcționează ca o platformă comună de resurse, având sprijin din partea ONG-urilor locale.

Această abordare a generat inițierea unei scheme de micro-granturi (Generator) care a fost implementată împreună cu Fundația Comunitară București, deținătoarea unei vaste experiențe de lucru cu grupurile de inițiativă civică și cele marginalizate.

Schema este acum integrată în programul B2021, incluzând o secțiune de mentorat și de incubator de proiecte. Au primit finanțare 10 proiecte dintr-o listă inițială de 40, pentru a livra proiecte-pilot în

toamna 2016. Traducerea unui proces informal în ateliere și apoi în proiecte concrete a fost un succes, dar a durat 18 luni. Această schemă va fi repetată și extinsă anual până în 2021, pentru a stimula o și mai largă participare. Va fi un mecanism important de dezvoltare a ideilor locale și preconizăm că va cataliza în jur de 75 de proiecte pentru 2021.

Activarea societății civile

Unele dintre ONG-urile pe care le-am activat în etapa de candidatură au o experiență remarcabilă și au reprezentat în ultimii ani vocea și sprijinul cetățenilor. Sunt activi în numeroase domenii, de ex. patrimoniu (protestează împotriva demolărilor ilegale a clădirilor de patrimoniu), susțin crearea mai multor piste pentru bicicliști în oraș, pledează pentru drepturile comunității LGBT. În ultimii ani, numeroase grupuri informale, tinere, emergente de cetățeni s-au alăturat acestor cauze, unele recuperând cinematografe abandonate pentru a le transforma în centre comunitare, altele pledând pentru regenerarea parcurilor publice sau pentru grupuri etnice minoritare etc. Aceștia vor fi partenerii noștri în stabilirea legăturilor cu sectoarele active non-culturale din comunitate.

Prin implicarea activă a reprezentanților în dezbateri și ateliere, am stabilit un parteneriat cu inițiativa Platforma pentru București, care acoperă 42 de rețele ale societății civile ce s-au angajat într-un program de acțiune integrată. În toamna 2016 găzduim Târgul de Inițiativă Civică și ne-am angajat să elaborăm un program împreună cu Centrul de Resurse pentru Participare Publică (CeRe) pentru Rețeaua Civică București, cuprinzând 13 grupuri civice.

Pentru aceste ONG-uri și părțile interesate, instrumentele B2021 oferă sprijin în dezvoltarea capacității lor pentru a activa în mod sustenabil un număr mai mare de persoane și a practica medierea culturală.

Activare și investire în procesele colaborative

Procesul de curatoriere deschisă a condus la o strategie de abordare interdisciplinară a co-curatoriilor. În locul unui apel de proiecte, am decis să stabilim un laborator deschis pentru idei, design de proiect și implementare, pe durata a trei luni. Lansat sub numele de Accelerator în aprilie 2016, acesta s-a dovedit ideal în activarea unui grup larg de actori independenți din sectoarele cultural, social, de mediu și, în mod particular, de artiști tineri și emergenți și actori culturali lipsiți de instrumente structurale.

Cele patru programe din cadrul Open Lab (OL) sunt elaborate astfel încât să livreze parteneriate și proiecte noi și ajung la antreprenori culturali și sociali, proiecte realizate de tineri și start-up-uri orientate spre comunitate, precum și activiști de mediu. Proiectele sunt deja prototipate anul acesta cu finanțare (950.000 euro au fost investiți în total). Acceleratorul și Generatorul, care au fost procese mentorate și co-curatoriate și au demonstrat potențialul OL ca un punct de acces pozitiv spre B2021. OL va fi reluat anual, fiind un program-cheie de activare.

Activarea resurselor culturale

Programul Memoria | Explorarea | Imaginarea Orașului desfășurat anul trecut a inspirat mai multe proiecte și va servi drept model pentru integrarea prezentului și a comunului în proiecte dezvoltate colectiv. Proiecte precum *Albumul de familie al cetățenilor bucureșteni*, *Arca lui Noe*, *Jucăriile din Epoca de Aur* sunt exemple de aplicare a practicii similare de externalizare și co-curatorie a cetățenilor.

Activarea cetățenilor ca ghizi și gazde ale orașului

Pentru ca Bucureștiul să devină un oraș mai deschis, receptiv și participativ, un oraș în care nivelul de încredere și de coeziune socială să crească, este vital ca cetățenii să fie invitați să-și reprezinte orașul și să devină mândri să-l prezinte altora. Am inițiat o serie de programe la scară largă pentru a încuraja participarea la nivel personal. Simbolic, proiectul *Ghici cine vine la cină* presupune invitarea unui artist, pentru o seară, într-un apartament sau casă privată, iar programul *Trasee și rădăcini* este elaborat ca o rețea de tururi în cartiere. Ambiția noastră este ca fiecare stradă să fie inclusă într-un tur și tot orașul să aibă o poveste locală. Cetățenii vor fi invitați să ofere informații, dar să fie și ghizi. În 2017 vor fi lansate un program de training pentru sprijinirea tururilor realizate de cetățeni, tururi ghidate și povești, în primele două cartiere: Giulești și Drumul Taberei.

Fără ziduri. Spații colaborative

Spațializarea este o provocare transversală, de aceea reprezintă și firul roșu în strategia pentru largirea accesului la oferta culturală a B2021. Așa-zisul non-consumator are o dimensiune geografică clară: având în vedere că infrastructura culturală este concentrată în centrul orașului sau în jurul acestuia, cartierele din București sunt slab dotate pentru a susține servicii culturale.

Prin dezvoltarea unei programări în cartiere și a instrumentelor care stimulează producțiile culturale locale, contribuim la descentralizarea ofertei culturale, ajungând la rezidenți, în apropierea locurilor în care trăiesc, lucrează și studiază.

Urmând viziunea acestui dosar de candidatură de a nu construi o infrastructură nouă, ci de a recupera și reconverti creativ infrastructura deja existentă și patrimoniul construit, spațiul public este terenul pentru experimente cu infrastructură temporară și mobilă pentru utilizarea culturală și comunitară.

Orașul însuși va deveni spațiul cultural principal, principiul „fără ziduri” subliniind barierele care trebuie depășite: distanța geografică (20 din cele 32 de cartiere nu au facilități/instituții culturale); distanța politică (majoritatea instituțiilor culturale restricționează implicit accesul); distanța intelectuală (arta își definește adesea propriul limbaj și context); distanța economică (lipsa echilibrului între evenimentele gratuite și cele pe bază de bilete pentru diverse grupuri-țintă); accesibilitatea fizică (foarte puține evenimente din oraș sunt accesibile persoanelor cu nevoi speciale); distanța socială (evenimentele formale iau rareori în considerare situațiile sociale, întâlnirile de familie sau între prieteni etc.).

Strategia „fără ziduri” și arhitectura soft vor oferi structuri pop-up ușoare, conversii locale temporare ale spațiilor vacante și sprijin pentru viața cartierului și facilitând resursele alternative – de la spații hibride care servesc scopurilor culturale comunitare, la identități locale și capitalul social și cultural pe care îl poartă cu sine.

Activarea generației următoare de cetățeni orientați spre găsirea de soluții

Colaborarea constantă cu Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu a inspirat alte departamente și universități în a stabili o rețea B2021 pentru a facilita activarea studenților din 12 universități.

Ca platformă pentru prototipare rapidă și testarea soluțiilor inovative în scenarii de viață reală, este în lucru o versiune-pilot care conectează deșeurile textile și design-ul vestimentar. Până în 2021, o serie de provocări de dezvoltare și design circular pot fi testate în Living Lab, în timp ce în anul de deținere a titlului, produsele rezultate pot fi disponibile pentru a fi folosite, expuse sau vândute.

Activarea tinerilor

În toamna 2015, o serie de ateliere care au implicat studenți în artizanat & meșteșuguri și literatură au entuziasmat atât copiii, cât și profesorii. Acest proiect a facilitat o abordare mai strategică de a dezvolta un proiect educațional creativ cu un conținut artistic puternic (vezi mai jos). Inspectoratul Școlar al Municipiului București a semnat un program de parteneriat pe 5 ani care va angaja 70 de școli din 32 de cartiere (aproximativ 25.000 de elevi) să participe. Dat fiind că programul are loc și în comunitate, activarea familiilor și prietenilor va multiplica nivelul de activare și moștenirea socială și culturală. Mai jos, mai multe detalii despre programe specifice pentru tineri.

Activarea prin întrebări

Ca o continuare a Barometrului Cultural 2015, desfășurăm o analiză a comportamentului cultural al cetățenilor pe 1200 de reprezentanți, în funcție de vârstă/ sex/ cartier/ stare civilă/ ocupație. De asemenea, vor fi invitați să reflecteze la chestiuni privind oferta culturală din oraș, dar și la lucruri mai generale despre viața orașului, ceea ce va servi la planificarea viitoare și la posibile inițiative și proiecte.

Totodată, vom activa un forum cetățenesc online pentru a adresa întrebări de principiu care ar putea apărea, cum ar fi chestiunea folosirii spațiului public, cea a afișajului publicitar excesiv. Forumul va stimula dezbateri și ateliere, precum și mesaje din partea B2021 și va include reacții informate din panelul cetățenilor. Proiectul poate fi extins la a fi Forumul Cetățenilor după 2017, ca parte a instrumentului de guvernare digitală pentru oraș.

Construirea încrederii în rândul grupurilor vulnerabile

Deceniile de marginalizare nu pot fi contraccarate în câteva luni de simulări, indiferent cât de puternică este voința. Referitor la grupuri precum romii și alte comunități etnice, am petrecut mult timp căutând să stabilim legături cu persoanele-cheie. Exemplele includ grupuri etnice, lideri și asociații rome – proiectele *EUroma*, *Re-designing the Balkans*, (*Shhh!*)*HE City*, muncitori în salubritate (*Proiect: Garbage*) –, vânzători chinezi și indonezieni în piețe (*Shrinking Markets*).

În această etapă a procesului, credem că aceste lucruri sunt esențiale în activarea grupurilor altfel inactive pe scena culturală publică. Am ales, în multe cazuri, să nu continuăm implicarea, pentru a evita dezamăgirea. Aceste contacte sunt informale și personale, iar aceste grupuri includ și persoanele cu dizabilități fizice și mentale.

B.Vol.2021. Platforma noastră de voluntari este concepută ca o rețea a rețelelor, conectând interesul existent și comunitățile identitare (LGBT, romi, activiști civici, persoane cu handicap, elevi de liceu, artiști stradali etc.) în baza viitoarelor activități B2021 și coordonate prin platforma OpenLab.ro. Această abordare de tip match-making are ca scop conectarea diferitelor grupuri și comunități prin oferirea de oportunități de a face o muncă creativă împreună, sub umbrela programării B2021. Pentru 2021, un grup principal consolidat de voluntari (elevi de liceu și studenți, activiști, comunități create în jurul

unor cauze) afiliat diferitelor comunități și coordona sprijinul voluntarilor pentru programare, precum și parteneriatul cu școlile, universitățile și asociațiile studențești.

Copii, tineri și educație

Bucureștiul este un oraș tânăr, iar dacă intenționăm să schimbăm autopercepția orașului și să-i dezvoltăm potențialul creator și cetățenia culturală, copiii și tinerii sunt esențiali.

B2021 a creat un parteneriat strategic cu Inspectoratul Școlar al Municipiului București, care marchează și prima inițiativă de această dimensiune de a deschide școlile comunităților învecinate și cartierului. Cei sub 18 ani vor contribui la chestiuni-cheie privind viitorul orașului lor, contestarea status quo-ului și vor submina modelul de școală ca sistem închis.

B(e)Child

Programul B(e)Child eliberează energiile creative ale tinerilor și potențialul lor transformativ. Inspectoratul Școlar s-a angajat deja să acopere toate costurile personalului participant și costurile materiale. Prin programul B(e)Child, Bucureștiul devine nu doar cadrul pentru activitățile sale, ci și instrumentul folosit în procesul de imaginare și explorare în viitor.

Creating the City

Un proiect ce implementează educația culturală în școli și transformă școlile în hub-uri creative. Implică 12 școli în 2017 și 70 de școli în 2021, și aproximativ 50.000 de copii din 32 de cartiere și zona Ilfov. O serie de ateliere creative anuale susținute de artiști (artă, media, arhitectură, scriere, arte performative, muzică) vor extinde metodele și practicile non-formalului în mediile școlare.

Al doilea palier va traduce acest lucru și îl va face vizibil în oraș printr-o serie de intervenții la scară largă în cartiere-cheie, în colaborare cu artiști comisionați să remodeleze lucrarea cu studenții, de-a lungul a 10 zile, în fiecare iunie. Al treilea palier se concentrează pe dezvoltarea unei platforme online.

Thinking the City

Un proiect care activează adolescenții bucureșteni (15-18 ani) ca platformă pentru excelență și dezvoltarea capacității printr-o abordare transdisciplinară. Se bazează pe direcționarea energiei lor creative spre regândirea „orașului locuit” și traducerea lui în acțiuni și practici care să-l transforme „orașul trăit”.

Elementul-cheie este stabilirea **Academiei Creative Urbane** pentru adolescenți. Academia va consta în trei microhub-uri: Laboratorul Urban, Laboratorul Creativ și Laboratorul High-Tech. Specialiști în diverse domenii vor fi nucleul acestei academii: Vlad Eftenie (fotograf, arhitect), Vivi Drăgan Vasile (director de imagine), Alexander Nanau (regizor), Cătălin Cristuțiu (editor de film), Cristian Teodorescu (scriitor), Sorin Alexandrescu (semiotician), Vava Ștefănescu (coregraf), Peca Ștefan (dramaturg), Felix Alexa (regizor de teatru), Ioan Ianoși (specialist în geografie urbană). Academia va funcționa în cicluri de câte doi ani, fiecare ciclu întâmpinându-i pe cei 100 de adolescenți care vor veni de la atelierele creative, parte a proiectului *Creating the City*. În 2021, aceștia vor fi comisionați să facă o serie de proiecte sub titlul București – un oraș creativ, proiecte prezentate în programul Artopia ca ultimele evenimente ale anului.

Open Schools

Bazându-se pe ideea intervenției active în școli prin implicarea directă a elevilor, proiectul aduce laolaltă copii, adolescenți, profesori, facilitatori, artiști vizuali și arhitecți, cu scopul de a transforma spațiul fizic a 70 de școli. Arta participativă devine un instrument de transformare fizică concretă în interiorul și exteriorul școlii și de deschidere a școlii către comunitate. Proiectul este inițiat de Asociația Komunitas ca urmare a unui proiect-pilot din 2015 desfășurat în 4 școli din București și județul Ilfov, finanțat prin programul EEA Grants.

Pe lângă aceste proiecte, vezi: **Joaca de-a realitatea** (p. 47), care se adresează copiilor de toate vârstele prin instalații imersive și este elaborat ca un eveniment emblematic, incluzând copii cu dizabilități, proiecte asociate ca *București. Cooltural Adventure*, *Kinodiseea*, *Golden Age Toys*, etc.

Organizații coordonatoare: B2021 și Inspectoratul Școlar al Municipiului București

Parteneri publici: PROEDUS, ISJ Ilfov, UNArte București, UNATC, UAUIM, UNMB, Consiliul Studențesc București, Consiliul Tineretului din România

Parteneri independenți: Fundațiile: Calea Victoriei, Da'DeCe, Dalcroze, De-a Arhitectura, Centrul de Teatru Educațional Replika, 111 Film & Entertainment, Cartierul de Dans, Policolor, StudentPlot

Parteneri internaționali: Fotokino Marseille (FR) Bibiana – International House of Art for Children (SK), Ici-Même – Grenoble (FR), Ambasada Norvegiei la București, Centre for Community Organising of West Bohemia (CZ).

Dezvoltarea

Publicului 2017-2021

3. Explicați strategia dumneavoastră generală pentru extinderea categoriilor de public, în special legătura cu mediul educațional și participarea școlilor.

Strategia de dezvoltare a publicului va fi o abordare integrată conectată la următoarele:

- Strategia de Informare a Comunității (strategiile folosite pot fi concret legate de acțiunile strategice propuse mai jos);
- Strategia de comunicare;
- Platformele de dezvoltare a capacității;
- Strategia culturală;
- Conceptul și strategia programului B2021;
- Strategia spațială B2021.

De dezvoltarea publicului vizează creșterea nivelului de participare a cetățenilor în activitățile culturale: identificăm consumatori, participanți și producători, și urmărim să creștem în toate categoriile. Barometrul Cultural 2015 și Barometrul Cultural al Cartierului (preconizat 2016) sunt elemente-cheie.

Pentru a mări oferta culturală în oraș, trebuie să ne asociem cu instituțiile culturale și festivalurile existente; să suplimentăm oferta culturală existentă cu formate noi, generate de procesul CEAC. Prin procesul de *upcycling* al produsului cultural se urmărește mai ales provocarea utilizatorilor consecvenți pentru a crea o bază de consumatori renovată, care să stimuleze calitatea sectorului cultural.

Populație	TINERI 15-30 28%	ADULȚI 31-50 33%	MATURI/ BĂTRÂNI +50 38%
NON-UTILIZATORI ȘI UTILIZATORI FOARTE RARI 23% (322.000) Consumatori potențiali Total estimat de vizite: 350.000	B 2% (28.000) nivel scăzut de educație nivel scăzut de venit singuri/ cupluri Estimat: 2 vizite/ an 56.000	C 6% (84.000) nivel scăzut/ mediu de educație nivel scăzut de venit membri de familie Estimat: 1 vizită/ an 84.000	A 15% (210.000) venit scăzut educație scăzută singuri sau cupluri Estimat: 1 vizită/ an 210.000
MAI DEGRABĂ UTILIZATORI RARI 38% (532.000) Consumatori și utilizatori potențial medii Total estimat de vizite: 672.000	B 10% (140.000) venit scăzut nivel scăzut/ mediu de educație singuri/ cupluri Estimat: 2 vizite/ an 280.000	C 15% (210.000) venit scăzut nivel de educație scăzut/ mediu membri de familie Estimat: 1 vizită/ an 210.000	A 13% (182.000) venit scăzut nivel de educație mediu singuri sau cupluri Estimat: 1 vizită/ an 182.000
UTILIZATORI MEDII 27% (378.000) Consumatori și utilizatori potențial frecvenți Total estimat de vizite: 952.000	D 10% (140.000) nivel ridicat de educație nivel scăzut/ mediu de venit singuri/ cupluri Estimat: 3 vizite/ an 420.000	D 11% (154.000) nivel de educație mediu/ ridicat nivel mediu/ ridicat de venit membri de familie Estimat: 2 vizite/ an 308.000	E 8% (112.000) nivel mediu/ ridicat de educație nivel mediu de venit singuri/ cupluri Estimat: 2 vizite/ an 224.000
MAI DEGRABĂ UTILIZATORI FRECVENȚI 11% (154.000) Consumatori și utilizatori potențial foarte frecvenți Total estimat de vizite: 742.000	F 4% (56.000) venit mediu/ scăzut nivel ridicat de educație singuri/ cupluri Estimat: 7 vizite/ an 392.000	F 5% (70.000) nivel ridicat de educație nivel mediu/ ridicat de venit singuri/ cupluri/ familii Estimat: 5 vizite/ an 350.000	
UTILIZATORI FOARTE FRECVENȚI 2% (28.000) Utilizatori frecvenți și producători Total estimat de vizite: 336.000	F 2% (28.000) nivel ridicat de educație venit scăzut/ mediu singuri/ cupluri Estimat: 12 vizite/ an 336.000		
TOTAL: 3.052.000			

Număr total vizite estimate: 4.800.000 (din care: București 3.050.000, Regiunea Metropolitană 500.000, Național 500.000, Internațional 750.000)

Pe baza unui rezumat al analizei din Barometrul Cultural 2015, putem identifica următoarele abordări relevante:

O abordare socio-economică în funcție de vârstă/ gen:

- Vizează grupurile de non-utilizatori și utilizatori rari (A,B și C);
- O campanie majoră va fi lansată pentru a activa grupuri unde există multiple bariere;
- Campanii generale cu vizibilitate ridicată legate de evenimente gratuite în piețe și parcuri, apel la intervențiile prin intermediul cărora cetățenii sunt abordați/informați în locurile unde se găsesc ei, de ex. folosirea sistemului de transport public;
- campanii concentrate ce se adresează anumitor segmente: tinerii, familii, adulții, vârstnicii;
- Parteneriate cu autoritățile publice de a aborda grupuri-cheie, de ex. din sectorul de transport;
- Parteneritate puternice cu mass media sunt aspecte cheie;
- Grupurile etnice și de limbă vor fi adresate individual.

O abordare d.p.d.v. al cartierului:

- Impact asupra tuturor grupurilor de utilizatori, dar ținta principală sunt non-utilizatorii și utilizatori rari și medii (A, B, C, D);
- Acțiuni concrete vor viza 18 cartiere în care locuiesc 80% din cetățenii din categoriile A, B, C (non-utilizatori, utilizatori rari);
- Campanii și acțiuni în sesiuni succesive pe durata unei perioade de patru ani și în parteneriat cu șase administrații sectoriale locale;
- Bazată pe corelarea cu resursele culturale și activatorii potențiali din cartiere;
- Programele CEAC din zonele de cartier și legate de rețelele locale și multiplicatori-cheie, inclusiv școli locale, biblioteci, grupuri sportive;
- Fiecare cartier va fi încurajat să dezvolte un weekend anual Open Neighbourhood, pentru a întări identitatea locală și coeziunea (acțiuni de tipul Neighbourhood Map și Neighbourhood Tours vor urma);
- Prima acțiune din cartier de testare planificată pentru toamna 2017 în Drumul Taberei.

O abordare culturală:

- Parteneri-cheie sunt: instituțiile culturale, festivalurile și operatorii care au deja ca public de bază (categoriile D, E, F);
- Acțiuni bazate pe colaborarea cu ei pentru a crește popularitatea evenimentelor și programelor instituțiilor;
- Motivarea utilizatorilor pentru a crește nivelul lor de activitate și a-și extinde atenția asupra altor artiști, domenii și formate;
- Dezvoltarea produsului artistic și corelarea lui cu proiectul și programul B2021, prin activități externe în oraș, sprijinul colaboratorilor internaționali, noi formate transsectoriale, permițând sectorului independent să programeze în instituții;
- Sprijinirea marketingului transversal, marketingului de grup și comunicării tematice din partea B2021;
- Grupul de bază (F) reprezintă multiplicatori potențiali cheie pentru B2021; activarea acestui grup ca ambasadori ai B2021 este o strategie cheie (ex. abonament anual/ apartenența la Clubulu B2021 etc.);
- Avantaj ridicat, dat fiind că B2021 se sprijină pe evenimente culturale și platforme solide, precum ARCUB (400.000 de vizitatori anual/ evenimente), teatre (300.000 de vizitatori anual) și muzee (400.000 de vizitatori anual).

O abordare d.p.d.v. al comunicării:

- Pregătirea scenei pentru o atitudine generală pozitivă în privința culturii și pentru dezvoltarea canalelor de comunicare către diverse grupuri-țintă cheie prin media sociale și mainstream, canale de grup, platforme artistice și culturale;
- Dezvoltarea campaniilor și acțiunilor care cresc profilul artistic și cultural al orașului și al regiunii în general, și motivează utilizatorii;
- Dezvoltarea canalelor de comunicare inovative și orientate spre grupuri-țintă cheie, teme și clustere care pot fi adaptate diverselor focus grupuri;
- Oferirea unui serviciu de informare și vânzare de bilete integrat pentru vizitatori, inclusiv reduceri pentru studenți, pensionari etc;
- dezvoltarea și promovarea unui abonament cultural regional legat de transport și evenimente/ instituții;
- Promovarea unei perspective mult mai largi și mai profunde a orașului ca recipient cultural prin conectarea imaginii orașului de zona culturală, sugerând o imagine contemporană, dinamică..

Gestionare

Finanțe

Bugetul pentru cultură al orașului

1. a.
Care a fost bugetul anual pentru cultură al orașului în ultimii 5 ani (cu excepția cheltuielilor pentru actuala candidatură pentru Capitala Europeană a Culturii)?

Confirmăm că bugetul București2021 este de 75 de milioane de euro. Estimarea se bazează pe un calcul al nivelului investițiilor necesare pentru asigurarea unui program substanțial din punct de vedere al calității, diversității și distribuției geografice. Bugetul va asigura investiții suficiente pe o perioadă de șase ani (2017-2022). Am luat în considerare dimensiunile orașului, nivelul de cofinanțare din sectorul cultural, dar și nivelul prețurilor, iar în final am făcut comparații cu alte orașe CEaC. Alocarea bugetară a fost reajustată pentru perioada 2017-2020 cu circa 10%, pentru a corespunde cerințelor programelor.

Bugetul pentru Cultură al orașului este format din bugete de la Primăria Municipiului București, care are responsabilitatea generală pentru artă și cultură (incluzând aici și sportul, recreerea, serviciile religioase, administrarea parcurilor, monumentelor istorice și clădirilor publice), și bugete suplimentare ale Primăriilor de sector, pentru aceleași activități la nivel local.

Tabelul 1 arată bugetele totale pentru cultură ale Municipality și Primăriilor de Sector. **Bugetul total include sumele pentru artă și cultură**, plus sport, patrimoniu, servicii religioase, monumente, administrare, investiții etc. În 2016, bugetul total pentru București este de 301 milioane de euro (13,14% din bugetul orașului). Totuși, **bugetul net pentru artă și cultură este de numai 87 milioane de euro** (9,2% din bugetul orașului). Acest buget **e destinat exclusiv artei și culturii** și acoperă instituții culturale, programe, evenimente și activități, fiind cel mai relevant.

Bugetele însumate ale celor **șase sectoare pentru 2016 se ridică la 153 milioane de euro, reprezentând bugetul cultural total, din care doar 8,7 milioane de euro sunt destinate artei și culturii.**

Tendința generală din ultimii cinci ani arată că, în timp ce bugetul total pentru cultură este stabil și în pas cu inflația, procentul alocat din bugetul orașului scade (de la 15% la 12%). Totuși, suma și procentul alocate pentru artă și cultură au crescut semnificativ, de la 48 la 87 de milioane de euro în 2016, reflectând noi priorități și inițiative ale orașului. **Creșterea bugetului din 2016 comparativ cu 2015 a fost de 1,14%.**

Bugetul defalcat al PMB și al Primăriilor de sector, așa cum este ilustrat în **Tabelul 2**, arată în mod clar că bugetele operaționale pentru artă și cultură la nivel local și de sector sunt extrem de limitate.

Cea mai mare parte a bugetului pe București pentru artă și cultură este alocată direct subvenționării anuale a 21 de instituții (12 teatre și instituții de arte ale spectacolului, 3 muzee, bibliotecile publice și 3 centre culturale, inclusiv ARCUB).

Aceasta arată că **fondurile pentru activități non-instituționale sunt extrem de limitate**. Singura sursă este fondul pentru inițiative culturale al ARCUB, înființat în 1996, care se ridică la cca 1 milion de euro anual și care, în prezent, este total insuficient pentru a acoperi finanțarea proiectelor și a sectorului independent. În 2016, fondurile bugetare au fost investite în testarea a 55 de proiecte legate de teme CEaC, cu un succes semnificativ.

Tabel 1	2012	2013	2014	2015	2016
Bugetul anual pentru cultură al orașului (PMB și Primării de sector), care include: artă și cultură; sport și recreere; administrarea parcurilor, clădirilor publice, patrimoniului, monumentelor; restaurări și investiții; sport și servicii religioase (în euro)	€ 233.976.140	€ 201.220.689	€ 211.628.973	€ 250.396.370	€ 301.025.621
% din bugetul total anual al orașului (PMB și Primării de sector)	14.43%	12.06%	12.00%	12.00%	13.14%
Bugetul anual pentru cultură al PMB (în euro)	€ 116.883.952	€ 94.059.516	€ 89.050.012	€ 112.274.104	€ 147.928.812
% din bugetul total anual al orașului (PMB și Primării de sector)	7.16%	5.63%	5.16%	9.70%	15.68%
Bugetul anual pentru cultură, care include doar artă și cultură: toate instituțiile artistice publice, finanțări pentru activități, festivaluri, centre culturale etc. (în euro)	€ 46.813.723	€ 44.402.403	€ 57.547.899	€ 72.026.822	€ 87.011.211
% din bugetul total anual al orașului (PMB și Primării de sector)	2.87%	2.66%	3.33%	6.22%	9.22%
Bugetul anual pentru cultură al Primăriilor de sector (în euro)	€ 117.092.188	€ 107.161.173	€ 122.578.961	€ 127.752.152	€ 153.096.809
% din bugetul total anual al orașului (PMB și Primării de sector)	7.18%	6.42%	7.00%	11.00%	11.36%
Bugetul anual pentru cultură al Primăriilor de sector care include doar artă și cultură: toate instituțiile artistice publice, finanțări pentru activități, festivaluri, centre culturale etc. (în euro)	€ 7.049.625	€ 6.285.572	€ 7.189.907	€ 8.197.700	€ 8.716.955
% din bugetul total anual al orașului (PMB și Primării de sector)	0.43%	0.37%	0.41%	0.70%	0.65%

Cheltuieli pentru investiții

Tabelul 2 arată nivelul cheltuielilor de capital al PMB și al sectoarelor. Suma fluctuează în funcție de proiectele curente. În 2015, PMB a alocat o investiție de peste 33 milioane de euro, finanțată atât de la bugetul local (11 milioane), cât și din fonduri europene (22 milioane). Aceste fonduri au fost în principal direcționate către restaurarea și renovarea a zece muzee, teatre și monumente arhitecturale din oraș. În 2016, alocarea se ridică la 41 milioane de euro.

Investițiile în noi spații artistice și culturale sunt extrem de limitate, în pofida unei nevoi evidente. Cea mai importantă investiție a fost restaurarea completă a Hanului Gabroveni, susținută și prin fonduri norvegiene (buget total de 8 milioane de euro). Investiția a creat primul centru cultural deschis, multifuncțional din oraș. El a fost inaugurat în ianuarie 2015 și e administrat de ARCUB, ca platformă pentru candidatura CEAC.

Tabel 2	2012	2013	2014	2015	2016
Bugetul anual total pentru cultură al orașului (PMB și Primărie de sector) (în euro)	€ 233.976.140	€ 201.220.689	€ 211.628.973	€ 250.396.370	€ 301.025.621
Cheltuieli de capital PMB (în euro)	€ 44.242.854	€ 23.546.363	€ 2.168.547	€ 11.564.337	€ 19.013.341
Cheltuieli de capital Primărie de sector (în euro)	€ 17.982.978	€ 11.010.751	€ 7.135.027	€ 24.166.380	€ 22.318.942

Procesul de candidatură activă durează trei ani (2014-2016). În 2014, au fost alocați 65.000 de euro din bugetul anual al ARCUB pentru cercetare/pregătire a Strategiei Culturale și a candidaturii. În 2015, au fost alocați 500.000 de euro din bugetul anual al ARCUB, iar pentru 2016 sunt prevăzuți alți 300.000 de euro. În total, 1.065.000 de euro. În plus, ARCUB a investit încă 950.000 de euro în micro-granturi, scheme comunitare, ateliere educaționale etc.

1. b. În cazul în care orașul intenționează să utilizeze fonduri din bugetul său anual pentru cultură pentru finanțarea proiectului Capitală europeană a culturii, vă rugăm să precizați suma în cauză începând cu anul depunerii ofertei până în anul pentru care este acordat titlul de Capitală europeană a culturii.

Tabel 3	2014	2015	2016	Bugete suplimentare alocate pentru proiecte implementate în 2016		
Suma din bugetul anual al orașului alocată pentru cheltuieli operative CEAC (în euro)	€ 65.000	€ 500.000	€ 300.000	Linii de finanțare	Bugete	Nr. de proiecte
				ARCUB Apel de Proiecte	700.000	55
				Acceleratorul de idei	110.000	11
				Microgranturi pentru comunități	20.000	10
				Proiecte pilotate și asociate	120.000	30
				Total	950.000	106
Statut (Alocat/Estimat)	Alocat	Alocat	Alocat	Alocat		

Planificarea bugetelor pentru 2017-2022 este bazată pe calcule curente, dar, evident, acestea ar putea fi ajustate. Intenția este ca suma alocată de PMB, reprezentând 50% din buget, să acopere cheltuielile administrative, cele de marketing & comunicare. Astfel, contribuția PMB pe șase ani va acoperi mai multe capitole de finanțare decât contribuțiile celorlalte autorități implicate. Distribuția bugetară prevăzută pentru perioada 2017-2022 va trebui alocată fără a fi reduse bugetele alocate în prezent pentru cultură, cu perspectiva de a continua unele dintre inițiative și după 2021.

Am propus Municipality să stabilizeze la 15% procentul bugetar alocat anual Culturii, cu o creștere de 3% față de sumele investite în ultimii ani. Ne dorim ca orașul să-și ajusteze prioritățile de finanțare pentru cultură în 2021-2022, în raport cu evaluarea CEAC și în contextul analizei intermediare a Strategiei Culturale.

1. c. Ce sumă din bugetul anual general intenționează orașul să cheltuiască pentru cultură după anul pentru care este acordat titlul de Capitală europeană a culturii (în euro și în % din bugetul anual general)?

Tabel 4	2022
Suma din bugetul anual al orașului (PMB și Primărie de sector) estimată pentru cultură după anul CEAC (în euro)	€ 270.000.000
% din bugetul total anual al orașului (PMB și Primărie de sector) estimată pentru cultură după anul CEAC	15%
% utilizat pentru creșterea investițiilor în cultură după anul CEAC	3%
Statut (Alocat/Estimat)	Estimat

Bugetul operațional pentru anul 2021

2. Venituri pentru acoperirea cheltuielilor operaționale:

2. a. Vă rugăm să explicați bugetul operațional general (și anume fondurile rezervate în mod special pentru acoperirea cheltuielilor operaționale). Bugetul ar trebui să acopere faza de pregătire, anul pentru care este acordat titlul, evaluarea și dispozițiile pentru activitățile ulterioare. Vă rugăm să completați și tabelul de mai jos.

Pentru desfășurarea activităților operaționale ale CEAC, estimăm un buget de 75 de milioane de euro, defalcat pe șase ani, între 2017 și 2022. După consultări cu sectorul public și privat, estimăm că 92% din valoarea totală a bugetului va proveni din sectorul public (PMB, Primării de sector, județul Ilfov, Ministerul Culturii, fonduri UE, Premiul Melina Mercouri), iar 10% va proveni din sectorul privat (atrageri de fonduri private, sponsorizări în bani sau în servicii, contribuții, venituri din activități comerciale).

Tabel 5

Venituri pentru acoperirea cheltuielilor operaționale

	Euro	%
Din sectorul public	€ 69.000.000	92%
Din sectorul privat	€ 6.000.000	8%
TOTAL	€ 75.000.000	100%

Venituri din sectorul public

2. b. Cum sunt defalcate veniturile care vor veni dinspre sectorul public pentru a acoperi cheltuielile operaționale?

Ca inițiator al proiectului, Municipality a acceptat să finanțeze 50% din buget, respectiv 37,5 milioane de euro. Suma va acoperi în întregime cheltuielile administrative (7,5 milioane de euro), bugetul de comunicare (15 milioane de euro) și 20% din bugetul pentru programe (15 milioane de euro).

Contribuția primăriilor de sector a fost stabilită la 12% din buget, adică 9 milioane de euro. Deși există diferențe considerabile privind populația și indexul socio-economic din cele șase sectoare, s-a convenit că acestea vor distribui în mod egal responsabilitatea financiară. De asemenea, s-a stabilit că finanțarea CEAC nu va afecta alte angajamente prevăzute în bugetele existente pentru cultură.

Ținând cont că Județul Ilfov este dominat de zone rurale și zone cu venituri reduse și dezechilibre sociale, am stabilit un nivel de finanțare de 2% din buget, respectiv 1,5 milioane de euro. Totuși, în ceea ce privește fondurile regionale europene, estimăm o contribuție semnificativă la buget (vezi mai jos)

Există protocoale individuale cu fiecare primărie de sector semnate de primarii de sector, precum și cu primarii din localitățile ilfovene, dar și cu Județul Ilfov, semnat de președintele Consiliului Județan, pe baza bugetelor provizorii și a planurilor de organizare.

Propunem ca Guvernul să contribuie cu 20% din buget, respectiv 15 milioane de euro. Ministerul Culturii a publicat o declarație în care subliniază sprijinul pentru program, dar nu a stabilit încă principiile pentru angajamentul față de CEAC 2021, în ciuda unei propuneri colective pentru toate cele patru orașe candidate, trimisă în iulie 2016. Ne-am menținut propunerea inițială de buget.

Tabel 6

Venituri din sectorul public pentru acoperirea cheltuielilor operaționale

	Estimat (in Euro)	Estimat (in % din bugetul total)
Ministerul Culturii	€ 15.000.000	20%
Primăria Municipiului București	€ 37.500.000	50%
Primării de sector	€ 9.000.000	12%
Consiliul Județean Ilfov	€ 1.500.000	2%
Premiul Melina Mercouri	€ 1.500.000	2%
Fonduri UE (cu excepția Premiului Melina Mercouri)	€ 4.500.000	6%
TOTAL	€ 69.000.000	92%

2. c. Autoritățile responsabile de finanțele publice (municipalitatea, autoritățile regionale, autoritățile naționale) au votat deja sau și-au luat angajamente financiare pentru a acoperi cheltuielile operaționale? Dacă nu este cazul, când intenționează să o facă?

2. d. Care este strategia dumneavoastră de strângere de fonduri pentru a beneficia de sprijin financiar din programele/fondurile Uniunii Europene în vederea acoperirii cheltuielilor operaționale?

Orașul București, Primăria Generală și Primăriile de sector au fost de acord cu toate elementele principale ale candidaturii, inclusiv liniile generale ale programelor, bugetul și cadrul de organizare.

Fonduri UE

Municipiul București și Județul Ilfov au stabilit un parteneriat strategic cu Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (ADRBI), care administrează fonduri strategice la nivel național și european. Am avut deja o serie de întâlniri, pentru a discuta temele și inițiativele semnificative. Pe baza unei analize detaliate a programului actual UE pentru 2014-2020, suntem încrezători în nivelul de finanțare propus, mai ales după continuarea dezvoltării proiectelor. Bugetul estimat care poate fi acoperit din fonduri europene este de 4,5 milioane de euro, în creștere cu 1,5 milioane de euro față de prima candidatură.

ADRBI gestionează fondurile **UE INTERREG și Fondul Social European 2014-2020**, care includ trei obiective strategice și patru linii de finanțare relevante pentru București2021. 2 programe majore au fost identificate: POR (Programul Operațional Regional) și POCU (Programul Operațional pentru Capital Uman)

- **Susținerea antreprenoriatului**
- **Dezvoltarea unei strategii regionale solide pentru turism cultural**
- **Susținerea unei reînnoiri a practicilor administrative ale autorităților publice**
- **Susținere infrastructurii urbane selectate care crește mobilitatea/ accesul public la recreere etc.**

Cele patru linii de finanțare relevante sunt:

- Un program de dezvoltare a competențelor și rețelelor și de poziționare a tinerilor antreprenori. Acesta ar putea cofinanța sectorul independent în programul de consolidare a capacităților pre-2021, precum și, eventual, proiecte pentru inițiative durabile pe termen lung;
- Un plan de investiții regional major pentru turism cultural, cu strategii concrete pentru sporirea accesului public (cu transportul în comun, piste de biciclete etc.) la o rețea integrată de spații din oraș și din jurul lui. Există și linii bugetare pentru inițiativele regionale și europene de marketing;
- Dezvoltarea unui portofoliu de obiective turistice într-o rețea, care poate funcționa în coordonare cu operatori și agenții de turism regional. Aceasta poate cuprinde și potențialul meșteșugurilor tradiționale, patrimoniul, arhitectura și atracțiile naturale, dar și festivaluri și evenimente cu profil contemporan, pentru a atrage vizitatori tineri și activi din punct de vedere cultural;
- Îmbunătățirea capacității de management a autorităților și instituțiilor publice, precum și organizarea de programe de formare profesională a managerilor, programe-suport pentru pozițiile de management și marketing.

Tabel 7 Programe și proiecte	Bugete (în euro)	Fonduri Europene (în euro)	Programe Europene Relevante
Strategia Culturală de Turism și Planul de Acțiuni (include programul de dezvoltare a capacității, info/ servicii/ parteneriate/ marketing. Include și aspecte de patrimoniu cultural 2017-2021)	€ 1.500.000	€ 475.000	1. Horizon 2020/ P1 2. POR Regional Operational Program/ Priority 2.1 3. POR Regional Operational Program/ Priority 5.1 4. EEA & Norway Grants
Programul de dezvoltare a capacității sectorului cultural/ instituții și ONG-uri 2017-2021	€ 3.150.000	€ 1.000.000	1. Horizon 2020/ P1 2. POR — Regional Operational Program/ Priority 2.1 3. POCU — Operational Program for Human Capital 4. URBACT/ Phase 1
Programul Educațional Creativ pentru școli primare și licee 2017-2021/ 75 școli	€ 1.800.000	€ 1.000.000	1. EEA & Norway Grants 2. ERASMUS + 3. Europe for Citizens 4. POCU — Operational Program for Human Capital/ Priority 6
Programul Euroma Include 5 proiecte de incluziune socială, învățare creativă și proiectul european de dezvoltarea capacității	€ 1.170.000	€ 500.000	1. Horizon 2020/ Cult Coop/Participatory Approaches & Social Innovation in Culture 2. Horizon 2020/ SC6 Europe in a changing world 3. Creative Europe 4. EEA & Norway Grants 5. UIA Urban Innovation Actions
Balkan Innovation Proiecte de design arhitectural, digital media/ 3 proiecte	€ 3.000.000	€ 1.000.000	1. DTP Danube Transnational Program/ Priority 1 2. POCU — Operational Program for Human Capital/ Priority 6
Greentopia Include 5 proiecte majore, ex: Parcul Natural Văcărești, Râul Inteligent, economie circulară și economie verde	€ 1.850.000	€ 250.000	DTP Danube Transnational Program/ Priority 2
Infrastructură blândă Intervenții mobile și temporare în spații de patrimoniu	€ 500.000	€ 250.000	1. POR- Regional Operational Program/ Priority 5.1 2. URBACT/ Phase 1
Living LAB Proiect de Economie Circulară dezvoltat în parteneriat cu Academia de Studii Economice	€ 45.000	€ 25.000	1. UIA Urban Innovation Actions
8 Proiecte/ Programe Cheie	€ 13.015.000	€ 4.500.000	

În al doilea rând, există un potențial de finanțare și prin programele **INTERREG 2014-2020 pentru zona Balcanilor și a Dunării**, care au fost anunțate recent și care au legături evidente cu inițiativele București2021 referitoare la artă, cultură, patrimoniu și turism. În al treilea rând, intenționăm să dezvoltăm și să susținem aplicații pentru câteva proiecte culturale ale rețelelor europene, prin intermediul programului **Europa Creativă 2014-2020**, Horizon 2020, Erasmus și Europa pentru Cetățeni. În al patrulea rând, am contactat reprezentanți ai fondurilor EEA și Fondurile Norvegiene, pentru a-i include în 3 proiecte relevante.

Tabelul de mai jos ilustrează calendarul necesarului de finanțare, pe baza proiecției de dezvoltare a programului și a perioadei premergătoare acestuia, precum și a bugetelor detaliate pentru activități administrative și de marketing.

2. e.
În cazul în care orașului i se acordă titlul de Capitală europeană a culturii, care este calendarul de primire, de către oraș și/ sau organismul responsabil de pregătirea și punerea în aplicare a proiectului privind Capitala Europeană a Culturii, a fondurilor care vor acoperi cheltuielile operaționale?

Tabel 8 Venituri din sectorul public pentru cheltuielile operaționale	Estimat (în euro)	Estimat (în % din bugetul total)	Distribuția pe ani (în % din suma totală pentru fiecare instituție)					
			2017	2018	2019	2020	2021	2022
Primăria Municipiului București	€ 37.500.000	50.0%	5.6%	7.4%	12.9%	23.3%	37.3%	13.6%
Primării de Sector	€ 9.000.000	12.0%	6.8%	6.8%	16.2%	22.8%	34.7%	12.8%
Consiliul Județean Ilfov	€ 1.500.000	2.0%	6.4%	6.4%	16.2%	22.7%	35.3%	13.0%
Ministerul Culturii	€ 15.000.000	20.0%	6.4%	6.4%	16.2%	22.7%	35.3%	13.0%
Premiul Melina Mercouri	€ 1.500.000	2.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	0.0%
Fonduri UE (cu excepția Premiului Melina Mercouri)	€ 4.500.000	6.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	0.0%
Sponsorizări comerciale, fonduri și inițiative private	€ 6.000.000	8.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	0.0%
TOTAL	€ 75.000.000	100.0%						

Venituri din sectorul privat

2. f.
Care este strategia de strângere de fonduri pentru a beneficia de sprijin din partea sponsorilor privați? Care este planul de implicare a sponsorilor în eveniment?

Estimăm că 8%, respectiv 6.000.000 de euro, din bugetul București 2021 vor proveni din sectorul privat, după cum urmează:

• Parteneriate de afaceri	2,5 milioane €
• O nouă afacere în cadrul Fondului Comunitar:	1,0 milioane €
• Fundații naționale și internaționale	1,5 milioane €
• Venituri comerciale – vânzări de bilete, publicitate	0,5 milioane €
• Inițiative de finanțare determinate de proiect (ex. crowdfunding)	0,5 milioane €

Sponsorizările și implicarea companiilor în viața culturală și artistică a orașului au luat amploare în ultimii 20 de ani în București, metropolă care are o poziție-cheie în România și în Europa de Sud-Est, găzduind sedii de companii multinaționale și importante companii naționale.

Formatul pentru colaborarea dintre sectorul artistic și cel de business se bazează pe modele folosite în SUA/Europa (marketing și bazate pe resurse) și a dus la crearea unui format de bază care va fi dezvoltat și extins în continuare. Acest potențial are o legătură strânsă cu poziționarea orașului pe o piață regională foarte competitivă, în care Bucureștiul este lider și motor al economiei românești.

Am confirmat acest model cu Asociația Română a Liderilor de Afaceri care, reprezintă majoritatea companiilor relevante – și am stabilit un acord de parteneriat, prin care vom co-gestiona noua Platformă de Arte & Afaceri.

Modelul permite implicarea unei largi coaliții de afaceri (*v. tabel*). Acesta include atât parteneri-cheie tradiționali (sponsorii principali), cât și parteneri de proiect și parteneri strategici, care pot fi proactivi și participă la dezvoltarea proiectului. În sfârșit, am decis să lansăm o schemă de Parteneriat Comunitar, pentru a atrage investițiile în comunitățile locale/cartiere, pe baza unei participări de tip 50% la CEAC. Am optat pentru un model incluziv, care permite asocierea cu o gamă largă de companii și organizații.

Sprijinul „în natură” va fi de asemenea important pentru implementarea București2021. Acesta va include echipamente, know-how, servicii (cazare, transport și călătorii naționale și internaționale, comunicare, echipament tehnic, spațiu de reclamă, echipament IT, spațiu de birouri etc.).

Tabel 9
Programe de dezvoltarea parteneriatelor în sectorul de afaceri

Partener București2021	Service Partener București2021	Partener Strategic București2021	Partener de Proiect București2021	Partener al comunității București2021
Maxim 10 companii care vor opta pentru un parteneriat de lungă durată. Fiecare companie va fi dintr-un sector cheie: bancar, asigurări, industrie, IT.	O serie de companii care își vor pune la dispoziție resursele, echipamente, servicii de cazare, transport, servicii de publicitate și media, servicii juridice și financiare, materiale etc. pentru Asociația și Proiectul București 2021. Avantajul companiilor va fi acele de a-și prezenta oferta la o gamă variată de cumpărători și clienți.	Cu un portofoliu de 150 de proiecte: festivaluri, expoziții etc, programul va avea o serie de proiecte cu specific pentru publicuri țintă, locuri specifice, precum și pentru companii care sunt aliniate cu profilul conceptului și programului B2021.	Cu un portofoliu de 150 de proiecte: festivaluri, expoziții etc, programul va avea o serie de proiecte cu specific pentru publicuri țintă, locuri specifice, precum și pentru companii care sunt aliniate cu profilul conceptului și programului B2021.	Cu un focus clar pe cartiere, există un interes pentru a susține și încuraja inițiative locale. Schema este deschisă pentru toate tipurile de companii, existând o sumă minimă de participare.
€ 100.000 pe companie	€ 50.000 pe partener	€ 50.000 pe companie	€ 10.000–25.000 pe proiect	€ 5.000
€ 500.000	€ 750.000	€ 500.000	€ 750.000	€ 1.000.000

Ne aflăm deja în legătură directă cu diferite companii și vom prezenta parteneri-cheie la vizita CEAC. De asemenea, există un număr semnificativ de firme dispuse să se alăture programelor de parteneriat.

Vom încuraja sectorul de afaceri să se implice cu idei și proiecte, în cadrul schemei anuale de finanțare Open Lab, și să propună proiecte relevante pentru temele București2021. Aceste inițiative pot beneficia de maxim 50% finanțare publică/ CEAC.

Intenționăm să înființăm un Forum online de Business București2021, unde reprezentanți ai sectorului privat să poată interacționa și identifica proiecte de interes comun în cadrul București2021, conform profilului companiilor acestora. Implicarea sectorului privat poate consolida proiectul prin: comunicare și implicarea publicului, atragerea de sprijin politic, garantarea credibilității și a independenței de acțiune.

Tabel 10 Cheltuieli operaționale pe tipuri de activități	Euro	%
Cheltuieli pe program	€ 52.500.000	70%
Cheltuieli pentru promovare și marketing	€ 15.000.000	20%
Salarii, cheltuieli de regie și cheltuieli administrative	€ 7.500.000	10%
Totalul cheltuielilor operaționale	€ 75.000.000	100%

3. Cheltuieli operaționale:

3. a. Vă rugăm să completați tabelul de mai jos în care să prezentați defalcarea cheltuielilor operaționale

Tabel 11 Calendarul cheltuielilor	Cheltuieli pentru program (in euro)	Cheltuieli pentru program (in %)	Cheltuieli pentru promovare și marketing (in euro)	Cheltuieli pentru promovare și marketing (in %)	Salarii, cheltuieli de regie/ administrative (in euro)	Salarii, cheltuieli de regie/ administrative (in %)
2017	€ 2.625.000	3.5%	€ 525.000	0.7%	€ 600.000	0.8%
2018	€ 2.625.000	3.5%	€ 1.050.000	1.4%	€ 750.000	1.0%
2019	€ 6.562.500	8.8%	€ 1.500.000	2.0%	€ 900.000	1.2%
2020	€ 9.189.500	12.3%	€ 3.825.000	5.1%	€ 1.500.000	2.0%
2021	€ 26.250.000	35.0%	€ 6.075.000	8.1%	€ 2.625.000	3.5%
2022	€ 5.250.000	7.0%	€ 2.025.000	2.7%	€ 1.125.000	1.5%
TOTAL	€ 52.502.000	70.0%	€ 15.000.000	20.0%	€ 7.500.000	10%

3. b. Calendarul planificat pentru cheltuielile operaționale

Bugetul de programe

Bugetul total al programului este de 52,5 milioane de euro. În Tabelul 12 am făcut o prezentare a alocațiilor anuale per program/ activitate. Programul inclus în dosarul de candidatură are un buget de 25,2 de milioane de euro, aproximativ 50% din bugetul total al programului. Am decis să limităm alocarea la acest plafon, în principal pentru a asigura o intensificare logică a programului în următorii ani, în cadrul unui plan strategic pentru un proces deschis, condus de Open Lab și de Curatorium. De asemenea, dorim să evităm suprabugetarea în această etapă, să asigurăm un conținut actualizat al programului și să permitem directorului artistic și echipei sale să dezvolte programul.

Am calculat costurile pentru proiectele individuale și am asigurat o rezervă de 10% în fiecare buget. Tabelul 12 prezintă descrierea celor trei teme și cele 12 clustere de programe, care în prezent conțin 75 de proiecte.

Specificăm atât bugetul CEAC, cât și bugetele brute, care includ contribuțiile partenerilor din propriile bugete/fonduri, precum și finanțări externe pe care le pot accesa. În general, ne așteptăm la o cofinanțare de minimum 50% de la partenerii instituționali (unde CEAC finanțează doar costurile adiționale) și 25% de la ONG-uri. Acestea sunt însă doar estimări orientative. Pentru proiecte mai experimentale, cele comunitare sau cele pentru tineri, care au finanțare suplimentară mică sau zero, bugetele alocate sunt mai mari. Bugetul brut al programului pentru această fază e calculat la 25,2 de milioane de euro. În mod similar, am bugetat provizoriu aceeași sumă pentru a doua fază CEAC, totalul bugetului brut pe program ridicându-se astfel la circa 52 de milioane de euro.

Aproximativ 50% din bugetul programului este alocat pentru 2021, iar 9,5% e alocat pentru 2022, incluzând o rezervă generală, precum și fonduri pentru facilitarea continuării proiectelor-cheie într-un an de tranziție.

Bugetul programului pre-CEAC e calculat la 5% în 2017, 5% în 2018, 12,5% în 2019 și 17,5% în 2020. Aceste bugete permit finanțarea anuală pentru Open Lab, care va genera prototipuri și proiecte pilot ce vor necesita fonduri, precum și cercetarea și dezvoltarea, pre-producția, producția/coproducția.

Aceste bugete vor asigura derularea unor programe în curs, precum Platformele Europene, dar și pre-programele concentrate în 2019 și 2020.

Tabel 12 Bugetul pe program		2017	2018	2019	2020	2021	2022	Total
Proiecte existente în bid book/ Faza 1								
Pierdut și Regăsit	Proiecte principale	€ 110.000	€ 360.000	€ 590.000	€ 840.000	€ 3.035.000		€ 4.935.000
	Proiecte asociate	€ 60.000	€ 60.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 320.000		€ 600.000
	Acceleratorul de idei	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000		€ 150.000
	Arcub Open Call	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 115.000		€ 315.000
	Total Tema 1	€ 250.000	€ 500.000	€ 750.000	€ 1.000.000	€ 3.500.000		€ 6.000.000
Periferii	Proiecte principale	€ 120.000	€ 370.000	€ 620.000	€ 870.000	€ 3.135.000		€ 5.115.000
	Proiecte asociate	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 335.000		€ 735.000
	Acceleratorul de idei	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000		€ 100.000
	Arcub Open Call	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000		€ 50.000
	Total Tema 2	€ 250.000	€ 500.000	€ 750.000	€ 1.000.000	€ 3.500.000		€ 6.000.000
Microtopii	Proiecte principale	€ 90.000	€ 220.000	€ 450.000	€ 1.020.000	€ 3.180.000		€ 4.960.000
	Proiecte asociate	€ 70.000	€ 150.000	€ 170.000	€ 350.000	€ 685.000		€ 1.425.000
	Arcub Open Call	€ 50.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 95.000		€ 415.000
	Acceleratorul de idei	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000		€ 200.000
	Total Tema 3	€ 250.000	€ 500.000	€ 750.000	€ 1.500.000	€ 4.000.000		€ 7.000.000
Proiecte educaționale		€ 200.000	€ 350.000	€ 350.000	€ 400.000	€ 500.000		€ 1.800.000
Programul de dezvoltarea capacității		€ 450.000	€ 600.000	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000		€ 3.150.000
Platforma de dezbateri europene		€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 140.000		€ 500.000
Platforma de rezidențe EURO CITY		€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 270.000		€ 750.000
	Total	€ 860.000	€ 1.160.000	€ 1.260.000	€ 1.310.000	€ 1.610.000		€ 6.200.000
	Total Faza 1	€ 1.610.000	€ 2.660.000	€ 3.510.000	€ 4.810.000	€ 12.610.000		€ 25.200.000
Program Faza 2:								
	Buget Open Lab	€ 540.000	€ 790.000	€ 750.000	€ 1.000.000	€ 0		€ 3.080.000
	Parteneriate CEAC	€ 50.000	€ 250.000	€ 290.000	€ 590.000	€ 2.640.000		€ 3.820.000
	Deschideri Oficiale				€ 500.000	€ 2.000.000		€ 2.500.000
Proiecte Faza 2:	Pierdut și Regăsit			€ 500.000	€ 500.000	€ 3.000.000		€ 4.000.000
	Periferii			€ 500.000	€ 500.000	€ 3.000.000		€ 4.000.000
	Microtopii			€ 500.000	€ 500.000	€ 3.000.000		€ 4.000.000
	Total Faza 2	€ 590.000	€ 1.040.000	€ 2.540.000	€ 3.590.000	€ 13.640.000		€ 21.400.000
Rezervă Buget		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 5.000.000	€ 5.000.000
Total Buget pe Program		€ 2.200.000	€ 3.700.000	€ 6.050.000	€ 8.400.000	€ 26.250.000	€ 5.000.000	€ 51.600.000

Bugetul pentru echipă și cheltuieli administrative

Tabel 13 Bugetul pentru salarii, cheltuieli de regie/administrative desfășurat	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Total
Bugetul total pentru salarii	303.800	597.800	882.000	1.185.800	1.313.200	607.600	4.890.200
Costuri pentru echipa de coordonare	38.750	76.250	112.500	151.250	167.500	77.500	623.750
Întâlniri, seminarii, ateliere	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	150.000
Transport internațional, întâlniri etc.	15.000	20.000	30.000	75.000	50.000	15.000	205.000
Vizite internaționale / Întâlniri	20.000	25.000	50.000	75.000	100.000	200.000	470.000
Consultanți	20.000	25.000	25.000	25.000	20.000	20.000	135.000
Comunicare/ Internet etc	10.000	10.000	10.000	15.000	200.000	10.000	255.000
Contabili externi și consiliere juridică	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	150.000
Bord, Forum 2017, Platforma de Business	15.000	25.000	25.000	25.000	25.000	10.000	125.000
Evaluare/ Monitorizare	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	100.000	350.000
Facilități/ Hub	12.500	12.500	12.500	25.000	25.000	12.500	100.000
Total costuri administrative	231.250	293.750	365.000	491.250	687.500	495.000	2.563.750
Total număr de angajați	535.050	891.550	1.247.000	1.677.050	2.000.700	1.102.600	7.453.950
Rezerve	64.950	-141.550	-347.000	-177.050	624.300	22.400	4.6050
Buget total	600.000	750.000	900.000	1.500.000	2.625.000	1.125.000	7.500.000

Investiții în infrastructură

Nu există un buget concret pentru investiții în infrastructură în bugetul B2021 și nici nu este planificat ca București2021 să primească fonduri pentru acoperirea investițiilor de capital. Așa cum au demonstrat în timp programele CEAC, investițiile publice în proiecte care au legătură cu CEAC nu trebuie administrate de conducerea CEAC, ci direct de PMB și Primăriile de sector, de Guvern sau de consorții separate pentru proiecte individuale.

PMB revizuieste Planul Urbanistic General pentru 2015-2035 după alegerile locale din iunie 2016. Acesta acoperă proiectele generale de infrastructură planificate și este de așteptat să includă și proiecte relevante pentru CEAC. În cadrul acestui plan, fiecare proiect individual trebuie urmat de o propunere concretă de buget, prezentată CGMB. Vom actualiza informațiile în timp util pentru a fi disponibile la vizita reprezentanților juriului.

Unul dintre obiectivele strategice ale Consiliului pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov se referă la un plan regional major de investiții pentru turismul cultural, cu obiective concrete de îmbunătățire a accesului publicului (transport în comun, piste de biciclete) la o rețea integrată. În ceea ce privește spațiile și dotările culturale, acestea fac obiectul unei cercetări, negociate în prezent de Biroul Arhitectului-Şef al Capitalei, în legătură cu PUG. Acest aspect va fi dezvoltat în următoarea etapă a candidaturii, în funcție de deciziile luate de Municipality. Vom actualiza informațiile în timp util pentru a fi disponibile la vizita reprezentanților juriului.

Bugetul PMB pentru cheltuieli de capital a fost alocat către PIDU-Camerele Urbane. Acesta se află în faza de implementare, 2016-2020.

4. Buget pentru cheltuielile de capital:

4. a. Cum sunt defalcate veniturile ce vor fi primite din sectorul public pentru acoperirea cheltuielilor de capital în ceea ce privește anul pentru care este acordat titlul?

4. b. Autoritățile responsabile de finanțele publice (municipalitatea, autoritățile regionale, autoritățile naționale) au votat deja sau și-au luat angajamente financiare pentru a acoperi cheltuielile de capital? În caz contrar, când intenționează s-o facă?

4. c. Care este strategia dumneavoastră de strângere de fonduri pentru a beneficia de sprijin financiar din programele/fondurile Uniunii Europene pentru acoperirea cheltuielilor de capital?

4. d. În cazul în care orașul primește titlul de Capitală europeană a culturii, care este calendarul de primire, de către oraș și/sau de către organismul responsabil de pregătirea și punerea în aplicare a proiectului privind Capitala Europeană a Culturii, a fondurilor care vor acoperi cheltuielile de capital?

Structura organizatorică

Subiectul organizării București2021 a fost abordat din trei perspective:

- Înființarea unei structuri juridice formale pentru proiectul CEAC – București2021, în perioada 2017-2022;
- Structura concretă – logistică, organizatorică și de management – a proiectului;
- Conectarea organizației București2021 cu comunitatea, cu proiectele București2021, cu părțile interesate etc.

Asociația București2021

Am menținut structura formală non-profit propusă în primul dosar de Candidatură, care respectă prevederile legale din România și ia, de asemenea, în calcul experiențele și practica multor alți orași CEAC.

Structura formală a Asociației (*vezi Organigrama de la p. 80*) are trei niveluri: Comitetul Asociației, Consiliul de Conducere și Echipa Executivă.

Comitetul Asociației (CA) va fi stabilit de către membrii fondatori (părți interesate din spațiul public) și reprezentanți ai sectorului cultural, ai societății civile și ai sectorului de afaceri. **Membrii acestor sectoare vor fi reprezentați în mod echilibrat. Vom limita numărul membrilor la 100.**

De asemenea, înregistrarea ca membru va fi deschisă, iar membrii vor fi obligați să își dovedească în scris relevanța și competențele.

Acesta este un factor cheie în scopul asigurării transparenței și independenței. Asociația va opera de facto ca o platformă deschisă de dialog între diferite comunități și sectoare ale orașului. Considerăm că acesta este un pas strategic pentru implicarea orașului și a cetățenilor săi în procesul candidaturii.

Asociația va avea următoarele tipuri de reprezentanți:

Membrii fondatori ai asociației, inclusiv Primăria Municipiului București, cele șase Sectoare, Județul Ilfov, Asociația Regională București-Ilfov, precum și reprezentanți ai instituțiilor culturale și ai sectorului cultural independent, ai comunității de afaceri, reprezentanți din sectorul turismului, media, educație și ai societății civile.

Asociația va avea trei responsabilități principale:

- Să aleagă Consiliul de Conducere; să creeze un sistem de control solid pentru procedurile administrative, juridice și financiare; să supravegheze planurile și bugetele anuale și să verifice conturile anuale și rapoartele prezentate de Directorul General și de Consiliul de Conducere.

Consiliul de Conducere este nucleul strategic al proiectului și are, prin urmare, un rol clar în dezvoltarea, structurarea și desfășurarea proiectului.

Consiliul de Conducere va fi recrutat și numit de Comitetul Asociației. Membrii vor fi desemnați pe o perioadă de trei ani, cu posibilitate de realegere. Cei 15 membri vor fi recrutați după cum urmează:

- Părți interesate din administrația publică (1), inclusiv Consiliul General al Municipiului București/Primărie (3), Regiunea Județului Ilfov (1), Sectoare (1);
- Instituții culturale (3) la nivel municipal și de stat, inclusiv ARCUB, Institutul Cultural Român, sectorul muzeal și cel al artelor performative, sectorul patrimonial, universități;
- ONG-uri, sectorul independent și cel civil (3), inclusiv artele, sectorul arhitecturii și urbanismului, platforme ale societății civile, sectorul artelor performative, sectorul mediului;
- Sectorul de afaceri (3), inclusiv turismul, media și sectorul financiar.

Consiliul se va întruni trimestrial și are următoarele atribuții principale:

- Să numească echipa executivă – Director General (CEO), Director de Program (DP), Director Administrativ – pe baza unui apel public internațional și a unui proces de consultare cu consilieri independenți;
- Să verifice deciziile strategice privind personalul și organizarea, programele, marketing-ul, finanțarea și resursele, pe baza propunerilor Directorului General (CEO) și ale DP;
- Să asigure o bună relație cu părțile interesate și partenerii-cheie;
- Să verifice bugetul, planurile de activități și să se asigure că organizația funcționează corespunzător.

1. Ce fel de structură de gestiune și de punere în aplicare este avută în vedere pentru implementarea evenimentului Capitală Europeană a Culturii?

2. Cum va fi organizată această structură din punct de vedere al conducerii? Vă rugăm să specificați în mod clar persoana (persoanele) care deține (dețin) răspunderea finală pentru conducerea generală a proiectului.

3. Cum vă veți asigura că această structură dispune de personal cu experiență și competențe adecvate pentru a planifica, a gestiona și a pune în aplicare programul cultural din anul pentru care este acordat titlul?

4. Cum vă veți asigura că există o cooperare corespunzătoare între autoritățile locale și această structură, inclusiv în ceea ce privește echipa artistică?

5. Care sunt criteriile și dispozițiile care au stat sau care vor sta la baza alegerii directorului general și a directorului artistic? Ce profil au – sau vor avea – aceștia? Când își vor prelua atribuțiile? Care vor fi domeniile de acțiune ale fiecăruia în parte?

Structura de tranziție

Un aspect important în asigurarea unei structuri stabile îl constituie înlesnirea trecerii de la structura responsabilă pentru candidatură la o structură care implementează programul. Istoria recentă a inițiativei CEAC a cunoscut o serie de tranziții problematice și considerăm că acesta este un potențial risc.

Propunem ca ARCUB să aibă un mandat extins de maximum 12 luni. Astfel, vom dispune de timpul necesar numirii Consiliului de Conducere și recrutării directorilor. În acest mod, restricțiile legislative privind alocarea și cheltuirea fondurilor publice nu vor împiedica implementarea proiectului.

În același timp, această măsură va garanta sinergia proiectului, continuarea altor proiecte și organizarea celui de-al doilea Open Lab.

De asemenea, va înlesni implementarea Primei Faze din Strategia Culturală, respectiv Platforma București2021 de dezvoltare a capacităților.

Conducerea proiectului

Am decis să menținem structura actuală de conducere a proiectului, cu trei persoane-cheie: un CEO care are responsabilitatea generală pentru proiect, sprijinit de un Director Administrativ și de un Director de Program. Cele trei funcții sunt interconectate, deoarece capacitățile și profilurile individuale trebuie să fie complementare, pentru a putea forma o echipă de management optimă.

La modul ideal, toate numirile ar trebui făcute de către Consiliul de Conducere, în urma unui proces bazat pe apel public internațional, concomitent cu o evaluare amănunțită, realizată cu sprijinul unor consultanți externi din domeniul managementului.

CEO (Directorul General)	Directorul de Program	Directorul administrativ
CEO va avea responsabilitatea generală privind proiectul și va răspunde direct Consiliului de Conducere. CEO numit va îndeplini următoarele criterii:	DP va reprezenta motorul proiectului și trebuie să aibă cel puțin zece ani de experiență la nivel internațional. Profilul său se va alinia etosului și specificului proiectului București2021. DP desemnat va îndeplini următoarele criterii:	DA va asigura desfășurarea proiectului și va răspunde de asigurarea platformei financiare și de comunicare pentru proiect. DA va îndeplini următoarele criterii:
Capacitatea dovedită de a gestiona o instituție sau companie importantă, la nivel de Director General, timp de cel puțin 10 ani;	Va acționa ca purtător de cuvânt și director al Curatoriumului; va trebui să fie deschis, cooperant, capabil să genereze entuziasm și să angreneze sectorul cultural-artistic într-o viziune comună;	Cel puțin zece ani de experiență în gestionarea și dezvoltarea unor organizații sau instituții importante în România; experiență profesională în sectorul cultural, media sau educațional;
Competențe strategice și analitice, care acoperă organizarea, finanțele și afacerile;	Va avea un profil internațional clar, cu rețele relevante puternice, precum și capacitatea dovedită de a curatoria și gestiona implementarea de proiecte cultural-artistice importante, într-un format cultural cât mai larg;	Rețele relevante la nivel local și național, care să includă administrația publică, structuri politice locale și regionale și canale media;
Abilități semnificative de comunicare, capacitatea de a reprezenta București2021 în media, într-un context politic și cultural, la nivel local și internațional;	Va avea capacitatea de a gestiona bugete de proiect consistente, de a implementa și produce programe complexe și ambițioase;	Abilități dovedite de management intern, care să dea naștere unei organizații eficiente, deschise și cu viteză de reacție, ce va livra proiecte și programe importante;
Abilitatea de a dezvolta și conduce o organizație deschisă, inovatoare și dinamică;	Va cunoaște programul CEAC, va lucra strategic și va corela CEAC cu dezvoltarea culturală a orașului pe termen lung;	Abilități de marketing și comunicare strategică, precum și contacte excelente în media;
Cunoștințe exhaustive privind sectorul media și cel cultural, precum și experiență în desfășurarea activităților într-un mediu aflat în permanentă atenție a opiniei publice;	Va avea capacitatea de a lucra cu formate artistice variate și inovatoare, din toate formele și sectoarele artelor;	Experiență în lucrul cu comunitatea de afaceri și cu sectorul comercial;
Capacitatea de a dezvolta o strategie financiară solidă, atât pentru sectorul public, cât și pentru cel privat, în vederea implementării proiectului.	Va avea experiență în lucrul la nivelul comunității și cu grupuri sociale vulnerabile, va cunoaște situația culturală locală și contextul candidaturii în București.	Înalte standarde etice și morale, rapid în găsirea de soluții, mediator înăscut. Se va alinia cu obiectivele candidaturii București2021.

Rolul Curatorium-ului

Un alt factor important va fi rolul Curatorium-ului ca motor al programului.

- În a doua fază, am continuat să lucrăm cu un Curatorium. Cei doisprezece curatori cooptați pentru cele trei teme ale programului, dintre care trei șefi de echipă, au abordat teme interconectate, precum angajamentul comunitar, educația și minoritățile.
- Curatorii au fost numiți în urma unui apel public, în ianuarie 2016. Modelul a funcționat foarte bine și a asigurat atât legături strânse, cât și credibilitate în interiorul sectorului cultural, generând de asemenea un proces robust, prin care s-a reușit obținerea unui conținut solid.
- De asemenea, am întărit rolul curatorilor europeni, lucrând cu 12 curatori invitați (CEAC, rețele europene, domenii artistice cheie). Metoda a funcționat excelent, curatorii europeni, cu puternice legături pe continent, sprijinindu-i pe cei locali. Contribuția acestora se poate regăsi în proiecte specifice, în calitate de (co-)curatori.

Prin urmare, propunem un Curatorium ca motor al proiectului: 12 curatori locali și 12 curatori europeni. Aceștia vor lucra în echipe, pe teme, dar și în tandem. Curatorii locali vor prelua conducerea; inițial, pot lucra part-time, iar din 2019 full-time. Curatorii europeni vor avea roluri part-time. Trimestrial, vor participa full-time la sesiuni de trei zile ale Curatorium-ului, dar vor lucra și individual.

- Am discutat aceste aspecte cu membrii prezenți și anteriori și ne bucurăm să vă informăm că avem un angajament ferm din partea Curatorium-ului nostru.
- Suntem convinși că acest model poate constitui și o bază solidă pentru București2021, poate semna o direcție artistică clară și menține un dialog deschis cu scena culturală bucureșteană și europeană.
- Considerăm Curatorium-ul un agent de dezvoltare, dar și un comitet curatorial și artistic ce evaluează propunerile primite. Directorul de Program acționează ca lider/ purtător de cuvânt al Curatorium-ului.

Relații externe cu părțile interesate

Relația cu Primăria Municipiului București va fi esențială, ca și relațiile cu primăriile de sector și cu Județul Ilfov. Acestea se vor baza pe următoarele elemente:

- Actorii interesați din domeniul public vor face parte din Asociație și vor primi 5 din cele 21 de locuri din consiliul de conducere, la nivel politic. Astfel vom putea asigura continuitatea legăturilor strategice. Rolul vicepreședintelui consiliului va fi preluat de unul dintre reprezentanții politici din Consiliul General al Municipiului București (CGMB).
- Protocoalele existente cu fiecare dintre părțile interesate vor fi reînnoite și vor include toate aspectele relevante în contractul de parteneriat. Termenul limită este 1 ianuarie 2017.
- Protocoalele nu vor include doar contribuții financiare directe, ci și acordul de folosire în regim de parteneriat a spațiilor publice și parcurilor, facilităților, precum și participarea instituțiilor cheie etc. Protocoalele vor fi documente modificabile, se vor actualiza la fiecare șase luni și vor fi ratificate de Consiliul București2021.
- Părțile interesate vor participa la grupurile de lucru, angajându-se deja să ia parte prin departamentele relevante.
- București 2021 va dezvolta un Departament pentru Relații Strategice/ Externe, în vederea gestionării contactelor în curs, a grupurilor de lucru și a protocoalelor.
- Părțile interesate vor primi rapoarte anuale. Acestea vor include rapoarte financiare, revizuirii bugetare (în luna ianuarie, începând din ianuarie 2017). Vor exista și rapoarte interimare bianuale (în fiecare iulie), cu actualizările aferente. De asemenea, se vor ține ședințe de Consiliu pentru suplimentarea rapoartelor.

Proiecte și management de proiect

Nu intenționăm să construim o mare organizație de producție. Această abordare ar fi chiar contraproductivă pe termen lung. Credem că ea ar submina angajamentul nostru – acela de a ne asigura că programul este, de fapt, condus de oraș. Urmărim să menținem București2021 ca o structură suplă, cu obiective strategice și creative bine conturate, care inițiază, sprijină, facilitează procese, coordonează, comunică, monitorizează și mobilizează partenerii și instituțiile.

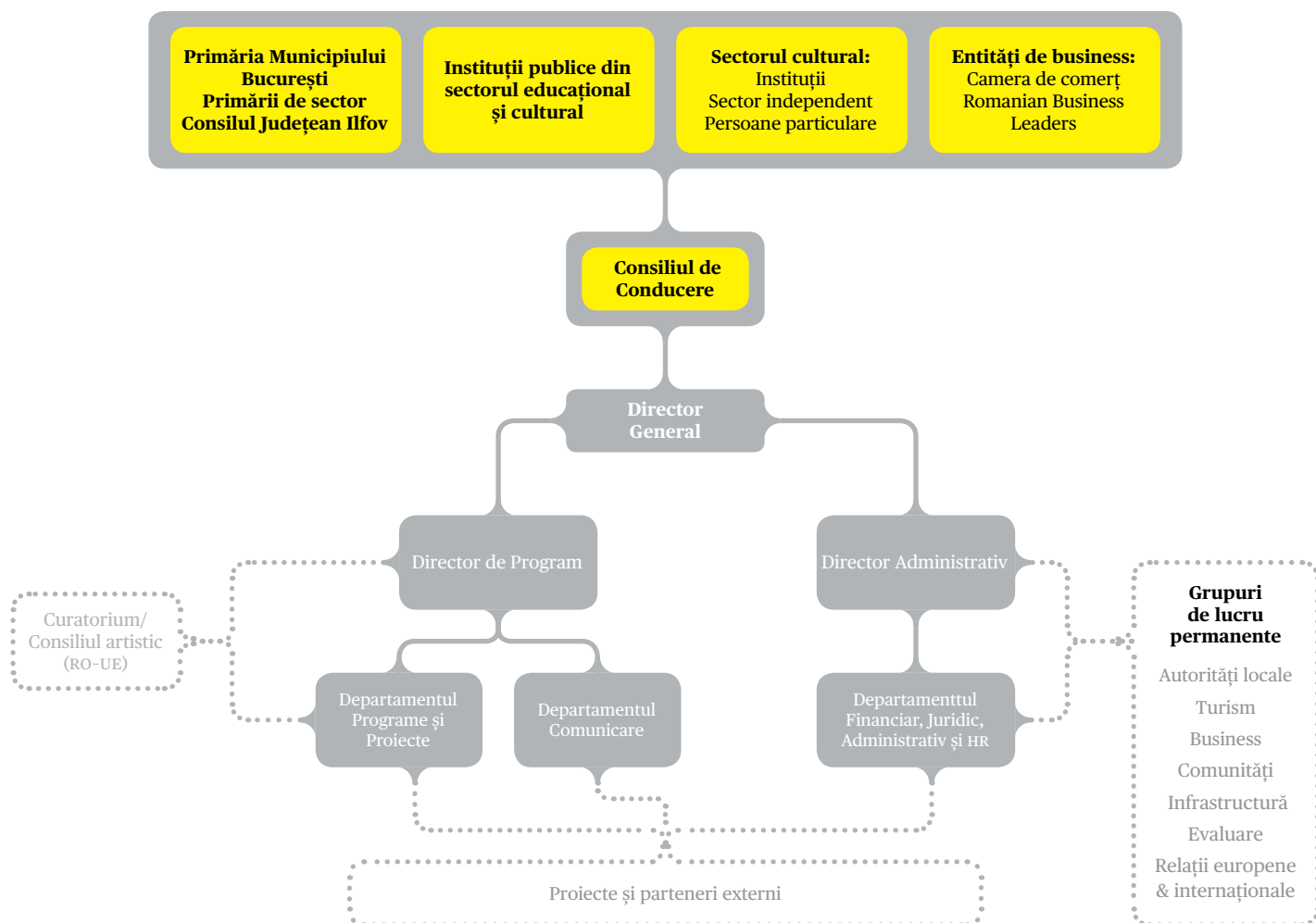
Marea majoritate a proiectelor vor fi implementate de organizații și instituții sau parteneriate externe – estimăm o proporție de minimum 70% în acest sens. De asemenea, acesta este un exemplu limpede de punere în practică a programelor de dezvoltare a capacităților.

Cu toate acestea, suntem conștienți că București 2021 va da naștere unor proiecte specifice, de anvergură. Ca atare, soluția ideală ar fi parteneriatul cu producători experimentați din oraș, ARCUB fiind un partener cheie. Acest model va fi mai eficient, va economisi resurse și va evita eventuala competiție inutilă.

Echipele de management

Prințipalele sarcini ale oricărei echipe de management CEAC includ șase subramuri: programe & producție, control financiar & bugetar, marketing & comunicare, business & sponsorizări, evaluare, relații externe/ strategice & relații internaționale.

- Avem în vedere structura obișnuită, verticală, a echipelor de proiect, completată de o structură internă de echipe care să lucreze pe cele trei teme ale programului, ca structură orizontală.
- În jurul fiecărei teme, vom grupa un personal specializat în programare, administrație și finanțe, marketing și comunicare.

Număr de membri/ departament/ an	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Total
Administrativ	3	6	7	8	8	7	39
Finanțe	1	2	5	8,5	11	6	33,5
Comunicare	1,5	5,5	8	14	15	4	48
Program	2	6	11	14	14	3	50
Secretariat	2	5	5	7	10	5	34
Curatorium	6	6	9	9	9	6	45
Total	15,5	30,5	45	60,5	67	31	249,5

Considerăm că această axă dublă va asigura o responsabilitate comună mai mare, un mai mare grad de integrare a procesului decizional și un mai mare grad de flexibilitate.

Grupuri de lucru consultative

Considerăm că grupurile de lucru externe vor avea un rol esențial, deoarece dorim în continuare să asigurăm implicarea sectoarelor cheie ale comunității și să menținem colaborarea cu acestea. Rolul subliniază participarea, proprietatea comună și asigură accesul la rețelele, cunoștințele și resursele ambelor părți. De asemenea, pentru România, este o binevenită alternativă la opțiunile anterioare și reflectă intenția de a lucra cu un model organizațional deschis, în care parteneriatele informale pot fi utile.

Comunitatea de afaceri ne-a încurajat în mod special să implicăm în mod activ sectorul privat, acolo unde acesta poate avea o contribuție. În mod similar, sectorul instituțiilor publice de educație, și în mod special universitățile, au apreciat ideea creării de forumuri pentru acțiuni comune, dar și participarea la nivel individual.

Propunem șapte grupuri de lucru cheie (*vezi Organigramă*), cu posibilitatea de a înființa ad hoc și alte grupuri de lucru, în funcție de necesități.

1. Ați derulat/ planificat un exercițiu de evaluare a riscurilor?

2. Care sunt principalele puncte tari și puncte slabe ale proiectului dumneavoastră?

3. Cum intenționați să depășiți punctele slabe, inclusiv prin utilizarea unor instrumente de atenuare și de planificare a riscurilor, a planului privind situațiile neprevăzute etc.?

S
puncte tari

W
puncte slabe

O
oportunități

T
amenințări

Planul pentru situații neprevăzute

A bordarea noastră generală în vederea păstrării stabilității proiectului a fost de a lămuri aceste probleme sub toate aspectele propunerii de proiect și de a integra evaluarea riscului în dosarul de candidatură.

Mai întâi, am optat pentru o strategie proactivă constantă, care va reflecta permanent asupra principalelor probleme și provocări ce trebuie depășite. În al doilea rând, lucrul într-o organizație matriceală va asigura fluxul maxim de informații și va permite abordarea problemelor din diferite perspective. În al treilea rând, platforma București2021 va mări capacitatea organizațională de a acționa eficient și va asigura metodele și soluțiile tehnice pentru a maximiza procedurile de management. În al patrulea rând, parteneriatul cu ARCUB și descentralizarea programului vor reduce riscurile legate de producție.

În al cincilea rând, am optat și pentru un program puternic în intervalul 2017-2020, tocmai pentru a dezvolta o structură solidă prin care să ne îndeplinim obiectivele, dar și pentru a dezvolta publicul și conținutul. În sfârșit, am construit rezerve/ fonduri de urgență la toate nivelurile bugetului, iar angajamentele pentru proiect și pentru program urmează să se facă gradual, pentru a se evita riscul investițiilor excesive. Am editat analiza SWOT astfel încât să ia în calcul principalele aspecte generatoare de risc.

O bază consistentă și un hub cultural pentru proiect în centrul orașului.

Un Curatorium puternic, precum și aportul și sprijinul considerabil din partea sectorului cultural pentru program. Participă peste 140 de organizații culturale și civice locale, iar investițiile financiare în proiecte dau deja roade.

Angajarea, încă de la început, a mai multor părți interesate și parteneri cheie, pentru a se asigura un conținut autentic, propuneri de proiect și parteneriate viabile pentru procesul CEaC, și pentru a se atinge un anumit nivel de independență și încredere.

Sprijinul în creștere din partea cetățenilor, societății civile și media, care au susținut procesul și viziunea CEaC în dezbateri publice.

Un concept și teme care se dovedesc deja deosebit de relevante, atrăgătoare și motivante.

Un proiect care se concentrează pe poziționarea cetățenilor ca voce a orașului, precum și pe implicarea preponderentă a publicului tânăr.

O tradiție a lipsei de colaborare între primăriile de sector și Primăria Municipiului București.

Lipsa strategiei culturale și a turismului cultural.

Dialogul defectuos între sectorul cultural public, cel privat și cel independent.

Slaba implicare a cetățenilor în dialoguri și dezbateri publice.

Nivel scăzut de participare culturală activă.

ACESTE PUNCTE SLABE VOR FI ABORDATE ASTFEL:

Alegerile locale din iunie 2016 au asigurat o situație politică mai coezivă.

Am optat pentru un proces pus în mișcare prin intermediul culturii și credem că acesta poate continua și poate crea sinergie, fără să facă implozie după 2021, așa cum s-a văzut în multe alte orașe CEaC.

Intenționăm să creăm o structură neutră, independentă și deschisă, pentru a evita conflicte directe la nivel politic.

Am invitat sectorul independent și pe cel instituțional să colaboreze.

În realitate, lipsa unei strategii de turism sau branding pentru oraș ne oferă libertatea de a dezvolta atât un profil clar CEaC, cât și turismul cultural, ca o alternativă viabilă. Este în curs de negociere un parteneriat între Municipality (Asociația de Turism) și CEaC.

Ne-am aliat cu deschizători de drumuri binecunoscuți și ONG-uri respectate, pentru a susține și a construi relații pe termen lung, pe care să ne putem baza.

Pentru intervalul 2017-2020 a fost propus un amplu program de dezvoltare a capacităților, inclusiv de dezvoltare a publicului.

Dezvoltarea primei Strategii Culturale a orașului (2016-2026), ca acțiune paralelă, cu obiective, strategii și propuneri de acțiuni, poate constitui un important agent al schimbării.

Oportunitatea de a spori numărul cetățenilor implicați activ în viața orașului, prin scheme de micro-granturi, un program masiv de outreach cultural și activități descentralizate.

Sesizarea și soluționarea problemelor locale și oferirea de noi baze pentru inițiativele civice și culturale.

Utilizarea atenției internaționale atrase de titlul CEaC și îmbunătățirea imaginii Bucureștiului și României.

Crearea, consolidarea și menținerea dialogului real dintre sectorul cultural public, cel privat și cel independent.

Activarea unei scene culturale și de arte underground extrem de vibrante.

Un Curatorium puternic, care va fi și în continuare cheia programului creativ, asigurând totodată un dialog și o dinamică între oraș și spațiul european.

Realitatea politică, în mod tradițional dezarticulată și instabilă, precum și lipsa unei colaborări între primăriile de sector și PMB.

Lipsa sprijinului comunității de afaceri din cauza contextului economic.

Stereotipurile negative despre București și România.

Dificultatea de a crea forumuri noi, viabile pentru implicarea cetățenilor.

ACESTE AMENINȚĂRI VOR FI ABORDATE ASTFEL:

Asigurarea unei structuri independente și a unui angajament pe termen lung al părților interesate.

Stabilirea unui model de Arte & Afaceri pe termen lung, care va fi elaborat în parteneriat cu lideri ai comunității românești de afaceri, pentru a dezvolta o colaborare durabilă între cele două sectoare.

Imaginea negativă va fi abordată ca aspect esențial al temei Orașul În-vizibil, care se va baza pe imagini alternative ale orașului și cetățenilor săi, pe mărturii ale vizitatorilor și pe materialele utilizate în comunicare și marketing.

Sprijinirea inițiativelor „la firul ierbii” și implicarea cetățenilor într-o acțiune clară vor constitui în continuare un element central al procesului. Prin mecanismele de finanțare și schemele de tip „incubator de idei” din 2016 începem deja să avem succes în acest sens.

Strategia de comunicare pentru București 2021 urmărește să informeze, să motiveze și să implice atât cetățenii, cât și vizitatorii.

1. Programul dumneavoastră artistic poate fi rezumat printr-un slogan?

2. Care este strategia urmărită de oraș în termeni de marketing și de comunicare în anul pentru care este acordat titlul de Capitală europeană a culturii?

3. Cum vă veți mobiliza propriii cetățeni astfel încât să-și asume rolul de comunicatori ai evenimentului către lumea exterioară?

4. Cum intenționează orașul să pună în evidență faptul că acțiunea Capitală europeană a culturii aparține Uniunii Europene?

Strategia de comunicare a fost dezvoltată cu sprijinul unui grup consultativ larg care include personalități proeminente din România, printre care lideri din zona de business, profesioniști media și reprezentanți ai sectorului cultural.

Capitala Europeană a Culturii (CEaC) înseamnă în primul rând șansa de a reface încrederea bucureștenilor în orașul lor și de a recupera valorile civice. La fel ca în multe alte capitale din fostul Bloc comunist, dominația puterii centralizate, care s-a făcut simțită prin proiecte de anvergură și evenimente festive de masă, a fost înlocuită de consumerismul în masă, reducând orașul la un panou publicitar global, transformând cetățenii în consumatori și împingându-i la periferia vieții civice a orașului.

Titlul CEaC 2021 va da micro-orașelor ascunse ale Bucureștiului (cartiere, comunități și subculturi) șansa de a reveni la lumină. În același timp, titlul reprezintă o ocazie de a reface conexiunile europene, cu posibilitatea de a schimba stereotipurile ce fac parte din realitatea europeană a orașului.

Punctul esențial al candidaturii Bucureștiului e reprezentat de oamenii care creează, proiectează, multiplică și distribuie mesaje și relatări despre evenimente, care îi cheamă și pe alții să li se alăture și care au adoptat o abordare activistă, sub motto-ul „arta face invizibilul vizibil”.

Ideea centrală a proiectului este conexiunea dintre oameni. În acest context, strategia pentru comunicare, informare și mobilizare a publicului (potențial) joacă un rol crucial. Viziunea, care începe de la dorința de a implica cetățenii, a condus la o abordare mai puțin tradițională, care nu se bazează pe media și pe campanii publicitare, ci pe utilizarea intervențiilor artistice, acțiunilor și evenimentelor pop-up ce se infiltrează în viața de zi cu zi, precum caravanele mobile, graffiti digital instantaneu, acțiuni culturale, facilitatori și ambasadori pentru public și comunități care pot activa și implica bucureștenii în proces, cu ajutorul propriilor canale de comunicare online (formale și informale) și prin comunicare directă pe rețelele lor sociale.

Această abordare va fi dublată de implicarea mediilor tradiționale (TV, radio, presă scrisă și online) și new media (rețele sociale, bloguri), precum și de crearea și distribuirea de produse promoționale și de comunicare, implicarea partenerilor din comunitățile culturale, educaționale și de business, precum și de evenimente de marketing încrucișat.

Principala provocare a efortului de comunicare va fi extinderea publicului implicat cultural, prin dezvoltarea de strategii adresate în principal comunităților inactive cultural (aproape 60% din bucureșteni, conform Barometrului Cultural al Bucureștiului). Campaniile de dezvoltare a publicului se vor baza pe date concrete și proiecte practice. Am stabilit deja o platformă civică de 1200 de cetățeni. Pe baza Barometrului Cultural, am măsurat tiparele actuale de implicare în activități culturale și avem în derulare o analiză completă la nivelul cartierelor (32 de cartiere). Aceasta va atinge și subiecte de comunicare, strategia programului, bariere privind participarea culturală, și va fi utilizată pentru a dezvolta acțiuni și strategii integrate. Este limpede că proiectul CEaC oferă o șansă unică de a poziționa mai strategic artele și cultura și de a iniția o strategie de comunicare pe o durată de cinci ani, care va atrage publicul la evenimentele CEaC și va întări relația generală dintre sectorul cultural și cetățeni.

Mai precis, obiectivele de comunicare ale București CEaC 2021 sunt următoarele:

- Aducerea la cunoștință celor două milioane de locuitori ai orașului a candidaturii Bucureștiului la titlul de Capitală Culturală a Europei și implicarea acestora în proiect;
- Implicarea orașului în dezbateri pe temele programului dezvoltate sub conceptul Orașul In-vizibil;
- Îmbunătățirea și schimbarea percepțiilor despre București în media internaționale cu cel puțin 20% în ratinguri;
- Dezvoltarea și mărirea publicului activ cultural la nivel local și regional, și atragerea unui total de cinci milioane de vizite ale participanților la evenimente și proiecte.

Strategia de comunicare propune formularea unui proces clar de rețea și conceperea unui set de instrumente și tehnici care pot ajuta la crearea unui sistem integrat de comunicare culturală.

SISTEM ONLINE

- Portal și hub cultural online (2018)
- Punct unic de vânzare a biletelor online
- Noi tehnologii (aplicații smartphone)

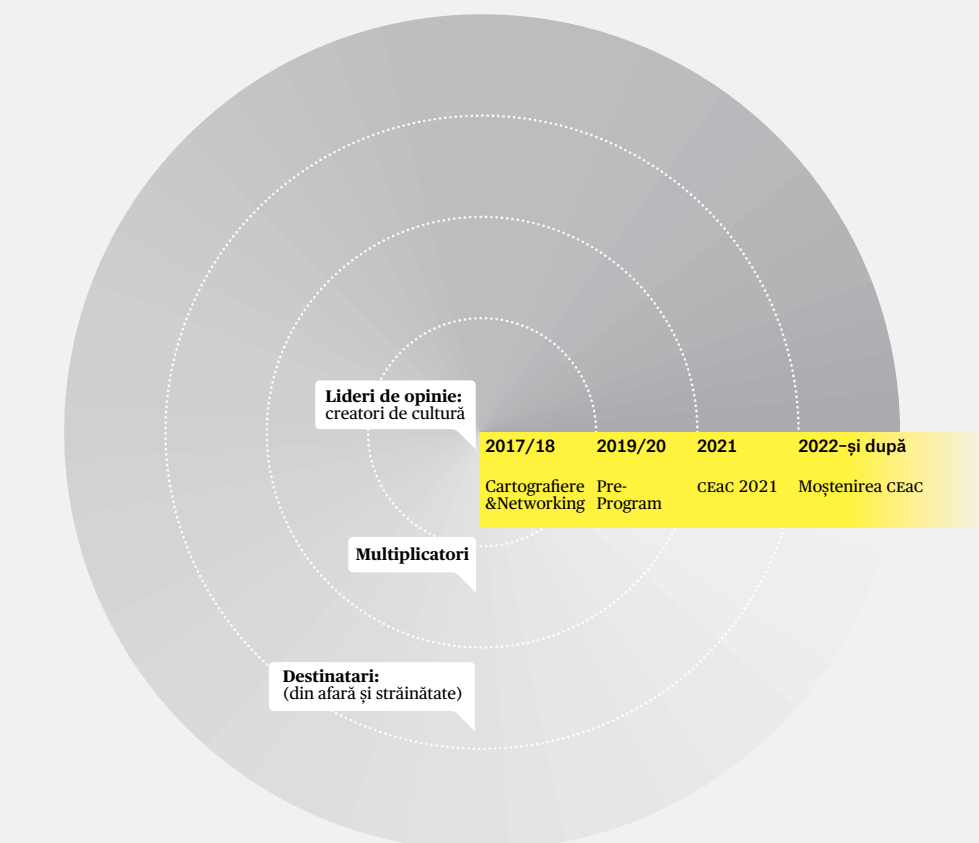
SISTEM OFFLINE

- Hub Informațional București CEAC 2021 (ARCUB Gabroveni)
- Centre de informare regionale pentru turiști
- Puncte de vânzare a biletelor (în parteneriate, ex. cu RATB)

Faze de influență și cronologie

De la Orașul In-vizibil la Orașul Vizibil

2017-2022

MECANISME

- Parteneriate interne (sectorul public & privat)
- Parteneriate europene (sectorul cultural)
- Parteneriate media (presa națională și internațională)
- Marketing încrucișat (sectorul cultural și de business)
- Rețea de facilitatori culturali și comunități de ambasadori ai comunității

CANALE ȘI INSTRUMENTE

- Platforme online (Hub CEAC 2021, platformă culturală, buletine informative)
- Materiale tipărite (calendare de evenimente, ghiduri ale orașului, albume, hărți, broșuri, flyere, postere)
- Supliment de ziar București CEAC 2021 (în română, limbi europene și ale minorităților etnice)
- PR și povestire
- Relații cu bloggerii
- Rețele sociale
- Campanii de schimbare a comportamentului pentru comunități (non-utilizatori sau utilizatori infrecvenți de cultură)
- Evenimente & activități artistice și culturale
- Ateliere, seminare, briefinguri

PUBLICUL-TINTĂ AL STRATEGIEI DE COMUNICARE

Lideri de opinie (creatori de cultură):

- Industriile culturale (film, media digitale, design, arhitectură, modă, artizanat)
- Organizații culturale și artistice (muzee, teatre, galerii, săli de concert)
- Comunități de artiști
- Institute culturale și europene
- Universități și școli de artă
- ONG-uri din sectorul cultural
- Proiecte urbane (inclusiv cele pentru protecția mediului)
- Alte industrii asociate (comunicare și advertising, turism)

Multiplicatori: 40% din populația Bucureștiului

- Utilizatori de cultură frecvenți și foarte frecvenți (studii medii și superioare): profesioniști și persoane implicate în sectoare legate de cultură, profesori, studenți;
- Generația Y
- Autoritățile relevante/ instituții de stat, mass media locale, mass media naționale

Public potențial (local): 60% din populația Bucureștiului

- Utilizatori infrecvenți și non-utilizatori (cu nivel scăzut de studii și venituri), în majoritate adulți (35-50) și vârstnici (50+)

Public potențial (turiști locali și străini):

- Persoane care călătoresc în scop de afaceri
- Tineri exploratori
- Amatori de excursii în oraș
- Cetățenii senior
- Membri ai rețelelor profesionale

Abordarea Strategiei de Comunicare

Arta face invizibilul vizibil: Vom utiliza metode artistice, limba și estetica pe post de motoare și acceleratori ai strategiei noastre de comunicare. Arta ca accelerator și mesaj. Vom utiliza un etos explorativ și un etos global.

O voce unică, sonoră și mândră: Stabilirea unui punct unic de informare online și offline despre București CEAC 2021: portal cultural & Hub-ul Informațional București CEAC 2021 (ARCUB Gabroveni).

Parteneriate puternice: Dezvoltarea de parteneriate puternice cu jucători-cheie din sectorul cultural, de business și cel media, pentru a genera vizibilitate, suport și intervenții de politică, în vederea atingerii obiectivelor București CEAC 2021.

Efectul de domino: Identificarea facilitatorilor culturali și ambasadorig Programului CEAC 2021, care să își influențeze în continuare colegii și grupurile.

Simte-te român, acționează european: Mărirea vizibilității București2021 în media internațională prin mijloace de informare în masă și parteneri culturali din Europa, și prin legăturile strânse cu alte orașe CEAC 2021.

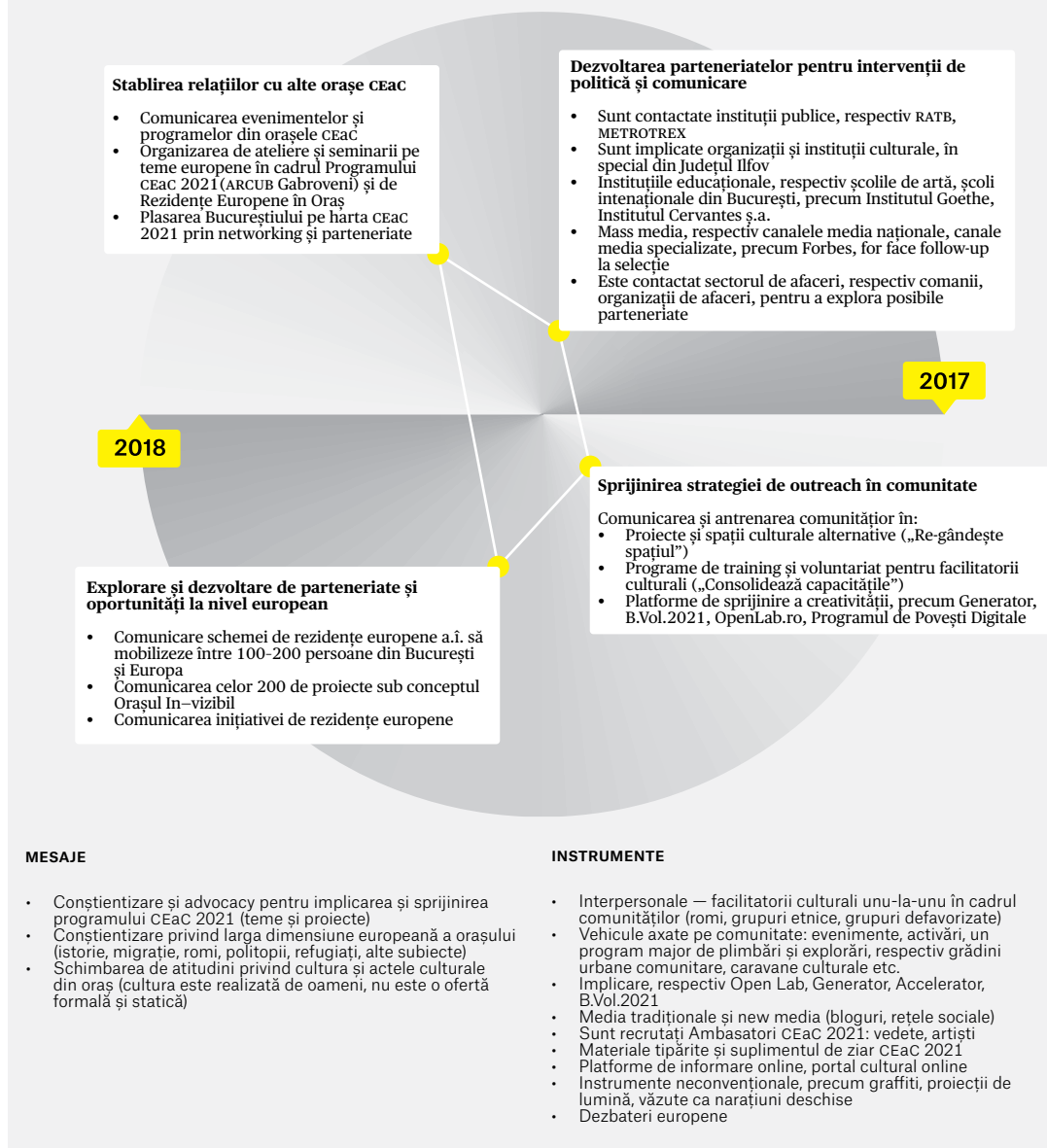
Cultura este făcută de oameni. Tehnici de schimbare a comportamentelor: Lucruri cu diferite tipuri de public (după vârstă, educație, etnie), pentru a le implica și activa în ceea ce privește cultura (cultura nu este oferită de autorități, cultura este făcută de oameni).

TIPURI DE PUBLIC

- Publicul cheie — Liderii de opinie (creatori de cultură și de conținut)
- Public secundar — Multiplicatorii

OBIECTIVE

- Crearea de alianțe și popularizarea în oraș a Bucureștiului Capitală Europeană a Culturii 2021
- Sporirea vizibilității orașului, ca CEaC 2021, în media internațională
- Implicarea orașului în dezbateri pe teme din București CEaC 2021, dezvoltate sub conceptul Orașul In-vizibil

În timpul acestei faze de networking și cartografiere, aspectul explorator este esențial. Se pune accent pe crearea de noi legături și parteneriate strategice la nivel local și regional, precum și național și internațional, prin intermediul partenerilor de comunicare al OpenLab.

Aceasta este etapa de explorare prin cercetare, strângere de materiale, identificare de rețele, comunități interesate, toate acele grupuri care vor forma nucleul de producători de cultură (lideri de opinie, facilitatori culturali), precum și de interconectare cu acestea, atât la nivel local, cât și în Europa. Campania „fă Bucureștiul vizibil ACUM” continuă. Strategia de comunicare e bazată pe comunicarea interpersonală dintre instituții și organizații culturale, pe deschiderea canalelor de comunicare concepute pentru și adresate comunităților-țintă (prin ateliere, seminare, resurse de informare online, materiale tipărite, rețele sociale, instruirea facilitatorilor culturali, vizite ale jurnaliștilor internaționali la București, interviuri cu parteneri străini/europeni legate de proiectele co-dezvoltate cu omologi și parteneri români).

Scopul comunicării este generarea de parteneriate locale și internaționale, precum și îmbunătățirea și schimbarea percepției media naționale și internaționale despre București, oferind imaginea unei capitale europene care creează sinergia dintre potențialul său creativ și cultural, și vorbește cu o singură voce, clară și fermă, despre programul său de transformare culturală.

PUBLIC

Multiplicatori: 40% din populația Bucureștiului

- Utilizatori de cultură frecvenți și foarte frecvenți (studii medii și superioare): profesioniști și persoane implicate în sectoare legate de cultură, profesori, studenți
- Generația Y
- Autoritățile relevante — instituții de stat, mass media locale, mass media naționale

OBIECTIVE

- Implicarea în sprijinirea pre-programului București CEaC 2021, inclusiv prin mesaje multiple, a publicului-țintă mai pasiv
- Obiectiv comportamental: trecerea către categoria creatorilor de cultură

MESAJE

- Mesaje de conștientizare, advocacy și implicare privind programul București CEaC 2021 și transformarea culturală a orașului

Intervenții de comunicare a schimbărilor comportamentale

- Campanii Ușor-Atractiv-Social-Actual, direcționate către grupuri speciale (ex. „Un spectacol pe lună”)
- Apelul la credințele, obiceiurile și normele sociale personale
- Vizarea grupurilor speciale și a non-utilizatorilor/utilizatorilor infrecvenți (romi, persoane cu dizabilități, vârsta a treia ș.a.)

Implică orașul (proiecte-cheie pre-program)

- Sporirea vizibilității pentru 15-20 de proiecte-cheie selectate
- Implicarea publicului și generarea de dezbateri pe cele trei teme ale programului CEaC: 1) Pierdut și Regăsit, 2) Periferii, 3) Microtopii
- Promovarea Noilor Apeluri pentru Laboratorul Deschis și atragerea de participanți
- Actualizarea Platformei Culturale a Bucureștiului: Hub Central (online și offline)

Explorează orașul (Orașul deschis)

- Comunicarea și promovarea de festivaluri anuale
- Lansarea de plimbări de explorare prin cartiere
- Implicarea locuitorilor la nivel de cartier, prin centre informaționale mobile

Intervenții de politică

- Parteneriate cu companii publice (RATB, METROREX) pentru a oferi facilități de transport
- Stabilirea de puncte unice de vânzare a biletelor (online și offline) în parteneriat cu organizații publice și private

Orașul vorbește (Orașul deschis)

- Îmbunătățirea dezbaterilor, seminarilor și conferințelor de la ARCUB prin transmiterea în direct la Radio (SRR)
- Generarea de expunere în media (tradiționale și rețele sociale)

Campanii/Inițiative educaționale

- Vizarea tinerilor din școli prin micro-campanii — ex. „Devino Jurnalist Oficial București 2021”
- Organizarea de evenimente, distribuirea de materiale informative
- Colaborarea cu ONG-uri pentru a stimula o atitudine mai pozitivă față de arte

Faza 2

Comunicarea pre-program

2019-2020

CANALE ȘI INSTRUMENTE

- Platforme online (Hub CEaC 2021, platformă culturală și buletine informative)
- Materiale printate (calendare de evenimente, ghiduri ale orașului, albume, hărți, broșuri, flyere, postere)
- Suplimentul „București CEaC 2021” (în limba română, limbi europene și ale minorităților etnice)
- PR & povestiri
- Blogger și rețele sociale
- Campanii de dezvoltare a publicului
- Evenimente și acțiuni artistice și culturale
- Ateliere, seminarii, briefinguri
- Pre-program cu 15-20 de proiecte
- Dezbateri Europene și rezidențele într-un Oraș

PUBLIC

Beneficiari finali (locali): 60% din populația Bucureștiului

- Neinteresată/Neimplicată în cultură/non-utilizatori (cu nivel scăzut de studii și venituri), în majoritate adulți (35-50) și vârstnici (50+)
- Grupuri și comunități speciale: tineri, romi, pensionari, persoane cu dizabilități și cartiere-cheie

OBIECTIVE

- Schimbarea percepției privind cultura (cultura e realizată de oameni)
- Obiectiv comportamental: tranziția de la non-utilizatori (utilizatori infrecvenți) de cultură, la utilizatori activi de cultură urbană

MESAJE

- Mesaje incluzive legate de comunitate/subcultură, de impactul pe termen lung al culturii asupra calității vieții, de credințele personale și de normele sociale

În timpul acestei faze pre-program, vom depune eforturi pentru a deschide canale de comunicare și colaborare mai largi cu sectorul cultural, instruind facilitatori culturali și ambasadori ai comunităților, care să se conecteze cu omologii europeni, să transmită mesajul și să dezvolte rețele culturale trans-europene la firul ierbii. În această fază, comunicarea cu autoritățile publice este esențială pentru a asigura o atitudine cooperantă față de proiectele comunitare la firul ierbii. În același timp, ne vom concentra pe mărirea segmentului de public activ cultural la nivel local și regional, prin campanii de dezvoltare a publicului și prin implicarea orașului în dezbateri pe temele programului, dezvoltate sub egida Orașul In-vizibil. Este esențial să creăm conexiuni directe între diferitele segmente, între influențeri (creatori de cultură) și beneficiarii finali, prin schimburi directe și provocări de creație colaborativă.

Scopul general al acestei faze este întărirea platformei de comunicare, pe baza parteneriatelor, și mărirea semnificativă a nivelului de implicare culturală a bucureștenilor.

Faza 3

Comunicarea CEaC 2021

A. LA NIVEL LOCAL & NAȚIONAL

Media local & național:

- Briefinguri media frecvente
- Participarea jurnaliștilor la evenimente
- Relații cu bloggerii și activarea corpului de bloggeri București2021
- Expunere media a evenimentelor în desfășurare
- Radio București2021, cu programe radio dedicate (6 ore pe zi)
- Supliment săptămânal în parteneriat cu un canal media (în diferite limbi)

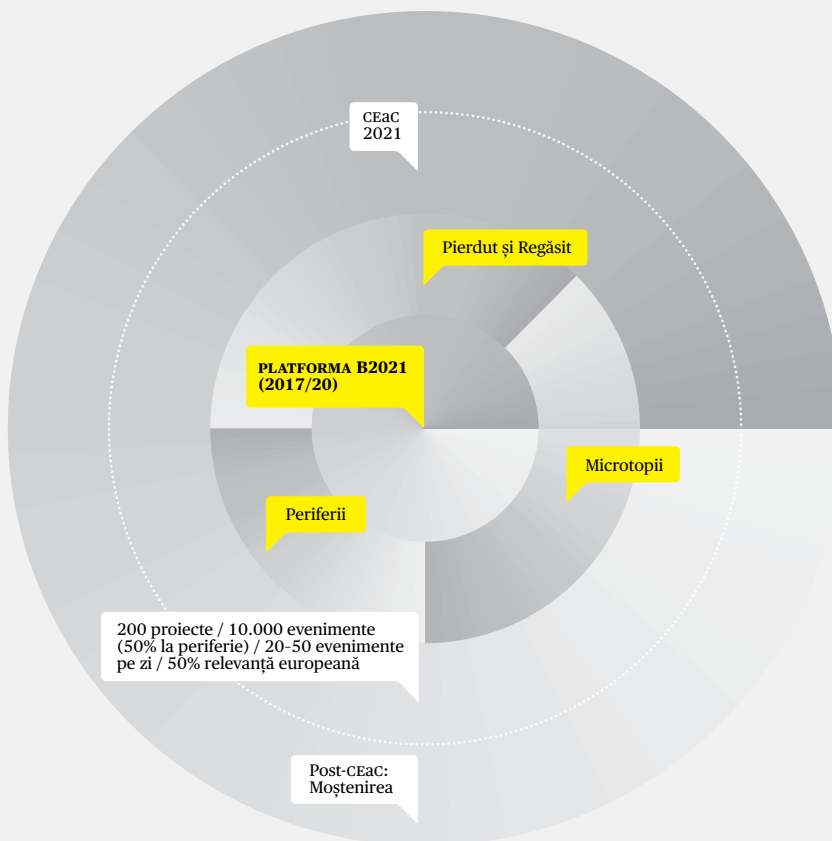
Intervenții de comunicare

- Platforme online (Hub-ul CEaC 2021 și platforma culturală, precum și buletine informative)
- Materiale printate (calendare de evenimente, ghiduri ale orașului, albume, hărți, broșuri, flyere, postere)
- PR și relații în jurul celor 12 teme ale programului
- 12 manifestări publice cheie, ca atracții principale
- Puncte de informare de tip pop-up în locuri importante din oraș și evenimente pe tot parcursul anului
- Rețele sociale

B. LA NIVEL EUROPEAN & INTERNAȚIONAL

Intervenții de comunicare:

- Hub-ul Media European (calendar cu evenimente zilnice, actualizări) și programe în 12 limbi, actualizări zilnice în colaborare cu Societatea Română de Radiodifuziune
- Turnee de presă pentru media străine
- Informări video săptămânale pentru media internațională, în 12 limbi
- Parteneriate cu media internațională (corespondenți local la București), de ex. Reuters, RFI, Bloomberg, Associated Press
- Kituri informative pentru ambasade, organizații internaționale, institute culturale internaționale, companii, hoteluri etc.
- Parteneriate cu școli și organizații internaționale din București și din diasporă
- Comunicarea cu orașele CEaC și cu altele
- Centru de voluntari

C. STRATEGIA DE OUTREACH PENTRU COMUNITATE

- Programul cu evenimente gratuite din oraș devine principalul instrument de marketing vizibil
- Campanie de marketing pentru puncte de vânzare unice (sistem online de achiziție a biletelor/discounturi)
- Parteneriate pentru stimularea activității culturale și a mobilității (ex. transport public, metrou)
- Campanii targetate pentru tineri, grupuri defavorizate, pensionari, romi și alte comunități etnice, prin discounturi, activități localizate etc.

D. INTERVENȚII CU INFORMAȚII TURISTICE

Hub-ul Informațional București CEaC (ARCUB Gabroveni)

- Centru informațional cu indicații pentru personalul internațional/tineri și copii, casă de bilete pentru evenimentele principale, punct de întâlnire pentru tururile ghidate
- Materiale informative pentru București2021 (broșuri, ghiduri de călătorie, cărți și albume de vânzare, pachete informaționale targetate, grupuri, ex. hărți alternative)
- Promovarea orașului/regiunii prin expoziții curatorialate, documentare, teatru, evenimente culturale urbane
- In-Outlet-ul Orașul In-vizibil: design, modă, textile, suveniruri create de designeri în curs de afirmare etc.
- Dezbateri europene
- Cafenea și spațiu de networking

București – Capitala Europeană a Culturii 2021

Cele 12 evenimente importante ale anului vor activa media la nivel național și internațional. Acestea reprezintă cheia pentru largă expunere media și atenție publică, și pentru stimularea interesului public față de proiecte și evenimente asociate. Deservirea media este esențială pentru a facilita un flux continuu de știri, care altminteri ar putea scădea din cauza suprasaturării. Reacția media ar trebui să urmeze un ritm corelat cu desfășurarea evenimentelor de pe parcursul anului.

Deservirea vizitatorilor (locali și internaționali) la punctele informative online. Hub-ul CEaC este crucial pentru menținerea nivelului crescut de interacțiune publică, dar se vor activa și alte puncte de informare. Sprijinirea organizatorilor și producătorilor individuali este de asemenea un factor esențial pentru a asigura o largă expunere media. Fiecare organizator își activează propria rețea socială, într-o abordare care presupune un cadru de lucru colectiv.

Motivarea și implicarea vizitatorilor după eveniment, astfel ca aceștia să devină activatori și conectori, este vitală pentru obținerea sinergiei optime pe parcursul anului.

2017/2018 Networking și Cartografiere

- Dezvoltarea de potențiale parteneriate europene în sectorul cultural
- Conectarea și stabilirea legăturilor cu orașe europene — proiectul va fi lansat la conferință (2017) împreună cu METREX (Rețeaua Europeană a Regiunilor Metropolitane)
- Conexiuni cu orașe relevante din Europa Centrală și de Est: Atena, Belgrad, Varșovia, Budapesta, Praga, Sofia, Paris, Istanbul, Bruxelles, Amsterdam, Stockholm, Veneția, Liverpool, care găzduiesc filiale ale Institutului Cultural Român
- Dezvoltarea/lansarea programelor European Media Hub, Platforma de dezbateri Europa Invizibilă, Schema de rezidențe Eurocity, Media Hub,
- Dezvoltarea de parteneriate și colaborări locale, de ex. cu ambasadele țărilor europene vizate, institute culturale, licee de limbi străine
- Comunicare cu alte orașe CEaC: Kosice 2013, Marsilia 2013, Plzen 2015, San Sebastian 2016, Aarhus 2017, Paphos 2017, Leeuwarden 2018, Matera 2019, orașul elen selectat pentru 2021
- Comunicarea prin Fondul/Schema de Mobilitate Europeană, cu 200 de artiști/organizatori culturali europeni și români

2019/2020 Pre-program

- Laboratoare de hipermobilitate și schimb de know-how pentru încurajarea soluțiilor prototip, temele încadrate în conceptul Orașului In-vizibil: Pierdut și Regăsit, Periferii, Microtopii
- Prin Hub-ul Media European, dezvoltarea de relații cu media și rețelele europene cu potențialul de a ajunge la centre culturale, universități și festivaluri din orașe europene importante
- Inițierea comunicării cu 15-20 de proiecte specifice, precum Re-designing the Balkans, Platform, Outernational, Conexiunea Balcanică, Floating Cities/Orașe flotante
- Continuarea parteneriatelor în rețeaua CEaC, a programului European Mobility Fund și European City Residences, în vederea conectării la media/publicul din Europa, prin mari festivaluri internaționale în favoarea București2021
- Evenimente, seminarii, ateliere în colaborare cu parteneri europeni
- Jurnaliști și bloggeri europeni invitați în oraș
- Cooptarea publicului regional prin implicarea universităților și altor instituții educaționale, ONG-uri, rețele culturale, licee de limbi străine

2021 Capitala Europeană a Culturii (CEaC)

- Evenimentele CEaC din București oferă momente importante/relatări pentru potențialele mijloace de informare în masă
- Întâlniri și comunicate săptămânale pentru presa internațională
- Participarea media și partenerilor internaționali la evenimentele CEaC
- Legături permanente cu alte orașe CEaC 2021, pentru a asigura sinergia cu Grecia și Serbia
- Exploatarea Centrului Media European pentru a comunica cele mai importante evenimente artistice europene (proiectul paneuropean) — platformă online

2022 — Ce urmează: Moștenirea

- Principalele teme de transformare/schimbare/moștenire trebuie utilizate pentru a extinde și chiar dezvolta cele mai importante platforme internaționale stabilite
- Platformele de comunicare existente privind București2021 trebuie integrate într-o structură adecvată
- Brandul Cultural al Bucureștiului: PR-ul și relațiile pot fi utilizate pentru a genera un rebranding pe termen lung
- Continuarea utilizării de ambasadori locali și străini
- PR în media internaționale
- Additional tourists in 2021 will act as ambassadors for the cultural Bucharest brand
- Menținerea accentului pe evenimente importante/de succes din cadrul București2021, care vor continua, și comunicarea internă a acestora
- Continuarea dezvoltării turismului cultural (vezi p.)

Comunicare / Implicarea publicului european

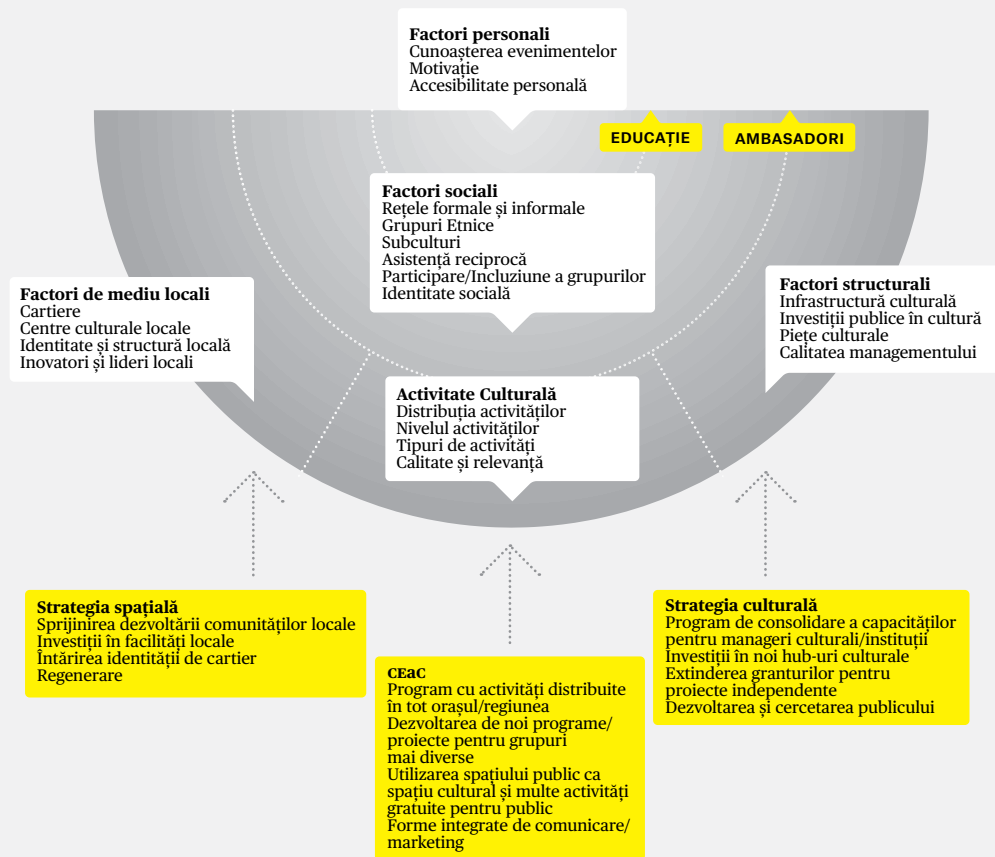
A cțiunile de comunicare la nivel european vor avea drept țintă: atragerea partenerilor europeni în faza de conectare și prin programe (co-producerea de proiecte cu parteneri europeni); atragerea unui număr crescut de vizitatori străini în București; generarea de dezbateri la nivel tematic printr-o serie de proiecte dezvoltate sub teme europene de interes general (ex. Creație – Migrație, problema refugiaților, problema culturii și populației rome, problematica memoriei reprimate în Europa); îmbunătățirea și schimbarea percepției asupra Bucureștiului la nivelul mediei internaționale; generarea de activitate online.

Ancorele dimensiunii europene a acestei strategii de comunicare includ:

- Hub-ul Media European (2017-2021) în cadrul hub-ului București CEaC 2021 (ARCUB Gabroveni);
- Tururi de presă pentru jurnaliști străini în București pentru a genera sprijin și a asigura o acoperire largă a orașului și a evenimentului CEaC 2021 în media străină;
- Comunicare permanentă cu orașele CEaC ca surse de inspirație (Kosice 2013, Marseilles 2013, Plzen 2015, San Sebastian 2016, Aarhus 2017, Leeuwarden 2018, Matera 2019);
- Partenerierea cu canale media străine care au corespondenți locali, de ex. RFI, Bloomberg, Associated Press sau cu canale media care au ca target audiență străină, de ex.. Forbes, Business Insider;
- Parteneriate cu rețele internaționale care operează în România cum ar fi școli internaționale, camere de comerț străine, institute culturale europene;
- Interviu cu experți europeni pe diverse subiecte de cultură urbană, curatori europeni implicați în programarea CEaC (online, TV, radio, print);
- Schimburi de informație, conferințe și expoziții, de ex. programul de rezidențe EuroCity 2017-2021.

Social

Modele sociale de schimbare a comportamentului

Schimbarea comportamentului este un aspect crucial pentru dezvoltarea și extinderea segmentului de audiență activă cultural la nivel de oraș și de regiune. Conform cercetării noastre, aproape 60 % dintre bucureșteni nu se implică în nicio formă activă de consum cultural (de ex: comunitatea romă, pensionari, persoane cu dizabilități). Pentru astfel de grupuri, campaniile de comunicare trebuie să încurajeze și să ofere oportunitatea de a acționa prin:

- Permitea creșterii nivelului de înțelegere asupra artei și culturii în general (prin beneficii și implicare directă) și permitea unei schimbări de atitudine către evenimente de artă și cultură;
- Adoptarea unui nou comportament, cum ar fi participarea în evenimente artistice, prin recurgerea la norme sociale și alte tehnici de schimbare a comportamentului;
- Schimbarea tipului de comportament de la consumator pasiv la consumator activ de cultură și, în cazul persoanelor tinere, trecerea către postura de creator și producător de cultură;
- Campanii țintite către audiențe speciale care vor face apel la tehnici și instrumente de comunicare disponibile în campanie, de ex. puncte de informare, media, lideri de grup, facilitatori culturali. Totuși, pentru atingerea obiectivelor, sprijinul concret din partea inițiativelor de politici locale și administrative este esențial (de ex. parteneriate cu instituții publice, cum ar fi companii de transport pentru facilitarea intervenției concrete de sprijin, alte inițiative identificate prin studiul atent al obiceiurilor și practicilor de consum în aceste grupuri).

Primăria Municipiului București
Consiliul General al Municipiului București
Primăriile de Sector
Consiliul Județean Ilfov

ECHIPA DE COORDONARE ARCUB ȘI BUCUREȘTI2021:

DIRECTOR GENERAL: Mihaela Păun

DIRECTOR ADJUNCT: Alina Teodorescu

COORDONATOR DEPARTAMENTUL PROGRAME & MEDIA ȘI

COORDONATOR AL APLICAȚIEI BUCUREȘTI2021: Raluca Ciută

COORDONATOR GRUPURI DE LUCRU: Roxana Bedrule

COORDONATOR COMUNICARE: Magda Bucur

ASISTENT CURATORIU: Andra Cătălina Stoica

MEMBRII CURATORIU BUCUREȘTI2021 ȘI INVITAȚI:

Simina Bădică, Nicoleta Bițu, Peter Bishop, Andrei Borțun, Aura Corbeanu, Cătălin Crețu, Andrei Crăciun, Svetlana Cârstea, Codruța Cruceanu, Trevor Davies, Simona Deaconescu, Phillip Dietachmair, Ekmele Ertan, Teodor Frolu, Celia Ghyka, Xenia Kalpaktoglou, Vasile Leac, Cosmin Manolescu, Irina Paraschivoiu, Robert Praxmarer, Christian Potiron, Ioana Păun, Antigona Rogozea, Pierre Sauvageot, Anne Schlitz, Alexandra Ștef, Sevdalina Voynova, Anamaria Vrabie

GRUPUL DE LUCRU EDUCAȚIE:

Oana Borș, Conf. univ. dr. Alexandru Ciprian – Universitatea Ecologică, Conf. univ. dr. Ella Magdalena Ciupercă – Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, Prof. univ. dr. Cătălin Crețu – Universitatea Națională de Muzică București, Zomir Dimovici, Lect. univ. dr. Mihai Dinescu – Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, Conf. univ. dr. Roxana Voicu Dorobanțu – Academia de Studii Economice, Conf. univ. dr. Eugen Gustea – Universitatea Națională de Arte București, Conf. univ. dr. Ardian Kycyku – Universitatea Română de Științe și Arte „Gheorghe Cristea”, Prof. univ. dr. Alexandru Lucinescu – Universitatea „Spiru Haret”, Conf. univ. dr. Nicu Manda – Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, Conf. univ. dr. Veronica Mihalache – Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, Prof. univ. dr. Dana Mos – Universitatea Națională de Muzică București, Iulia Niculae, Prof. univ. dr. Dorel Paraschiv – Academia de Studii Economice din București, Prof. univ. dr. Florin Pelin – Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport, Prof. univ. dr. Luminița Pistol – Universitatea „Spiru Haret”, Conf. univ. dr. Andreea Popa – Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Prof. univ. dr. Bogdan Ovidiu Popescu – Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, Oana Răsuceanu, Prof. univ. dr. Laurențiu Rece – Universitatea Tehnică de Construcții, Col. prof. univ. dr. Marian Stancu – Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, Col. conf. univ. dr. ing. Tudor-Viorel Țigănescu – Academia Tehnică Militară, Comisar Șef Prof. univ. dr. Daniel-Costel Torje – Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

GRUPUL DE LUCRU COMUNITĂȚI:

Sasha Ichim, Alexandra Scânteianu, Alexandra Ștef

GRUPUL DE LUCRU COMUNICARE:

Cătălina Rousseau, Alexandra Mihăilescu, Raluca Costache, Petruța Petcu, Dana Tudor, Sorin Agachi, Dan Mandiuc, Tudor Stan, Ana Boariu (BDR Associates Communication Group), Cristian China Birta, Andrei Borțun, Magor Csibi, Dana Deac, Bogdan Dinescu (Macanache), Mircea Kivu, Doris Mircea, Volker Moser, Răzvan Orășanu (Grupul Consultativ pe Comunicare), Magda Bucur, Iris Opreș, Cristiana Țăutu

GRUPUL DE LUCRU TURISM:

Cătălina Buduluș (Direcția de Cultură, Sport, Turism, Primăria Municipiului București), Călin Ile, Răzvan Pârjol (Asociația de Tursim București), Anamaria Ravar

GRUPUL DE LUCRU AFACERI:

Gabriel Aftenie – Babylon Consult, Dragoș Anastasiu – Eurolines, Hildegard Brandl – Unith2b, Alin Caraman – K Group, Sebastian Hubati – RBL, Magdalena Lupoi – Noerr, Petru Păcuraru – HPDI, Răzvan Pîrjol – BTB (Romanian Business Leaders), Șerban Alexandrescu – Cărturești

PARTENERII PENTRU PROGRAME ȘI PROIECTE SUNT LISTAȚI ÎN CAPITOLUL CONȚINUT ARTISTIC ȘI CULTURAL

OPEN LAB BUCUREȘTI:

LINIA DE FINANȚARE ARCUB: 111 Film & Entertainment, Asociația 4 Culture, Fundația Arhitect Design, Art Conservation Support, Asociația Istoria Artei, Asociația ARTA în dialog, Asociația pentru promovarea artelor contemporane, Asociația pentru Cultură și Tango, Asociația pentru Promovarea Filmului Românesc, Asociația pentru Teatru și Carte, Neagoe I. Camelia, Asociația din Pod, Asociația Beneva, Asociația Centrul pentru Studii Istorice și Arhitecturale, Asociația Cinemascope, Asociația Industrii Culturale Creative, Asociația MetruCub – resurse pentru cultură, Asociația Educație prin Artă, Fundația „Compania de teatru D'Aya”, Asociația Culturală dramAcum, Asociația Culturală DU-NE, Asociația Elite Art Club Unesco, Fundația FORMAT, Asociația Igloo Habitat și Arhitectură, Asociația „The Institute for International Relations”, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, Asociația Culturală Isvor, Jamais Vu, Asociația KALELARGA, Compania de teatru Labirint, Link Center, Asociația Löwendal, Fundația Culturală META, Asociația Bucureștiul meu drag, Asociația Punctart, Asociația Culturală Replika, Asociația Rokolectiv, Asociația Salonul de Proiecte, Asociația Secția de Coregrafie, ShortsUP, Asociația Culturală Metropolis, Asociația SINAPTICA, Asociația Societatea pentru Muzică Clasică, Asociația Tangaj Dance, Teatru 2.0, UCIMR, Uniunea Artiștilor Plastici, Asociația Zeppelin, We Are Basca

ACCELERATORUL DE IDEI:

Asociația Arena, Centrul de Fotografie Documentară, Asociația Global Shapers Bucharest Hub, Indie Box, Asociația Paradaiz, Asociația ODD, The Plan, Reper Atelier, Asociația Română pentru Promovarea Artelor Spectacolului, Organizația Română pentru Drepturile Utilizatorilor, Save or Cancel Production, Sorina-Adina Vasilescu

MICROGRANTURI:

Fundația Comunitară București

EXPLORATOR:

ARCEN, Asociația Cultour, Interesting Times Bureau, Make a Point, Asociația Bucureștiul Meu Drag

VOLUNTARI:

Monica Alexe, Alma Andreescu, Cristina Bădescu, Patrick Brăila, Lia Bojan, Andrei Bordeianu, Stela Chiorea, Iulia-Maria Constantin, Bianca Florentina Cirtala, Georgiana Constantin, Bianca Ceica, Mădălina Chihăia, Cătălina Duran, Elena Enache, Ioana Gonțea, Veronica Guelmane, Cristina Honciuc, Ioana Iordache, Orit Itzikovich, Alexandru Ivanciu, Ina Laurențiu, Alexandru Lefter, Veronica Lingurar, Cristina Lungu, Nicoleta Manusaride, Monica Magaon, Corina Moraru, Cristi Mihăilescu, Alexandra Mitelschi, Nicol Mureșan, Mi Ru Na, Daniel Nedelea, Măia Olteanu, Mirona Oprescu, Luna Popescu, Gabriela Preda, Flavius Raicea, Robert Radoveanu, Daniel Rizea, Grigore Rosnitch, Cristina Rotaru, Alexandra Sava, Teodora Savu, Miruna Sile, Ioana Simion, Ionuț Slabu, Anghelica Stan, Lăcrămioara Stan, Bianca Stancu, Monica Stănescu, Alexandru Ștefan, Alina Tudor, Daniela Vlăsceanu, Isolda Zăvoianu

ECHIPA DE STRATEGIE CULTURALĂ:

CONSULTANT SENIOR (2015): Corina Șuteu

CONSULTANT: Oana Radu

EXPERTI: Sabina Baci, Ioana Tamaș

ASISTENT: Mirona Radu

ARCUB

Strada Lipscani nr. 84-90
030034 București, România

+40 21 795 3602
secretariat@arcub.ro
contact@bucuresti2021.ro

www.arcub.ro
www.bucuresti2021.ro